

ຄູ່ມືກ່ຽວກັບບົດຮຽນທີ່ດີ

ໃນການປະເມີນ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບແບບສະສົມ

ສາລະບານ

ຕົວອັກສອນຫຍໍ້.....	3
ຄໍາຂອບໃຈ.....	4
ຄໍານໍາ.....	5
ບົດສະຫຼຸບຫຍໍ້.....	7
ບົດແນະນໍາ.....	13
ພາບລວມຂອງ IFC.....	15
ພາກທີ 1: ການປະເມີນ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ ຜົນກະທົບແບບສະສົມແມ່ນຫຍັງ ແລະ ເປັນຫຍັງຈຶ່ງມີຄວາມຈໍາເປັນ?	19
1.1 ຜົນກະທົບແບບສະສົມມີຫຍັງແດ່?	19
1.2 ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການປະເມີນຜົນກະທົບແບບສະສົມແມ່ນຫຍັງ?	21
1.3 ວິທີການປະເມີນຜົນກະທົບແບບສະສົມ (CIA) ແມ່ນຢູ່ໃນເງື່ອນໄຂໃດ?	23
1.4 ຄາດຄະເນຜົນໄດ້ຮັບຂອງ CIA ມີຫຍັງແດ່?	25
1.5 CIA ຄ້າຍຄື ຫຼື ແຕກຕ່າງຈາກເຄື່ອງມືຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມແນວໃດ?	27
1.5.1 ການສົມທຽບລະຫວ່າງ ESIAs ກັບ CIA	28
ພາກທີ 2: ຂະບວນການໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ CIA ມີຄືແນວໃດ?	33
ຂັ້ນຕອນທີ 1: ຂັ້ນຕອນການກຳນົດຂອບເຂດເບື້ອງຕົ້ນ I - VECs, ຂອບເຂດດ້ານພູມສັນຖານ ແລະ ເວລາ.....	33
ຂັ້ນຕອນທີ 2: ຂັ້ນຕອນການກຳນົດຂອບເຂດໄລຍະທີ II- ກິດຈະກຳອື່ນໆ ແລະ ຕົວຂັບເຄື່ອນ ທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ	36
ຂັ້ນຕອນທີ 3: ການສ້າງຂໍ້ມູນຂອງສະຖານະທຽບຖານຂອງ VECs	39
ຂັ້ນຕອນທີ 4: ການປະເມີນຜົນກະທົບສະສົມ ຂອງ VECs	42
ຂັ້ນຕອນທີ 5: ການປະເມີນຄວາມສຳຄັນຂອງຜົນກະທົບສະສົມທີ່ໄດ້ຄາດຄະເນ	46
ຂັ້ນຕອນທີ 6: ການຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບສະສົມ-ການອອກແບບ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	48
ພາກທີ 3: ສິ່ງທ້າທາຍໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການປະເມີນຜົນກະທົບແບບສະສົມ (CIA) ມີຫຍັງແດ່? ຕ້ອງໄດ້ເຮັດແນວໃດ ຈຶ່ງຈະສາມາດຂ້າມ ຜ່ານສິ່ງ ທ້າທາຍເຫຼົ່ານີ້ໄດ້?	51
3.1 ຂໍ້ແນະນໍາ ທີ 1: ລະບຸ ພາລະບົດບາດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບໃຫ້ຈະແຈ້ງ.....	52
3.2 ຂໍ້ແນະນໍາ ທີ 2: ສ້າງ ແລະ ຮັກສາສາຍພົວພັນທີ່ມີລັກສະນະສ້າງສັນກັບລັດຖະບານ ແລະ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມອື່ນໆ.....	56
ພາກທີ 4: ສະຫຼຸບ.....	57

ກ່ອງ

1: ວິທີການທີ່ແຕກຕ່າງກັນ: ຜົນກະທົບ ແລະ ຜົນໄດ້ຮັບ 11

2: ການບົກແຫ້ງຂອງທະເລສາບອາຮັລ 20

3: ຄຸນຄ່າຂອງອົງປະກອບດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ (VECs) 21

4: ກຸ່ມເຂື່ອນໃນສາຍນ້ຳດຽວກັນທີ່ພາກລັດບໍ່ໄດ້ກຳນົດຄວາມຈຳເປັນທີ່ຕ້ອງເຮັດການປະເມີນຜົນ ກະທົບແບບສະສົມ (VECs)..... 26

5: ຫັດສະນະທີ່ບໍ່ສອດຄ່ອງກັນກ່ຽວກັບຄວາມຈຳເປັນຕໍ່ການຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບ 30

6: CIA ອົງປະກອບຂອງໂຄງການຕ່າງກັນອາດຈະມີຂະບວນການເຮັດ ESIAs ແຍກກັນ 31

7: ຫຼັກການລວມ-ວິທີການວາງຂອບເຂດດ້ານມູມສັນຖານ ແລະ ເວລາ 35

8: ການກຳນົດຂອບເຂດທາງດ້ານພື້ນທີ່ສຳລັບ CIA..... 36

9: ຜົນກະທົບແບບສະສົມຂອງສະພາບດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ພະລັງງານໄຟຟ້າ 37

10: ວິທີການທາງຍຸດທະສາດເພື່ອປະເມີນການພັດທະນາຂະໜາດນ້ອຍ (ການກຳນົດຂອບເຂດ)..... 38

11: ວິທີການຍຸດທະສາດເພື່ອປະເມີນການພັດທະນາຂະໜາດນ້ອຍ (ການວິເຄາະ) 42

12: RCIA ຂອງຜົນກະທົບຂອງນ້ຳຕໍ່ອ່ຽນອາເມລິກາ 44

13: ຄວາມຮັບຜິດຊອບຮ່ວມກັນສຳລັບການຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບແບບສະສົມ 48

14: ການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຕໍ່ການພັດທະນາເຂື່ອນໄຟຟ້ານ້ຳຕົກທີ່ເມືອງປານາມາ 50

15: ການຮ່ວມມືຂັ້ນພາກພື້ນໃນການເຮັດ CIA..... 53

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ

1. ຕົວຢ່າງຕົວຊີ້ວັດສຳລັບການປະເມີນຜົນກະທົບທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ຂອງໂຄງການ ແລະ ຜົນກະທົບສະສົມ 59

2. ກອບຂອງການລາຍງານ (Logic Framework) ພື້ນຖານ - ບົດຮຽນຈາກການປະຕິບັດ CIA 61

3. ມາດຕະຖານລາຍລະອຽດໜ້າວຽກ (ToR) ສຳລັບ RCIA 65

ເອກະສານອ້າງອີງ..... 71

ຕົວອັກສອນຫຍໍ້

CIA	ການປະເມີນຜົນກະທົບແບບສະສົມ
DAI	ການມີອິດທິພົນທາງກົງຕໍ່ຂົງເຂດນັ້ນ
ESIA	ການປະເມີນຜົນກະທົບດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ
ESMS	ລະບົບການຄຸ້ມຄອງ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ
GN1	ບົດແນະນຳທີ 1 ຂອງ IFC
GPH	ຄູ່ມືກ່ຽວກັບບົດຮຽນທີ່ດີຂອງ IFC
IBRD	ທະນາຄານສາກົນເພື່ອການກໍ່ສ້າງຄືນໃໝ່ ແລະ ການພັດທະນາ (ທະນາຄານໂລກ)
IFC	ອົງການການເງິນສາກົນ
MDB	ທະນາຄານຮ່ວມພັດທະນາຫຼາຍຝ່າຍ
RCIA	ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການປະເມີນຜົນກະທົບແບບສະສົມ ແບບວ່ອງໄວ
SEA	ການປະເມີນຜົນກະທົບສິ່ງແວດລ້ອມແບບຍຸດທະສາດ
VEC	ອົງປະກອບດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ທີ່ມີຄຸນຄ່າ

ຄໍາຂອບໃຈ

ຄູ່ມືບົດຮຽນທີ່ດີກ່ຽວກັບ “ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການປະເມີນຜົນກະທົບແບບສະສົມ: ທິດທາງສໍາລັບພາກເອກະ ຊົນໃນບັນດາປະເທດທີ່ກໍາລັງພັດທະນາ” (2013) ສະບັບນີ້ ໄດ້ຂຽນຂຶ້ນຮ່ວມກັນໂດຍພະແນກສິ່ງແວດລ້ອມ, ສັງຄົມ ແລະ ການປົກຄອງຂອງອົງການການເງິນສາກົນ (IFC) ແລະ ESSA ເັກໂນໂລຢີຈໍາກັດ, ແວນຄູເວີ, ປີຊີ, ແຄນາດາ ນໍາໂດຍ ທ່ານ ປາໂບຣ ຄາຕິແນວ, ຊ່ຽວຊານອາວຸໂສດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມຂອງ IFC ແລະ ທ່ານ ລອນ ເກລກ ທີ່ປົກສາອາວຸໂສຈາກ ESSA ເັກໂນໂລຢີ ພາຍໄຕ້ການຊີ້ນໍາຂອງທ່ານ ນາງ ພະທິເຊຍ ມິເລີ, ຫົວໜ້າທີ່ປົກສາທາງດ້ານຄວາມຍືນຍົງຂອງ IFC.

ທີມງານທີ່ຮ່າງ ຄູ່ມືສະບັບນີ້ປະກອບມີ ມໍລີຊີໂອ ອາຕີ, ລັກດິບ ບາ-ບລາ, ຊູຊານ ໂບທໍາ, ພາໂບຣ ຄາຕິແນວ, ພະທິເຊຍ ມິເລີ, ຈັສຕິນ ບູລີ້, ເອຣິກ ເຊເຢີ ຈາກ IFC, ລອນ ເກລກ ແລະ ສະແມນທາ ບອດລີ້ ຈາກ ESSA ເັກໂນໂລຢີ ແລະ ບັນດາທີ່ປຶກສາຄື ປີໂຕ ດຸນເກີ, ໂຣເບີດ ອາ ອິບຣິດ ແລະ ເອມ ໂຈນ ຟຣີແມນ. ນອກຈາກນັ້ນ ຄູ່ມືນີ້ຍັງໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຢ່າງມະຫາສານຈາກການປະກອບຄໍາຄິດຄໍາເຫັນຜ່ານຂະບວນການກວດແກ້ຢູ່ ພາຍໃນ ແລະ ພາຍນອກ ເຊິ່ງລວມເອົາບຸກຄົນທີ່ມີຄວາມຮູ້ ແລະ ປະສົບການຈາກຫຼາຍພາກສ່ວນແຕກຕ່າງ ກັນ - ຫຼາຍຈົນ ບໍ່ສາມາດກ່າວຂອບໃຈຕໍ່ແຕ່ລະທ່ານໄດ້ໝົດ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ທີມງານຮ່າງຄູ່ມືສະບັບນີ້ ຂໍກ່າວຄໍາຂອບໃຈ ມາຍັງທຸກໆທ່ານສໍາລັບການໃຫ້ຄໍາຄິດເຫັນທີ່ມີຄຸນຄ່າ ແລະ ເລິກເຊິ່ງ ເຊິ່ງຫວັງວ່າທ່ານຈະ ເຫັນວ່າຄໍາເຫັນຂອງທ່ານໄດ້ປະກອບເຂົ້າຢູ່ໃນຮ່າງສະບັບສຸດທ້າຍຂອງຄູ່ມືນີ້.

ສຸດທ້າຍນີ້, ພວກຂ້າພະເຈົ້າຂໍຂອບໃຈມາຍັງທີມງານຄຸ້ມຄອງຄວາມຮູ້ຂອງພະແນກສິ່ງແວດລ້ອມ, ສັງຄົມ ແລະ ການປົກຄອງ ນໍາໂດຍ ເຣດໍາ ຄວມ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ຊູຊານ ໂບທໍາ, ອະມິເລຍ ຣູຍ ຊິນ ໂກ, ດິກຊັນ ຕັງ, ຟີໂອເຣລຣາ ຟາເຊໂລ ແລະ ລະຊານີກ້າ ເຣເລີ ໂຟເລີ ເຊິ່ງເປັນຜູ້ຊ່ວຍ ແລະ ຕິດຕາມຢ່າງໃກ້ຊິດ ແລະ ຕິດພັນກັບ ການຂຽນຄູ່ມືກ່ຽວກັບບົດຮຽນທີ່ດີສະບັບນີ້ດ້ວຍ.

ຄຳນຳ

IFC ມີຄວາມພາກພູມໃຈ ທີ່ໄດ້ປະກອບສ່ວນໃນວິວັດທະນາການຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງກ່ຽວກັບການປະຕິບັດຕົວຈິງເພື່ອ ຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບ ແລະ ຄວາມສ່ຽງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ, ເຊິ່ງສາມາດເຫັນໄດ້ຈາກມາດຕະຖານການ ດຳເນີນງານເພື່ອຄວາມຍືນຍົງທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ແລະ ຄູ່ມືກ່ຽວກັບບົດຮຽນທີ່ດີຕ່າງໆ.

ໜຶ່ງໃນສິ່ງທ້າທາຍທີ່ໃຫຍ່ທີ່ສຸດຂອງການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງທີ່ຜູ້ພັດທະນາໂຄງການພົບເຫັນຫຼາຍຢູ່ບັນດາ ປະເທດທີ່ກຳລັງພັດທະນາໃນປັດຈຸບັນນີ້ແມ່ນການປະເມີນຜົນ ແລະ ຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບ ແລະ ຄວາມສ່ຽງແບບ ສະສົມທີ່ເໝາະສົມ ແລະ ກ່ຽວຂ້ອງກັບກິດຈະກຳທຸລະກິດຂອງພວກເຂົາເຈົ້າ. ບັນດາປັດໄຈຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ການ ປ່ຽນແປງຂອງສະພາບດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ຮູບແບບຂອງດິນຟ້າອາກາດທີ່ບໍ່ສາມາດຈະຄາດການໄດ້ລ່ວງ ໜ້າ, ຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ການແຂ່ງຂັນໃນການນຳໃຊ້ນໍ້າທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ, ການຫຼຸດລົງຂອງຊີວະນາໆພັນ, ການ ເຊື່ອມໂຊມລົງຂອງການບໍລິການດ້ານລະບົບນິເວດ ແລະ ການປ່ຽນແປງຂອງສະພາບເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ທັງ ໜັດລ້ວນແລ້ວແຕ່ເຮັດໃຫ້ການປະເມີນ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງມີຄວາມສະຫຼັບຊ້ອນຫຼາຍຂຶ້ນ. ຜົນກະທົບຕໍ່ລະບົບແບບວົງກວ້າງທີ່ອາດຈະຕາມມາຈາກການລວບລວມຜົນກະທົບແຕ່ລະຢ່າງ ແລະ ແຕ່ລະ ການກະທຳເຂົ້າກັນຜ່ານຊ່ວງໄລຍະເວລາໃດໜຶ່ງແມ່ນມີ ຄວາມສຳຄັນເປັນຢ່າງຍິ່ງເພື່ອໃຫ້ເຂົ້າໃຈໄດ້ດີຍິ່ງຂຶ້ນ.

ເພາະສະນັ້ນ, ຂ້າພະເຈົ້າຈຶ່ງມີຄວາມພາກພູມໃຈໃນການສະເໜີຄູ່ມືກ່ຽວກັບບົດຮຽນທີ່ດີ ໃນການປະເມີນ ແລະ ຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບແບບສະສົມ: ບົດຊີ້ນຳສຳລັບພາກສ່ວນທຸລະກິດໃນບັນດາປະເທດທີ່ກຳລັງພັດທະນາ. ຄູ່ມືບົດຮຽນທີ່ດີສະບັບນີ້ ຍັງເຫັນໄດ້ເຖິງຄວາມສຳຄັນຂອງພາລະບົດບາດຂອງພາກລັດໃນການກະກຽມກອບ ດ້ານການປະເມີນຜົນກະທົບແບບສະສົມເພື່ອຊ່ວຍພາກສ່ວນເອກະຊົນ ເຊັ່ນ ບໍລິສັດຕ່າງໆໃນການກຳນົດ ແລະ ຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບແບບສະສົມ. ແຕ່ວ່າ, ໃນຄວາມເປັນຈິງແລ້ວບັນດາປະເທດທີ່ກຳລັງພັດທະນາແມ່ນຍັງບໍ່ທັນ ມີກອບດັ່ງກ່າວ ແລະ ສ່ວນໃຫຍ່ແລ້ວຜູ້ພັດທະນາໂຄງການ ຕ້ອງໄດ້ພະຍາຍາມ ແລະ ບໍ່ພຽງແຕ່ພິຈາລະນາການ ປະກອບສ່ວນຂອງໂຄງການຂອງເຂົາເຈົ້າຕໍ່ການເກີດຄວາມສ່ຽງສະສົມ, ແຕ່ຕ້ອງໄດ້ພິຈາລະນາໂຄງການອື່ນໆ ແລະ ປັດໄຈພາຍນອກຕ່າງໆ ທີ່ສາມາດເຮັດໃຫ້ການພັດທະນາໂຄງການຂອງເຂົາເຈົ້າເກີດມີຄວາມສ່ຽງ.

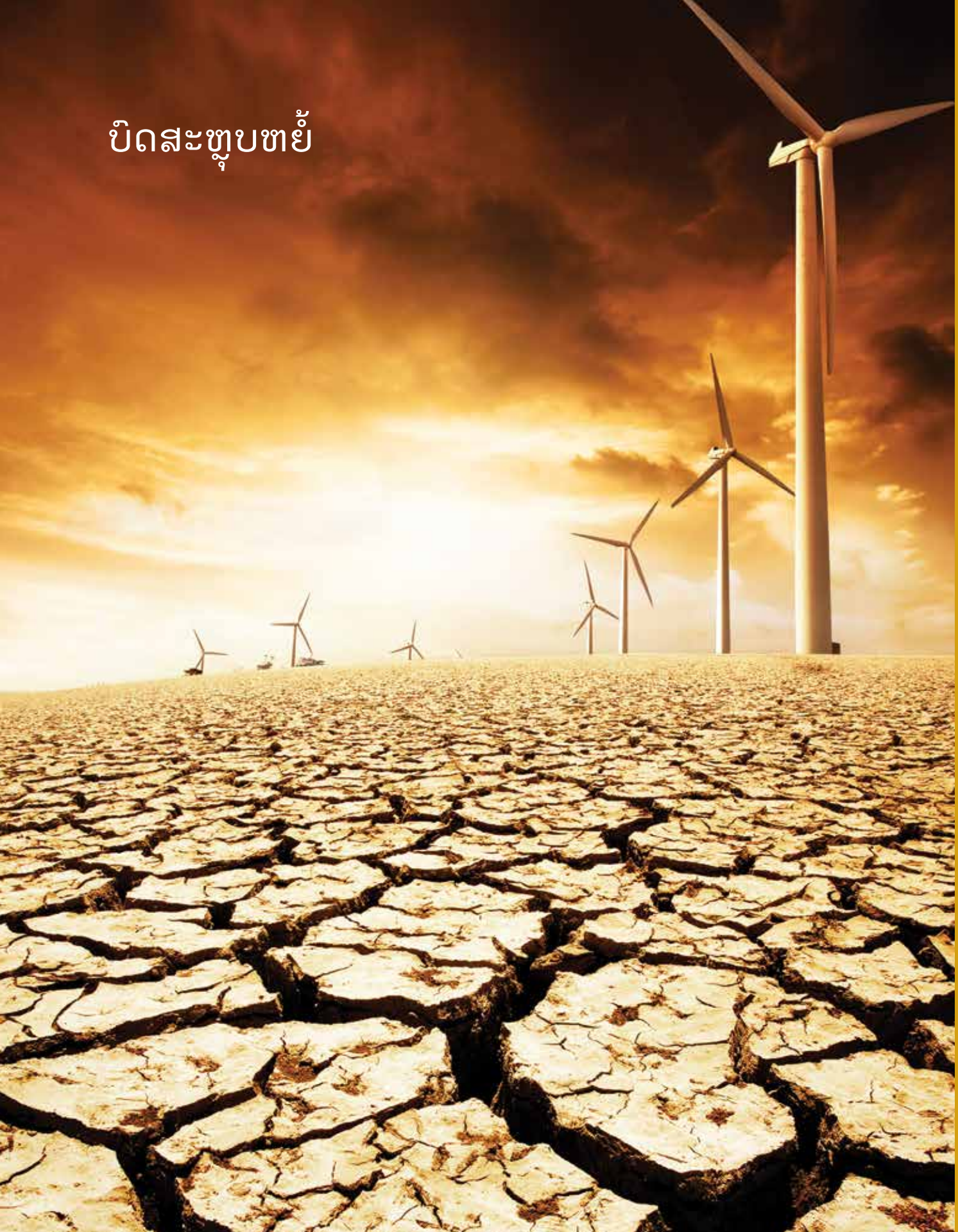
IFC ຫວັງວ່າ 6 ບາດກ້າວທີ່ໄດ້ນຳສະເໜີໃນຄູ່ມືສະບັບນີ້ຈະຊ່ວຍຮວບຮວມບົດຮຽນທີ່ດີຢູ່ທົ່ວໂລກ ແລະ ຊ່ວຍ ພາກສ່ວນເອກະຊົນທີ່ເປັນບໍລິສັດຢູ່ໃນບັນດາປະເທດທີ່ກຳລັງພັດທະນາໃນການກຳນົດການປະກອບສ່ວນຂອງ ເຂົາເຈົ້າໃນການສ້າງຜົນກະທົບແບບສະສົມ ແລະ ຊີ້ນຳເຂົາເຈົ້າໃນການອອກແບບ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາມາດ ຕະການເພື່ອຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບແບບສະສົມຢ່າງມີປະສິດທິພາບ.

ຂ້າພະເຈົ້າຫວັງວ່າ ຜູ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕົວຈິງ ແລະ ທ່ານອື່ນໆທີ່ຕ້ອງໄດ້ແກ້ໄຂບັນຫາຜົນກະທົບແບບສະສົມ ຈະເຫັນວ່າ ຄູ່ມືສະບັບນີ້ມີປະໂຫຍດ ແລະ ຍັງປະກອບສ່ວນໃນການສົ່ງເສີມໜ້າທີ່ຂອງ IFC ໃນການພັດທະນາ ພາກສ່ວນເອກະຊົນໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ.

ວິນລຽມ ບລູເມີ
ຫົວໜ້າ
ພະແນກສິ່ງແວດລ້ອມ, ສັງຄົມ ແລະ ການປົກຄອງ

ບົດສະຫຼຸບຫຍໍ້

ບົດສະຫຼຸບຫຍໍ້

ອົງການການເງິນສາກົນ (IFC) ເຊິ່ງເປັນໜຶ່ງໃນສະມາຊິກຂອງກຸ່ມທະນາຄານໂລກ, ເຮັດວຽກກັບພາກສ່ວນເອກະຊົນ, ມີຄວາມມຸ່ງຫວັງໃນການຮັບປະກັນວ່າຜົນເສຍຈາກການພັດທະນາເສດຖະກິດຈະບໍ່ກະທົບຕໍ່ຄົນທຸກຍາກ ຫຼື ມີຄວາມອ່ອນແອຢ່າງບໍ່ເປັນທຳ. ຄວາມມຸ່ງຫວັງດັ່ງກ່າວນີ້ໄດ້ຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂດຍອົງໃສ່ນະໂຍບາຍກ່ຽວກັບ ຄວາມ ຍືນຍົງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ຂອງ IFC ທີ່ໄດ້ຖືກຮັບຮອງເອົາໃນວັນທີ 1 ມັງກອນ 2012 ແລະ ເອກະສານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງນັ້ນກໍ່ຄືມາດຕະຖານການດຳເນີນງານທັງແປດຂໍ້ ທີ່ໄດ້ກຳນົດຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງລູກຄ້າຂອງ IFC ໃນການຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບ ແລະ ຄວາມສ່ຽງຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ.

ໂດຍສະເພາະມາດຕະຖານການດຳເນີນງານຂໍ້ທີ 1: ການປະເມີນ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຜົນກະທົບດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ໄດ້ຮັບຮູ້ວ່າຍ້ອນການເພີ່ມທະວີຄວາມຮຸນແຮງຂອງປັດໄຈຄວາມສ່ຽງທີ່ເປັນລະບົບກວ້າງເຊັ່ນ: ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ນ້ຳທີ່ຍັງມີຢູ່, ການຫຼຸດລົງຂອງຊີວະນາໆພັນ, ການເຊື່ອມໂຊມຂອງການບໍລິການດ້ານລະບົບນິເວດ ແລະ ການປ່ຽນແປງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ຈຳນວນຂອງປະຊາກອນຢູ່ຕະຫຼອດ. ຍ້ອນເຫດນີ້, ການປະເມີນຜົນກະທົບແບບສະສົມ (CIA) ຈຶ່ງເປັນກອບທີ່ມີຄວາມສຳຄັນໃນການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງຕ່າງໆ.

ຍັງມີການຖືກຖຽງ ແລະ ຄວາມຄິດເຫັນທີ່ຍັງບໍ່ສອດຄ່ອງກັນລະຫວ່າງນັກວິຊາການ, ຜູ້ພັດທະນາ, ຜູ້ປະຕິບັດງານຕົວຈິງ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມ ວ່າ CIA ຄວນຈະເປັນອົງປະກອບໜຶ່ງຂອງການປະເມີນຜົນກະທົບດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ (ESIA) ທີ່ດີ ຫຼືວ່າ ຄວນຈະຂະບວນການດ່ຽວທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບ ESIA ເລີຍ.

CIA ຍັງຢູ່ໃນຂັ້ນຕອນວິວັດທະນາການ ແລະ ຍັງບໍ່ມີການຮັບຮອງເອົາບົດຮຽນທີ່ດີໃດໆໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເລີຍ. ແຕ່ວ່າ, ສິ່ງທີ່ສຳຄັນກໍ່ຄືຢູ່ໃນຂະບວນການກຳນົດຜົນກະທົບ ແລະ ຄວາມສ່ຽງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ-ສັງຄົມ, ຜູ້ພັດທະນາໂຄງການ ແລະ ຜູ້ສະໜັບສະໜູນຄວນ: ກ). ຮັບຮູ້ກ່ຽວກັບການກະທຳ, ກິດຈະກຳ ແລະ ໂຄງການການພັດທະນາ¹ ອາດຈະປະກອບສ່ວນເຮັດໃຫ້ເກີດຜົນກະທົບ ແບບສະສົມຕໍ່ອົງປະກອບດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ທີ່ມີຄຸນຄ່າ (VECs), ຊຶ່ງອາດຈະສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ໂຄງການອື່ນໆທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ຫຼື ໂຄງການທີ່ກຳລັງຈະເກີດຂຶ້ນໃນອະນາຄົດ ແລະ ຂ). ພະຍາຍາມຫຼີກລ່ຽງ ແລະ/ຫຼື ຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບເຫຼົ່ານັ້ນໃຫ້ຫຼາຍເທົ່າທີ່ຈະເຮັດໄດ້. ນອກຈາກນີ້, ໂຄງການການພັດທະນາຂອງເຂົາເຈົ້າອາດຈະມີຄວາມສ່ຽງຍ້ອນການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງຜົນກະທົບສະສົມຕໍ່ການບໍລິການດ້ານລະບົບນິເວດທີ່ພວກເຂົາມີການເພິ່ງພາອາໄສ.

ໃນລະຫວ່າງຂັ້ນຕອນການດຳເນີນການປະເມີນຜົນກະທົບດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ, ບົດຮຽນທີ່ດີແມ່ນຮຽກຮ້ອງໃຫ້ຜູ້ສະໜັບສະໜູນໂຄງການຢ່າງໜ້ອຍສຸດຕ້ອງມີການປະເມີນວ່າໂຄງການການພັດທະນາຂອງເຂົາເຈົ້າອາດມີສ່ວນທີ່ເຮັດໃຫ້ເກີດຜົນກະທົບສະສົມຕໍ່ອົງປະກອບດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມທີ່ມີຄຸນຄ່າ (VECs)² ແລະ/ຫຼື ໂຄງການຂອງເຂົາເຈົ້າອາດຈະມີຄວາມສ່ຽງຈາກຜົນກະທົບທີ່ສະສົມຈາກ VECs ທີ່ພວກເຂົາມີການເພິ່ງພາອາໄສ

ຄູ່ມືບົດຮຽນທີ່ດີສະບັບນີ້ ສະເໜີໃຫ້ເປັນວິທີການເບື້ອງຕົ້ນທີ່ມີປະໂຫຍດໃຫ້ແກ່ ຜູ້ພັດທະນາໂຄງການ ໃນບັນດາປະເທດທີ່ກຳລັງພັດທະນາເພື່ອດຳເນີນການປະເມີນຜົນກະທົບສະສົມແບບຮີບດ່ວນ (RCIA). RCIA ສາມາດທີ່ຈະເປັນອົງປະກອບໜຶ່ງທີ່ສຳຄັນໃນຂະບວນການປະເມີນຜົນກະທົບດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ຫຼື ເປັນຂະບວນການໜຶ່ງຕ່າງຫາກ ເຊິ່ງປະກອບດ້ວຍການສຶກສາບັນດາເອກະສານໂດຍມີການປຶກສາຫາລືກັບຊຸມຊົນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ແລະ ຜູ້ທີ່ມີສ່ວນໄດ້ສ່ວນເສຍອື່ນໆ ເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ຜູ້ພັດທະນາໂຄງການສາມາດກຳນົດໄດ້ວ່າກິດຈະກຳຂອງເຂົາເຈົ້າຈະມີຜົນກະທົບຕໍ່ການຂະຫຍາຍຕົວ ແລະ ຄວາມຍືນຍົງຂອງ VECs ທີ່ໄດ້ຄັດເລືອກນັ້ນຫຼືບໍ່? ວິທີການທີ່ນຳສະເໜີ ດັ່ງກ່າວເຫັນວ່າ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນໃນປະເທດທີ່ກຳລັງພັດທະນາ, ສິ່ງທ້າທາຍຫຼາຍໆອັນແມ່ນກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງຂະບວນການການປະເມີນຜົນກະທົບແບບສະສົມທີ່ດີ ເຊິ່ງປະກອບດ້ວຍຖານຂໍ້ມູນພື້ນຖານ, ຄວາມບໍ່ແນ່ນອນທີ່ກ່ຽວກັບການພັດທະນາທີ່ຄາດວ່າຈະເກີດຂຶ້ນ,

¹ ຄຳສັບ “ການພັດທະນາ” ທີ່ນຳໃຊ້ໃນປື້ມສະບັບນີ້ໝາຍເຖິງໂຄງການ, ການກະທຳ ຫຼື ກິດຈະກຳດ້ານທຸລະກິດ ທີ່ອາດຈຳເປັນທີ່ຈະຕ້ອງມີການເຮັດການປະເມີນຜົນກະທົບແບບສະສົມ (CIA).
² ກະລຸນາເບິ່ງກ່ອງທີ 3 ກ່ຽວກັບຄວາມໝາຍຂອງອົງປະກອບດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມທີ່ມີຄຸນຄ່າ (VECs).

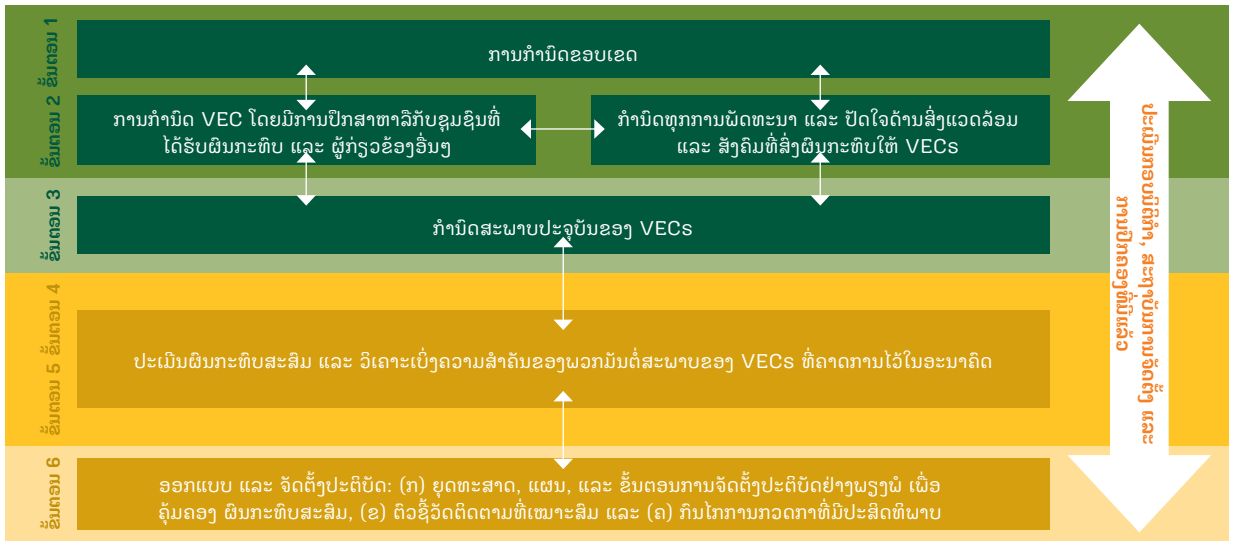
ຄວາມອາດສາມາດຂອງລັດທີ່ຍັງມີຂີດຈຳກັດ ແລະ ຂາດການວາງແຜນການໃຊ້ຊັບພະຍາກອນແບບປະສົມ ປະສານທີ່ມີລັກສະນະຍຸດທະສາດໃນລະດັບພາກພື້ນ ຫຼື ຂະແໜງການ. ຍ້ອນສິ່ງທ້າທາຍທັງຫຼາຍເຫຼົ່ານີ້, ຄູ່ມືສະບັບນີ້ສະເໜີໃຫ້ຜູ້ພັດທະນາໂຄງການ:

- ປະຕິບັດຕາມ 6 ບາດກ້າວ ຂອງຂະບວນການການປະເມີນຜົນກະທົບສະສົມແບບຮີບດ່ວນ (RCIA),
- ມີການເຂົ້າຮ່ວມຂອງຜູ້ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງໃນໄລຍະເລີ່ມຕົ້ນທຳອິດເທົ່າທີ່ມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ ແລະ ຕະຫຼອດ ຂະບວນການການຕັດສິນໃຈ³, ແລະ
- ມີການບັນທຶກເຫດຜົນຫຼັກທີ່ຢູ່ເບື້ອງຫຼັງ ການຕັດສິນໃຈສຳຄັນແຕ່ລະອັນຢ່າງຈະແຈ້ງ ແລະ ພະຍາຍາມ ສະໜັບສະໜູນການຕັດສິນໃຈດັ່ງກ່າວດ້ວຍຫຼັກຖານດ້ານວິຊາການໃຫ້ຫຼາຍເທົ່າທີ່ຈະຫຼາຍໄດ້.

ຮູບພາບທີ 1 ຂ້າງລຸ່ມສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງກອບຂອງການປະເມີນຜົນກະທົບສະສົມແບບຮີບດ່ວນ ເຊິ່ງປະກອບດ້ວຍທັງໝົດຫົກຂັ້ນຕອນ ເຊັ່ນ: ການກຳນົດຂອບເຂດ (ບາດກ້າວທີ 1 ແລະ ທີ 2), ການກຳນົດຖານຂໍ້ມູນຂອງ VEC (ບາດກ້າວທີ 3), ການປະເມີນລະດັບຂອງການປະກອບສ່ວນຂອງ ການພັດທະນາພາຍໂຕການປະເມີນຜົນ ກະທົບແບບສະສົມ (ບາດກ້າວທີ 4), ການປະເມີນຄວາມສຳຄັນຂອງ ຜົນກະທົບສະສົມທີ່ຄາດວ່າຈະເກີດຂຶ້ນຕໍ່ຄວາມຄົງຕົວ ແລະ ຍືນຍົງຂອງອົງປະກອບດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ (VECs)(ບາດກ້າວທີ 5), ແລະ ການອອກແບບ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດມາດຕະການຫຼຸດ ຜ່ອນຜົນກະທົບເພື່ອຄຸ້ມຄອງການປະກອບສ່ວນຂອງການພັດທະນາຕ່າງໆ ຕໍ່ການເກີດຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຜົນກະທົບສະສົມ (ບາດກ້າວທີ 6).

³ ສຳລັບບົດຮຽນທີ່ດີ, ໃຫ້ທ່ານອ້າງອີງເອກະສານ ຂອງ IFC ຄື ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຜູ້ທີ່ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ: ຄູ່ມືກ່ຽວກັບບົດຮຽນທີ່ດີສຳລັບບໍລິສັດທີ່ ເຮັດທຸລະກິດໃນບັນດາປະເທດທີ່ກຳລັງພັດທະນາ, ເຊິ່ງສາມາດຫາໄດ້ຢູ່ນີ້: www.ifc.org/HS-StakeholderEngagement

ຮູບພາບ 1. ຫົກຂັ້ນຕອນຂອງ ການປະເມີນຜົນກະທົບສະສົມແບບຮີບດ່ວນ

ຂຶ້ນກັບສະພາບຕົວຈິງ, ການປະເມີນຜົນກະທົບສະສົມແບບຮີບດ່ວນ (RCIA) ອາດຈະພັດທະນາໄປເປັນ ການປະເມີນຜົນກະທົບສະສົມທີ່ລະອຽດ ແລະ ດີກວ່າເກົ່າ, ທີ່ຈຳເປັນຈະຕ້ອງມີການເຂົ້າຮ່ວມຂອງຫຼາຍໆ ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ຈະເປັນການດີທີ່ສຸດຖ້າຫາກມີການນຳພາໂດຍລັດຖະບານຢູ່ຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ຫຼື ນັກວາງແຜນຂອງພາກພື້ນ.

ຂະບວນການປະເມີນຜົນກະທົບແບບສະສົມເປັນຂະບວນການທີ່ມີການເຂົ້າຮ່ວມຂອງຊຸມຊົນທີ່ຖືກຜົນກະທົບ ຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ, ຜູ້ພັດທະນາ ແລະ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມອື່ນໆ. ໃນພາກປະຕິບັດຕົວຈິງ, ການອອກແບບທີ່ມີປະສິດທິຜົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂະບວນການປະເມີນຜົນກະທົບແບບສະສົມທີ່ສົມບູນແບບໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ ແມ່ນ ເກີນຄວາມອາດສາມາດທັງດ້ານວິຊາການ ແລະ ການເງິນຂອງຜູ້ພັດທະນາໃດໜຶ່ງຈະປະຕິບັດໄດ້. ການ ປະເມີນຜົນກະທົບແບບສະສົມແມ່ນນອກເໜືອການຮັບຜິດຊອບຂອງຜູ້ພັດທະນາທີ່ຈະປະຕິບັດໄດ້ແຕ່ພຽງ ຜູ້ດຽວ. ໃນບາງໂອກາດ, ຜູ້ພັດທະນາໂຄງການອາດຈະຕ້ອງເປັນຜູ້ນຳພາໃນການເຮັດການປະເມີນຜົນກະ ທົບແບບສະສົມ (CIA) ເພື່ອຜົນປະໂຫຍດຂອງເຂົາເຈົ້າເອງ. ແຕ່ວ່າ, ມາດຕະການໃນການຄຸ້ມຄອງທີ່ຖືກນຳ ສະເໜີຈາກຜົນຂອງການປະເມີນຜົນນັ້ນອາດຈະໄດ້ຮັບປະສິດທິຜົນດີຖ້າຫາກພາກສ່ວນລັດຖະບານຄວນ ເຂົ້າມາມີສ່ວນຮ່ວມ. ຂະບວນການປະເມີນຜົນກະທົບແບບສະສົມ (CIA) ແມ່ນຂະບວນການເຂົ້າຮ່ວມຈາກ ຫຼາຍໆພາກສ່ວນ ແລະ ປະຕິບັດຊ້າໄປຊ້າມາຄື: (ກ). ຈະຕ້ອງມີທີມງານທີ່ມີວິຊາສະເພາະແຕກຕ່າງກັນ ແລະ ໂຄງຮ່າງການຈັດຕັ້ງ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງທີ່ມີປະສິດທິພາບ, (ຂ). ເປັນຂະບວນການທີ່ໃຊ້ເວລາຫຼາຍ ແລະ ຂໍ້ມູນຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ. ພວກເຂົາເຈົ້າຄວນທີ່ຈະເຮັດຕາມບົດຮຽນທີ່ດີ ທີ່ຖືກຍອມຮັບໂດຍສາກົນເຊັ່ນ: ຄູ່ມືການ ປະເມີນຜົນກະທົບແບບສະສົມສຳລັບຜູ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕົວຈິງ⁴ ທີ່ຖືກນຳໃຊ້ໂດຍອົງກອນປະເມີນຜົນກະທົບ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມຂອງປະເທດການາດາ ຫຼື ຄູ່ມືອື່ນໆ ທີ່ໄດ້ຮ່າງໂດຍ ຄະນະກຳມະການກ່ຽວກັບຄຸນນະພາບ ສິ່ງແວດລ້ອມຂອງປະເທດອາເມລິກາໃນບົດລາຍງານກ່ຽວກັບການພິຈາລະນາຜົນກະທົບແບບສະສົມທີ່ຢູ່ ພາຍໃຕ້ບົດບັນຍັດກ່ຽວກັບການປົກປ້ອງສິ່ງແວດລ້ອມຂອງຊາດປະເທດອາເມລິກາ (NEPA)(CEQ 1997).

ແນວຄວາມຄິດຕົ້ນຕໍລະຫວ່າງ RCIA ແລະ CIA ແມ່ນບໍ່ມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນ; ແຕ່ RCIA ຈະມີຮູບແບບທີ່ ກະທັດຮັດກວ່າ CIA ແລະ ການກວດກາເບື້ອງຕົ້ນທີ່ເປັນຜົນມາຈາກ RCIA ອາດຈະຜັນຂະຫຍາຍ ມາເປັນ CIA. ໃນພາກປະຕິບັດຕົວຈິງ, ສິ່ງທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ລະຫວ່າງ RCIA ແລະ CIA ແມ່ນເປັນພຽງ ແຕ່ວ່າ RCIA ແມ່ນນຳໃຊ້ວິທີການປະເມີນຈາກບັນດາເອກະສານ ແລະ ຂໍ້ມູນທີ່ມີຢູ່ແລ້ວລວມທັງບົດ ປະເມີນຜົນກະທົບດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ (ESIA); ເອກະສານກ່ຽວກັບຍຸດທະສາດ ແລະ/ ຫຼື ການວາງແຜນການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນ, ບົດລາຍງານຂອງອົງການທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດຖະບານ (NGO), ປະຊາຄົມນັກວິທະຍາສາດ ແລະ ຜູ້ທີ່ມີຄວາມສົນໃຈອື່ນໆ. ການປະເມີນຜົນກະທົບແບບສະສົມ (CIA) ໂດຍທົ່ ວໄປແລ້ວຈະມີໂຄງສ້າງການປົກຄອງທີ່ສະຫຼັບຊັບຊ້ອນ ແລະ ມີການປຶກສາຫາລືກັບຫຼາຍພາກສ່ວນ ແລະ ຜູ້ທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມເພື່ອກຳນົດຄຸນຄ່າຂອງອົງປະກອບດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ (VECS) ທີ່ຈະໃຊ້ ເຂົ້າໃນການປະເມີນ, ຄວາມຕ້ອງການຂອງຂໍ້ມູນພື້ນຖານ ແລະ ວິທີການເກັບຕົວຢ່າງ, ສະພາບຂອງ VECS ໃນອະນາຄົດທີ່ສາມາດ ຮັບຮອງໄດ້, ຕົວຊີ້ວັດ ແລະ ບັນທັດຖານ, ມາດຕະການໃນການຫຼຸດ ຜ່ອນຜົນກະທົບ, ລະບຽບການໃນການຕິດຕາມ ແລະ ກິນໂກຂອງການຄວບຄຸມຮັກສາ.

ຖ້າວ່າລັດຖະບານຫາກເປັນເຈົ້າການໃນການນຳພາເຮັດ CIA ຫຼື ເມື່ອເວລາທີ່ມີຄວາມຕ້ອງການທີ່ຈະແຈ້ງ ກ່ຽວກັບ ຫົວໜ່ວຍການຄຸ້ມຄອງສະເພາະໃດໜຶ່ງ (ຕົວຢ່າງ: ເຂດອ່າງໂຕ່ງ, ຊັ້ນບັນຍາກາດ, ເສັ້ນທາງການບິນ ແລະ ມູມິທັດ) ທີ່ເປັນຜົນມາຈາກຄວາມພະຍາຍາມໃນການວາງແຜນທີ່ມີລັກສະນະຍຸດທະສາດ ແລະ ເຊື່ອມສານການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນ, ພາກສ່ວນເອກະຊົນພຽງແຕ່ຕ້ອງປະຕິບັດຕາມເງື່ອນໄຂໂດຍລວມ ຂອງ CIA ທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ.

ໃນກໍລະນີທີ່ບໍ່ມີການຂຶ້ນທະບຽນຊັບພະຍາກອນ ແລະ ແຜນງານຕ່າງໆ, ຄູ່ມືຫົວນີ້ສະເໜີໃຫ້ຜູ້ສະໜອງທຶນ ໃຫ້ພາກສ່ວນເອກະຊົນຢ່າງໜ້ອຍສຸດຕ້ອງໄດ້ເຮັດ RCIA ແລະ ຜົນໄດ້ຮັບຈາກ RCIA ນີ້ຈະຊ່ວຍໃຫ້ເຫັນ ຫຼາຍໆຮູບແບບທີ່ອາດເກີດຂຶ້ນໄດ້ ດັ່ງລຸ່ມນີ້ (ກ່ອງທີ 1):

⁴ ມີຢູ່ທີ່ <http://www.ceaa-acee.gc.ca/default.asp?lang=En&n=43952694-1&toc=show>.

- *ມີຄວາມສ່ຽງຂ້ອນຂ້າງສູງ ສໍາລັບຜົນກະທົບແບບສະສົມ/ມີຜົນໄດ້ຮັບສູງ:* ການພັດທະນາທີ່ກໍາລັງຢູ່ໃນ ໂລຍະພິຈາລະນາສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງອົງປະກອບທີ່ສໍາຄັນອັນໜຶ່ງ ຕໍ່ຜົນກະທົບແບບສະສົມທີ່ອາດຈະ ເກີດຂຶ້ນ ຫຼື ອາດຈະເປັນໜຶ່ງໃນຫຼາຍໆໂຄງການພັດທະນາທີ່ກໍາລັງຈະເກີດຂຶ້ນໃນອະນາຄົດ ເຊິ່ງຈະມີການ ນໍາໃຊ້ຊັບພະຍາກອນອັນດຽວກັນ ແລະ/ຫຼື ອາດຈະມີຜົນກະທົບຕໍ່ຄຸນຄ່າຂອງອົງປະກອບດ້ານສິ່ງແວດ ລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ (VECs). ກໍລະນີດັ່ງກ່າວ, ໂດຍມີການປົກກະທາລິກັບພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, RCIA ສາມາດຊ່ວຍໃນການປະເມີນຜົນກະທົບສະສົມທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນໃນຊ່ວງໄລຍະເວລາໃດໜຶ່ງ ແລະ ຍັງສາມາດ ແນະນໍາໃຫ້ຜູ້ພັດທະນາໃນການກໍານົດມາດຕະການທີ່ຈໍາເປັນເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບ. ຜູ້ພັດທະນາໂຄງ ການຂອງເອກະຊົນສາມາດນໍາໃຊ້ບາດກ້າວທີ 6 ໃນການອອກແບບຍຸດທະສາດໃນການຄຸ້ມຄອງຜົນກະ ທົບທີ່ສະສົມ ແລະ ໃຫ້ຄໍາແນະນໍາແກ້ລັດຖະບານກ່ຽວກັບໂຄງສ້າງການປົກຄອງທີ່ເໝາະສົມເພື່ອຮັບ ປະກັນວ່າຜູ້ພັດທະນາໂຄງການອື່ນໆຈະປະຕິບັດຕາມ. ກໍລະນີດັ່ງກ່າວເປັນກໍລະນີທີ່ດີທີ່ສຸດ, ຖ້າຫາກ ຜູ້ສະໜັບສະໜູນພາກເອກະຊົນສາມາດລົງທຶນສຸມໃສ່ຂະບວນການ ການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດ ລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ (ESIA), ລວມທັງການສ້າງຖານຂໍ້ມູນພື້ນຖານ ແລະ ມີສ່ວນຮ່ວມຂອງພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ຂະບວນການ RCIA ອາດຈະສາມາດຖືກຜັນຂະຫຍາຍກາຍເປັນ CIA ທີ່ມີປະສິດທິ ພາບຫຼາຍຂຶ້ນ ແລະ ປະກອບສ່ວນໃຫ້ລັດຖະບານໃນການຮ່າງຍຸດທະສາດເພື່ອການຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບ ແບບສະສົມ.
- *ຄວາມສ່ຽງທີ່ຮຸນແຮງສໍາລັບຜົນກະທົບແບບສະສົມ/ມີຜົນໄດ້ຮັບທີ່ຈໍາກັດ* ເຊັ່ນ: ໂຄງການພັດທະນາທີ່ ກໍາລັງໄດ້ຮັບການພິຈາລະນາຢູ່ໃນສະພາບແວດລ້ອມທີ່ມີຫຼັກຖານຂອງຜົນກະທົບສະສົມ ແຕ່ບັນຫາແມ່ນ ມີລັກສະນະສະຫຼັບຊັບຊ້ອນ, ມີຫຼາຍພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ການແກ້ໄຂບັນຫາດັ່ງກ່າວກໍມີຄວາມ ຊັດເຈນວ່າ ກາຍຂອບເຂດຂອງຜູ້ໃຫ້ທຶນສະໜັບສະໜູນຜູ້ໃດຜູ້ໜຶ່ງ. ກໍລະນີນີ້, ການປະເມີນຜົນກະທົບ ແບບສະສົມ ແບບຮີບດ່ວນ (RCIA) ສາມາດທີ່ຈະຊ່ວຍຜູ້ພັດທະນາໄດ້ເຊັ່ນ: (ກ). ກໍານົດຄວາມສໍາຄັນ ຂອງຜົນກະທົບແບບສະສົມໂດຍລວມ ແລະ ການປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນຜົນກະທົບສະສົມດັ່ງກ່າວ, (ຂ). ອອກແບບແຜນການ ແລະ ຂັ້ນຕອນການຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ເພື່ອຊອກຫາ ແນວທາງທີ່ເໝາະສົມໃນການຫຼຸດຜ່ອນການປະກອບສ່ວນດັ່ງກ່າວ. ໃນກໍລະນີນີ້, ຜູ້ພັດທະນາໂຄງການ ຄວນຮັບຜິດຊອບພຽງແຕ່ການອອກແບບ ແລະ ການປະຕິບັດມາດຕະການການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບສະສົມ ທີ່ຢູ່ໃນຂອບເຂດ ແລະ ລະດັບຄວາມສໍາຄັນທີ່ກໍາໃຫ້ເກີດຜົນກະທົບແບບສະສົມ. ແຕ່ວ່າ, ຜູ້ສະໜັບສະໜູນ ໂຄງການໃດໜຶ່ງຄວນທີ່ຈະໃຊ້ຄວາມພະຍາຍາມຂອງຕົວເອງເທົ່າທີ່ຈະເຮັດໄດ້ໃນການຊັກຊວນເອົາຜູ້ພັດ ທະນາ, ລັດຖະບານ ແລະ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມອື່ນໆເພື່ອໃຫ້ຮັບຮູ້ກ່ຽວກັບຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຜົນກະທົບຕ່າງໆ ແລະ ອອກແບບຍຸດທະສາດໃນການຄຸ້ມຄອງທີ່ມີຄວາມສອດຄ່ອງເພື່ອການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບດັ່ງກ່າວ.
- *ຜົນກະທົບແບບສະສົມແມ່ນຈໍາກັດ ຫຼື ເກືອບວ່າບໍ່ມີ:* RCIA ໄດ້ກໍານົດວ່າເຖິງແມ່ນວ່າຈະມີຜົນກະທົບ ສະສົມ ແຕ່ຜົນຈາກການພັດທະນາທີ່ກໍາໃຫ້ເກີດຜົນກະທົບສະສົມຕໍ່ຄຸນຄ່າຂອງອົງປະກອບດ້ານສິ່ງແວດ ລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ແມ່ນມີໜ້ອຍ ແລະ ເກືອບວ່າບໍ່ມີເລີຍ. ໃນກໍລະນີນີ້, ບໍ່ຈໍາເປັນທີ່ຈະຕ້ອງມີມາດຕະການ ເພີ່ມເຕີມນອກເໜືອຈາກທີ່ໄດ້ລະບຸໄວ້ແລ້ວໃນບົດປະເມີນຜົນສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ (ESIA). ຫາກແຕ່ວ່າໃນກໍລະນີດັ່ງກ່າວ, ຖ້າເຫັນວ່າມີຜົນກະທົບສະສົມຈາກປັດໄຈອື່ນໆທີ່ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ມີການແກ້ໄຂ. ໃນກໍລະນີນີ້ຜູ້ພັດທະນາໂຄງການອາດຈະມີການນໍາສະເໜີໃຫ້ພາກສ່ວນລັດຖະບານ ຫຼື ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມອື່ນໆ ໃຫ້ຮັບຮູ້ ແລະ ອາດຈະມີການປະເມີນເບິ່ງວ່າໂຄງການຂອງເຂົາເຈົ້າຈະມີຄວາມສ່ຽງຈາກຜົນກະທົບ ແບບສະສົມທີ່ບໍ່ທັນໄດ້ມີການຄຸ້ມຄອງ ຫຼື ບໍ່.

ຄູ່ມືສະບັບນີ້ໄດ້ເນັ້ນວ່າທ້າຍທີ່ສຸດແລ້ວພາກສ່ວນລັດຖະບານແມ່ນເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບໃນການຮ່າງກອບການ ປະເມີນຜົນກະທົບສະສົມເພື່ອຊ່ວຍພາກສ່ວນເອກະຊົນໃນການກໍານົດ ແລະ ຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບແບບສະສົມ. ແຕ່ເນື່ອງຈາກວ່າກອບຂອງການເຮັດ CIA ເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນເກືອບວ່າບໍ່ມີເລີຍຢູ່ໃນປະເທດທີ່ກໍາລັງພັດທະນາ, ຄູ່ມືສະບັບ ນີ້ຍອມຮັບຢ່າງແນ່ນອນວ່າເພື່ອຜົນປະໂຫຍດຂອງຜູ້ພັດທະນາຈາກພາກເອກະຊົນເອງ, ເຂົາເຈົ້າບໍ່ພຽງແຕ່ໃຫ້ ຄວາມສົນໃຈການປະກອບສ່ວນຂອງໂຄງການເຂົາເຈົ້າຕໍ່ຜົນກະທົບແບບສະສົມແຕ່ລວມເອົາໂຄງການ ແລະ ປັດໄຈ ອື່ນໆທີ່ອາດຈະສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ຄຸນຄ່າຂອງອົງປະກອບດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ (VECs) ທີ່ຄ້າຍຄືກັນ. ການທີ່ບໍ່ປະຕິບັດຕາມອາດຈະພາໃຫ້ມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ການລົງທຶນ ແລະ ເສຍຊື່ສຽງຂອງຜູ້ພັດທະນາ. ແຕ່ວ່າ, ການປະຕິບັດຂະບວນການປະເມີນຜົນກະທົບແບບສະສົມອາດຈະມີຄວາມທ້າທາຍ ແລະ ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການ ຮ່ວມມືລະຫວ່າງພາກສ່ວນລັດຖະບານ, ຜູ້ພັດທະນາ ແລະ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມອື່ນໆ.

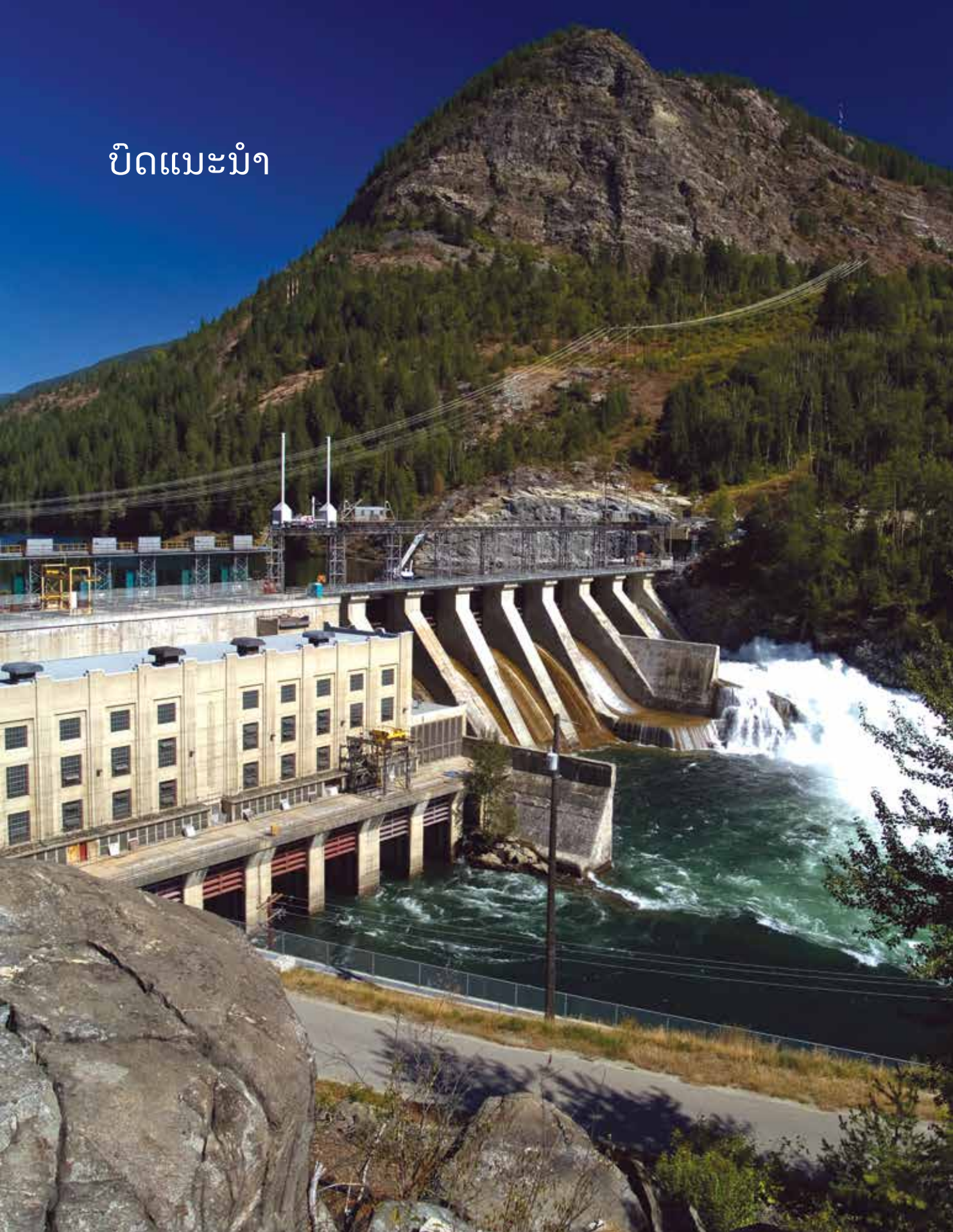
ກ່ອງທີ 1. ວິທີການທີ່ແຕກຕ່າງກັນ: ຜົນກະທົບ ແລະ ຜົນໄດ້ຮັບ

IFC ກຳລັງພິຈາລະນາທີ່ຈະສະໜອງທຶນໃຫ້ແກ່ໂຄງການເຂື່ອນໄຟຟ້ານ້ຳຕົກສອງໂຄງການຢູ່ ປະເທດເມປານ.

ຜົນກະທົບທີ່ຮຸນແຮງ/ຜົນໄດ້ຮັບສູງ: ໂຄງການທຳອິດທີ່ IFC ກຳລັງພິຈາລະນາແມ່ນໂຄງການເຂື່ອນໄຟຟ້າພະລັງງານນ້ຳ ຢູ່ແມ່ນ້ຳຄາແບວລີ້ ເຊິ່ງຢູ່ໃນຂັ້ນຕອນທີ່ມີການສະເໜີຮ່ວມລົງທຶນຈາກ International Finance Association (IDA) ແລະ IFC ເຊິ່ງເປັນໂຄງການທີ່ມີສອງເປົ້າໝາຍຄື: ເປັນເຂື່ອນໄຟຟ້າຝາຍນ້ຳລື້ນ (Run-of-River) ທີ່ມີກຳລັງການຜະລິດ 37.6 MW, ຕັ້ງຫ່າງຈາກເມືອງກັດມັນດູ ໄປທາງທິດຕາເວັນອອກປະມານ 620 km. ແມ່ນ້ຳຄາແບວລີ້ເປັນແມ່ນ້ຳທີ່ສຳຄັນຢູ່ໃນອ່າງໂຕ່ງແມ່ນ້ຳທາມ. ໂຄງການນີ້ຄາດວ່າຈະເປັນໂຄງການທຳອິດທີ່ຈະຖືກສ້າງຂຶ້ນໃນເຂດທີ່ຢູ່ຫ່າງໄກສອກຫຼີກທີ່ສຸດຂອງປະເທດ. ນອກນັ້ນ, ຍັງມີອີກ 24 ໂຄງການທີ່ຢູ່ໃນຫຼາຍໄລຍະຂອງການພິຈາລະນາເພື່ອພັດທະນາໃນແມ່ນ້ຳສາຍດຽວກັນ. ອີກຫົກໂຄງການຈະຖືກສ້າງຂຶ້ນຢູ່ສາຍນ້ຳແຄບແບວລີ້ ແລະ ແມ່ນ້ຳສາຂາ; ສ່ວນໂຄງການທີ່ຍັງເຫຼືອຈະຖືກສ້າງຂຶ້ນທີ່ແມ່ນ້ຳທາມ ຫຼື ແມ່ນ້ຳສາຂາ. ໂຄງການທັງໝົດທີ່ມີແຜນຈະສ້າງຢູ່ໃນເຂດອ່າງໂຕ່ງແມ່ນ້ຳຄາແບວລີ້ ແມ່ນຕັ້ງຢູ່ສ່ວນເບື້ອງເທິງຂອງນ້ຳຂອງໂຄງການທີ່ IFC ກຳລັງພິຈາລະນາ. ອີງຕາມແຜນປະຈຸບັນ, ການພັດທະນາເຂື່ອນໄຟຟ້າຢູ່ແມ່ນ້ຳທາມອາດຈະພາໃຫ້ເກີດມີການປ່ຽນແປງຂອງແມ່ນ້ຳທາມຂາດສາຍນ້ຳອອກເປັນຫຼາຍສ່ວນທີ່ມີການຄວບຄຸມການໄຫຼ. ເນື່ອງຈາກວ່າໂຄງການເຂື່ອນໄຟຟ້າດັ່ງກ່າວແມ່ນໂຄງການທຳອິດທີ່ຈະຖືກສ້າງຂຶ້ນຢູ່ໃນອ່າງໂຕ່ງແມ່ນ້ຳທາມ ແລະ ເປັນໂຄງການທີ່ຕັ້ງຢູ່ລຸ່ມສຸດຂອງຂອງແມ່ນ້ຳຄາແບວລີ້ ກ່ອນຈະໄຫຼລົງສູ່ປາກແມ່ນ້ຳທາມ, ດ້ວຍເຫດນັ້ນການພິຈາລະນາຜົນກະທົບແບບສະສົມໃນອ່າງໂຕ່ງແມ່ນ້ຳທາມຈຶ່ງມີຄວາມຈຳເປັນ. ເພື່ອການສືບຕໍ່ສະໜອງທຶນ, IDA ແລະ IFC ຈຶ່ງມີການຮ່ວມມືກັນໃນນາມຂອງກຸ່ມທະນາຄານໂລກ (WBG) ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າໄດ້ມີການປະເມີນຜົນກະທົບແບບສະສົມ (CIA) ຢູ່ໃນລະດັບເຂດອ່າງໂຕ່ງແມ່ນ້ຳທາມ. ຂະບວນການນີ້ເປັນພຽງແຕ່ປາກກ່າວທຳອິດ, ແຕ່ຄາດວ່າຈະຢູ່ໄດ້ການນຳພາຂອງລັດຖະບານ ແລະ ມີການເຂົ້າ ຮ່ວມຂອງຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມທີ່ຫຼາກຫຼາຍ ໃນການຄັດເລືອກຄຸນຄ່າຂອງອົງປະກອບທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ເປັນເປົ້າໝາຍ, ກຳນົດຍຸດທະສາດການຄຸ້ມຄອງ, ຕົວຊີ້ວັດ ແລະ ບັນທັດຖານ ແລະ ກົນໄກການຕິດຕາມຕົວຊີ້ວັດ ແລະ ການຄວບຄຸມ. ວິທີການໃນການແກ້ໄຂບັນຫາ ແລະ ຄຸ້ມຄອງທີ່ມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ກໍ່ຄື “ບໍ່ແຕະຕ້ອງແມ່ນ້ຳສາຂາໃຫຍ່ສາຂາອື່ນ” ຢູ່ໃນອ່າງແມ່ນ້ຳທາມ. ນອກຈາກນັ້ນ, ທຸກໆໂຄງການທີ່ຢູ່ໃນອ່າງໂຕ່ງແມ່ນ້ຳທາມຈະຕ້ອງໄດ້ປະຕິບັດຕາມມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນຂັ້ນຕອນການອອກແບບ ແລະ ເງື່ອນໄຂຂອງການດຳເນີນງານ ແລະ ມາດຕະການແກ້ໄຂທີ່ຖືກພັດທະນາຂຶ້ນໂດຍໂຄງການທີ່ກຳລັງຢູ່ໃນລະຫວ່າງການພິຈາລະນາເພື່ອຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບແບບສະສົມຕໍ່ຄຸນຄ່າຂອງອົງປະກອບດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມທີ່ເລືອກໄວ້.

ຜົນກະທົບທີ່ຮຸນແຮງ/ຜົນໄດ້ຮັບທີ່ມີຂັ້ນຕໍ່າກັດ: ກໍລະນີໜຶ່ງທີ່ແຕກຕ່າງອອກໄປອີກກໍ່ຄືກໍລະນີທີ່ IFC ກຳລັງພິຈາລະນາທີ່ຈະລົງທຶນໃສ່ໂຄງການເຂື່ອນໄຟຟ້າຢູ່ບໍລິເວນດ້ານເໜືອຂອງສາຍນ້ຳທຣີສຸລີ. ໂຄງການດັ່ງກ່າວມີກຳລັງຕິດຕັ້ງ 216 MW ຢູ່ຫ່າງຈາກທາງພາກເໜືອຂອງເມືອງກັດມັນດູປະມານ 50 ກມ ເຊິ່ງມີສອງໂຄງການເຂື່ອນໄຟຟ້າທີ່ດຳເນີນການຜະລິດແລ້ວຢູ່ທາງຕອນລຸ່ມຂອງເຂື່ອນທີ່ກຳລັງພິຈາລະນາ. ນອກຈາກນັ້ນ, ຍັງມີອີກ 2 ໂຄງເຂື່ອນໄຟຟ້າທີ່ກຳລັງຢູ່ໃນໄລຍະການກໍ່ສ້າງ, ໂຄງການທີ່ໜຶ່ງແມ່ນຢູ່ດ້ານເທິງຂອງໂຄງການທີ່ IFC ກຳລັງພິຈາລະນາ ແລະ ອີກໂຄງການໜຶ່ງແມ່ນຢູ່ລະຫວ່າງກາງຂອງໂຄງການທີ່ IFC ກຳລັງພິຈາລະນາ ແລະ ໂຄງການທີ່ມີຢູ່ແລ້ວຢູ່ທາງດ້ານລຸ່ມຂອງສາຍນ້ຳນັ້ນ. ຜົນກະທົບສະສົມແມ່ນເຫັນໄດ້ຢ່າງຊັດເຈນ. ບໍ່ພຽງແຕ່ແຫຼ່ງທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງສັດນ້ຳທີ່ແຍກອອກເປັນສ່ວນໆ ແຕ່ລວມທັງການເຊື່ອມໂຊມໂດຍລວມຂອງເຂດອ່າງໂຕ່ງ (ຕົວຢ່າງ ເຊັ່ນ: ການທຳລາຍປ່າ, ການເຊາະເຈື່ອນຂອງໜ້າດິນ, ການສ້າງເສັ້ນທາງຫຼາຍໆເສັ້ນ ແລະ ສາຍສົ່ງໄຟຟ້າ). ໃນກໍລະນີນີ້, ເພື່ອໃຫ້ IFC ສືບຕໍ່ລົງທຶນໃນໂຄງການດັ່ງກ່າວ, IFC ໄດ້ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ບໍລິສັດມີການປັບປຸງເອກະສານການປະເມີນຜົນດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ (ESIA) ໂດຍເຮັດໃຫ້ຖານຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບລະບົບນິເວດ ແລະ ສັງຄົມດີຂຶ້ນ, ປັບປຸງຂະບວນການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຜູ້ທີ່ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ມີການປະເມີນຜົນກະທົບແບບສະສົມ ແບບກະທັດຮັດ (RCIA) ເພື່ອປະເມີນຜົນກະທົບທີ່ສະສົມ ແລະ ຊອກຫາຜົນກະທົບຈາກໂຄງການຕໍ່ຜົນກະທົບສະສົມທີ່ສຳຄັນທີ່ສຸດ ເຊັ່ນ: ການຍົກຍ້າຍຂອງຝູງປ່າ, ການສູນເສຍສັດນ້ຳຢູ່ໃນສາຍນ້ຳ ແລະ ເຂດທີ່ຢູ່ອາໄສຢູ່ແຄມນ້ຳ, ການເຊາະເຈື່ອນຂອງອ່າງໂຕ່ງ ແລະ ການແຍກອອກເປັນສ່ວນຂອງທັດສະນີຍະພາບທີ່ສວຍງາມ. ບໍລິສັດຈະຕ້ອງໄດ້ມີການກະກຽມ ແຜນງານ ແລະ ລະບຽບການເພີ່ມເຕີມເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບສະສົມທີ່ກຳນົດໄດ້ໃຫ້ເປັນເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງແຜນງານການຄຸ້ມຄອງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ, ໂດຍມີການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກທະນາຄານໂລກ (IBRD), ບໍລິສັດກໍ່ຕ້ອງພະຍາຍາມທີ່ຈະເຮັດວຽກຮ່ວມກັບລັດຖະບານ, ຜູ້ສະໜອງທຶນໃຫ້ ແກ່ໂຄງການ ແລະ ຊຸມຊົນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ແລະ ຜູ້ທີ່ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງອື່ນໆເພື່ອປະສານງານການຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບສະສົມຢູ່ໃນລະດັບອ່າງໂຕ່ງ/ອ່າງແມ່ນ້ຳ.

ບົດແນະນຳ

ບົດແນະນຳ

ຄະນະກຳມະການກ່ຽວກັບຄຸນນະພາບ
ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມຂອງປະເທດ
ອາເມລິກາ (1997, ຄັດມາຈາກ
ໜ້າທີ v ຂອງບົດສະຫຼຸບຫຍໍ້)
ໄດ້ໃຫ້ນິຍາມການປະເມີນຜົນກະທົບ
ແບບສະສົມ (CEA) ວ່າ: ແມ່ນ
ຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ເປັນຜົນ
ມາຈາກການກໍ່ຕົວທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຈາກ
ການກະທຳ ໃນອະດີດ, ປະຈຸບັນ
ແລະ ອະນາຄົດ ຢ່າງບໍ່ກ່ຽວກັບວ່າຈະ
ເປັນການກະທຳຈາກອົງການຂອງລັດ
ຫຼື ເອກະຊົນ ຫຼື ບຸກຄົນໃດໜຶ່ງ.

HEGMANN et al. (1999,
ວັກທີ 2, ໜ້າທີ 3) ໄດ້ໃຫ້ນິຍາມ
ຜົນກະທົບແບບສະສົມຄ້າຍຄືກັນ
ວ່າ ເປັນການປ່ຽນແປງທາງດ້ານ
ສິ່ງແວດລ້ອມ ທີ່ມີສາຍເຫດມາ
ຈາກການກະທຳໃດໜຶ່ງຮວມເຂົ້າກັນ
ຈາກທັງໃນອະດີດ, ປະຈຸບັນ ແລະ
ອະນາຄົດ”.

ສິ່ງທ້າທ້າຍທີ່ໃຫຍ່ທີ່ສຸດຂອງການຄຸ້ມຄອງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ທີ່ພວກເຮົາພົບພໍ້ໃນ
ປະຈຸບັນແມ່ນ: ການປ່ຽນແປງຂອງສະພາບດິນຟ້າອາກາດ, ການສູນເສຍຊີວະນາໆພັນ, ການຫຼຸດລົງ
ຂອງປາໃນມະຫາສະໝຸດ, ຄວາມຈຳກັດຂອງການຄ້າປະກັນດ້ານສະບຽງອາຫານ, ການຂາດແຄນນໍ້າ
ຈິດທີ່ສາມາດນຳໃຊ້ໄດ້, ການຍົກຍ້າຍຂອງຊຸມຊົນທີ່ເປັນຜົນຈາກການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງຄວາມທຸກຍາກ
ແລະ ການສູນເສຍວິຖີຊີວິດແບບດັ້ງເດີມຂອງທ້ອງຖິ່ນ- ທັງໝົດທີ່ກ່າວມານີ້ລ້ວນແລ້ວແຕ່ເປັນຜົນ
ມາຈາກຜົນກະທົບແບບສະສົມ⁵ ທີ່ເກີດຈາກຫຼາຍໆກິດຈະກຳທີ່ສ່ວນໃຫຍ່ແລ້ວແມ່ນມີຜົນກະທົບທີ່
ບໍ່ໃຫຍ່ຫຼາຍແຕ່ຖ້າຫາກວ່າລວມທຸກໆກິດຈະກຳເຂົ້າກັນແລ້ວອາດຈະມີການກະທົບທີ່ກວ້າງຂວາງເຖິງ
ລະດັບພາກພື້ນ ແລະ ລະດັບໂລກກໍໄດ້. ສິ່ງທີ່ສຳຄັນຕໍ່ຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບຜົນກະທົບແບບສະສົມຕໍ່
ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ຈາກຫຼາຍໆໂຄງການ, ການກະທຳ ຫຼື ກິດຈະກຳ - ຫຼື ອັນດຽວກັນ
ທີ່ເກີດຂຶ້ນເປັນໄລຍະຍາວນານ ຫຼື ຢູ່ໃນຂົງເຂດດຽວກັນ ຫຼື ກະທົບຊັບພະຍາກອນອັນດຽວກັນ (ຕົວຢ່າງ:
ອ່າງໂຕ່ງ/ອ່າງແມ່ນໍ້າ ຫຼື ພູມອາກາດ ແມ່ນມີມາເປັນໄລຍະເວລາຫຼາຍສິບປີແລ້ວ. ໃນບາງກໍລະນີ, ການ
ສູນເສຍຢ່າງຮ້າຍແຮງຂອງລະບົບນິເວດ ແລະ ຜົນກະທົບຕໍ່ຊຸມຊົນອາດຈະເປັນຜົນມາຈາກຜົນ
ກະທົບໂດຍກົງຂອງການກະທຳ, ໂຄງການ ແລະ ກິດຈະກຳຕ່າງໆ ແຕ່ຈາກຄວາມກົດດັນທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ
ຮວມເຂົ້າກັນ ແລະ ຜົນກະທົບນ້ອຍໆ ຈາກຫຼາຍໆການກະທຳເປັນເວລາຍາວນານ (Clarke 1994).

ເຖິງແມ່ນວ່າ, ຂະບວນການໃນການປະເມີນຜົນກະທົບດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ (ESIA)
ຈະມີຄວາມຈຳເປັນເພື່ອປະເມີນ ແລະ ຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ຂອງໂຄງການ
ໃດໜຶ່ງ, ໂດຍທົ່ວໄປ ແລ້ວຂະບວນການດັ່ງກ່າວແມ່ນຍັງບໍ່ພຽງພໍສຳລັບລະບຸ ແລະ ຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບທີ່
ເພີ່ມຂຶ້ນເທື່ອລະໜ້ອຍຕໍ່ຂົງເຂດ ຫຼື ຊັບພະຍາກອນທີ່ນຳໃຊ້ ຫຼື ຜົນກະທົບໂດຍກົງຈາກໂຄງການ
ພັດທະນາໃດໜຶ່ງທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ຫຼື ຢູ່ໃນຂັ້ນຕອນການວາງແຜນ ຫຼື ມີການລະບຸການພັດທະນາໃນເວລາ
ດຽວກັນກັບມີການກຳນົດຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຜົນກະທົບຕ່າງໆ.

⁵ ຄຳວ່າຜົນກະທົບທີ່ເປັນພາສາອັງກິດ “IMPACT” ແລະ “EFFECT” ແມ່ນສາມາດໃຊ້ທັດແທນ ແລະ ມີຄວາມໝາຍດຽວກັນ ແລະ ທັງສອງຄຳ
ສັບໄດ້ອະທິບາຍເຖິງການປ່ຽນແປງຈາກການພັດທະນາທີ່ອາດມີຜົນກະທົບຕໍ່ VEC.

ຜົນກະທົບສະສົມປະກອບດ້ວຍຜົນກະທົບທີ່ຂ້ອນຂ້າງກວ້າງຢູ່ໃນຫຼາຍໄລຍະເວລາ⁶, ໃນບາງກໍລະນີຜົນກະທົບສະສົມເກີດຂຶ້ນຍ້ອນການພັດທະນາຫຼາຍໂຄງການປະເພດດຽວກັນເຊັ່ນວ່າ: ການກໍ່ສ້າງ ຫຼື ວາງແຜນສ້າງເຂື່ອນໄຟຟ້າພະລັງງານນໍ້າໃນສາຍນໍ້າ ຫຼື ອ່າງໂຕ່ງດຽວກັນ, ມີການພັດທະນາຫຼາຍໆໂຄງການກໍ່ສ້າງ ແລະ ຂຸດຄົ້ນນໍ້າມັນເຊື້ອໄຟ ແລະ ແກ໊ສ ຫຼື ບໍ່ແຮ່ຢູ່ໃນໄລຍະໃກ້ໆກັນ, ຫຼື ເມື່ອມີການພັດທະນາໂຄງການພະລັງງານລົມຫຼາຍໂຄງການຢູ່ໃນຂົງເຂດດຽວກັນ. ໃນກໍລະນີອື່ນໆ, ຜົນກະທົບສະສົມກໍ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນຍ້ອນຜົນກະທົບຈາກການປະສົມກັນຂອງຫຼາຍປະເພດໂຄງການຕໍ່ຊັບພະຍາກອນ ເຊັ່ນ: ໂຄງການຂຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່, ການສ້າງຖະໜົນຫົນທາງ, ການກໍ່ສ້າງສາຍສົ່ງໄຟຟ້າ ແລະ ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຢູ່ໃກ້ຄຽງກັນ.

ຄູ່ມືສະບັບນີ້ແມ່ນອີງໃສ່ບົດຮຽນຂອງ IFC ໃນການນໍາໃຊ້ມາດຕະຖານການດໍາເນີນງານຂອງ IFC (Performance Standards) ແລະ ກໍ່ບໍ່ມີວິທີການນໍາໃຊ້ທີ່ຕາຍຕົວໂດຍ. ຄູ່ມືສະບັບນີ້ຄວນຖືກນໍາໃຊ້ຮ່ວມກັບມາດຕະຖານການດໍາເນີນງານຂອງ IFC, ເອກະສານແນະນໍາຂອງມັນຕ່າງໆ ແລະ ຄູ່ມືແນະນໍາກ່ຽວກັບສິ່ງແວດລ້ອມ, ສຸຂະພາບ ແລະ ຄວາມປອດໄພຂອງ ກຸ່ມທະນາຄານໂລກ (WBG OHS Guideline) ເຊິ່ງ ໄດ້ລະບຸເງື່ອນໄຂທີ່ຈໍາເປັນ ແລະ ບົດຮຽນທີ່ດີຂອງສາກົນທີ່ຄວນປະຕິບັດຕາມເມື່ອເວລາອອກແບບ, ພັດທະນາ ແລະ/ຫຼື ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການຕ່າງໆ. ຄູ່ມືສະບັບນີ້ບໍ່ໄດ້ມີຈຸດປະສົງເພື່ອທີ່ຈະນໍາມາໃຊ້ທົດແທນກອບຄວາມຍືນຍົງຂອງ IFC. ເປົ້າໝາຍທີ່ແທ້ຈິງຂອງຄູ່ມືສະບັບນີ້ກໍ່ສະໜອງແນວທາງຈາກບົດຮຽນຕົວຈິງໃຫ້ແກ່ບັນດາບໍລິສັດຕ່າງໆທີ່ລົງທຶນຢູ່ໃນປະເທດທີ່ກໍາລັງພັດທະນາ ໃຫ້ສາມາດປັບປຸງຄວາມເຂົ້າໃຈໃນການປະເມີນ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ (CIAM) ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການພັດທະນາຂອງພວກເຂົາເຈົ້າເອງ.

⁶ ຜົນກະທົບທີ່ໄດ້ຮັບໃດໜຶ່ງອາດຈະເກີດມາຈາກສະຖານທີ່ສະເພາະ ຫຼື ຊ່ວງໄລຍະເວລາໃດໜຶ່ງ, ແຕ່ຜົນຂອງມັນອາດຈະຮູ້ສຶກໄດ້ຈາກຫຼາກຫຼາຍພື້ນທີ່ແຕກຕ່າງກັນ (ເຊັ່ນ: ເບື້ອງລຸ່ມຂອງແລວລິມພັດ ຫຼື ຕອນລຸ່ມຂອງສາຍນໍ້າ) ຫຼື ອາດຈະເກີດເຫັນເປັນຮູບຮ່າງໃນອະນາຄົດ (ເຊັ່ນ: ການສະສົມຂອງຊີວະໄດ້ຮັບຕາມລະດັບທີ່ໄດ້ຕັ້ງໄວ້). ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນການປ່ຽນແປງແນວຄວາມຄິດແບບເດີມທີ່ວ່າ “ພື້ນທີ່ ທີ່ໄດ້ຮັບອິດທິພົນໂດຍກົງ (DAI)” ແລະ ຊື່ໃຫ້ເຫັນເຖິງຄວາມສໍາຄັນຂອງການປະເມີນຜົນກະທົບທາງອ້ອມ ແລະ ຜົນກະທົບແບບສະສົມ, ພ້ອມກັນນັ້ນກໍ່ຍັງຕ້ອງມີການຂະຫຍາຍພື້ນທີ່ ແລະ ເວລາໃນການປະເມີນຜົນກະທົບອອກໄປອີກ.

ພາບລວມຂອງ IFC

ມາດຕະຖານການດຳເນີນງານຂອງ IFC ມາດຕະຖານທີ 1, ການປະເມີນ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຜົນກະທົບດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ, ເຂົ້າໃຈວ່າໃນບາງກໍລະນີ, ຜູ້ພັດທະນາໂຄງການຈາກພາກເອກະຊົນຄວນຈະຕ້ອງມີການພິຈາລະນາກ່ຽວກັບຜົນກະທົບສະສົມໃນຂະບວນການການກຳນົດ ແລະ ຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ. ດ້ວຍເຫດນີ້, IFC ມີຄວາມເຊື່ອວ່າໃນເວລາທີ່ຜູ້ສະໜອງທຶນໃຫ້ແກ່ໂຄງການຂອງພາກເອກະຊົນຕ້ອງຜະເຊີນໜ້າກັບຜົນກະທົບສະສົມດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ, ເຂົາເຈົ້າຕ້ອງມີວິທີການສຳລັບກຳນົດລະດັບ ແລະ ຄວາມສຳຄັນຂອງຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຜົນກະທົບ, ແລະ ຄວນລວມທັງວິທີການທີ່ເໝາະສົມໃນການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບເພື່ອໃຫ້ເປັນອົງປະກອບໜຶ່ງຂອງລະບົບຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມຂອງໂຄງການ (ESMS).

ສຳລັບການຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບແບບສະສົມຂອງພາກສ່ວນເອກະຊົນ, IFC ເຫັນວ່າບົດຮຽນທີ່ດີມີ 2 ປະເດີນດ້ວຍກັນເຊັ່ນວ່າ:

- ການນຳໃຊ້ທີ່ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ຢຶດຖືຕາມມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມເສຍຫາຍ ຕາມລຳດັບ (Mitigation Hierachy⁷) ໃນການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ຂອງການປະກອບສ່ວນທີ່ສະເພາະໃດໜຶ່ງໂດຍໂຄງການຕໍ່ຄາດຄະເນຜົນກະທົບສະສົມ.
- ຄວນໃຊ້ຄວາມພະຍາຍາມທີ່ດີທີ່ສຸດເພື່ອເຂົ້າຮ່ວມ, ປັບປຸງ ແລະ/ຫຼື ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນຂະບວນການຮ່ວມມືທີ່ມີຫຼາຍພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການຄຸ້ມຄອງທີ່ນອກເໜືອຈາກຄວາມອາດສາມາດຂອງຜູ້ພັດທະນາໂຄງການໃດໜຶ່ງ.

ມາດຕະຖານການດຳເນີນງານ 1, ວັກທີ 8, ໄດ້ໃຫ້ຄຳນິຍາມກ່ຽວກັບເຂດທີ່ສາມາດມີອິດທິພົນເພື່ອກວມເອົາ “ຜົນກະທົບສະສົມທີ່ເກີດຈາກຜົນກະທົບທີ່ກໍ່ຕົວຂຶ້ນເທື່ອລະນ້ອຍຈາກໂຄງການຕໍ່ສະຖານທີ່ ຫຼື ຊັບພະຍາກອນທີ່ນຳໃຊ້ ຫຼື ມີຜົນກະທົບໂດຍກົງຕໍ່ໂຄງການ ຈາກໂຄງການທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ, ກຳລັງມີການວາງແຜນ ຫຼື ໄດ້ລະບຸເປັນການພັດທະນາໃນໄລຍະເວລາທີ່ມີຂະບວນການກຳນົດຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຜົນກະທົບ”. ມາດຕະຖານການດຳເນີນງານ 1, ຢູ່ໃນຄຳອະທິບາຍເພີ່ມຕື່ມທີ 16, ແມ່ນໄດ້ຈຳກັດຄວາມໝາຍຂອງຜົນກະທົບແບບສະສົມເພື່ອການແກ້ໄຂ “ບັນຫາທີ່ເຫັນໄດ້ວ່າມີຄວາມສຳຄັນ ໂດຍອີງໃສ່ຄວາມວິຕິກຳງົນທີ່ເປັນລັກສະນະວິທະຍາສາດ ແລະ/ຫຼື ມາຈາກຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ”. ຕົວຢ່າງເຊັ່ນ: “ການປະກອບສ່ວນເທື່ອລະນ້ອຍຈາກການປ່ອຍທາດອາຍແກັສອອກສູ່ບັນຍາກາດ, ການຫຼຸດລົງຂອງການໄຫຼຂອງນ້ຳຢູ່ໃນອ່າງໂຕ່ງຍ້ອນມີການດູດ ຫຼື ນຳໃຊ້ນ້ຳຈາກຫຼາຍພາກສ່ວນ, ລົບກວນເສັ້ນທາງອົບພະຍົບ ຫຼື ເຄື່ອນຍ້າຍຂອງສັດປ່າ; ບັນຫາລົດຕິດ ແລະ ຈຸບັດຕິເຫດທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ຍ້ອນການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງເສັ້ນທາງຈໍລະຈອນຢູ່ ຖະໜົນຂອງເຂດຊຸມຊົນ”.

ເຖິງແມ່ນວ່າມາດຕະຖານການດຳເນີນງານຂອງ IFC ທີ 1 ບໍ່ໄດ້ບັງຄັບໃຫ້ລູກຄ້າຈາກພາກເອກະຊົນຕ້ອງເຮັດການປະເມີນຜົນກະທົບແບບສະສົມ, ຢູ່ໃນວັກທີ 11 ໄດ້ກ່າວເຖິງຂັ້ນຕອນການລະບຸຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຜົນກະທົບ “ຈະມີການພິຈາລະນາຜົນໄດ້ຮັບ ແລະ ຂໍ້ສະຫຼຸບຂອງແຜນງານທີ່ນຳໃຊ້ໄດ້, ການສຶກສາ ຫຼື ການປະເມີນຜົນທີ່ກະກຽມໂດຍພາກສ່ວນລັດຖະບານ ຫຼື ພາກສ່ວນຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບໂຄງການໂດຍກົງ ແລະ ຢູ່ໃນເຂດທີ່ສາມາດມີຜົນກະທົບ” ເຊິ່ງປະກອບມີແຜນແມ່ບົດພັດທະນາເສດຖະກິດ, ແຜນງານລະດັບຊາດ ຫຼື ລະດັບພາກພື້ນ, ບົດສຶກສາຄວາມເປັນໄປໄດ້, ການວິເຄາະທາງເລືອກ ແລະ ການປະເມີນຜົນກະທົບສິ່ງແວດລ້ອມ

⁷ ມາດຕະຖານການດຳເນີນງານຂອງ IFC ທີ 1, ວັກທີ 3 ໄດ້ກຳນົດໄວ້ວ່າ ເປັນຍຸດທະສາດເພື່ອການຄາດການລ່ວງໜ້າ ແລະ ຫຼີກລ່ຽງຜົນກະທົບ ແລະ ຄວາມສ່ຽງຕໍ່ຄົນງານ, ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຊຸມຊົນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ. ຖ້າຫາກວ່າໃນກໍລະນີທີ່ບໍ່ສາມາດຫຼີກລ່ຽງໄດ້ກໍ່ຕ້ອງມີການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບ ແລະ ຄວາມສ່ຽງ ທາງເລືອກທີ່ເໝາະສົມໃນການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບ ແລະ ຄວາມສ່ຽງມີຫຼາກຫຼາຍວິທີເຊັ່ນ: ການເຮັດໃຫ້ຫຼຸດຜ່ອນລົງ, ການແກ້ໄຂ, ການປັບປຸງ ແລະ/ຫຼື ການຝັນຜູ້ຄົນໃໝ່. ສຸດທ້າຍນີ້, ຖ້າຫາກວ່າຍັງມີຜົນກະທົບຄົງຢູ່ກໍ່ຄວນມີການຫາວິທີທົດແທນ. ສິ່ງທີ່ສຳຄັນທີ່ທ່ານຄວນຄຳນຶງເຖິງກໍ່ຄືການທົດແທນແມ່ນອີກວິທີທາງໜຶ່ງທີ່ນຳສະເໜີເພື່ອຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບຄົງຄ້າງ. ບໍ່ແມ່ນຜົນກະທົບແບບສະສົມ. ນີ້ແມ່ນການຊີ້ແຈງ ທີ່ສຳຄັນເພາະວ່າ ມັນເປັນໄປບໍ່ໄດ້ເລີຍທີ່ຜູ້ພັດທະນາຜູ້ໃດຜູ້ໜຶ່ງທີ່ຈະທົດແທນຜົນກະທົບທີ່ສະສົມ. ແຕ່ວ່າ, ການທົດແທນ (Offset) ໃນລະດັບພາກພື້ນຕໍ່ຜົນກະທົບສະສົມແມ່ນສາມາດທີ່ຈະເຮັດໄດ້. ຖ້າຫາກເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງການຮ່ວມມືການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບແບບສະສົມທີ່ນຳພາໂດຍພາກສ່ວນລັດຖະບານ ຫຼື ກຸ່ມຜູ້ພັດທະນາທັງໝົດ.

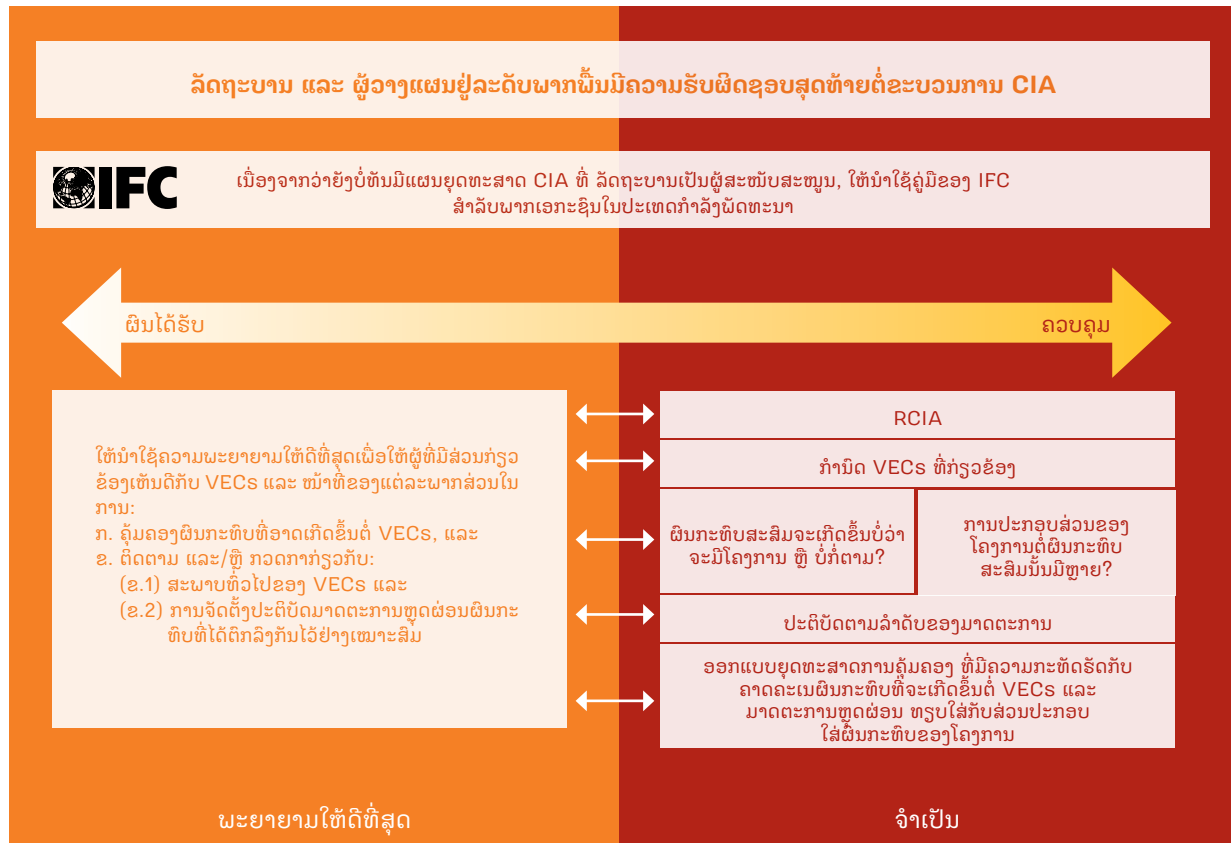
ແບບສະສົມໃນລະດັບພາກພື້ນ, ລະດັບຂະແໜງການ ຫຼື ການປະເມີນສິ່ງແວດລ້ອມຍຸດທະສາດ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ”. ນອກຈາກນີ້, ຄຳອະທິບາຍເພີ່ມ ຕື່ມທີ 17 ໄດ້ລະບຸໄວ້ວ່າ: “ລູກຄ້າສາມາດທີ່ຈະນຳເອົາປະເດັນດັ່ງກ່າວມາ ບິຈາລະນາໂດຍການເລັ່ງໃສ່ຜົນກະທົບ ນ້ອຍທີ່ສຸດຈາກໂຄງການດັ່ງກ່າວ ຕໍ່ຜົນກະທົບທີ່ສຳຄັນບົນພື້ນ ຖານຄວາມວິຕິກຳງົນທີ່ເປັນລັກສະນະວິທະຍາສາດ ຫຼື ມາຈາກຊຸມຊົນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຢູ່ໃນເຂດ ທີ່ມີການສຶກສາໃນລະດັບພາກພື້ນ ຫຼື ປະເມີນຜົນກະທົບແບບສະສົມທີ່ມີກອບໃຫຍ່ກ່ວາ.

ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນ, ບົດແນະນຳມາດຕະຖານການດຳເນີນງານຂອງ IFC ບົດທີ 1 (GN1), ວັກທີ 38 ກ່າວໄວ້ວ່າ: “ໃນກໍລະນີທີ່ມີຫຼາຍໂຄງການເກີດຂຶ້ນ, ຫຼື ກຳລັງວາງແຜນຢູ່ໃນເຂດດຽວກັນ, ມັນອາດຈະເປັນການເໝາະສົມຖ້າ ຫາກວ່າລູກຄ້າຂອງ IFC ຈະເປັນຜູ້ຮັດການປະເມີນ ຜົນກະທົບ ແບບສະສົມໂດຍໃຫ້ເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງ ຂະບວນການກຳນົດຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຜົນກະທົບ.” ແຕ່ວ່າໃນວັກທີ 41 (GN41) ສະເໜີໃຫ້ການປະເມີນ ຜົນຕ້ອງມີການ: (ກ). “ ຄຳນຶງເຖິງການປະກອບສ່ວນເທື່ອລະເລັກລະນ້ອຍ, ແຫຼ່ງກຳເນີດ, ຂອບເຂດ ແລະ ຄວາມຮຸນແຮງຂອງຜົນກະທົບນັ້ນໆ” ແລະ (ຂ). “ກຳນົດເບິ່ງວ່າໂຄງການດັ່ງກ່າວຄວນທີ່ຈະມີສ່ວນຮັບ ຜິດຊອບໃນການສ້າງຜົນກະທົບທາງລົບຕໍ່ລະບົບນິເວດ ຫຼື ອົງປະກອບສະເພາະໃດໜຶ່ງທີ່ເກີນຂີດຈຳກັດ (ຄວາມສາມາດທີ່ຈະຮັບໄດ້) ໂດຍພາກສ່ວນລັດຖະບານ, ໂດຍມີການປຶກສາຫາລືກັບຜູ້ທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມທີ່ກ່ຽວ ຂ້ອງອື່ນໆ”.

ສະນັ້ນ, ເຖິງແມ່ນວ່າຜົນກະທົບແບບສະສົມທັງໝົດທີ່ເກີດຂຶ້ນຍ້ອນມີຫຼາຍໂຄງການໂດຍປົກກະຕິແລ້ວຄວນທີ່ ຈະຕ້ອງມີການກຳນົດຢູ່ໃນການປະເມີນຜົນທີ່ພາກສ່ວນລັດຖະບານເປັນຜູ້ສະໜັບສະໜູນ ແລະ ເປັນຄວາມ ພະຍາຍາມເພື່ອການວາງແຜນໃນຂັ້ນຕ້ອງຖິ້ມ. ອີງຕາມມາດຕະຖານການດຳເນີນງານທີ 1, IFC ຄາດຫວັງວ່າ ລູກຄ້າຈະຮັບປະກັນວ່າການປະເມີນໂຄງການຂອງພວກເຂົາມີການກຳນົດເຖິງລະດັບຂອງແຕ່ລະໂຄງການທີ່ສຶກ ສາຢູ່ໄດ້ປະກອບເຂົ້າໃສ່ຜົນກະທົບແບບສະສົມ. ຄູ່ມືສະບັບນີ້ ຮັບຮູ້ເຖິງຄວາມສຳຄັນຂອງການຈຳແນກລະຫວ່າງ ການກະທຳທີ່ຜູ້ສະໜອງຫິນພັດທະນາໂຄງການຂອງພາກສ່ວນເອກະຊົນມີຄວາມສາມາດໃນການຄວບຄຸມໂດຍ ກົງ ແລະ ຜູ້ທີ່ມີຄວາມສາມາດໃນການເຈລະຈາ ແລະ ສາມາດສ້າງຜົນກະທົບຕໍ່ຜູ້ອື່ນ ເພື່ອໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດສູງສຸດ ໃນການຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບທີ່ສະສົມເຊິ່ງເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງຄວາມພະຍາຍາມຂອງຫຼາຍພາກສ່ວນ ເຊິ່ງຈະເປັນ ການດີທີ່ສຸດຖ້າຫາກຄວາມພະຍາຍາມດັ່ງກ່າວ ຈະຖືກນຳພາໂດຍພາກສ່ວນລັດຖະບານ, ແຕ່ຢ່າງໜ້ອຍທີ່ສຸດກໍ ຄວນມີການເຂົ້າຮ່ວມຂອງຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງລັດຖະບານ⁸ ແຜນວາດທີ່ 2 ສະແດງໃຫ້ເຫັນຂະບວນ ການລວມທັງໝົດ ແລະ ສະເໜີວິທີການປະຕິບັດຕາມມາດຕະຖານການດຳເນີນງານທີ 1 ຂອງ IFC.

⁸ ຂໍ້ມູນເພີ່ມຕື່ມໃຫ້ເບິ່ງ Franks, Everingham, and Brereton 2012.

ແຜນວາດທີ່ 2: ມາດຕະຖານການດຳເນີນງານທີ 1, ແນະນຳວິທີການເຮັດການປະເມີນຜົນກະທົບສະສົມ

ພາກທີ 1

ການປະເມີນ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບແບບສະສົມ
ແມ່ນຫຍັງ ແລະ ເປັນຫຍັງຈຶ່ງມີຄວາມຈໍາເປັນ?

1. ການປະເມີນ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບແບບສະສົມແມ່ນຫຍັງ ແລະ ເປັນຫຍັງຈຶ່ງມີຄວາມຈຳເປັນ?

1.1 ຜົນກະທົບແບບສະສົມແມ່ນຫຍັງ?

ຜົນກະທົບແບບສະສົມ ແມ່ນຜົນກະທົບທີ່ເປັນຜົນເນື່ອງມາຈາກຜົນກະທົບຂອງການກະທຳ, ໂຄງການ ຫຼື ກິດຈະກຳທີ່ມີຫຼາຍຜົນໄປ, ເພີ່ມຂຶ້ນເທື່ອລະນ້ອຍ ແລະ/ຫຼື ລວມເຂົ້າກັນ (ເຊິ່ງໃນເອກະສານນີ້ ຈະກ່າວເຖິງແບບຮວມກັນວ່າ“ບັນດາການພັດທະນາ”) ເມື່ອເພີ່ມໃສ່ບັນດາການກະທຳ, ໂຄງການ ຫຼື ກິດຈະກຳທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ, ໃນແຜນ ແລະ/ຫຼື ຖືກຄາດຄະເນຢ່າງສົມເຫດສົມຜົນໃນອະນາຄົດ. ເຫດຜົນຕົວຈິງແລ້ວ, ການກຳນົດ ແລະ ຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບແບບສະສົມແມ່ນຈຳກັດ ຢູ່ສະເພາະຜົນກະທົບທີ່ຖືກຮັບຮູ້ທົ່ວໄປວ່າສຳຄັນບົນພື້ນຖານຂອງຄວາມວິຕົກກັງວິນທີ່ມີລັກສະນະວິທະຍາສາດ ແລະ ແລະ/ຫຼື ຂອງຊຸມຊົນທີ່ຖືກກະທົບ⁹.

ຕົວຢ່າງຂອງຜົນກະທົບແບບສະສົມປະກອບມີສິ່ງຕ່າງໆດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- ຜົນກະທົບຕໍ່ສະພາວະອ້ອມຮອບ ເຊັ່ນ ການປະກອບສ່ວນທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຂອງການປ່ອຍມົນລະພິດຂຶ້ນສູ່ເຂດອາກາດໃດໜຶ່ງ.
- ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງຄວາມເຂັ້ມຂຸ້ນຂອງມົນລະພິດໃນສາຍນ້ຳ, ໃນດິນ ຫຼື ຕະກອນ, ຫຼື ການສະສົມທາງດ້ານຊີວະຂອງສິ່ງເຫຼົ່ານັ້ນ.
- ການຫຼຸດລົງຂອງກະແສນ້ຳໃນອ່າງໂຕ່ງນ້ຳຍ້ອນການດູດນ້ຳອອກຫຼາຍແຫ່ງ.
- ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງປະລິມານຕະກອນໃນອ່າງໂຕ່ງນ້ຳ ຫຼື ການເຊາະເຈື່ອນທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ.
- ການລົບກວນເສັ້ນທາງອົບພະຍົບ ຫຼື ການເຄື່ອນຍ້າຍຂອງສັດປ່າ.
- ຄວາມກົດດັນທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຕໍ່ຄວາມອາດສາມາດໃນຮັບມື ຫຼື ການຢູ່ລອດຂອງສາຍພັນທີ່ເປັນຕົວຊີ້ບອກໃນລະບົບນິເວດວິທະຍາໃດໜຶ່ງ.
- ພົນລະເມືອງຂອງສັດປ່າທີ່ຫຼຸດລົງອັນເປັນສາຍເຫດມາຈາກການລ່າເນື້ອທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ, ການຕາຍເທິງຖະໜົນ ແລະ ການດຳເນີນງານຕ່າງໆກ່ຽວກັບປ່າໄມ້.
- ການຫຼຸດລົງຂອງປ່າໄມ້ອັນເນື່ອງມາຈາກການສຳປະທານຕັດໄມ້ຫຼາຍ.
- ຜົນກະທົບທາງດ້ານສັງຄົມທີ່ຮອງລົງມາ ເຊັ່ນ ການອົບພະຍົບເຂົ້າມາ, ຫຼື ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງການສັນຈອນທີ່ແອອັດ ແລະ ອຸປະຕິເຫດຕາມເສັ້ນທາງຂອງຊຸມຊົນເນື່ອງຈາກການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງ ກິດຈະກຳຂົນສົ່ງໃນເຂດໂຄງການທີ່ມີຜົນກະທົບ.

ຜົນກະທົບທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ທາງດ້ານສັງຄົມທີ່ມີຫຼາຍຢ່າງ ແລະ ຕໍ່ເນື່ອງຈາກບັນດາການພັດທະນາທີ່ມີຢູ່, ປະສົມປະສານກັບຜົນກະທົບທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນທີ່ອາດເກີດຂຶ້ນໄດ້ທີ່ ອັນເນື່ອງມາຈາກບັນດາການພັດທະນາທີ່ຖືກນຳສະເໜີ ແລະ/ຫຼື ຖືກຄາດຄະເນໃນອະນາຄົດ, ເຊິ່ງອາດຈະພາໃຫ້ເກີດມີຜົນກະທົບແບບສະສົມທີ່ສຳຄັນທີ່ອາດຈະບໍ່ໄດ້ຄາດຄະເນມາກ່ອນໃນກໍລະນີຂອງການພັດທະນາດຽວ¹⁰. ກະລຸນາເບິ່ງຕົວຢ່າງຢູ່ໃນກ່ອງທີ 2.

⁹ ມີຍາມຂອງຊຸມຊົນທີ່ຖືກກະທົບແມ່ນຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນທີ່ຖືກກະທົບໂດຍກົງຈາກໂຄງການ (ມາດຕະຖານການປະຕິບັດງານທີ 1, ວັກທີ 1).
¹⁰ ເບິ່ງ GN1, ວັກທີ GN37.

ກ່ອງທີ 2. ການບົກແຕ່ງຂອງທະເລສາບອາຣັລ

ອ່າງທະເລອາຣັລ, ທີ່ອ້ອມຮອບດ້ວຍທະເລຊາຍ, ຕິດກັບພາກຕາເວັນອອກຂອງປະເທດ ກາຊັກສະຖານ ແລະ ພາກຕາເວັນອອກຂອງປະເທດອູສເບກິດສະຖານ. ແມ່ນ້ຳທີ່ໄຫຼລົງ ສູ່ອ່າງນ້ຳທະເລອາຣັລຕົ້ນຕໍແມ່ນແມ່ນ້ຳອາມູດາຢາ (Amu Darya) ແລະ ເຊຍດາຢາ (Syr Darya). ທະເລອາຣັລເຄີຍເປັນທະເລສາບທີ່ໃຫຍ່ອັນດັບ 4 ຂອງໂລກ, ກວມເອົາ ເນື້ອທີ່ 68,300 ກມ² ແລະ ມີບໍລິມາດ 1,006 ກມ³. ໃນຕອນທ້າຍຂອງຊຸມປີ 1950, ທະເລສາບດັ່ງກ່າວ ເຄີຍເປັນທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງສິ່ງທີ່ມີຊີວິດເປັນຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍ. ໃນຕອນຕົ້ນຂອງຊຸມປີ 1960, ມັນເຄີຍເປັນທີ່ຕັ້ງຂອງທ່າເຮືອຫາປາ ແລະ ການປະມົງ ເພື່ອການຄ້າທີ່ມີຄວາມຈະເລີນເຕີບໂຕໄວ ເຊິ່ງສາມາດຈັບປາໄດ້ປະມານ 46,000 ໂຕນ ຕໍ່ປີ. ໃນໄລຍະທົດສະວັດດັ່ງກ່າວ, ນ້ຳຈາກສອງແມ່ນ້ຳທີ່ໄຫຼລົງສູ່ທະເລສາບໄດ້ ເລີ່ມຖືກຫັກປ່ຽນໄປນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການຜະລິດພະລັງງານນ້ຳ ແລະ ລະບົບຊົນລະປະທານ ສຳລັບການປູກຝັງ. ລະບົບຊົນລະປະທານໄດ້ມີການຂະຫຍາຍຕົວ ແລະ ປະຈຸບັນ ເນື້ອທີ່ກະສິກຳປະມານ 7 ລ້ານເຮັກຕາ ແມ່ນຂຶ້ນກັບລະບົບຊົນລະປະທານດັ່ງກ່າວ. ເຖິງຊຸມປີ 1980, ນ້ຳຈາກສອງແມ່ນ້ຳດັ່ງກ່າວແມ່ນຖືກນຳໃຊ້ເກືອບທັງໝົດກ່ອນທີ່ ຈະໄຫຼລົງສູ່ອ່າງນ້ຳທະເລອາຣັລ (ADB 2010, 82–84).

ແຫຼ່ງທີ່ມາ: NASA Earth Observatory, http://earthobservatory.nasa.gov/Features/WorldOfChange/aral_sea.php.

ຜົນກະທົບແບບສະສົມໄດ້ຖືກກໍ່ຕົວຂຶ້ນໃນໄລຍະ 30 ປີທີ່ຜ່ານມາ. ເຖິງປີ 1986, ທະເລອາຣັລ ໄດ້ຖືກແຍກອອກເປັນ ສອງສ່ວນຄື: “ທະເລອາຣັລໃຕ້” ແລະ “ທະເລອາຣັລເໜືອ.” ເຖິງປີ 2002, ລະດັບທະເລອາຣັລໄດ້ໄຕ້ຫຼຸດລົງເຖິງ 22 ແມັດ. ເຖິງປີ 2005, ທະເລອາຣັລໄດ້ຍຸບຕົວລົງເຫຼືອເຄິ່ງໜຶ່ງຂອງຂະໜາດດັ້ງເດີມ ແລະ ບໍລິມາດຂອງມັນໄດ້ຫຼຸດລົງ 75 ເປີເຊັນ. ປະເທດກາຊັກສະຖານໄດ້ສ້າງເຂື່ອນໄຟຟ້າລະຫວ່າງສ່ວນເໜືອ ແລະ ສ່ວນໃຕ້ ຂອງທະເລອາຣັລ. ເຂື່ອນດັ່ງກ່າວໄດ້ຖືກສ້າງສຳເລັດໃນປີ 2005 ເຊິ່ງໝາຍເຖິງໂທດປະທານຊີວິດຂອງທະເລ ອາຣັລໃຕ້ ແລະ ຖືກຕັດສິນວ່າບໍ່ມີຄວາມສາມາດທີ່ຈະຮັກສາໄວ້ໄດ້. ນ້ຳທີ່ໄຫຼເຂົ້າມາຈາກແມ່ນ້ຳເຊຍດາຢາ ປະຈຸບັນນີ້ແມ່ນໄຫຼລົງ ສູ່ທະເລອາຣັລເໜືອ. ສ່ວນທະເລອາຣັລໃຕ້ສືບຕໍ່ຍຸບຕົວລົງເລື້ອຍໆ. ອ່າງນ້ຳທີ່ຕົ້ນຢູ່ ທາງດ້ານທິດຕາເວັນອອກໄດ້ສູນຫາຍໄປທັງໝົດໃນປີ 2009 ຫຼັງຈາກໄພແຫ້ງແລ້ງເປັນເວລາ 4 ປີໄດ້ເຮັດໃຫ້ປະລິມານການໄຫຼເຂົ້າຂອງນ້ຳຈາກແມ່ນ້ຳອາມູດາຢາລົງສູ່ທະເລອາຣັລທັງໝົດຫຼຸດລົງຈົນສຸດທ້າຍກໍຢຸດເຊົາ. ໃນປີ 2010, ໄພແຫ້ງແລ້ງໄດ້ຜ່ານໄປ ແລະ ໄດ້ເລີ່ມມີນ້ຳໄຫຼເຂົ້າສູ່ອ່າງນ້ຳທາງດ້ານຕາເວັນອອກອີກຄັ້ງ. ແຕ່ໃນປີ 2011, ມີນ້ຳໄຫຼລົງສູ່ອ່າງນ້ຳດັ່ງກ່າວໜ້ອຍລົງ. ລະດັບນ້ຳໃນປີ 2011 ແມ່ນຕໍ່າກວ່າທຸກໆປີທີ່ຜ່ານມາ ຍົກເວັ້ນປີ 2009.

ຂະໜາດຂອງຜົນກະທົບແບບສະສົມທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແມ່ນເກືອບວ່າບໍ່ເຄີຍມີມາກ່ອນ. ການສູນເສຍເຂດຊາຍຝັ່ງຂອງທະເລອາຣັລໄດ້ທຳລາຍທ່າເຮືອ ແລະ ຊຸມຊົນຫາປາທີ່ເຄີຍມີມາກ່ອນ. ການປະມົງທີ່ຄັ້ງໜຶ່ງເຄີຍອຸດົມສົມບູນໄດ້ສູນຫາຍໄປ. ນ້ຳເກືອທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນໃນແມ່ນ້ຳໄດ້ຖືກປົນເປື້ອນດ້ວຍຝຸ່ນເຄີມີ ແລະ ຢາຂ້າແມງໄມ້. ຂີ້ຝຸ່ນທີ່ພັດປົວມາຈາກພື້ນທະເລທີ່ແຫ້ງ ເຊິ່ງຖືກປົນເປື້ອນດ້ວຍສານເຄີມຈາກວຽກງານກະສິກຳ, ແມ່ນກາຍເປັນຄວາມສ່ຽງທາງດ້ານສາທາລະນະສຸກ ເນື່ອງຈາກວ່າມັນໄດ້ປົວໄປຕິກໃສ່ທັງໂຮ່ທັງນາເຮັດໃຫ້ດິນເສື້ອມລຸນນະພາບ. ເນື້ອທີ່ສ່ວນໃຫຍ່ຂອງອ່າງເກັບນ້ຳຂອງທະເລອາຣັລໃນເມື່ອກ່ອນແມ່ນໄດ້ກາຍເປັນທະເລຊາຍ. ຊາກເຮືອ ແລະ ກຳປັ່ນລຳເກົ່າທີ່ເຂົ້າໝູ່ຖືກປະໄວ້ຊະຊາຍໃນທະເລຊາຍ ເຊິ່ງກາຍເປັນສິ່ງເຕືອນຄວາມຈຳທີ່ສະເຫຼ່ອນໃຈວ່າຄັ້ງໜຶ່ງທີ່ນີ້ເຄີຍເປັນລະບົບນິເວດທາງນ້ຳທີ່ອຸດົມສົມບູນ.

ຜູ້ໃດຜູ້ໜຶ່ງອາດຈະຍົກປະເດັນວ່າການຕາຍຂອງທະເລອາຣັລແມ່ນເປັນການແລກປ່ຽນກັບຜົນປະໂຫຍດທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຂອງການເຮັດກະສິກຳດ້ວຍລະບົບຊົນລະປະທານ. ແຕ່ເປັນໜ້າເສຍດາຍ, ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ນ້ຳ ແບບບໍ່ຍືນຍົງປະສົມປະສານກັບການບຳລຸງຮັກສາໂຄງສ້າງພື້ນຖານຂອງລະບົບຊົນລະປະທານທີ່ບໍ່ໄດ້ດີ ໄດ້ນຳໄປສູ່ການເສື່ອມລຸນນະພາບຂອງດິນຢ່າງຮຸນແຮງ. ເນື້ອທີ່ຊົນລະປະທານທີ່ຖືກຂະຫຍາຍອອກກວ່າງໃນເຂດອ່າງນ້ຳຂອງແມ່ນ້ຳ ອາມູດາຢາ ແລະ ເຊຍດາຢາ ປະຈຸບັນມີນ້ຳເກືອປົນຢູ່ ຫຼື ຫຼົງດ້ວຍນ້ຳ, ເຊິ່ງຄືກັນກັບຫຼາຍໆພື້ນທີ່ໃນເຂດພາກກາງຂອງອາຊີ. ມີການປະເມີນວ່າຫຼາຍກວ່າເຄິ່ງໜຶ່ງ ຂອງເນື້ອທີ່ຊົນລະປະທານໃນເຂດພາກກາງ ຂອງອາຊີແມ່ນ ມີນ້ຳເກືອ ປົນຢູ່ ຫຼື ຫຼົງດ້ວຍນ້ຳ (ADB 2010, 154–56).

^a ກະລຸນາເບິ່ງ “Our Amazing Planet,” <http://www.ouramazingplanet.com/1805-aral-sea-continues-to-shrink.html>.
^b ກະລຸນາເບິ່ງ NASA Earth Observatory, http://earthobservatory.nasa.gov/Features/WorldOfChange/aral_sea.php.

1.2 ການປະເມີນ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບແບບສະສົມແມ່ນຫຍັງ?

ການປະເມີນຜົນກະທົບແບບສະສົມ (CIA) ແມ່ນຂະບວນການຂອງ (a) ການວິເຄາະຜົນກະທົບ ແລະ ຄວາມສ່ຽງ ທີ່ອາດເກີດຂຶ້ນໄດ້ຂອງບັນດາການພັດທະນາທີ່ຖືກນໍາສະເໜີ ໃນສະພາບຂອງຜົນກະທົບທີ່ອາດເກີດຂຶ້ນໄດ້ ຂອງກິດຈະກຳອື່ນໆຈາກມະນຸດ ແລະ ຕົວຂັບເຄື່ອນຈາກສິ່ງແວດລ້ອມທຳມະຊາດ ແລະ ຈາກພາຍນອກທາງ ດ້ານສັງຄົມ ຕໍ່ VECs ທີ່ຖືກເລືອກ ໃນໄລຍະເວລາໃດໜຶ່ງ, ແລະ (b) ນໍາສະເໜີມາດຕະການທີ່ເປັນຮູບປະທຳ ເພື່ອຫຼີກລ່ຽງ, ຫຼຸດຜ່ອນ, ຫຼືແກ້ໄຂຜົນກະທົບແບບສະສົມ ແລະ ຄວາມສ່ຽງ ທີ່ກ່າວມາ ເທົ່າທີ່ສາມາດເປັນໄປໄດ້.

ວຽກວິເຄາະທີ່ສໍາຄັນ ແມ່ນການວິນິດວິເຄາະໃຫ້ເຫັນຜົນກະທົບທີ່ອາດເກີດຂຶ້ນໄດ້ຂອງການພັດທະນາທີ່ຖືກນໍາສະ ເໜີ ທີ່ອາດຈະປະສົມປະສານ, ສະສົມ, ກັບຜົນກະທົບທີ່ອາດ ເກີດຂຶ້ນໄດ້ຈາກກິດຈະກຳຕ່າງໆຂອງມະນຸດ ແລະ ສິ່ງທີ່ກະຕຸ້ນໃຫ້ເກີດຄວາມຕຶງຄຽດທາງທຳມະຊາດ ເຊັ່ນ ໄພແຫ້ງແລ້ງ ຫຼື ເຫດການຂອງພູມອາກາດທີ່ຮ້າຍແຮງ. VECs ແມ່ນຕິດພັນກັບສິ່ງແວດລ້ອມທຳມະຊາດທີ່ ປ່ຽນແປງຕະຫຼອດເວລາທີ່ ມີ ຜົນກະທົບຕໍ່ສະພາວະ ແລະ ຄວາມທົນທານຂອງສິ່ງເຫຼົ່ານັ້ນ. VECs ແມ່ນຕົວລວບລວມຂອງບັນດາສິ່ງ ທີ່ກະຕຸ້ນໃຫ້ເກີດຄວາມຕຶງ ຄຽດທີ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງເຫຼົ່ານັ້ນ. ຕົວຢ່າງ, ສະພາບອາກາດທີ່ຮ້າຍແຮງເປັນບາງຄັ້ງຄາວ (ໄພແຫ້ງແລ້ງ ຫຼື ນໍ້າຖ້ວມ), ອຸນຫະພູມ (ໜາວຈັດ ຫຼື ຮ້ອນຈັດ), ຫຼື ການປ່ຽນແປງຂັ້ນລຶງຂອງສັດລ່າເມື່ອ ລ້ວນແຕ່ມີຜົນກະ ທົບຕໍ່ສະພາວະຂອງ VECs ທາງດ້ານຊີວະນາໆພັນ. ໃນປະຈຸບັນ ແລະ ໃນອະນາຄົດ, ສະພາວະໂລກຮ້ອນ (ການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດ) ສາມາດຄາດຄະເນໄດ້ວ່າຈະມີຜົນກະທົບທີ່ ໃຫຍ່ ຫຼວງຕໍ່ສະພາວະຂອງ VECs. ກະລຸນາເບິ່ງກ່ອງທີ 3 ເພື່ອການອະທິບາຍເພີ່ມເຕີມກ່ຽວກັບ VECs.

ກ່ອງທີ 3. ຄຸນຄ່າຂອງອົງປະກອບດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ (VECs)

CIA ແມ່ນມີຄວາມສັບຊ້ອນ ແລະ ຕ້ອງໃຊ້ເວລາ ແລະ ເງິນ. ເພື່ອໃຫ້ CIA ມີປະສິດທິຜົນໃນການສະໜັບສະໜູນການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງທາງ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມທີ່ດີໂດຍລວມ, ຂອບເຂດຂອງ CIA ຕ້ອງໄດ້ມີການກຳນົດຢ່າງເໝາະສົມ. ເນື່ອງຈາກວ່າມັນບໍ່ແທດເໝາະກັບ ຄວາມຈິງທີ່ຈະຄິດວ່າທຸກໆປັດໄຈທາງດ້ານສະພາບແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ທີ່ເປັນປະເດັນສໍາລັບຜົນກະທົບແບບສະສົມຈະສາມາດລວມເຂົ້າ ໃນ CIA ຢ່າງເໝາະສົມໄດ້, ມັນເປັນການປະຕິບັດທີ່ດີທີ່ຈະສຸມໃສ່ຍຸດທະສາດການປະເມີນ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງກ່ຽວກັບ VECs³.

VECs ແມ່ນຫຍັງ?

VECs ແມ່ນຄຸນລັກສະນະທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ທີ່ຖືວ່າມີຄວາມສໍາຄັນໃນການປະເມີນຄວາມສ່ຽງ; ສິ່ງເຫຼົ່ານັ້ນອາດແມ່ນ:

- ສິ່ງທີ່ມີຊີວິດ, ແຫຼ່ງທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງສັດ, ປະຊາກອນສັດປ່າ (ຕົວຢ່າງ: ຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງດ້ານຊີວະນາໆພັນ),
- ການບໍລິການທາງດ້ານລະບົບນິເວດວິທະຍາ,
- ຂະບວນການທາງທຳມະຊາດ (ຕົວຢ່າງ: ວົງຈອນນໍ້າ ແລະ ສານອາຫານ, ພູມອາກາດໃນສະຖານທີ່ສະເພາະໃດໜຶ່ງ),
- ສະພາວະທາງດ້ານສັງຄົມ (ຕົວຢ່າງ: ສຸຂະພາບ, ເສດຖະກິດ), ຫຼື
- ອົງປະກອບທາງດ້ານວັດທະນະທຳ (ຕົວຢ່າງ: ຝັກການທາງດ້ານປະເພນີທາງສາດສະໜາ).

ໃນຂະນະທີ່ VECs ອາດຈະຖືກກະທົບທັງທາງກົງ ແລະ ທາງອ້ອມ ໂດຍການພັດທະນາສະເພາະໃດໜຶ່ງ, ພວກມັນຍັງມັກຖືກກະທົບໂດຍ ຜົນ ກະທົບແບບສະສົມຂອງຫຼາຍໆການພັດທະນາ. VECs ແມ່ນຜົນກະທົບທີ່ໄດ້ຮັບໃນຂັ້ນສຸດທ້າຍ ເນື່ອງຈາກວ່າພວກມັນມັກຈະແມ່ນສິ່ງທີ່ຢູ່ ສຸດທ້າຍຂອງເສັ້ນທາງລະບົບນິເວດ. ໃນຄູ່ມືເຫຼັ້ມນີ້, ຕົວອັກສອນຫຍໍ້ VECs ແມ່ນໝາຍເຖິງສິ່ງທີ່ຮອງຮັບຜົນກະທົບທີ່ອ່ອນໄຫວງ່າຍ ຫຼື ມີຄ່າ ເຊິ່ງສະພາວະໃນອະນາຄົດທີ່ຕ້ອງການຂອງມັນ ເປັນຕົວກຳນົດຂັ້ນສຸດທ້າຍຂອງການປະເມີນ ເພື່ອນໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນຂະບວນການ CIA.

ການກຳນົດຂັ້ນສຸດທ້າຍຂອງການປະເມີນແມ່ນຂັ້ນຕອນທີ່ສໍາຄັນໃນທຸກໆການປະເມີນຄວາມສ່ຽງ. ເພື່ອເປັນແນວທາງໃຫ້ແກ່ການວິເຄາະຕາມ ພາຍຫຼັງ, ການກຳນົດຂັ້ນສຸດທ້າຍຂອງການປະເມີນຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ເລີ່ມຕົ້ນນັບຕັ້ງແຕ່ຂັ້ນຕອນການວາງຂອບເຂດຂອງການປະເມີນ (ພາກທີ 2, ຂັ້ນທີ 1 ແລະ 2) ໂດຍຜ່ານການເກັບກຳຂໍ້ມູນເບື້ອງຕົ້ນທາງດ້ານສັງຄົມ ແລະ ທາງດ້ານລະບົບນິເວດ. ການເກັບກຳຂໍ້ມູນທາງດ້ານສັງຄົມ ໂດຍ ຜ່ານການປຶກສາຫາລືແບບມີສ່ວນຮ່ວມ, ມີຄວາມໝາຍ ແລະ ໂປ່ງໃສ ແລະ ຈິງໃຈ ກັບຊຸມຊົນທີ່ຖືກກະທົບ ແລະ/ຫຼື ຜູ້ທີ່ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງແມ່ນ ຖືກນໍາໃຊ້ເພື່ອສ້າງບັນດາຄຳສັບທີ່ຜົນກະທົບແບບສະສົມຄວນຖືກນໍາໃຊ້ (ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ຄຸນລັກສະນະ ຫຼື ອົງປະກອບທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ

³ ຄຳຫຍໍ້ທີ່ຖືກສ້າງຂຶ້ນໃນເບື້ອງຕົ້ນໂດຍ Beanlands ແລະ Duinker (1983) ເພື່ອອ້າງເຖິງ "ອົງປະກອບລະບົບນິເວດວິທະຍາທີ່ມີຄຸນຄ່າ."

ກ່ອງທີ 3. ຄຸນຄ່າຂອງອົງປະກອບດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ (VECs) ຕໍ່

ໃດ ຈະເປັນກະທູ້ສໍາຄັນຂອງ CIA). ການຊອກຫາຂໍ້ມູນເບື້ອງຕົ້ນທາງດ້ານລະບົບນິເວດແມ່ນຖືກນໍາໃຊ້ເພື່ອກໍານົດວ່າຜົນກະທົບສາມາດຖືກສຶກສາ ແລະ ຄາດຄະເນໄດ້ແນວໃດ. VECs ຄວນສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນຄວາມເປັນຫ່ວງຂອງສາທາລະນະຊົນກ່ຽວກັບຄຸນຄ່າທາງດ້ານສັງຄົມ, ວັດທະນະທໍາ, ເສດຖະກິດ ຫຼື ຄວາມງາມ, ນອກນັ້ນຍັງມີຄວາມເປັນຫ່ວງດ້ານວິທະຍາສາດຂອງຊຸມຊົນຊ່ຽວຊານ (Beanlands ແລະ Duinker 1983). ມັນມີຄວາມສໍາຄັນທີ່ VECs ຖືກສ້າງໂດຍໃຊ້ຄໍານິຍາມທີ່ມີຢູ່ກ່ຽວກັບອົງປະກອບທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມທີ່ມີຄຸນຄ່າ ດັ່ງທີ່ໄດ້ບັນຍາຍຢູ່ ໃນມາດຕະຖານການປະຕິບັດງານ (ຕົວຢ່າງ: ແຫຼ່ງທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງສັດທີ່ສໍາຄັນໃນມາດຕະຖານການດໍາເນີນງານທີ 6 ແລະ ມໍລະດົກທາງດ້ານວັດ ທະນະທໍາທີ່ສໍາຄັນໃນມາດຕະຖານການດໍາເນີນງານ ທີ 7). ສໍາລັບ VECs ທີ່ກ່ຽວພັນກັບຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງດ້ານຊີວະນາໆພັນ, GN6 ສະ ໜອງຄໍາແນະນໍາທີ່ຈະແຈ້ງກ່ຽວກັບຄຸນຄ່າຂອງແຫຼ່ງທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງສັດທາງດ້ານທໍາມະຊາດ ແລະ ທີ່ສໍາຄັນ.

VECs ມີອິດທິພົນຕໍ່ຂະບວນການ CIA ແນວໃດ?

ຕາມປົກກະຕິແລ້ວ, CIA ແມ່ນເບິ່ງໄປໃນອະນາຄົດ. ຄວາມເປັນຫ່ວງຕໍ່ການປະເມີນຜົນກະທົບແບບສະສົມແມ່ນຖືກກະຕຸ້ນໂດຍຄວາມຈໍາເປັນ ທີ່ຕ້ອງເຂົ້າໃຈສະພາວະຂອງ VECs ເຊິ່ງຄາດວ່າ ຈະເປັນຜົນເນື່ອງມາຈາກການປະສົມປະສານລະຫວ່າງຜົນກະທົບຂອງການພັດທະນາ ແລະ ແຮງກົດດັນຈາກທໍາມະຊາດ. ຕົວຢ່າງ, ບັນດາການພັດທະນາພື້ນຖານໂຄງລ່າງທີ່ລຽນເປັນແຖວຈະມີຜົນກະທົບແບບສະສົມຫຼາຍພຽງໃດຕໍ່ການ ແບ່ງແຍກແຫຼ່ງທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງສັດອອກເປັນສ່ວນໆຈົນເກີນກວ່າລະດັບທີ່ລະບົບນິເວດສາມາດຄົງຕົວໄດ້?

CIA ທີ່ດີເນັ້ນໃສ່ການທໍາຄວາມເຂົ້າໃຈວ່າຜົນກະທົບແບບສະສົມຈະກະທົບຄວາມຍືນຍົງ ຫຼື ຄວາມສາມາດໃນການມີຊີວິດ ແລະ ຈະເລີນເຕີບໂຕ ຂອງ VEC ຫຼື ບໍ່, ດັ່ງທີ່ຊີ້ໃຫ້ເຫັນໂດຍສະເພາະທີ່ຄາດຄະເນຂອງ VEC. ດັ່ງນັ້ນ, ຄວາມສໍາຄັນຂອງຜົນກະທົບແບບສະສົມແມ່ນຖືກຕັດສິນ ໃນເນື້ອໃນຂອງສະພາບຂອງຈຸດທຽບຖານ ຫຼື ຄວາມຈໍາກັດຂອງການປ່ຽນແປງທີ່ສາມາດຮັບໄດ້, ເຊິ່ງພາຍໃນສະພາວະຂອງ VEC ຖືກພິຈາລະນາ ວ່າສາມາດຮັບໄດ້ ແຕ່ຖ້າຫາກ ເກີນກວ່ານັ້ນແມ່ນບໍ່ສາມາດຮັບໄດ້. ຖ້າຫາກຂອບເຂດດັ່ງກ່າວບໍ່ໄດ້ຖືກກໍານົດ, ຄວາມໝາຍຄວາມສໍາຄັນຂອງຜົນ ກະທົບແບບສະສົມແມ່ນບໍ່ສາມາດກໍານົດໄດ້. ຂັ້ນຕອນທີ 5 ໃນພາກທີ 2 ໃຫ້ຄໍາອະທິບາຍທີ່ດີກວ່າກ່ຽວກັບຄວາມໝາຍສໍາຄັນຂອງການນິຍາມ ຂອບເຂດການປະເມີນຄວາມໝາຍຄວາມສໍາຄັນຂອງຜົນກະທົບແບບສະສົມ ແລະ ການອອກແບບຍຸດທະສາດການຄຸ້ມຄອງທີ່ມີປະສິດທິຜົນ.

ການນິຍາມຈຸດທຽບຖານສໍາລັບ VECs

ຄວາມສາມາດໃນການຈະເລີນເຕີບໂຕ ຫຼື ຄວາມຍືນຍົງ ຂອງ VECs, ບໍ່ວ່າຈະເປັນທາງດ້ານນິເວດ, ຊີວະນາໆພັນ ຫຼື ທີ່ກ່ຽວພັນກັບຊຸມຊົນມະນຸດ, ແມ່ນຄວາມສາມາດໃນການຮັບຮອງເອົາ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ສໍາລັບລະບົບນິເວດ, ຊຸມຊົນ ຫຼື ປະຊາກອນ ທີ່ຈະສືບຕໍ່ມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍ ແລະ ຈຸດປະສານ ໃນໄລຍະເວລາໃດໜຶ່ງ. ສິ່ງດັ່ງກ່າວຖືກສະທ້ອນຢູ່ໃນຄໍານິຍາມຂອງ ການນໍາໃຊ້ຢ່າງຍືນຍົງ ໃນສິນທິສັນຍາວ່າ ດ້ວຍຄວາມຫຼາກຫຼາຍ ທາງດ້ານຊີວະນາໆພັນ: ການນໍາໃຊ້ “ອົງປະກອບ ຂອງຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງດ້ານຊີວະນາໆພັນ ໃນວິທີທາງ ແລະ ໃນອັດຕາຄວາມໄວທີ່ບໍ່ນໍາໄປສູ່ການ ຫຼຸດລົງໃນໄລຍະຍາວຂອງຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງດ້ານຊີວະນາໆພັນ, ເພາະສະນັ້ນ ກໍ່ຍັງຮັກສາຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການສະໜອງຄວາມຕ້ອງການ ອັນຈໍາເປັນ ແລະ ຄວາມໄຝ່ຝັນຂອງຄົນລຸ້ນຕໍ່ໄປ.”

ຄວາມສາມາດໃນການຈະເລີນເຕີບໂຕ ຫຼື ຄວາມຍືນຍົງຂອງ VECs ຂຶ້ນກັບ ທັງແຮງຊຸກດັນທີ່ກະທົບພວກມັນ ແລະ ຄວາມອ່ອນໄຫວຂອງ ພວກມັນທາງດ້ານສັງຄົມ ແລະ ນິເວດ, ຕົວຢ່າງ, ລະດັບທີ່ພວກມັນສາມາດຮັບໄດ້ ແລະ ບໍ່ສາມາດຈັດການກັບການຖືກບາດເຈັບ, ການທໍາຮ້າຍ ຫຼື ເສຍຫາຍ.

ການກໍານົດຈຸດທຽບຖານຂອງສະພາວະ VEC ທີ່ສາມາດຮັບໄດ້ ກ່ຽວຂ້ອງກັບການເກັບຂໍ້ມູນເບື້ອງຕົ້ນທາງດ້ານສັງຄົມ ແລະ ນິເວດ ເຊິ່ງຮັບຮູ້ໄດ້ ຈາກ ຄວາມເຂົ້າໃຈທີ່ເປັນວິທະຍາສາດ. ໃນການກໍານົດດັ່ງກ່າວ, ຄວນພິຈາລະນາຈຸດຕ່າງໆທີ່ມີການປ່ຽນແປງກະທັນຫັນໃນສະພາວະຂອງ VEC, ເຊິ່ງການປ່ຽນແປງເລັກນ້ອຍໆ ໃນຕົວຂັບເຄື່ອນທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ຫຼື ສັງຄົມໃດໜຶ່ງເຮັດໃຫ້ເກີດການຕອບສະໜອງທີ່ກວ້າງຂວາງ ໃນສະພາວະຂອງ VEC (ອີງຕາມ Groffman et al. 2006). ຈຸດບັນທັດຖານດ້ານລະບົບນິເວດສໍາລັບ VECs ທີ່ມີຕົວຕົນ ເຊັ່ນ: ອາກາດ, ນໍ້າ ແລະ ຄຸນນະພາບຂອງດິນ ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນມີຢູ່ໃນມາດຕະຖານຄຸນນະພາບຂອງລັດຖະບານ ຫຼື ຢູ່ໃນສິ່ງພິມທາງດ້ານວິທະຍາສາດຂອງສາກົນ. ໃນບາງກໍລະນີ, ຈຸດທຽບຖານຖືກກໍານົດຈາກເອກະສານມາດຕະຖານການດໍາເນີນງານ ແລະ ບົດແນະນໍາ (ຕົວຢ່າງເຊັ່ນ: ຈຸດທຽບຖານກ່ຽວກັບແຫຼ່ງ ທີ່ຢູ່ອາໄສ ທີ່ສໍາຄັນກ່ຽວພັນກັບຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງດ້ານຊີວະນາໆພັນໃນ GN6). ກະລຸນາເບິ່ງເອກະສານຊ້ອນທ້າຍທີ 1 ສໍາລັບຕົວຢ່າງຂອງ ຕົວຊີ້ບອກຂອງຜົນກະທົບແບບສະສົມທີ່ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການແກ້ໄຂເພື່ອໃຫ້ໄດ້ຕາມມາດຕະຖານການດໍາເນີນງານຂອງ IFC.

“ກິດຈະກຳອື່ນໆຂອງມະນຸດ” ທີ່ມີຄວາມສຳຄັນທີ່ສຸດໃນ CIA ແມ່ນບັນດາກິດຈະກຳທີ່ (a) ຈະເກີດຂຶ້ນໃນອະນາຄົດ, ຫຼື, ເກີດຂຶ້ນຢູ່ແລ້ວ, ມີອິດທິພົນຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມໃນອະນາຄົດ, ແລະ (b) ຄາດຄະເນວ່າຈະມີປະຕິກິລິຍາກັບ VECs ທີ່ຄືກັນໃນອະນາຄົດ ຄື ກັນກັບການພັດທະນາພາຍໃຕ້ການປະເມີນ. CIA ສະແດງໃຫ້ເຫັນການລວບລວມການວິເຄາະໃນ ESIA ເນື່ອງຈາກວ່າຂອບເຂດຂອງການປະເມີນຜົນກະທົບສ່ວນຫຼາຍແມ່ນກວ້າງກວ່າຢູ່ໃນ ESIA ຂອງໂຄງການ “ໂດຍທົ່ວໄປ”, ແລະ ການມີປະຕິກິລິຍາລະຫວ່າງກິດຈະກຳຂອງມະນຸດ ແລະ VECs ເພີ່ມຂຶ້ນໃນຈຳນວນ ແລະ ຄວາມຊັບຊ້ອນ.

CIA ຫຼື RCIA¹¹ ທີ່ເລີ່ມຈາກໂຄງການ ມີ 6 ຈຸດປະສົງ:

1. ປະເມີນຜົນກະທົບ ແລະ ຄວາມສ່ຽງທີ່ອາດເກີດຂຶ້ນໄດ້ ຂອງການພັດທະນາທີ່ຖືກນຳສະເໜີໃນຊ່ວງໄລຍະເວລາໃດໜຶ່ງ, ໃນເນື້ອໃນຂອງຜົນກະທົບທີ່ອາດເປັນໄປໄດ້ຈາກການພັດທະນາອື່ນໆ ແລະ ຕົວຂັບເຄື່ອນທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມທາງທຳມະຊາດ ແລະ ຕົວຂັບເຄື່ອນພາຍນອກທາງສັງຄົມ ຂອງ VEC ທີ່ຖືກເລືອກ.
2. ຢັ້ງຢືນວ່າຜົນກະທົບແບບສະສົມ ແລະ ຄວາມສ່ຽງທາງດ້ານສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມຂອງການພັດທະນາທີ່ຖືກສະເໜີຈະບໍ່ເກີນຂອບເຂດທີ່ຈະເປັນການປານີປານອມຕໍ່ຄວາມຍືນຍົງ ຫຼື ຄວາມສາມາດໃນການມີຊີວິດ ແລະ ຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງ VECs ທີ່ຖືກເລືອກ.
3. ຢັ້ງຢືນວ່າຄຸນຄ່າ ແລະ ຄວາມເປັນໄປໄດ້ຂອງການພັດທະນາທີ່ຖືກສະເໜີ ບໍ່ໄດ້ຖືກຈຳກັດໂດຍຜົນກະທົບແບບສະສົມທາງດ້ານສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ.
4. ສະໜັບສະໜູນການພັດທະນາການບໍລິຫານຄຸ້ມຄອງ ສຳລັບການຕັດສິນໃຈ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບແບບສະສົມໃນລະດັບພູມິພາກທີ່ເໝາະສົມ (ຕົວຢ່າງເຊັ່ນ: ເຂດອາກາດ, ການເກັບກັກນ້ຳຈາກແມ່ນ້ຳ, ຕົວເມືອງ, ພູມສັນຖານພາກພື້ນ).
5. ຮັບປະກັນວ່າຄວາມເປັນທ່ວງຂອງຊຸມຊົນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກຜົນກະທົບແບບສະສົມຂອງການພັດທະນາທີ່ຖືກສະເໜີໄດ້ຮັບການກຳນົດ, ບັນທຶກ ແລະ ແກ້ໄຂ.
6. ຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງທາງດ້ານຊື່ສຽງທີ່ອາດເກີດຂຶ້ນໄດ້.

ການປະເມີນຜົນກະທົບແບບສະສົມຄວນນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນຈາກຫຼາຍແຫຼ່ງ ລວມທັງບົດສຶກສາ, ແຜນງານ ແລະ/ ຫຼື ເອກະສານວາງແຜນກ່ຽວກັບສິ່ງແວດລ້ອມ, ສັງຄົມ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ທັງຂອງພາກພື້ນ ແລະ ຂອງປະເທດ; ການປະເມີນທາງດ້ານຍຸດທະສາດ, ຂະແໜງການ ແລະ ພາກພື້ນ; ການປະເມີນຜົນກະທົບໂຄງການ, ການປະເມີນຜົນກະທົບແບບສະສົມ ແລະ ບົດສຶກສາໃນເປົ້າໝາຍກ່ຽວກັບບັນຫາສະເພາະໃດໜຶ່ງ.

1.3 CIA ຄວນໄດ້ຮັບການດຳເນີນພາຍໄຕ້ສະພາວະໃດ?

ການປະເມີນ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບແບບສະສົມແມ່ນມີຄວາມເໝາະສົມ ເມື່ອໃດກໍ່ຕາມທີ່ມີຄວາມເປັນທ່ວງວ່າໂຄງການ ຫຼື ກິດຈະກຳໃດໜຶ່ງທີ່ກຳລັງຖືກພິຈາລະນາອາດຈະປະກອບສ່ວນໃຫ້ແກ່ຜົນກະທົບແບບສະສົມຕໍ່ໜຶ່ງ ຫຼື ຫຼາຍກວ່າ VECs.

ຄວາມເປັນທ່ວງນີ້ອາດຈະເກີດຂຶ້ນມາກ່ອນ ຫຼື ເປັນຜົນມາຈາກຜົນກະທົບແບບສະສົມທີ່ອາດເປັນໄປໄດ້ຂອງການພັດທະນາ ແລະ ໂຄງການ ຫຼື ກິດຈະກຳອື່ນໆ, ກິດຈະກຳຂອງມະນຸດ, ຫຼື ປັດໄຈທີ່ເກີດຈາກພາຍນອກ (ຕົວຢ່າງ ຕົວຂັບເຄື່ອນທາງທຳມະຊາດ). ນອກນັ້ນ, CIA ຍັງມີຄວາມເໝາະສົມເມື່ອໃດກໍ່ຕາມທີ່ການພັດທະນາ ຖືກຄາດຄະເນວ່າຈະມີຜົນກະທົບທີ່ມີຄວາມໝາຍຄວາມສຳຄັນ ຫຼື ຜົນກະທົບທີ່ບໍ່ສາມາດແກ້ຄືນໄດ້ຕໍ່ສະພາວະໃນອະນາຄົດຂອງໜຶ່ງ ຫຼື ຫຼາຍກວ່າ VECs, ເຊິ່ງສິ່ງນັ້ນກໍ່ຖືກກະທົບ ຫຼື ຈະຖືກກະທົບ

¹¹ CIAs ທີ່ລັດຖະບານນຳພາການປະຕິບັດອາດຈະແຕກຕ່າງຈາກຈຸດປະສົງ ແລະ ການສຸມໃສ່ ຂອງສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ ໃນການຮັບປະກັນກ່ຽວກັບສຸຂະພາບໃນອະນາຄົດຂອງ VECs.

ໂດຍການພັດທະນາອື່ນໆ. ການພັດທະນາອື່ນໆອາດຈະມີມາກ່ອນແລ້ວຄາດເດົາໄດ້ຢ່າງສົມເຫດສົມຜົນ, ຫຼື ເປັນການປະສົມປະສານຂອງການພັດທະນາທີ່ມີມາກ່ອນແລ້ວ ແລະ ຄາດຄະເນໄດ້ຢ່າງສົມເຫດສົມຜົນ. ໃນ ສະຖານະການທີ່ມີການພັດທະນາປະເພດດຽວກັນເປັນຊຸດເກີດຂຶ້ນ, ຫຼື ມີຢູ່ໃນແຜນ, ຄວາມຕ້ອງການສໍາລັບ CIA ອາດຈະເຫັນໄດ້ຢ່າງຈະແຈ້ງ.¹² ຕົວຢ່າງ:

- ເມື່ອມີຫຼາຍການພັດທະນາກ່ຽວກັບການຂຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່ທີ່ເກີດຂຶ້ນເປັນຊຸດໃນຂອບເຂດເນື້ອທີ່ໃດໜຶ່ງ ເຊິ່ງ ການພັດທະນາເຫຼົ່ານັ້ນຈະມີຜົນກະທົບຕໍ່ VECs ອັນດຽວກັນ (ບາງເທື່ອອາດຈະແມ່ນແຫຼ່ງນໍ້າປົກກະຕິ, ພົນລະເມືອງສັດປ່າ, ສຸຂະພາບຊຸມຊົນ, ການສູນເສຍການເຂົ້າເຖິງຊັບສິນຂອງຊຸມຊົນ, ຫຼື ການຄອບຄອງການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຫຼາຍຕອນ);
- ເມື່ອມີຫຼາຍການພັດທະນາທາງດ້ານພະລັງງານໄຟຟ້ານໍ້າຕົກເກີດຂຶ້ນຕິດຕໍ່ກັນເປັນກຸ່ມພາຍໃນແມ່ນໍ້າ ຫຼື ອ່າງໂຕ່ງນໍ້າດຽວກັນ ເຊິ່ງມີຜົນກະທົບແບບສະສົມຕໍ່ພືດ ແລະ ສັດ, ຕໍ່ການມີນໍ້າ ແລະ ຄຸນນະພາບຂອງສາຍນໍ້າຢູ່ເບື້ອງລຸ່ມ, ຕໍ່ການເຄື່ອນທີ່ຂອງຕະກອນໃນອ່າງໂຕ່ງ, ຕໍ່ການເດີນເຮືອ, ຕໍ່ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນ, ຫຼື ຕໍ່ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນໃກ້ຄຽງ ຍ້ອນການເຂົ້າເຖິງພື້ນທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຈາກຖະໜົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ; ຫຼື
- ເມື່ອມີຫຼາຍການພັດທະນາທາງດ້ານກະສິກໍາເກີດຂຶ້ນຕິດຕໍ່ກັນເປັນກຸ່ມ ຈະມີຜົນກະທົບແບບສະສົມຕໍ່ຮູບແບບການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ, ມີຜົນກະທົບແບບສະສົມຕໍ່ການມີນໍ້າໃນສາຍນໍ້າຢູ່ຕອນລຸ່ມ (ຈາກການທີ່ຖືກດູດອອກໄປນໍາໃຊ້ສໍາລັບຮັບໃຊ້ວຽກງານຊົນລະປະທານ), ຕໍ່ຄຸນນະພາບຂອງນໍ້າໃນສາຍນໍ້າຕອນລຸ່ມ, ຫຼື ຕໍ່ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນ.

CIA ທີ່ດີແມ່ນບໍ່ຈໍາກັດພຽງແຕ່ການປະເມີນຜົນກະທົບຂອງການພັດທະນາປະເພດດຽວກັນ. ຕົວຢ່າງ, ອາດຈະຕ້ອງໄດ້ມີ CIA ເມື່ອມີການພັດທະນາ ການຂຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່ ທີ່ກ່ຽວພັນກັບການເຂົ້າ ເຖິງທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຈາກການກໍ່ສ້າງຖະໜົນທີ່ຈະນໍາມາເຊິ່ງຫຼາຍໆການພັດທະນາເພີ່ມຂຶ້ນ (ບາງເທື່ອອາດຈະກ່ຽວພັນກັບບັນດາການພັດທະນາໃນການຄຸ້ມຄອງປ່າ, ການພັດທະນາພະລັງງານໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ, ກະສິກໍາ ຫຼື ກິດຈະກໍາອື່ນໆທີ່ມີເນື້ອທີ່ຕິດກັນ, ສິ່ງທັງໝົດເຫຼົ່ານີ້ອາດຈະກະທົບຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນ, ສັດປ່າ ຫຼື ການມີນໍ້າ ແລະ ຄຸນນະພາບຂອງນໍ້າ).

ໃນບາງກໍລະນີ, ອາດຈະຕ້ອງການ CIA ເພື່ອປະເມີນ ແລະ ຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບຂອງຫຼາຍໂຄງການໃໝ່, ກິດຈະກໍາໃໝ່ ຫຼື ການກະທໍາໃໝ່ ທີ່ພວມຖືກພັດທະນາ ຫຼື ມີຢູ່ໃນແຜນ. ໃນສະຖານະການອື່ນ, CIA ຂອງການພັດທະນາໃໝ່ອັນດຽວໃດໜຶ່ງອາດຈະເໝາະສົມ ເມື່ອມັນເກີດຂຶ້ນໃນພື້ນທີ່ ທີ່ມີຄວາມເປັນຫ່ວງກ່ຽວກັບຜົນກະທົບແບບສະສົມ — ຄວາມເປັນຫ່ວງທີ່ອາດຈະຖືກບັນທຶກຢ່າງລະອຽດ ຫຼື ຖືກກໍານົດໂດຍຜ່ານການປຶກສາຫາລືກັບຊຸມຊົນ ແລະ ຜູ້ທີ່ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງອື່ນໆທີ່ຖືກກະທົບ. ໃນບາງສະຖານະການ, ອົງປະກອບແຕກຕ່າງຫຼາຍຢ່າງຂອງການພັດທະນາດຽວກັນ¹³ ແມ່ນຖືກປະເມີນແຍກ ໃນ ESIA, ແລະ ຜົນກະທົບແບບສະສົມຈາກບັນດາອົງປະກອບເຫຼົ່ານີ້ ຄວນຕ້ອງໄດ້ມີ CIA. ຈຸດສໍາຄັນໃນການຕັດສິນຄວາມຕ້ອງການ CIA ແມ່ນໜຶ່ງ ຫຼື ຫຼາຍກວ່າ VECs ຈະຖືກຜົນກະທົບແບບສະສົມໂດຍຫຼາຍການພັດທະນາແຕກຕ່າງກັນ, ຈະແມ່ນການພັດທະນາໃດກໍແລ້ວແຕ່.

ນອກນັ້ນ, ຜົນກະທົບແບບສະສົມຍັງອາດຈະຖືກກໍານົດ ແລະ ຮັບຮູ້ ໃນຂະບວນການຂອງ ESIA, ແລະ ມາດຕະການທີ່ຖືກສະເໜີເພື່ອການຄຸ້ມຄອງການປະກອບສ່ວນທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຂອງໂຄງການໃດໜຶ່ງສາມາດຖືກຄອບຄຸມໄດ້ດ້ວຍ ESMS ຂອງໂຄງການ. ສ່ວນຫຼາຍແລ້ວມັກຈະເປັນເຊັ່ນນີ້ເມື່ອເຮັດວຽກກ່ຽວກັບບົດ

¹² ຜົນກະທົບແບບສະສົມອາດເກີດຂຶ້ນ (a) ເມື່ອມີ “ຄວາມແອອັດທາງດ້ານເນື້ອທີ່” ອັນເປັນຜົນເນື່ອງມາຈາກຜົນກະທົບທີ່ຊ້າຊ້ອນກັນຈາກຫຼາຍໆການ ກະທໍາຕໍ່ VEC ທີ່ຄືກັນໃນເນື້ອທີ່ໃດໜຶ່ງທີ່ຈໍາກັດ, (ຕົວຢ່າງ, ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງລະດັບສຽງບິນແຊວໃນຊຸມຊົນຈາກການພັດທະນາທາງດ້ານອຸດສາຫະກໍາ, ຖະໜົນທີ່ມີຢູ່, ແລະ ທາງຫຼວງໃໝ່; ຫຼື ການກະແຈກກະຈາຍຂອງພູມສັນຖານ ທີ່ເປັນຍ້ອນການຕິດຕັ້ງສາຍສົ່ງຫຼາຍສາຍຢູ່ໃນພື້ນທີ່ດຽວກັນ) ຫຼື (b) ເມື່ອມີ “ຄວາມແອອັດດ້ານເວລາ (temporal crowding)” ເຊິ່ງເປັນຜົນກະທົບຕໍ່ VEC ຈາກຫຼາຍໆການກະທໍາ ທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນໄລຍະເວລາທີ່ສັ້ນກວ່າ ທີ່ VEC ຕ້ອງການ ເພື່ອ ພື້ນຄົນສະພາບ (ຕົວຢ່າງ, ສຸຂະພາບທີ່ປົກຜ່ອງຂອງການເຄື່ອນຍ້າຍຂອງປ່າໃນແມ່ນໍ້າຕອນລຸ່ມ ເມື່ອຕ້ອງພົບກັບໂຮງງານພະລັງງານນໍ້າ ຫຼາຍໆແຫ່ງ).

¹³ ລວມທັງສິ່ງອໍານວຍຄວາມສະດວກທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ພື້ນຖານໂຄງລ່າງອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເຊັ່ນ ຖະໜົນຫົນທາງ, ທ່າເຮືອ, ທາງລົດໄຟ, ຂົວ ຫຼື ສະຖານີເດີນທາງຕ່າງໆ.

ສຶກສາທີ່ດີກ່ຽວກັບເຂດອາກາດ, ສັນນິ້ວ, ພູມສັນຖານທາງທະເລ ແລະ ພູມສັນຖານອື່ນ, ຫຼື ກັບບັນຫາຕ່າງໆ ຂອງໂລກທີ່ຖືກຮັບຮູ້ຢ່າງກວ້າງຂວາງ ເຊັ່ນ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. ຕົວຢ່າງ, ວິທີການໃນການປະເມີນ ການປະກອບສ່ວນທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຕໍ່ການເສື່ອມລົງຂອງເຂດອາກາດຈາກການປ່ອຍອອກຂອງໂຮງງານສ້າງ ໄຟຟ້າຄວາມຮ້ອນໄດ້ຮັບການສ້າງຕັ້ງເປັນຢ່າງດີໃນຊຸມຊົນວິທະຍາສາດ ແລະ ໂດຍປົກກະຕິແລ້ວແມ່ນ ອົງປະກອບເຊື່ອມສານຂອງຂະບວນການ ESIA ທີ່ດີ. ຄ້າຍຄືກັນນັ້ນ, ການຕັດສິນການປ່ອຍອາຍແກດສ ຈາກເຮືອນແກ້ວ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງສິ່ງເຫຼົ່ານັ້ນ ພາຍໃຕ້ສະພາບການຂອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແມ່ນການປະຕິບັດຂອງໂລກທີ່ຖືກຮັບຮູ້ເປັນຢ່າງດີ. ໃນສອງກໍລະນີນີ້ບໍ່ມີກໍລະນີໃດທີ່ຕ້ອງການຂະບວນການ CIA ແຍກຕ່າງຫາກ; ການຮວມເອົາມາດຕະການການປ້ອງກັນ ແລະ ຄວບຄຸມ ມີນະລະພິດທີ່ມີມາດຕະຖານ ເຊິ່ງເປັນອົງປະກອບເຊື່ອມສານຂອງ ESMS ໂດຍປົກກະຕິແລ້ວແມ່ນພຽງພໍ.

1.4 ຄາດຄະເນຜົນໄດ້ຮັບຂອງ CIA ມີຫຍັງແດ່?

ຄາດຄະເນຜົນໄດ້ຮັບ ຂອງ CIA ທີ່ດີ ສາມາດສະຫຼຸບໄດ້ດັ່ງລຸ່ມນີ້ (ພາກທີ 2 ມີລາຍລະອຽດ ເພີ່ມເຕີມ)

- ການກຳນົດ VECs ທັງໝົດ ທີ່ອາດຈະຖືກກະທົບຈາກການພັດທະນາພາຍໃຕ້ການປະເມີນ.
- ໂດຍມີການປຶກສາຫາລືກັບຜູ້ທີ່ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງອື່ນໆ, ມີການຕົກລົງເຫັນດີກ່ຽວກັບ VECs ທີ່ຖືກ ເລືອກກ່ຽວກັບຈຸດສຸມຂອງການປະເມີນ.
- ການກຳນົດບັນດາການພັດທະນາອື່ນໆທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ແລະ ທີ່ຄາດຄະເນຢ່າງສົມເຫດສົມຜົນ ແລະ/ ຫຼື ມີຢູ່ໃນແຜນ ແລະ ທີ່ອາດເປັນໄປໄດ້¹⁴, ດັ່ງດຽວກັນກັບຕົວຂັບເຄື່ອນທາງດ້ານສະພາບແວດລ້ອມທຳ ມະຊາດ ແລະ ສັງຄົມພາຍນອກທີ່ອາດຈະກະທົບ VECs ທີ່ຖືກເລືອກ.
- ການປະເມີນ ແລະ/ ຫຼື ການປະມານສະພາວະໃນອະນາຄົດຂອງ VECs ທີ່ຖືກເລືອກ, ອັນເປັນຜົນເນື່ອງມາຈາກ ຜົນກະທົບແບບສະສົມ ທີ່ຄາດຄະເນວ່າຈະເກີດຈາກການພັດທະນາ, ເມື່ອມີການປະສົມປະສານກັບຜົນກະ ທົບອື່ນໆ ຈາກບັນດາການພັດທະນາທີ່ຄາດຄະເນໄດ້ຢ່າງສົມເຫດສົມຜົນ ພ້ອມທັງຜົນກະທົບຈາກ ຕົວຂັບເຄື່ອນທາງດ້ານ ສະພາບແວດລ້ອມທຳມະຊາດ ແລະ ສັງຄົມພາຍນອກ.
- ການປະເມີນຜົນຂອງສະພາວະໃນອະນາຄົດຂອງ VECs ທຽບກັບຂອບເຂດຂອງສະພາວະ VEC ທີ່ຖືກສ້າງຂຶ້ນ ຫຼື ຖືກປະມານ ຫຼື ທຽບກັບເກນມາດຖານທີ່ໄກ້ຄຽງກັນ.
- ການຫຼີກລ່ຽງ ຫຼື ການຈຳກັດໃຫ້ເກີດຂຶ້ນໜ້ອຍທີ່ສຸດ, ໂດຍສອດຄ່ອງກັບການຈັດລະບົບຕາມລຳດັບ ເພື່ອ ການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຈາກການພັດທະນາຕໍ່ VECs ສຳລັບໄລຍະຂອງການພັດທະນາ ຫຼື ດິນເທົ່າທີ່ ຜົນກະທົບຍັງມີຢູ່.
- ການຕິດຕາມ ແລະ ຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງຕໍ່ຄວາມສາມາດໃນການມີຊີວິດ ແລະ ຈະເລີນເຕີບໂຕ ຫຼື ຄວາມຍືນຍົງ ຂອງ VEC ໃນໄລຍະເວລາຂອງການພັດທະນາ ຫຼື ຜົນກະທົບຂອງມັນ ຂຶ້ນກັບວ່າສິ່ງໃດຄົງຕົວຢູ່ດົນກວ່າ.¹⁵
- ການສະໜອງຂໍ້ມູນການຕິດຕາມທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບໂຄງການໃຫ້ແກ່ລັດຖະບານ ແລະ ຜູ້ທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມອື່ນໆ ສຳລັບໄລຍະເວລາຂອງໂຄງການ, ແລະ ການສະໜັບສະໜູນທາງດ້ານອຸປະກອນສຳລັບການພັດທະນາ ຂອງການຕິດຕາມແບບຮ່ວມມືກັບລະດັບພາກພື້ນ ແລະ ການລິເລີ່ມການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນ.
- ການມີສ່ວນຮ່ວມຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງຂອງຊຸມຊົນທີ່ຖືກກະທົບໃນຂະບວນການຂອງການຕັດສິນໃຈ, ການຄັດເລືອກ VEC, ການກຳນົດຜົນກະທົບ ແລະ ການຫຼຸດຜ່ອນ, ແລະ ການຕິດຕາມ ແລະ ກວດກາ.

ເນື່ອງຈາກວ່າຜົນກະທົບແບບສະສົມ ສ່ວນຫຼາຍແລ້ວແມ່ນເປັນຜົນເນື່ອງມາຈາກຜົນກະທົບທີ່ເປັນລຳດັບ, ເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ/ ຫຼື ປະສົມປະສານ¹⁶ ຂອງຫຼາຍໆການພັດທະນາ, ຄວາມຮັບຜິດຊອບໃນການປ້ອງກັນ ແລະ ຄຸ້ມຄອງ

¹⁴ ດັ່ງທີ່ໄດ້ລະບຸໃນຫຼາຍໆແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ ເຊັ່ນ ລາຍການໂຄງການຂອງຂະແໜງການ, ແຜນການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນຂອງພາກພື້ນ ແລະ ແຜນຄຸ້ມຄອງ ອ່າງໂຕ່ງນໍ້າ ແລະ ອື່ນໆ.

¹⁵ ການພົວພັນກັບລັດຖະບານ ແລະ ພາກສ່ວນທີ 3 ຄວນຖືກລວມເຂົ້າໃນການປະຕິບັດການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງ

¹⁶ ຜົນກະທົບແບບປະສົມປະສານສາມາດເປັນສິ່ງເພີ່ມເຕີມ (ຕົວຢ່າງ, ເທົ່າກັບຜົນລວມຂອງຜົນກະທົບແຕ່ລະຢ່າງລວມເຂົ້າກັນ), ການລວມກັນ (ຕົວຢ່າງ, ຜົນກະທົບທັງໝົດແມ່ນຫຼາຍກວ່າຜົນລວມຂອງຜົນກະທົບແຕ່ລະຢ່າງລວມເຂົ້າກັນ), ຫຼື ຂັດກັນ (ຕົວຢ່າງ, ຜົນກະທົບແຕ່ລະຢ່າງລົດຜົນກະທົບເຊິ່ງກັນ ແລະກັນ).

ແມ່ນມີຮ່ວມກັນລະຫວ່າງຫຼາຍໆການພັດທະນາ. ເນື່ອງຈາກວ່າສ່ວນຫຼາຍແລ້ວ ສິ່ງດັ່ງກ່າວແມ່ນນອກເໜືອຈາກຄວາມສາມາດຂອງຝ່າຍໃດຝ່າຍໜຶ່ງພຽງຝ່າຍດຽວ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດມາດຕະການທັງໝົດທີ່ຈຳເປັນເພື່ອລຶບລ້າງຜົນກະທົບແບບສະສົມ, ສິ່ງທີ່ຄວນຕ້ອງການແມ່ນຄວາມພະຍາຍາມຮ່ວມກັນ. ລັດຖະບານສາມາດມີບົດບາດທີ່ສຳຄັນໃນການຮັບປະກັນຄວາມຍິນຍົງທາງດ້ານສະພາບແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ໂດຍການສະໜອງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກອບວຽກງານທີ່ເອື້ອອຳນວຍລະບຽບການທີ່ເປັນແນວທາງ ແລະ ສະໜັບສະໜູນການກຳນົດ ແລະ ຄຸ້ມຄອງ ຜົນກະທົບແບບສະສົມ ແລະ ຄວາມສ່ຽງຢ່າງເໝາະສົມ (ກະລຸນາເບິ່ງກ່ອງທີ 4).

ກ່ອງທີ 4. ໂຄງການພະລັງງານໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ ໂດຍບໍ່ມີຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການຈາກລັດຖະບານສຳລັບ CIA

ໃນກໍລະນີໜຶ່ງ, ໂຄງການພະລັງງານໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ ຈຳນວນ 37 ໂຄງການ (2 ໂຄງການແມ່ນມີຢູ່ກ່ອນແລ້ວ, 9 ໂຄງການກຳລັງຖືກກໍ່ສ້າງ ແລະ 26 ໂຄງການກຳລັງຖືກສະເໜີ) ຈະເກີດຂຶ້ນໃນອ່າງໂຕ່ງຂອງແມ່ນ້ຳສາຍດຽວ ເຊິ່ງຢູ່ໃນປະເທດເຈົ້າພາບ ບໍ່ມີລະບຽບການທີ່ຕ້ອງການໃຫ້ມີ CIA. IFC ສະໜັບສະໜູນລູກຄ້າຈາກສອງສະຖາບັນ ເຊິ່ງແມ່ນຜູ້ທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມໃນຫຼາຍໆໂຄງການ: ບາງໂຄງການມີທີ່ຕັ້ງໃກ້ກັນ ແລະ ບາງໂຄງການແມ່ນຕັ້ງ ຢູ່ໃນພາກສ່ວນອື່ນຂອງອ່າງໂຕ່ງ. ເຖິງແມ່ນວ່າຈະບໍ່ມີລະບຽບການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບCIA, IFC ໄດ້ເຮັດວຽກກັບຜູ້ຜັດທະນາໂຄງການເພື່ອສ້າງ CIA ແບບມີການຮ່ວມມື ແລະ ແຜນງານຕິດຕາມຜົນກະທົບ ແບບມີການປະສານງານ, ເຊິ່ງໄດ້ຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂດຍຜ່ານຄະນະຊີ້ນຳ ເຊິ່ງປະກອບດ້ວຍບັນດາບໍລິສັດ ແລະ ອົງກອນຂອງລັດຖະບານ. CIA ບໍ່ໄດ້ຈຳກັດພຽງແຕ່ໂຄງການສະເພາະຂອງສອງຜູ້ຜັດທະນາໂຄງການ ແຕ່ມັນໄດ້ວາງແນວທາງໃຫ້ແກ່ໂຄງການອື່ນໆຢູ່ໃນເຂດອ່າງໂຕ່ງນ້ຳອັນດຽວກັນ. CIA ໄດ້ພົບວ່າຖ້າປາສະຈາກການຄຸ້ມຄອງມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ສູງທີ່ຈະມີຜົນກະທົບແບບສະສົມທີ່ຫຼາຍ ຕໍ່ລະບົບການໄຫຼຂອງນ້ຳ, ຄຸນນະພາບຂອງນ້ຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມທາງນ້ຳ.

ນອກຈາກນັ້ນ, IFC ໄດ້ຮ່ວມມືກັບ IBRD ເພື່ອສ້າງຈົດສຳນັກໃຫ້ແກ່ປະເທດເຈົ້າພາບກ່ຽວກັບບັນຫາຂອງ ຜົນກະທົບແບບສະສົມ. ກອງປະຊຸມໄດ້ຈັດຂຶ້ນ ເຊິ່ງໄດ້ມີການສົນທະນາກ່ຽວກັບຄວາມຊຸ້ນຊ້ຽວຂອງການພັດທະນາ ແລະ ຜົນໄດ້ຮັບຂອງ CIA ກັບບັນດາຜູ້ຕາງໜ້າຈາກພາກສ່ວນລັດຖະບານ ແລະ ໄດ້ມີການຕົກລົງເປັນເອກະພາບວ່າຕ້ອງໄດ້ມີການພັດທະນາຄວາມຕ້ອງການສຳລັບ CIA ຢ່າງເປັນທາງການ; ມີຄວາມຕ້ອງການອັນຈຳເປັນຢ່າງຈະແຈ້ງສຳລັບການວາງແຜນການຄຸ້ມຄອງອ່າງເກັບນ້ຳ; ແລະ ຍັງມີເວລາໃນການປະຕິບັດ CIA ໃຫ້ມີປະສິດທິຜົນ. ນອກຈາກນັ້ນ, ໄດ້ມີການນຳສະເໜີວ່າເມື່ອມີການວາງແຜນໂຄງການເຂື່ອນໄຟຟ້າຂະໜາດນ້ອຍຫຼາຍໂຄງການ (ເຊິ່ງແຕ່ລະໂຄງການບໍ່ຕ້ອງການໃຫ້ມີ ESIA), CIA ສຳລັບໂຄງການເປັນກຸ່ມທັງໝົດ ໂດຍລວມແມ່ນທາງເລືອກໜຶ່ງທີ່ເໝາະສົມ ເມື່ອທຽບກັບການປະເມີນຜົນກະທົບໂຄງການສະເພາະໃດໜຶ່ງ.

ໃນໄລຍະຫຼາຍປີຜ່ານມາ, ທະນາຄານໂລກໄດ້ພັດທະນາເອກະສານ ແລະ ເຄື່ອງມືເພື່ອເປັນແນວທາງສໍາລັບ ລັດຖະບານໃນການອອກແບບ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວິທີການທາງຍຸດທະສາດໃນທົ່ວປະເທດ ຫຼື ທົ່ວຂະແໜງການ ຕໍ່ການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ. ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ຖືກອະທິບາຍ ແລະ ນິຍາມ ໃນນະໂຍບາຍການດໍາເນີນງານ 4.01¹⁷ (ກະລຸນາເບິ່ງເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ A ຂອງນະໂຍບາຍການດໍາເນີນງານ 4.01 ສໍາລັບຄໍານິຍາມຕ່າງໆ)¹⁸ ແລະ ໃນເອກະສານສິ່ງພິມຕ່າງໆກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມແບບເປັນຍຸດທະສາດ¹⁹ ແລະ ການ ວິເຄາະຜົນກະທົບທາງດ້ານຄວາມທຸກຍາກ ແລະ ສັງຄົມ.²⁰ ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນແຫຼ່ງຂໍ້ມູນທີ່ມີຄ່າຫຼາຍອັນປຽບບໍ່ໄດ້ ແລະ ເປັນການປະຕິບັດທີ່ສໍາລັບການສ້າງສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ເໝາະສົມ ແລະ ເຮືອອໍານວຍຕໍ່ການສ້າງລະບຽບການ.

1.5 CIA ຄ້າຍຄື ຫຼື ແຕກຕ່າງຈາກເຄື່ອງມືຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມແນວໃດ?

CIA ແມ່ນໜຶ່ງໃນຫຼາຍໆເຄື່ອງມືເພື່ອພິຈາລະນາ ເຊິ່ງເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງຂະບວນການໂດຍລວມຂອງ ການປະເມີນ ແລະ ຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ. ດັ່ງທີ່ສະເໜີໃນຕາຕະລາງທີ 1, ເຄື່ອງມືເຫຼົ່ານີ້ໄດ້ຖືກພັດທະນາເພື່ອປ້ອງຂັ້ນໃຫ້ແກ່ຂະບວນການຕັດສິນໃຈໃນການພັດທະນາໂຄງການ ຕ່າງໆ ແລະ/ ຫຼື ສະພາບການຂອງການວາງແຜນຂະແໜງການໃດໜຶ່ງ.

ຕາຕະລາງທີ 1. ເຄື່ອງມືສໍາລັບການປະເມີນ ແລະ ຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ

ການປະເມີນ ຜົນກະທົບ ທາງດ້ານ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ (ESIA)	<ul style="list-style-type: none"> ນໍາໃຊ້ໃນຜົນກະທົບທີ່ອາດເກີດຂຶ້ນໄດ້ຂອງບົດສະເໜີການພັດທະນາສະ ເພາະໃດໜຶ່ງ ປະຕິບັດຢູ່ໃນກອບຂອງບົດສະເໜີການພັດທະນາທີ່ຖືກກໍານົດເປັນທີ່ຮັບຮູ້ ເຊິ່ງລາຍລະອຽດຂອງການກໍ່ສ້າງ ແລະ ການປະຕິບັດ ຂອງທາງເລືອກຕ່າງໆ ຂອງການພັດທະນາທີ່ເປັນທີ່ຮັບຮູ້ ອາດຈະລວມທັງການປະເມີນການປະກອບສ່ວນຂອງໂຄງການຕໍ່ຜົນກະທົບແບບສະສົມທີ່ເປັນທີ່ຮັບຮູ້ກັນດີ ແລະ ນໍາສະເໜີມາດຕະການການຫຼຸດ ຜ່ອນຜົນກະທົບທີ່ມີມາດຕະຖານ (ຕົວຢ່າງ: ການປ່ອຍອາຍພິດເຮືອນແກ້ວ, ມົນລະພິດໃນເຂດອາກາດ, ການຫຼຸດລົງຂອງຄັງປາທໍາມະຊາດ)
ການປະເມີນ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແບບຍຸດທະສາດ (SEA)	<ul style="list-style-type: none"> ກ່ຽວພັນກັບຜົນກະທົບທີ່ອາດເກີດຂຶ້ນຈາກນະໂຍບາຍ, ແຜນ ຫຼື ແຜນງານຂອງລັດຖະບານ ຫຼື ທົ່ວຂະແໜງການ ຄາດຄະເນວ່າເຄື່ອງມືຕ່າງໆເຊັ່ນ ນະໂຍບາຍ ທີ່ບໍ່ໄດ້ຕິດພັນ ກັບການພັດທະນາທາງກາຍະພາກ ສະເພາະໃດໜຶ່ງອາດຈະສົ່ງ ຜົນກະທົບຫຼາຍຢ່າງໃນເວລາ ແລະ ສະຖານທີ່ ທີ່ແຕກຕ່າງກັນ
ການປະເມີນຜົນກະທົບ ລະດັບພາກພື້ນ ຫຼື ລະດັບ ຂະແໜງການ	<ul style="list-style-type: none"> ປະເມີນຜົນກະທົບຂອງ ການພັດທະນາທີ່ອາດເກີດຂຶ້ນໃນ ອະນາຄົດຢູ່ພູມສັນຖານໃນລະດັບພາກພື້ນ ຫຼື ຂະແໜງການ ຫຼື ຈຸດສາທະນາ ໂດຍລວມ (ບາງຄັ້ງ ກໍເອີ້ນວ່າ SEA ຂອງລະດັບພາກພື້ນ ຫຼື ລະດັບຂະແໜງການ)
ການປະເມີນ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ ຜົນກະທົບແບບ ສະສົມ (CIA)	<ul style="list-style-type: none"> ປະເມີນຜົນກະທົບທາງດ້ານລະບົບນິເວດ ແລະ ສັງຄົມທີ່ກໍານົດສະຖາ ນະພາບຂອງອົງປະກອບທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຊຸມຊົນທີ່ຖືກກະທົບ (VECS) ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການພິຈາລະນາໂຄງການ ໃນອະດີດ, ປະຈຸບັນ ແລະ ອະນາຄົດ ແລະ ຕົວຂັບເຄື່ອນທາງທໍາມະຊາດທີ່ກະທົບ ໂຄງການເຫຼົ່ານັ້ນ ການປະເມີນທີ່ສະທ້ອນເຖິງສະພາບການທາງດ້ານພູມສັນຖານ ແລະ ເວລາ ເຊິ່ງຜົນກະທົບຕ່າງໆມີການຮວມຕົວ ແລະ ມີປະຕິກິລິຍາຕໍ່ກັນ (ຕົວຢ່າງ ເຂດອາກາດ, ການເກັບກັກນໍ້າ, ເມືອງ, ພູມສັນຖານ)

¹⁷ ກະລຸນາເບິ່ງ <http://siteresources.worldbank.org/INTFORESTS/Resources/OP401.pdf> ແລະ <http://web.worldbank.org/WBSITE/EXTERNAL/TOPICS/CSO/0,,contentMDK:20064724-pagePK:220503-piPK:220476-theSitePK:228717-isCURL:Y-isCURL:Y-isCURL:Y-isCURL:Y-isCURL:Y.00.html>.

¹⁸ ກະລຸນາເບິ່ງ <http://web.worldbank.org/WBSITE/EXTERNAL/TOPICS/CSO/0,,contentMDK:20066691-pagePK:220503-piPK:220476-theSitePK:228717-isCURL:Y-isCURL:Y-isCURL:Y-isCURL:Y.00.html>.

¹⁹ ກະລຸນາເບິ່ງ: ທະນາຄານໂລກ, 2011, "ການປະເມີນສິ່ງແວດລ້ອມແບບຍຸດທະສາດໃນນະໂຍບາຍ ແລະ ການປະຕິຮູບຂະແໜງການ," http://siteresources.worldbank.org/ENVIRONMENT/Resources/244380-1236266590146/Policy_SEA_WB.pdf. : ທະນາຄານໂລກ, 2011, "ການປະເມີນສິ່ງແວດລ້ອມແບບຍຸດທະສາດໃນນະໂຍບາຍ ແລະ ການປະຕິຮູບຂະແໜງການ," http://siteresources.worldbank.org/INTRANETENVIRONMENT/1705772-1210788188539/21819527/SEA_FOR_POLICIES.pdf.

²⁰ ກະລຸນາເບິ່ງ <http://web.worldbank.org/WBSITE/EXTERNAL/TOPICS/EXTPSIA/0,,contentMDK:21717714-menuPK:6145452-pagePK:148956-piPK:216618-theSitePK:490130-isCURL:Y-isCURL:Y-isCURL:Y-isCURL:Y.00.html>.

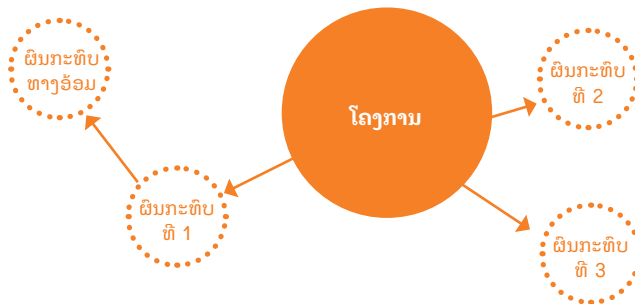
²¹ ກະລຸນາເບິ່ງ ເອກະສານທະນາຄານໂລກ, OP 4.01, footnotes 11 ແລະ 12

ຕ່າງຈາກອົງກອນຂອງລັດຖະບານ, ຜູ້ພັດທະນາຈາກຂະແໜງເອກະຊົນ ແລະ ຜູ້ທີ່ສະໜັບສະໜູນໂຄງການ ບໍ່ສາມາດຄວບຄຸມການກະທຳຕ່າງໆຂອງຜູ້ພັດທະນາອື່ນໆ ທີ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ VECs ທີ່ຄ້າຍຄືກັນ, ແລະ ດັ່ງນັ້ນ ມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ໜ້ອຍທີ່ຈະມີແຮງຊຸກດັນໃຫ້ເກີດມີການປ່ຽນແປງຕໍ່ການກະທຳທີ່ເປັນການ ຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບໃດໆໂດຍພາກສ່ວນທີ 3. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ເມື່ອປະເຊີນໜ້າກັບຜົນກະທົບແບບ ສະສົມ ແລະ ຄວາມສ່ຽງ, ຜູ້ພັດທະນາຈາກຂະແໜງເອກະຊົນ ແລະ ຜູ້ທີ່ສະໜັບສະໜູນໂຄງການ ອາດຈະມີສ່ວນຮ່ວມໃນຂະບວນການ RCIA ທີ່ມີຄວາມງ່າຍດາຍກວ່າ (ກະລຸນາເບິ່ງເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ ທີ 3 ສຳລັບບົດໝາຍເຫດຂອງເອກະສານອ້າງອີງຂອງ RCIA) ແທນການປະເມີນທີ່ຄິບຊຸດຂອງ CIA. RCIA ໜຶ່ງໆແມ່ນປະຕິບັດຕາມກອບຂອງ ເຫດຜົນ ແລະ ການວິເຄາະ ຄືກັນກັບ CIA, ແຕ່ການວິເຄາະ ແມ່ນອີງໃສ່ການທົບທວນເອກະສານຈາກຂໍ້ມູນ ແລະ ການປະເມີນທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ທີ່ມີພ້ອມຢູ່ແລ້ວ. ອາດມີຄວາມຕ້ອງການຂໍ້ມູນທຽບຖານໃໝ່ທີ່ມີຈຸດສຸມສຳລັບ VECs, ແລະ ການມີ ສ່ວນຮ່ວມຈາກຜູ້ທີ່ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງໃໝ່ ກໍ່ອາດຈະມີຄວາມຈຳເປັນເຊັ່ນກັນ (ກະລຸນາເບິ່ງຂັ້ນຕອນທີ 3 ໃນ ພາກທີ 2).

1.5.1 ການປຽບທຽບ ESIAs ແລະ CIAs

ESIA²² ແລະ CIAs ນຳໃຊ້ກອບວຽກງານທີ່ມີຫຼັກການເຫດຜົນ ແລະ ຂະບວນການ ແລະ ເຄື່ອງມືວິເຄາະພື້ນຖານອັນດຽວກັນ (ກະລຸນາເບິ່ງເອກະສານຊ້ອນທ້າຍທີ 2 ສຳລັບກອບວຽກງານທີ່ມີຫຼັກ ການເຫດຜົນພື້ນຖານສຳລັບ CIA); ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ສອງຢ່າງນີ້ມີທັດສະນະທີ່ແຕກຕ່າງກັນ. ທັດສະນະ ເຫຼົ່ານີ້ສາມາດຈັດຕາມລັກສະນະຄື: ໂຄງການເປັນໃຈກາງ (ESIA) ຫຼື VEC ເປັນໃຈກາງ (CIA). ດັ່ງພາບສະແດງໃນພາບປະກອບທີ 3, ໃນ ESIA, ຈຸດສຸມຂອງການວິເຄາະແມ່ນ ເລີ່ມຕົ້ນຈາກໂຄງການ. ໃນພື້ນທີ່ ທີ່ໂຄງການຈະມີຜົນກະທົບທາງດ້ານສະພາບແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ແມ່ນຖືກກຳນົດ ເປັນ VECs ທີ່ຈະຖືກກະທົບ.²³ ຜົນກະທົບຕໍ່ VECs ໄດ້ຖືກກຳນົດ ແລະ ມີການນຳໃຊ້ການຈັດລະບົບຕາມລຳດັບເພື່ອການ ຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບ ເພື່ອຫຼີກລ່ຽງສິ່ງເຫຼົ່ານັ້ນເມື່ອເປັນໄປໄດ້ ແລະ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນສິ່ງເຫຼົ່ານັ້ນຖ້າຫາກການຫຼີກ ລ່ຽງເປັນໄປບໍ່ໄດ້. ເມື່ອຜົນກະທົບຄົງຍັງມີຢູ່, ຜົນກະທົບ ແລະ ຄວາມສ່ຽງຕໍ່ກຳມະກອນ ຫຼື ຜູ້ເຮັດວຽກອື່ນໆ, ຊຸມຊົນທີ່ຖືກກະທົບ, ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມຈະຖືກທົດແທນຄືນ ຫຼື ຊົດເຊີຍ.

ພາບສະແດງທີ 3. ESIA: ທັດສະນະທີ່ມີໂຄງການເປັນໃຈກາງ

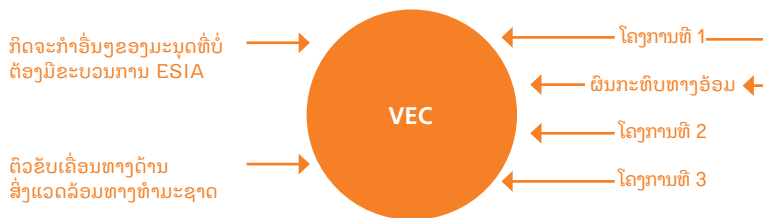

²² ສຳລັບລາຍລະອຽດເພີ່ມເຕີມກ່ຽວກັບ ESIA ແລະ ການປະຕິບັດທີ່ດີ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຜົນໄດ້ຮັບຂອງ ESMS, ກະລຸນາເບິ່ງເອກະສານມາດຕະຖານ ການດຳເນີນງານ ທີ 1 ແລະ GN1 ພ້ອມທັງ ເອກະສານມາດຕະຖານການດຳເນີນງານ ທີ 2-8 ແລະ GNS ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

²³ ກະລຸນາເບິ່ງ footnote 7.

ເພື່ອກຳນົດອົງປະກອບທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ທີ່ອາດຈະຖືກກະທົບໂດຍໂຄງການ, CIA ຍັງເລີ່ມຕົ້ນຈາກຫັດສະນະທີ່ເບິ່ງໂຄງການເປັນໃຈກາງ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ດັ່ງພາບສະແດງທີ 4, ຈຸດສຸມໄດ້ຍ້າຍມາຢູ່ທີ່ VECs. ເຂດທີ່ພິຈາລະນາແມ່ນເຂດທີ່ VECs ຜິດຂຶ້ນ, ເຊິ່ງແມ່ນບ່ອນທີ່ສິ່ງກົດດັນອື່ນໆ (ການພັດທະນາຕ່າງໆ, ກິດຈະກຳຂອງມະນຸດ ທີ່ບໍ່ຕ້ອງການໃຫ້ມີຂະບວນການ ESIA, ແລະ ຕົວຂັບເຄື່ອນທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມທຳມະຊາດ ແລະ ສັງຄົມພາຍນອກ) ອາດຈະມີຜົນກະທົບຕໍ່ VECs ເຊັ່ນກັນ. ເມື່ອຜົນກະທົບອື່ນໆຖືກກຳນົດ, ຜົນກະທົບແບບສະສົມຈະຖືກປະເມີນ ເຊິ່ງແມ່ນຜົນໄດ້ຮັບຈາກການປ່ຽນແປງໃນສະພາວະຂອງ VECs.

ພາບສະແດງ ທີ 4. CIA: ຫັດສະນະທີ່ມີ VEC ເປັນໃຈກາງ

ຜົນກະທົບແບບສະສົມລວມມີສອງອົງປະກອບຄື:

- ສະພາວະໃນອະນາຄົດທີ່ຄາດຄະເນ, ເຊິ່ງແມ່ນຜົນກະທົບທັງໝົດຂອງບັນດາການພັດທະນາທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ແລະ ຄາດຄະເນໃນອະນາຄົດ ແລະ ຕົວຂັບເຄື່ອນທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມທາງທຳມະຊາດ ແລະ ສັງຄົມພາຍນອກ, ແລະ
- ການປະກອບສ່ວນຂອງການພັດທະນາພາຍໄຕ້ການປະເມີນຜົນຂອງຜົນກະທົບແບບສະສົມ.

ໃນເນື້ອໃນຂອງ CIA, ຜົນກະທົບທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຂອງການພັດທະນາທີ່ກຳລັງຖືກທົບທວນແມ່ນຄວາມແຕກຕ່າງລະຫວ່າງສະພາວະຂອງ VEC ເມື່ອຖືກກະທົບຈາກການພັດທະນາອື່ນໆຕໍ່ຂໍ້ມູນທຽບຖານໃນອະນາຄົດ ພຽງຢ່າງດຽວ ແລະ ສະພາວະຂອງ VEC ເມື່ອຖືກກະທົບຈາກທັງການພັດທະນາທີ່ກຳລັງຖືກທົບທວນ ແລະ ຜົນກະທົບຕໍ່ຂໍ້ມູນທຽບຖານໃນອະນາຄົດ (ພາບສະແດງ ທີ 5). ໃນສະພາບຂອງ ESIA ແລະ CIA, ຜົນກະທົບທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຂອງໂຄງການແມ່ນຄືກັນ ແຕ່ມີຫັດສະນະທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ແລະ ຫັດສະນະທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ເຮັດໃຫ້ການປະເມີນຄວາມຕ້ອງການໃນການຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບທີ່ແຕກຕ່າງກັນ (ກະລຸນາເບິ່ງ ຫ້ອງທີ 5).

ພາບສະແດງ ທີ 5. CIA: ຫັດສະນະທີ່ມີ VEC ເປັນໃຈກາງ

ຜົນກະທົບຕໍ່ VEC ຈາກການ ກະທຳທີ່ຖືກສະເໜີ + ຜົນກະທົບອື່ນໆໃນອະດີດ, ປະຈຸບັນ ແລະ ອະນາຄົດ ຕໍ່ = ຜົນກະທົບແບບສະສົມຕໍ່ VEC

ກ່ອງທີ 5. ຫັດສະນະທີ່ບໍ່ສອດຄ່ອງກັນກ່ຽວກັບຄວາມຈໍາເປັນຕໍ່ການຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບ

ESIA ສໍາລັບການປະຕິບັດງານກ່ຽວກັບການກັ່ນຕອງໂລຫະ ໃນປະເທດທີ່ກໍາລັງພັດທະນາສາມາດສະຫຼຸບໄດ້ຢ່າງງ່າຍດາຍວ່າ ເນື່ອງຈາກວ່າມີຄວາມເຂັ້ມຂຸ້ນຂອງໂລຫະໜັກທີ່ຖືກປ່ອຍລົງສູ່ແມ່ນໍ້າຕໍ່າກວ່າມາດຕະຖານທີ່ປະເທດກໍານົດລະດັບການປ່ອຍໄວ້ ດັ່ງນັ້ນ ໂຄງການຄວນດໍາເນີນຕໍ່ໄປດັ່ງທີ່ໄດ້ອອກແບບ. ບໍ່ໄດ້ມີການກໍານົດມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນໃດໆເພີ່ມເຕີມ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ແມ່ນໍ້າໄດ້ມີຄວາມເລື່ອມໂຊມຫຼາຍແລ້ວ; ຄວາມເຂັ້ມຂຸ້ນຂອງໂລຫະໜັກໃນທໍາມະຊາດ ແມ່ນກາຍມາດຕະຖານຄຸນນະພາບນໍ້າໃນທໍາມະຊາດ, ສຸຂະພາບຂອງມະນຸດໄດ້ຖືກກະທົບ ແລະ ພະນັກງານລັດໃນເມືອງຢູ່ຕອນລຸ່ມຂອງແມ່ນໍ້າໄດ້ພະຍາຍາມຢ່າງໜັກໃນການຊອກຫາຫີນທາງເພື່ອປັບປຸງຄຸນນະພາບນໍ້າ. ໃນສະພາບການດັ່ງກ່າວ, ອາດຈະຕ້ອງມີການປ່ຽນທີ່ຕັ້ງຂອງໂຄງການ ຫຼື ມາດຕະການການຫຼຸດຜ່ອນເພີ່ມເຕີມ ເພື່ອຫຼຸດການປ່ອຍໂລຫະໜັກ ສູງສຸດເທົ່າທີ່ສາມາດເຮັດໄດ້, ປະສົມປະສານກັບວິທີການຫຼຸດຜ່ອນອື່ນໆເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນການຮັບໂລຫະໜັກຈາກແຫຼ່ງທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ. ກໍລະນີດັ່ງກ່າວສະແດງໃຫ້ເຫັນຄວາມສໍາຄັນຂອງການວາງແຜນຊັບພະຍາກອນໃນລະດັບຍຸດທະສາດໂດຍມີຂໍ້ມູນຢ່າງພຽງພໍ, ເຊັ່ນ ແຜນຊັບພະຍາກອນແບບເຊື່ອມສານ, ເຊິ່ງໂດຍປົກກະຕິແລ້ວແມ່ນມີຄວາມສໍາຄັນຕໍ່ຜົນສໍາເລັດຂອງ CIAs.

ຫັດສະນະທີ່ແຕກຕ່າງກັນສາມາດເຫັນໄດ້ຈາກວິທີການນໍາໃຊ້ຕົວຊີ້ບອກເພື່ອການບອກລັກສະນະຂອງຜົນກະທົບ. ໃນ ESIA, ຕົວຊີ້ບອກອາດຈະຖືກເລືອກເພື່ອສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນການປ່ຽນແປງທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນໃນ VEC, ໃນຂະນະທີ່ຕົວຊີ້ບອກຂອງ CIA ຖືກເລືອກເພື່ອສະທ້ອນຜົນໄດ້ຮັບທາງສະພາວະຂອງ VEC. ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ ທີ 1 ສະໜອງລາຍການການປຽບທຽບຂອງບັນດາຕົວຊີ້ບອກທີ່ສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນຜົນກະທົບຂອງໂຄງການທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ (ການປ່ຽນແປງໃນ VEC), ໂດຍມີຕົວຊີ້ບອກທີ່ສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນສະພາວະຂອງ VEC. ໃນໄລຍະຂັ້ນຕອນການກໍານົດຂອບເຂດຂອງ CIA (ພາກທີ 2 – ຂັ້ນຕອນທີ 1 ແລະ 2), ການເລືອກ VECs ແລະ ບັນດາຕົວຊີ້ບອກແມ່ນມີຄວາມສໍາຄັນຕໍ່ຜົນສໍາເລັດຂອງການປະເມີນ (ກະລຸນາເບິ່ງ ກ່ອງທີ 6).

ສອງຫັດສະນະທີ່ແຕກຕ່າງກັນບໍ່ໄດ້ມີຄວາມແຕກຕ່າງຢ່າງຂາດຂັ້ນຕະຫຼອດເວລາ, ແລະ ດັ່ງທີ່ໄດ້ກ່າວໄວ້ກ່ອນໜ້ານີ້, CIA ສາມາດຖືກເຊື່ອມສານເຂົ້າຢ່າງເຕັມຕົວໃນທຸກໆຂັ້ນຕອນການປະຕິບັດ ESIA ທີ່ດີ. ວິທີການນີ້ໄດ້ຖືກສົ່ງເສີມໃຫ້ປະຕິບັດໂດຍບັນດາຜູ້ປະຕິບັດຕົວຈິງ (ກະລຸນາເບິ່ງ Duinker 1994 ຫຼື Duinker ແລະ Greig 2006). ESIAs ຄວນຖືກປະຕິບັດໃນທາງທີ່ເປັນການສະໜັບສະໜູນ CIA ຢ່າງເປັນລະບົບ.

ກ່ອງທີ 6. CIA ອົງປະກອບຂອງໂຄງການຕ່າງກັນ ອາດຈະມີຂະບວນການເຮັດ ESIA ແຍກກັນ

ສໍາລັບໂຄງການຂຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່ຂະໜາດໃຫຍ່, ພາຍໃຕ້ກອບນິຕິກຳຂອງປະເທດເຈົ້າພາບຜູ້ສະເໜີໂຄງການຖືກຮຽກຮ້ອງໃຫ້ປະກອບເອກະສານ ESIA ແຍກກັນ ສໍາລັບຫຼາຍອົງປະກອບຂອງໂຄງການເຊັ່ນ: ທີ່ຕັ້ງຂອງເຂດບໍ່, ສາຍສົ່ງໄຟຟ້າທີ່ຈະສະໜອງພະລັງງານໄຟຟ້າໃຫ້ແກ່ເຂດຕັ້ງກ່າວ, ແລະ ຖະໜົນຫົນທາງທີ່ຖືກປັບປຸງ ແລະ ຂະຫຍາຍອອກໄປສູ່ເຂດຕັ້ງກ່າວ. ເອກະສານ ESIA ບໍ່ພຽງແຕ່ຖືກປະກອບ ແຍກກັນ, ແຕ່ຍັງຖືກສະເໜີໃນປີທີ່ຕ່າງກັນ ແລະ ບໍ່ໄດ້ແກ້ໄຂຜົນກະທົບແບບສະສົມ.

ໃນເວລາຕໍ່ມາ, ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ຕາມຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການຂອງ ຫຼັກການເສັ້ນສູນສູດ (Equator Principles) ແລະ ມາດຕະຖານການດໍາເນີນງານຂອງ IFC, ຜູ້ສະເໜີໂຄງການໄດ້ຖືກຮຽກຮ້ອງໃຫ້ດໍາເນີນຂັ້ນຕອນ CIA ຂອງບັນດາອົງປະກອບຂອງໂຄງການພ້ອມກັບໂຄງການ ແລະ ກິດຈະກຳອື່ນໆ ໃນພື້ນທີ່ດຽວກັນ. ສິ່ງດັ່ງກ່າວລວມເອົາທັງການປັບປຸງເອກະສານ ແລະ ຕື່ມຂໍ້ມູນທຽບຖານທີ່ຂາດໄປ.

ຂອບເຂດຂອງ CIA ໄດ້ຖືກນິຍາມໂດຍມູນຄ່າ ແລະ/ ຫຼື ຄວາມໝາຍຄວາມສໍາຄັນຂອງຜົນກະທົບແບບສະສົມທີ່ອາດເກີດຂຶ້ນ ຕໍ່ຜູ້ທີ່ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງຕ່າງໆ (ອີງຕາມການປະເມີນມູນຄ່າຂອງອົງປະກອບ ຫາງຕ່າງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຜູ້ທີ່ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງຕ່າງໆ); ຄວາມໝາຍຄວາມສໍາຄັນທີ່ເປັນໄປໄດ້ຂອງຜົນກະທົບແບບສະສົມຕໍ່ຊີວະນາໆພັນທີ່ຮັບເອົາ ແລະ/ ຫຼື ທີ່ຢູ່ອາໄສຕ່າງໆ, ຕ້ານຂອບເຂດພູມສັນຖານ ແລະ ເວລາສໍາລັບຜົນກະທົບແບບສະສົມທີ່ອາດເກີດຂຶ້ນໄດ້ສໍາລັບບັນດາອົງປະກອບຕັ້ງກ່າວ.

ຜົນກະທົບແບບສະສົມຈະເກີດຂຶ້ນເມື່ອຜົນກະທົບຂອງອົງປະກອບຂອງໂຄງການ, ໂຄງການອື່ນໆ, ແລະ/ ຫຼື ກິດຈະກຳການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນອື່ນໆ (ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ບໍ່ພຽງແຕ່ໂຄງການຂຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່ອື່ນໆ) ທີ່ຫັບຊ້ອນກັນໂດຍການມີຜົນກະທົບຕໍ່ VECs ອັນດຽວກັນ. ຕົວຢ່າງ, ບັນດາອົງປະກອບຂອງໂຄງການຈະທຳລາຍທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງສັດປ່າທີ່ສໍາຄັນ, ເຊິ່ງມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ສູງທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ຄວາມສາມາດໃນການຮັກສາພັນສັດທີ່ສໍາຄັນຂອງຊຶ່ງເຂດພື້ນທີ່ຫຼຸດລົງ. ໂດຍປະສົມປະສານກັນ, ຜົນກະທົບຂອງໂຄງການເຫຼົ່ານີ້ຈະມີຜົນກະທົບແບບສະສົມຕໍ່ສະຖານະພາບຂອງພັນສັດ, ເຖິງແມ່ນວ່າຜົນກະທົບຈະມີຫຼາຍປະເພດ ແລະ ເປັນຜົນມາຈາກຫຼາຍກິດຈະກຳຕ່າງກັນ.

ພາກທີ 2 ຂະບວນການໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ CIA ມີຄືແນວໃດ?

ຂະບວນການໃນການ
ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ
CIA ມີຄືແນວໃດ?

ຂະບວນການໃນການ
ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ
CIA ມີຄຳແນວໃດ?

2. ຂະບວນການໃນການປະຕິບັດ CIA ມີຄືແນວໃດ?

ການປະເມີນຜົນກະທົບແບບສະສົມອາດຈະນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນຈາກຫຼາຍແຫຼ່ງຂໍ້ມູນລວມທັງບົດສຶກສາ ແລະ ແຜນງານລະດັບພາກພື້ນກ່ຽວກັບສິ່ງແວດລ້ອມ, ສັງຄົມ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ; ການປະເມີນສິ່ງແວດລ້ອມແບບຍຸດທະສາດ, ຂະແໜງການ, ແລະ ລະດັບພາກພື້ນ; ການປະເມີນສິ່ງແວດລ້ອມໂຄງການ; CIAs ຈາກສະພາບການທີ່ຄ້າຍຄືກັນ; ແລະ ບົດສຶກສາຕາມເປົ້າໝາຍກ່ຽວກັບບັນຫາສະເພາະໃດໜຶ່ງ.

ຂະບວນການ 6 ຂັ້ນຕອນລຸ່ມນີ້ ແລະ ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ ຈະນຳພາຜູ້ທີ່ໃຊ້ຄູ່ມືເຫຼົ່ານີ້ ຈາກຂັ້ນຕອນການກຳນົດຂອບເຂດເບື້ອງຕົ້ນຈົນເຖິງຂັ້ນຕອນການຄຸ້ມຄອງ, ສະໜອງຄຳຖາມຫຼັກເພື່ອພິຈາລະນາຕະຫຼອດຕາມຂັ້ນຕອນ. ຄຳແນະນຳທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເພີ່ມເຕີມອາດຈະມີຢູ່ໃນບົດແນະນຳມາດຕະຖານການດຳເນີນງານ.

ຂໍໃຫ້ຈື່ໄວ້ວ່າ ຂະບວນການຂອງ CIA ຕ້ອງມີຄວາມຢືດຢຸນໄດ້; ຂັ້ນຕອນຕ່າງໆອາດຈະບໍ່ດຳເນີນໄປຕາມລຳດັບ ແລະ ອາດຈະຕ້ອງການໃຫ້ປະຕິບັດຊ້ຳໄປຊ້ຳມາ, ໂດຍທີ່ບາງຂັ້ນຕອນອາດຈະຕ້ອງການໃຫ້ກັບມາປະຕິບັດຄືນເພື່ອຕອບຮັບກັບຜົນໄດ້ຮັບຂອງຂັ້ນຕອນອື່ນ. ຕົວຢ່າງ, ໃນຂັ້ນຕອນການກຳນົດບັນຫາຕ່າງໆ (ການກຳນົດຂອບເຂດເບື້ອງຕົ້ນ), ການພິຈາລະນາຜົນກະທົບທີ່ອາດເປັນໄປໄດ້ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນເກີດຂຶ້ນຊ້ຳໄປຊ້ຳມາ, ໂດຍສິ່ງທີ່ຄົ້ນພົບ ແລະ ການວິເຄາະໄດ້ຮັບການກັນຕອງໃຫ້ດີຂຶ້ນໃນແຕ່ລະຄັ້ງ, ຈົນກວ່າຈະໄດ້ລາຍການສຸດທ້າຍຂອງບັນຫາ.²⁴

ຂັ້ນຕອນ ທີ 1: ຂັ້ນຕອນການກຳນົດຂອບເຂດເບື້ອງຕົ້ນ I – VECs, ຂອບເຂດດ້ານພູມສັນຖານ ແລະ ເວລາ

ຈຸດປະສົງ:

- ກຳນົດ ແລະ ຕົກລົງເຫັນດີກ່ຽວກັບ VECs ໂດຍມີການປຶກສາຫາລືກັບຜູ້ທີ່ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງອື່ນໆ.
- ກຳນົດກອບຂອງເວລາສຳລັບການວິເຄາະ.
- ສ້າງຂອບເຂດທາງດ້ານພູມສັນຖານ ສຳລັບການວິເຄາະ.

ຄຳຖາມເພື່ອ ຕອບ:

- ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງໃຜແມ່ນກະແຈທີ່ສຳຄັນ?
- VEC ທີ່ເປັນ ຊັບພະຍາກອນ, ລະບົບນິເວດ ຫຼື ຄຸນຄ່າມະນຸດ ຂອງ ທີ່ຖືກກະທົບ?
- ມີຄວາມເປັນທ່ວງຈາກຜົນກະທົບແບບສະສົມທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ຫຼື ບໍ່?

ຂັ້ນຕອນນີ້ແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນຕໍ່ຜົນສຳເລັດຂອງ CIA ເນື່ອງຈາກວ່າມັນສ້າງຂອບເຂດສຳລັບການວິເຄາະຜົນກະທົບແບບສະສົມ. ຈຸດສຳຄັນຕໍ່ຜົນສຳເລັດຂອງການວາງຂອບເຂດແມ່ນການວາງລັກສະນະຂອງສະພາບການທີ່ເໝາະສົມສຳລັບການວິເຄາະ (ຕົວຢ່າງ, ການວາງຂອບເຂດເມື່ອໃນ, ດັ່ງທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໂດຍ Baxter et al. 2001). ຖ້າຫາກຍັງບໍ່ທັນໄດ້ເຮັດ, ຄວນມີການກຳນົດຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມຫຼັກໃນຕອນຕົ້ນຂອງຂັ້ນຕອນນີ້ ແລະ ປັບປຸງຕາມຕ້ອງການ ດັ່ງທີ່ຂະບວນການໂດຍລວມດຳເນີນໄປ. ການປະຕິບັດທີ່ດີລວມມີກັບການປຶກສາຫາລືທີ່ເປີດເຜີຍ, ມີສ່ວນຮ່ວມ, ໂປ່ງໃສ ແລະ ມີຄວາມໝາຍຮ່ວມກັບຊຸມຊົນທີ່ຖືກກະທົບ ແລະ ພາກສ່ວນກ່ຽວ ຂ້ອງທີ່ມີຄວາມສົນໃຈອື່ນໆ ໃນຕອນຕົ້ນຂອງຂັ້ນຕອນການວາງຂອບເຂດໄວເທົ່າທີ່ຈະໄວໄດ້. ດັ່ງທີ່ໄດ້ອະທິບາຍໃນພາກທີ 3, ນີ້ແມ່ນໜຶ່ງໃນບັນດາບັນຫາທ້າຍໃຫຍ່ທີ່ກ່ຽວພັນກັບຂັ້ນຕອນການປະຕິບັດ CIA. ສຳລັບຄຳບັນຍາຍຂອງການຈັດແຈງທີ່ດີທີ່ສຸດກ່ຽວກັບບົດບາດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຜູ້ທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມຕ່າງໆ, ກະລຸນາເບິ່ງຕາຕະລາງທີ 3 ຂອງພາກນີ້.

²⁴ CIA (ຫຼື RCIA) ຄວນລວມເອົາລາຍການທັງໝົດຂອງຜົນກະທົບທີ່ອາດເກີດຂຶ້ນໄດ້ ທີ່ໄດ້ກຳນົດຢູ່ໃນຂັ້ນຕອນການກຳນົດຂອບເຂດ ເບື້ອງຕົ້ນ, ລະບຸຜົນກະທົບທີ່ອາດເກີດຂຶ້ນໄດ້ ທີ່ CIA ຈະບໍ່ໄດ້ພິຈາລະນາລະອຽດ, ແລະ ບັນຍາຍເຫດຜົນສຳລັບການກຳນົດສິ່ງເຫຼົ່ານັ້ນຈາກການປະເມີນຜົນເພີ່ມເຕີມ. ໃນຕອນເລີ່ມຕົ້ນ, ຜົນກະທົບທີ່ອາດເກີດຂຶ້ນໄດ້ທັງໝົດໄດ້ຖືກກຳນົດ ແຕ່ຮອດຕອນທ້າຍ ລາຍການບັນຫາຈະຖືກຄັດຈັດຈົນລົງເຫຼືອແຕ່ບັນຫາຫຼັກທີ່ຈະຖືກພິຈາລະນາລະອຽດໃນ CIA.

ໝາກຜົນທີ່ໄດ້ຮັບຈາກການກຳນົດຂອບເຂດເບື້ອງຕົ້ນລວມມີການກຳນົດ VECs ເຊິ່ງຜົນກະທົບແບບສະສົມ ຈະຖືກປະເມີນ ແລະ ຄຸ້ມຄອງ, ແລະ ຂອບເຂດດ້ານພູມສັນຖານ ແລະ ເວລາ ສຳລັບການປະເມີນ. ຂໍ້ມູນເພື່ອ ພິຈາລະນາໃນການສ້າງຂອບເຂດຂອງ CIA ລວມມີສິ່ງຕ່າງໆດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- VECs ທີ່ຮັບຮູ້ ຫຼື ຄາດຄະເນວ່າຖືກກະທົບໂດຍການພັດທະນາ (ອີງຕາມການປະເມີນຂອງຂະແໜງ ການທີ່ຜ່ານມາ ຫຼື ESIA ຂອງໂຄງການ).
- ບັນຫາກ່ຽວກັບຜົນກະທົບແບບສະສົມທີ່ເປັນທີ່ຮັບຮູ້ພາຍໃນພາກພື້ນ.
- ຄວາມເປັນຫ່ວງກ່ຽວກັບຜົນກະທົບແບບສະສົມ ທີ່ກຳນົດໃນການປຶກສາຫາລືກັບຜູ້ທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມຕ່າງໆ, ລວມທັງຊຸມຊົນທີ່ອາດຖືກກະທົບ (ເຊິ່ງອາດຈະມີຢູ່ໃນໄລຍະໄກຈາກການພັດທະນາ ທີ່ໄດ້ຮັບການວາງແຜນ).
- ການປະເມີນລະດັບພາກພື້ນທີ່ຖືກກະກຽມໂດຍລັດຖະບານ, ທະນາຄານພັດທະນາຫຼາຍພາກສ່ວນ (MDBs), ແລະ ຜູ້ທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມຕ່າງໆ.
- CIAs ທີ່ກະກຽມໂດຍຜູ້ສະໜັບສະໜູນຂອງການພັດທະນາອື່ນໆໃນພາກພື້ນ
- ຂໍ້ມູນຈາກອົງການທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດຖະບານ.

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ ທີ 1 ມີລາຍການຕົວຢ່າງຂອງ VECs ທີ່ອາດເກີດຂຶ້ນທີ່ໄດ້ຖືກກຳນົດສຳລັບແຕ່ລະ ມາດຕະຖານການດຳເນີນງານດ້ານຄວາມຍືນຍົງທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມຂອງ IFC.

ເຂດແດນສຳລັບການວິເຄາະຕ້ອງກວມເອົາຂອບເຂດດ້ານພູມສັນຖານ ແລະ ເວລາຂອງຜົນກະທົບ (ຈາກບັນດາ ການພັດທະນາໃນອະດີດ, ປະຈຸບັນ ແລະ ອະນາຄົດທີ່ຄາດຄະເນໄດ້) ທີ່ມີອິດທິພົນຕໍ່ສະພາວະຂອງ VEC ຕະຫຼອດໄລຍະເວລາທີ່ຜົນກະທົບຂອງໂຄງການເກີດຂຶ້ນ. ຂອບເຂດດັ່ງກ່າວມີທ່າອ່ຽງສູງທີ່ຈະຖືກຂະຫຍາຍ ອອກກາຍຂອບເຂດກະທົບໂດຍກົງຂອງໂຄງການ (DAI) ດັ່ງທີ່ຖືກນິຍາມໃນ ESIA ໂດຍປົກກະຕິ (ກະລຸນາ ເບິ່ງກ່ອງທີ 7).

ໂດຍປົກກະຕິແລ້ວ ນີ້ແມ່ນຂັ້ນຕອນທີ່ເກີດຂຶ້ນຊ້າໄປຊ້າມາ ເຊິ່ງສ່ວນຫຼາຍແລ້ວເຂດແດນທຳອິດຈະຖືກກຳ ນົດໂດຍການຄາດເດົາຢ່າງມີວິທີການ ແຕ່ຈະຖືກປັບປຸງໃຫ້ດີຂຶ້ນເລື້ອຍໆ ເມື່ອມີຂໍ້ມູນໃໝ່ສະແດງໃຫ້ເຫັນ ວ່າມີຄວາມຕ້ອງການຢູ່ເຂດແດນອື່ນສຳລັບການວິເຄາະ. ເຂດແດນຖືກຂະຫຍາຍອອກໄປເຖິງຈຸດທີ່ VEC ບໍ່ມີຜົນກະທົບຫຼາຍ ຫຼື ຜົນກະທົບນັ້ນບໍ່ແມ່ນບັນຫາຫ່ວງໄຍທາງດ້ານວິທະຍາສາດອີກຕໍ່ໄປ. ຕົວຢ່າງ, ໃນກໍລະນີ ຂອງຄຸນຄ່າຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງດ້ານຊີວະນາໆພັນ, ລະດັບເຂດທີ່ຢູ່ອາໄສ ຫຼື ທາງເດີນການອົບພະຍົກ ມັກຖືກນຳໃຊ້ເປັນຕົວແປໃນການນິຍາມເຂດແດນ. ໃນທາງກົງກັນຂ້າມ, ຖ້າການແບ່ງແຍກຂອງພູມສັນ ຖານແມ່ນປະເດັນຫຼັກຂອງໂຄງການກ່ຽວກັບການຂົນສົ່ງ, ທ່າອ່ຽງສູງໃນການຂະຫຍາຍຖະໜົນລຳດັບ ທີ 2 ແລະ ລຳດັບທີ 3, ພ້ອມໆກັບການຂະຫຍາຍຕົວຂອງປະຊາກອນ, ແມ່ນປັດໄຈຄວາມສ່ຽງທີ່ຄວນ ພິຈາລະນາ. ໃນກໍລະນີໃດໆກໍຕາມ, CIA ຄວນອະທິບາຍພື້ນຖານສຳລັບການອະທິບາຍສຸດທ້າຍຂອງ ການຂີດເຂດແດນທາງດ້ານພູມສັນຖານ. VECs ຂອງໂຄງການຈະບໍ່ມີຜົນກະທົບທາງກົງ ຫຼື ທາງອ້ອມ ບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງມີການປະຕິບັດ CIA. ຄວນໃຫ້ບຸລິມະສິດແກ່ VECs ທີ່ມີທ່າອ່ຽງມີຄວາມສ່ຽງສູງສຸດຈາກ ການປະກອບສ່ວນຂອງການພັດທະນາຕໍ່ຜົນກະທົບແບບສະສົມ (ເບິ່ງກ່ອງທີ 8).

ກ່ອງທີ 7. ຫຼັກການລວມ-ວິທີການວາງຂອບເຂດດ້ານພູມສັນຖານ ແລະ ເວລາ^a

ຫຼັກການລວມ ທີ່ແນະນຳເພື່ອການກຳນົດ ຂອບເຂດທາງດ້ານພູມສັນຖານ ສຳລັບການວິເຄາະ ມີດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- a. ລວມເອົາເຂດທີ່ຈະຖືກກະທົບໂດຍກົງຈາກໂຄງການ ຫຼື ກິດຈະກຳ (DAI -ໃນແງ່ແບບວິທີການດັ່ງເດີມຂອງ ESIA).
- b. ກຳນົດອົງປະກອບດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມທີ່ມີຄຸນຄ່າ (VECs) ພາຍໃນຂອບເຂດ DAI^b.
- c. ກຳນົດນິຍາມຖ້າຫາກ VECs ເຫຼົ່ານີ້ກວມເອົາເຂດທີ່ກວ້າງກວ່າ DAI.
- d. ບໍ່ຈຳລະນາໄລຍະທາງທີ່ຜົນກະທົບສາມາດໄປເຖິງ, ແລະ ຜົນກະທົບອື່ນໆທີ່ VEC ອາດຈະຖືກເປີດເຜີຍຕໍ່ພາຍໃນໄລຍະພື້ນທີ່ທີ່ກວມເອົາ.

ຫຼັກການລວມ ພື້ນຖານທີ່ຖືກສະເໜີເພື່ອກຳນົດເຂດແດນທາງໂລກສຳລັບການປະເມີນ ມີດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- I. ນຳໃຊ້ໄລຍະເວລາທີ່ຄາດຄະເນສຳລັບວົງຈອນຊີວິດທີ່ຄົບຖ້ວນຂອງການພັດທະນາທີ່ຖືກສະເໜີ.
- II. ກຳນົດວ່າໄລຍະເວລາທີ່ຄາດຄະເນກ່ຽວກັບຜົນກະທົບທີ່ອາດເກີດຂຶ້ນໄດ້ຂອງການພັດທະນາທີ່ຖືກສະເໜີນັ້ນສາມາດຂະຫຍາຍອອກໄປໄດ້ ຫຼື ບໍ່ (I).
- III. ນຳໃຊ້ໄລຍະເວລາທີ່ໜ້ອຍທີ່ສຸດລະຫວ່າງ ຂໍ້ (I) ແລະ (III).
- IV. ນຳໃຊ້ການຕັດສິນຢ່າງເປັນມິອາຊີບເພື່ອຮັກສາຄວາມດຸ່ນດ່ຽງລະຫວ່າງການປະເມີນສູງ ຫຼື ຕໍ່າເກີນໄປ, ແລະ ຮັບປະກັນວ່າມີການບັນທຶກ ຈົດກ່າຍເຫດຜົນຂອງມັນ.
- V. ບໍ່ລວມເອົາການກະທຳໃນອະນາຄົດ ຖ້າຫາກວ່າ (i) ການກະທຳເຫຼົ່ານັ້ນຢູ່ນອກຂອບເຂດທາງດ້ານພູມສັນຖານ, (ii) ພວກມັນບໍ່ໄດ້ມີຜົນກະທົບຕໍ່ VECs, ຫຼື (iii) ການລວມເອົາພວກມັນເຂົ້ານຳບໍ່ສາມາດໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກຫຼັກຖານທາງດ້ານວິຊາການ ຫຼື ວິທະຍາສາດ.

^a ຫຼັງຈາກ CEQ 1997.

^b ເພື່ອເປັນຕົວຢ່າງ, ສຳລັບອົງປະກອບຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງດ້ານຊີວະນາໆຜັນ ກະລຸນາເບິ່ງຄຳນິຍາມຂອງບົດກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງແບບແບ່ງແຍກໃນມາດຕະຖານການດຳເນີນ ງານດ້ານຄວາມຍືນຍົງທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມທີ 6 ແລະ ຄຳແນະນຳທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນ GN6, ເຊິ່ງເນັ້ນໜັກເຖິງຄວາມສຳຄັນຂອງການກຳນົດເຂດແດນທາງດ້ານ ລະບົບນິເວດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ເຂດແດນຂອງ CIA ຄວນຖືກນິຍາມໂດຍພື້ນທີ່ທີ່ຖືກກວມເອົາໂດຍ VEC. ເນື້ອໃນຄວາມໝາຍທາງດ້ານພື້ນທີ່ສຳລັບ CIA ສາມາດຫຼາກຫຼາຍລວດລາຍ ຫຼາຍກວ່າຈະແມ່ນເປັນພື້ນທີ່ດຽວ.

ໂດຍຜ່ານການປະເມີນຜົນຂອງຜົນກະທົບແບບສະສົມລະດັບພາກພື້ນ, ຂັ້ນຕອນການກຳນົດຂອບເຂດຂອງ CIA ຄວນຈະບໍ່ພຽງແຕ່ສ້າງ ແງ່ມຸມຕ່າງໆຂອງການສຶກສາຜົນກະທົບແບບສະສົມ (VECs ທີ່ສົນໃຈ, ຂະໜາດການປະເມີນຂອງຂອບເຂດດ້ານພູມສັນຖານ ແລະ ເວລາ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ) ແຕ່ຍັງປະເມີນວ່າ ຜົນກະທົບແບບສະສົມໄດ້ຖືກກຳນົດ ແລະ ວິເຄາະໄດ້ດີພຽງໃດ.

ຖ້າຫາກສະພາວະ ແລະ ທ່າວ່ຽງຂອງ VECs ໄດ້ຖືກຮັບຮູ້ແລ້ວ ແລະ ການປະກອບສ່ວນ ທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຂອງ ການພັດທະນາຕໍ່ຜົນກະທົບແບບສະສົມສາມາດຖືກສ້າງຂຶ້ນຢ່າງໄວວາ, ຈາກນັ້ນ ຈຸດເນັ້ນໜັກຂອງ CIA ຄວນແມ່ນການຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບແບບສະສົມ ຫຼາຍກວ່າການປະເມີນຜົນກະທົບ.

ກ່ອງທີ 8. ການກຳນົດຂອບເຂດທາງດ້ານພື້ນທີ່ສຳລັບ CIA

ເພື່ອປະເມີນຜົນກະທົບຂອງການພັດທະນາທີ່ສິ່ງນ້ຳມັນລະດັບພາກພື້ນໃນສິ່ງແວດລ້ອມຂອງເຂດຂົ້ວໂລກເໜືອ, ຂອບເຂດຂອງການສຶກສາສຳລັບ ESIA ໄດ້ຖືກກຳນົດເປັນຫຼາຍໆກິໂລແມັດຂອງທັງສອງຟາກຕາມແລວທີ່ສິ່ງ. CIA ສຳລັບໂຄງການກໍ່ໂຕ້ນຳໃຊ້ຂອບເຂດຂອງສຶກສາດຽວກັນ. ໃນຂະນະທີ່ຮັບຮູ້ນຳກັນດີວ່າທີ່ສິ່ງດັ່ງກ່າວມີທ່າອ່ຽງທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ເກີດມີການພັດທະນາແຫຼ່ງນ້ຳມັນເພີ່ມຕະຫຼອດແລວທາງຂອງທີ່ສິ່ງນ້ຳມັນໃນອະນາຄົດ, ການພັດທະນາເຫຼົ່ານີ້ອາດຈະເກີດຂຶ້ນນອກຈາກຂອບເຂດສຶກສາທີ່ກຳນົດ, ເພາະສະນັ້ນຈະບໍ່ໄດ້ຖືກລວມເຂົ້າໃນບັນດາໂຄງການທີ່ຄາດຄະເນໃນອະນາຄົດເພື່ອລວມເຂົ້າໃນການວິເຄາະ CIA. ນອກນັ້ນ, ຍັງມີອີກ 2-3 ໂຄງການອື່ນທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ຫຼື ມີທ່າອ່ຽງ ວ່າຈະເກີດຂຶ້ນໃນອະນາຄົດໄດ້ຖືກກຳນົດໃນເຂດທີ່ສຶກສາ. ຜົນກະທົບຕໍ່ກຸ່ມກວາງ ແລະ ໝີ່ໃຫຍ່ ໃນແຖບຂົ້ວໂລກເໜືອ, ເຊິ່ງມີພົນລະເມືອງອາໄສຢູ່ໃນເຂດສຶກສາຜົນກະທົບຂອງໂຄງການ, ເບິ່ງຄືວ່າຈະມີໜ້ອຍຈາກການວິເຄາະຂອງ ESIA ແລະ CIA.

ໃນການເຂົ້າໃຈວ່າການວິເຄາະ CIA ຄວນຖືກດຳເນີນໃນສະພາບການຂອງຂອບເຂດ VECs, ພະນັກງານລັດທີ່ທົບທວນ ESIA ແລະ CIA ຈາກຜູ້ສະເໜີຮຽກຮ້ອງໃຫ້ຜູ້ສະເໜີໂຄງການຕ້ອງເຮັດການວິເຄາະ CIA ຄືນໃໝ່ ເພື່ອລວມເອົາຜົນກະທົບທີ່ອາດເກີດຂຶ້ນໄດ້ຈາກການພັດທະນາແຫຼ່ງນ້ຳມັນທີ່ມີທ່າອ່ຽງຈະເກີດຂຶ້ນໃນອະນາຄົດຕະຫຼອດແລວທີ່ສິ່ງ. ບັນດາການພັດທະນາທີ່ຖືກສະເໜີເຫຼົ່ານີ້ ນອນຢູ່ໃນຂອບເຂດຂອງ VECs ແລະ ຈະມີຜົນກະທົບທີ່ອາດເກີດຂຶ້ນໄດ້ ທັງພາຍໃນເຂດບໍ່ນ້ຳມັນເອງ ແລະ ຕະຫຼອດຕາມແລວທີ່ສິ່ງ ທີ່ເຊື່ອມຕໍ່ກັບທີ່ສິ່ງອື່ນຢູ່ລະດັບພາກພື້ນ. ການວິເຄາະທີ່ຖືກດຳເນີນຢ່າງເໝາະສົມໃນສະພາບການຂອງການວິເຄາະຜົນກະທົບແບບສະສົມ ກ່ຽວກັບ VECs, ໄດ້ສະຫຼຸບວ່າ ຜົນກະທົບແບບສະສົມຂອງການພັດທະນາທີ່ມີທ່າອ່ຽງຈະເກີດຂຶ້ນໃນອະນາຄົດ ແລະ ບັນດາການພັດທະນາທີ່ເອື້ອອຳນວຍຕໍ່ທີ່ສິ່ງລະດັບພາກພື້ນ ໄດ້ສົ່ງຜົນຕໍ່ຜົນກະທົບແບບສະສົມທີ່ຈະຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີຍຸດທະສາດການຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບແບບສະສົມໃນລະດັບພາກພື້ນ. ໃນຂະນະທີ່ສິ່ງດັ່ງກ່າວນີ້ຈະບໍ່ເປັນອຸປະສັກ ຕໍ່ການອະນຸມັດກ່ຽວກັບທີ່ສິ່ງລະດັບພາກພື້ນ, ມັນກໍ່ເປັນທີ່ຈະແຈ້ງທີ່ມັນໄດ້ສ້າງໂອກາດ ສຳລັບການພັດທະນາແຜນງານການຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບແບບສະສົມຫຼາຍຝ່າຍເພື່ອປ້ອງກັນຜົນກະທົບທີ່ສຳຄັນຈາກບັນດາການພັດທະນາໃນອະນາຄົດກ່ອນທີ່ພວກມັນຈະເກີດຂຶ້ນ.

ຂັ້ນຕອນທີ 2: ຂັ້ນຕອນການກຳນົດຂອບເຂດ ໄລຍະທີ II – ກິດຈະກຳອື່ນໆ ແລະ ຕົວຂັບເຄື່ອນທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ

ຈຸດປະສົງ:

- ກຳນົດກິດຈະກຳອື່ນໆໃນອະດີດ, ປະຈຸບັນ ຫຼື ທີ່ໄດ້ວາງແຜນໃນອະນາຄົດ ພາຍໃນເຂດແດນຂອງການວິເຄາະ.
- ປະເມີນອິດທິພົນ ແລະ ສິ່ງກົດດັນທາງດ້ານທຳມະຊາດ ແລະ ສັງຄົມທີ່ອາດເກີດຂຶ້ນໄດ້ (ຕົວຢ່າງ ເຊັ່ນ: ໂຟແຫ້ງແລ້ງ, ເຫດການຄວາມຮ້າຍແຮງຂອງອາກາດອື່ນໆ).

ຄຳຖາມເພື່ອ ຕອບ:

- ມີກິດຈະກຳອື່ນໆທີ່ມີຢູ່ ຫຼື ມີແຜນທີ່ຈະເກີດຂຶ້ນໃນອະນາຄົດ ທີ່ພວມມີຜົນກະທົບຕໍ່ VEC ດຽວກັນ ຫຼືບໍ່?
- ມີແຮງກົດດັນຈາກທຳມະຊາດ ແລະ/ ຫຼື ປະກົດການທຳມະຊາດ ທີ່ພວມກະທົບໃສ່ VEC ຫຼື ບໍ່?

ຈຸດປະສົງຂອງຂັ້ນຕອນນີ້ແມ່ນເພື່ອກຳນົດຄວາມກົດດັນທັງໝົດທີ່ກຳນົດສະພາວະຂອງ VECs ທີ່ຖືກເລືອກສຳລັບ CIA. ການຄາດຄະເນລະດັບຂອງຜົນກະທົບທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນໃນຂັ້ນຕອນທີ 4. ສິ່ງທີ່ສຳຄັນໃນຂັ້ນຕອນທີ 2 ແມ່ນການກຳນົດແຫຼ່ງຂອງຄວາມກົດດັນ – ການພັດທະນາໃນອະດີດ ທີ່ຍັງຄົງມີຜົນກະທົບຢູ່, ການພັດທະນາໃນປະຈຸບັນ, ແລະ ການພັດທະນາໃນອະນາຄົດທີ່ສາມາດຄາດເດົາໄດ້ພ້ອມທັງຕົວຂັບເຄື່ອນທາງດ້ານສັງຄົມພາຍນອກ ແລະ/ ຫຼື ສະພາບແວດລ້ອມທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ (ຕົວຢ່າງເຊັ່ນ: ໂຟປ່າ, ໂຟແຫ້ງແລ້ງ, ນ້ຳຖ້ວມ, ການຕໍ່ສູ້ກັນເພື່ອຍາດອາຫານຂອງສັດລ່າເນື້ອ, ການຍົກຍ້າຍທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງມະນຸດ, ແລະ ການຕັ້ງຖິ່ນຖານຢູ່ບ່ອນໃໝ່). ເບິ່ງຕົວຢ່າງຢູ່ກ່ອງທີ 9. ໃນການກຳນົດສິ່ງດັ່ງກ່າວ, ຄຳຖາມຫຼັກແມ່ນງ່າຍໆພຽງວ່າປັດໄຈທາງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມໃດ ທີ່ອາດມີອິດທິພົນຕໍ່ສະພາວະຂອງ VEC. ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ ປັດໄຈເຫຼົ່ານີ້ຄວນຈະຖືກຮັບຮູ້ນຳກ່ອນແລ້ວ.

ກ່ອງທີ 9. ຜົນກະທົບແບບສະສົມ ຂອງສະພາບດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ພະລັງງານໄຟຟ້າ

ຂະບວນການ ESIA ສໍາລັບການພັດທະນາທາງດ້ານພະລັງງານໄຟຟ້າ ທີ່ຈະສະໜອງພະລັງງານສູງສຸດ ໄດ້ຄາດຄະເນວ່າຈະບໍ່ມີຜົນກະທົບທີ່ຫຼວງຫຼາຍຕໍ່ທະເລສາບທີ່ຢູ່ເບື້ອງລຸ່ມສາຍນໍ້າຂອງໂຄງການພັດທະນາ. ການວິເຄາະ ESIA ໄດ້ອີງໃສ່ກະແສນໍ້າທີ່ໄຫຼຢູ່ທາງກາງຂອງລະບົບສາຍນໍ້າ.

ມີ CIA ທີ່ຕ່າງກັນທີ່ພິຈາລະນາຢ່າງລະອຽດຕໍ່ກັບການປະກອບສ່ວນຂອງແຮງຂັບເຄື່ອນທາງທໍາມະຊາດ ໂດຍສະເພາະແມ່ນການປ່ຽນແປງຂອງສະພາບດິນຟ້າອາກາດໃນໄລຍະຍາວ ທີ່ກະທົບຕໍ່ການມີນໍ້າ ດັ່ງທີ່ສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນໃນບັນທຶກໄລຍະຍາວ. ການວິເຄາະຮູບແບບຈໍາລອງຂອງລະດັບນໍ້າໃນທະເລສາບໃນພາກພື້ນ, ໂດຍອີງໃສ່ລັກສະນະຂອງປະລິມານນໍ້າຝົນ ເປັນໄລຍະຍາວໃດໜຶ່ງໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າໄພແຫ້ງແລ້ງເປັນເວລາດົນນານ ໄດ້ເຮັດໃຫ້ລະດັບນໍ້າຢູ່ໃນທະເລສາບຫຼຸດລົງຢ່າງໄວວາ ເຊິ່ງໃນປະຫວັດສາດເຄີຍເກີດຂຶ້ນເປັນບາງຄັ້ງຄາວ ແລະ ຍາວນານເປັນໄລຍະເວລາ 10 ຫາ 20 ປີ. ຜົນກະທົບຂອງໂຄງການທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນໄລຍະນັ້ນອາດຈະເຮັດໃຫ້ສະຖານະການທີ່ຮ້າຍແຮງຢູ່ແລ້ວຍິ່ງຮ້າຍແຮງຂຶ້ນກວ່າເກົ່າສໍາລັບຫຼາຍຊຸມຊົນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ, ເນື່ອງຈາກວ່າໃນໄລຍະທີ່ໄພແຫ້ງແລ້ງເກີດຂຶ້ນເປັນເວລາດົນນານຄືແນວນີ້, ຕາຝັ່ງຂອງທະເລສາບທີ່ຢູ່ຕອນລຸ່ມຂອງແມ່ນໍ້າຍິ່ງຖອຍຫ່າງອອກໄປຫຼາຍ. ໃນຂະນະທີ່ການຫຼຸດລົງຂອງລະດັບນໍ້າທະເລສາບພຽງແຕ່ ສ່ວນໜຶ່ງແມ່ນເກີດຂຶ້ນຍ້ອນຜົນກະທົບຂອງໂຄງການ, ຜົນກະທົບທີ່ເພີ່ມເຕີມດັ່ງກ່າວແມ່ນຖືກພິຈາລະນາວ່າເປັນຜົນກະທົບທີ່ບໍ່ສາມາດຍອມຮັບໄດ້.

ການວິເຄາະໄດ້ເນັ້ນໜັກໃຫ້ເຫັນເຖິງຄວາມຈໍາເປັນໃນການນໍາໃຊ້ມາດຕະການເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບ ທີ່ສາມາດຄຸ້ມຄອງລະດັບນໍ້າທະເລສາບໃນໄລຍະດັ່ງກ່າວ, ສະໜອງຜົນປະໂຫຍດສຸດທິຕໍ່ຊຸມຊົນໃນຕອນ ລຸ່ມຂອງແມ່ນໍ້າ ແລະ ການຫາປາຂອງເຂົາເຈົ້າໃນໄລຍະໄພແຫ້ງແລ້ງທີ່ຍາວນານດັ່ງກ່າວ. ຖ້າຫາກ CIA ບໍ່ໄດ້ພິຈາລະນາຜົນກະທົບຂອງຕົວຂັບເຄື່ອນທາງທໍາມະຊາດຂອງວົງຈອນດິນຟ້າອາກາດຢ່າງເໝາະສົມເຂົ້າໃນລະບົບການໝູນວຽນຂອງນໍ້າ, ບໍ່ມີສິດອາດຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບຜິດຊອບຕໍ່ຜົນກະທົບທີ່ບໍ່ສາມາດຍອມຮັບໄດ້ດັ່ງກ່າວ.

ພາກສ່ວນທີ່ສໍາຄັນຂອງຂັ້ນຕອນນີ້ແມ່ນການກໍານົດຍຸດທະສາດທີ່ເໝາະສົມສໍາລັບການກໍານົດຄວາມກົດດັນທີ່ເປັນຜົນເນື່ອງມາຈາກບັນດາກົດຈະກໍາທີ່ບໍ່ໄດ້ນອນຢູ່ໃນການພັດທະນາທີ່ຖືກສະເໜີ. ມັນມີຄວາມເໝາະສົມທີ່ຈະກໍານົດລະອຽດບັນດາໂຄງການ, ກົດຈະກໍາ ຫຼື ການກະທໍາທີ່ມີທ່າອ່ຽງທີ່ຈະມີກະທົບຫຼາຍ ແລະ ສາມາດມີບົດບາດທີ່ສໍາຄັນໃນການຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບແບບສະສົມ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ໃນສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ຖືກກະທົບໂດຍຫຼາຍໆໂຄງການພັດທະນາຂະໜາດນ້ອຍ, ການສ້າງລາຍການຂອງບັນດາແຫຼ່ງທີ່ມາທັງໝົດອາດຈະບໍ່ແມ່ນວິທີການທີ່ດີທີ່ສຸດ; ການກະຕວງສະຖິຕິທີ່ຄ້າຍຄືກັນຂອງປະເພດການພັດທະນາທັງໝົດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງອາດຈະເໝາະສົມກວ່າ. ນອກນັ້ນ, ການຈັດແບ່ງປະເພດການພັດທະນາໂດຍອີງຕາມລັກສະນະຂອງຜົນກະທົບທີ່ຄ້າຍຄືກັນຂອງພວກມັນອາດຈະຊ່ວຍໄດ້. ລາຍລະອຽດທີ່ຕ້ອງການແມ່ນຖືກກໍານົດໂດຍສິ່ງທີ່ຈໍາເປັນໃນການກະຕວງຢ່າງໜ້າເຊື່ອຖືເຖິງປະເພດ ແລະ ຄວາມໜ້າແໜ້ນຂອງຜົນກະທົບທີ່ມີອິດທິພົນຕໍ່ສະພາວະຂອງ VECs ທີ່ຖືກເລືອກ.

ນອກຈາກກົດຈະກໍາຕ່າງໆຂອງມະນຸດ, ຕົວຂັບເຄື່ອນທາງທໍາມະຊາດທີ່ມີອິດທິພົນຕໍ່ສະພາວະຂອງ VEC ຄວນໄດ້ຮັບການກໍານົດ ແລະ ຈັດປະເພດລັກສະນະ. ຂັ້ນຕອນຕ່າງໆທາງສິ່ງແວດລ້ອມທໍາມະຊາດ, ຕົວຢ່າງເຊັ່ນ ໄພແຫ້ງແລ້ງ ຫຼື ນໍ້າຖ້ວມ, ມີຜົນກະທົບທີ່ສໍາຄັນຕໍ່ຫຼາຍໆອົງປະກອບທາງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ. ຜົນກະທົບຂອງໂຄງການທີ່ປ່ອຍມົນລະພິດລົງສູ່ທະເລສາບ ຫຼື ແມ່ນໍ້າ, ຫຼື ດູດເອົານໍ້າເພື່ອຈຸດປະສົງດ້ານອຸດສາຫະກໍາ ຫຼື ກະສິກໍາ ແມ່ນມີທ່າອ່ຽງວ່າມີຜົນກະທົບຫຼາຍກວ່າໃນໄລຍະທີ່ມີໄພແຫ້ງແລ້ງ. ລະບົບປ້ອງກັນໄຟປ່າຢູ່ໃນເຂດພື້ນທີ່ປ່າແມ່ນຕົວຂັບເຄື່ອນທີ່ສໍາຄັນ ທີ່ສ້າງຮູບຮ່າງໃຫ້ແກ່ລະບົບສັງຄົມ, ລະບົບນິເວດ ແລະ ເສດຖະກິດ. ສໍາລັບຈຸດປະສົງຂອງ CIA, ການກໍານົດບັນດາຂັ້ນຕອນຕ່າງໆເຫຼົ່ານີ້ ບໍ່ແມ່ນຄໍາຖາມກ່ຽວກັບການຄົ້ນຄວ້າໃໝ່, ແຕ່ມັນອີງໃສ່ຄວາມຮູ້ທີ່ມີມາກ່ອນແລ້ວກ່ຽວກັບລະບົບນິເວດ ແລະ/ ຫຼື ການຜັນປ່ຽນທາງທໍາມະຊາດຂອງ VECs ທີ່ຖືກເລືອກ.

ຄູ່ມືແນະນຳສຳລັບການກຳນົດໂຄງການທີ່ຄາດຄະເນໄດ້ຢ່າງສົມເຫດສົມຜົນແນະນຳໃຫ້ອ້າງອີງເຖິງແຜນພັດທະນາຂອງທ້ອງຖິ່ນ, ພາກພື້ນ ຫຼື ແຫ່ງຊາດ ແລະ ແນະນຳໂດຍລວມວ່າຄວນພິຈາລະນາໄລຍະເວລາທີ່ສັ້ນ (ຕົວຢ່າງ: ສາມ ຫາ ສີ່ ປີ ໃນສະຫະພາບເອີຣົບ) ເຊິ່ງອີງຕາມຄວາມບໍ່ແນ່ນອນໃນການພັດທະນາໄລຍະຍາວ.²⁵ ຖ້າຫາກບໍ່ມີແຜນພັດທະນາ, ຄູ່ມືແນະນຳວ່າຄວນເນັ້ນໃສ່ການກຳນົດໂຄງການອື່ນໆໃນຂັ້ນຕອນການວາງແຜນ ຫຼື ຂັ້ນຕອນການຂໍອະນຸມັດຢ່າງເປັນທາງການ (ຕົວຢ່າງ: ໂດຍຜ່ານການກະກຽມເອກະສານ ຫຼື ການຍື່ນສະເໜີຂໍອະນຸຍາດສຳລັບ ESIA). ຫັດສະນະໄລຍະສັ້ນ ຄືແນວນີ້ບໍ່ສາມາດສະໜອງຄວາມແນ່ນອນກ່ຽວກັບວ່າການພັດທະນາໃດຈະເກີດຂຶ້ນຢ່າງແນ່ນອນ. ບາງການພັດທະນາທີ່ກຳນົດໃນຂັ້ນຕອນການວາງແຜນຈະບໍ່ໄດ້ຮັບການດຳເນີນໃນຂະນະທີ່ການພັດທະນາອື່ນທີ່ອາດຈະເບິ່ງບໍ່ຈະແຈ້ງວ່າຈະເກີດຂຶ້ນພໍໄດ້ຮັບການພັດທະນາ ແລະ ດຳເນີນການ. ເປັນທີ່ຈະແຈ້ງວ່າຜູ້ສະເໜີບໍ່ສາມາດຮູ້ໄດ້ຢ່າງແນ່ນອນ ວ່າການພັດທະນາສະເພາະໃດທີ່ຈະເກີດຂຶ້ນ ແຕ່ໃນບາງສະຖານະການທີ່ມີການພັດທະນາຢ່າງໄວວາເກີດຂຶ້ນ, ຮູບແບບໂດຍລວມຂອງການພັດທະນາອາດຈະສາມາດຄາດເດົາໄດ້. CIA ຄວນໃຫ້ເຫດຜົນຢ່າງຈະແຈ້ງກ່ຽວກັບຂອບເຂດ ທີ່ນຳໃຊ້ໃນການປະເມີນ, ພ້ອມທັງບັນດາການພັດທະນາຕ່າງໆ ແລະ ສິ່ງກົດດັນພາຍນອກທີ່ຖືກລວມເຂົ້າໃນການວິເຄາະ (ກະລຸນາເບິ່ງ ກ່ອງທີ 10).

ກ່ອງທີ 10. ວິທີການ ຍຸດທະສາດເພື່ອປະເມີນບັນດາການພັດທະນາຂະໜາດນ້ອຍ (ການກຳນົດຂອບເຂດ)

CIA ອາດຈະກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ຖືກພິຈາລະນາວ່າເໝາະສົມ ຖ້າຄາດວ່າໂຄງການໃດໜຶ່ງຈະສ້າງຜົນກະທົບພຽງເລັກນ້ອຍ, ເມື່ອໃດກໍຕາມທີ່ໂຄງການຈະປະກອບສ່ວນໃສ່ຜົນກະທົບແບບສະສົມ ຫຼື ມີຄວາມສ່ຽງຈາກຜົນກະທົບແບບສະສົມຈາກໂຄງການທີ່ມີຢູ່, ຫຼື ຈາກຫຼາຍໆໂຄງການທີ່ຄາດຄະເນໄດ້ຢ່າງສົມເຫດສົມຜົນ.

ວິທີການເຮັດ CIA ໃນລະດັບພາກພື້ນໄດ້ຖືກນຳໃຊ້ເພື່ອປະເມີນຜົນກະທົບແບບສະສົມສຳລັບພາກພື້ນໃດໜຶ່ງທີ່ໂດຍ ດັ້ງເດີມແລ້ວເປັນອານາເຂດຂອງກຸ່ມຊົນເຜົ່າພື້ນເມືອງຫຼາຍກຸ່ມ ແລະ ມີລັກສະນະເປັນດິນຊາຍທີ່ບໍ່ຈັບກັນເປັນກ້ອນໂດຍມີໂນນຊາຍທີ່ຊັບຊ້ອນ, ທັງຫຍ້າທີ່ເປີດແປນ, ດິນທີ່ມີຕົ້ນໄມ້ ແລະ ພູມຫຍ້າ ພ້ອມດ້ວຍສາຍພັນສັດສຳລັບຫຼັ້ນເກມຫຼາຍສາຍພັນ ລວມທັງສາຍພັນທີ່ຫາຍາກ, ຖືກຂົ່ມຂູ່ ຫຼື ໃກ້ສູນພັນ; ແລະ ຫຼາຍພື້ນທີ່ທີ່ມີຄວາມສຳຄັນທາງດ້ານປະຫວັດສາດ ແລະ ຄວາມເຊື່ອຖືກິດຈະກຳທີ່ຄອບຄຸມໃນພາກພື້ນລວມມີບໍ່ອາຍແກັສທີ່ມີຄວາມໜາແໜ້ນສູງ (ປະມານ 70 ເປີເຊັນຂອງເນື້ອທີ່ທີ່ຖືກ ເຊົ່າເພື່ອດຳເນີນການຂຸດຄົ້ນ) ແລະ ທັງຫຍ້າສຳລັບການລ້ຽງສັດທີ່ກວ້າງຂວາງ. ມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ສູງທີ່ຈະມີການພັດທະນາບໍ່ນຳມັນເພີ່ມເຕີມຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ, ສະນັ້ນ CIA ລະດັບພາກພື້ນໄດ້ຖືກນຳໃຊ້ແທນວິທີການຈັດການກັບເທື່ອລະແຫຼ່ງ.

CIA ໄດ້ຖືກດຳເນີນໃນ 3 ຂັ້ນຕອນ ຄື: ການປະເມີນທຽບຖານ; ການກຳນົດຜົນກະທົບ ແລະ ທ່າອ່ຽງ; ການວິເຄາະເຫດການສົມມຸດຖານ ແລະ ຂໍ້ແນະນຳ. ການຮວມກັນຂອງຜົນກະທົບຈາກການພັດທະນາທັງຫຍ້າ ສຳລັບການລ້ຽງສັດແລະ ບໍ່ນຳມັນ ໄດ້ຖືກດຳເນີນໂດຍການກຳນົດເອົາທັງສອງຢ່າງນັ້ນເປັນສິ່ງລົບກວນທີ່ປະກົດໃຫ້ເຫັນປະຈັກຕາ. ຈຸດປະສົງເຊື່ອງຊ້ອນທີ່ສຳຄັນຂອງການປະເມີນທຽບຖານ (ຂັ້ນຕອນທີ 3 ໃນຄູ່ມືເຫຼັ້ມນີ້) ແມ່ນການກຳນົດບັນດາກິດຈະກຳທີ່ມີທ່າອ່ຽງສູງສຸດທີ່ຈະມີຜົນກະທົບການລົບກວນທີ່ປະກົດໃຫ້ເຫັນຕໍ່ຄວາມສົມບູນ ແລະ ຄວາມຍືນຍົງທາງດ້ານລະບົບນິເວດ, ແລະ ເພື່ອກຳນົດບັນຫາ ແລະ ຄວາມເປັນຫວ່ງຕົ້ນຕໍ ກ່ຽວກັບ VECs ທາງດ້ານຊີວະນາໆພັນ, ເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມ.

ເມື່ອໃດກໍຕາມທີ່ມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ສຳລັບການພັດທະນາຫຼາຍໆອັນທີ່ຄ້າຍຄືກັນ ການວິເຄາະ ລະດັບພາກພື້ນ ຄວນຖືກພິຈາລະນາເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ສິ່ງດັ່ງກ່າວບໍ່ແມ່ນຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຜູ້ສະເໜີໂຄງການແຕ່ລະຄົນ. ຖ້າຫາກດຳເນີນຕາມຍຸດທະສາດນີ້ ມັນຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຜູ້ສະເໜີ ແລະ ອົງກອນລັດຖະບານອື່ນໆ ເພື່ອພັດທະນາການວິເຄາະທີ່ມີການປະສານງານ ແລະ/ ຫຼື ແບບຮວມກັນ.

* ສຳລັບຜົນໄດ້ຮັບຈາກການວິເຄາະ ກະລຸນາເບິ່ງ ກ່ອງທີ 11

²⁵ ສຳລັບຂອບວຽກທີ່ອີງຕາມຫຼັກການເຫດຜົນທີ່ດີກ່ຽວກັບວິທີການນິຍາມບັນດາການພັດທະນາອື່ນໆ, ລວມທັງບັນດາການພັດທະນາທີ່ສາມາດຄາດຄະເນຢ່າງສົມເຫດສົມຜົນ, ແລະ/ ຫຼື ການພັດທະນາສົມມຸດຖານ, ກະລຸນາເບິ່ງກ່ອງທີ 10 ຂອງເອກະສານທະນາຄານໂລກ 2012.

ໃນກໍລະນີທີ່ບໍ່ມີຂໍ້ມູນຈາກພາກສ່ວນທີສາມ ກ່ຽວກັບບັນດາການພັດທະນາທີ່ມີຢູ່ກ່ອນແລ້ວ ຫຼື ຢູ່ໃນແຜນ, ນັກພັດທະນາອາດຈະສົ່ງເສີມຜົນປະໂຫຍດຂອງ CIA ຕໍ່ພາກສ່ວນທີສາມ ແລະ ຊຸກຍູ້ເຂົາເຈົ້າໃຫ້ສະໜອງຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການພັດທະນາທີ່ມີຢູ່ ແລະ ແຜນໃນອະນາຄົດ; ເກັບເອົາຂໍ້ມູນໃດໆກໍ່ຕາມທີ່ເຈົ້າໜ້າທີ່ຂອງລັດມີໃຫ້ກ່ຽວກັບການພັດທະນາທີ່ມີຢູ່ ແລະ ຢູ່ໃນແຜນ; ແລະ, ເມື່ອຂາດຂໍ້ມູນສະເພາະກ່ຽວກັບບັນດາໂຄງການ ແລະ ຜົນກະທົບຂອງພວກມັນ, ໃຫ້ນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນທົ່ວໄປກ່ຽວກັບໂຄງການອື່ນໆ, ປັດໄຈນຳເຂົ້າ, ແລະ ຜົນກະທົບຂອງພວກມັນສຳລັບບັນດາການພັດທະນາປົກກະຕິທີ່ມີຂະໜາດໃກ້ຄຽງກັນ.

ນອກຈາກໂຄງການອື່ນໆ, ການກະທຳ ຫຼື ກິດຈະກຳຕ່າງໆທີ່ຖືກຮັບຮູ້ວ່າກຳລັງມີການພັດທະນາ ຫຼື ຖືກກຳນົດຢູ່ໃນເອກະສານການວາງແຜນຕ່າງໆ, ການປະຕິບັດທີ່ດີຍັງພິຈາລະນາການພັດທະນາໃນອະນາຄົດ ທີ່ມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ວ່າຈະເກີດຂຶ້ນໂດຍໂຄງການທີ່ຢູ່ພາຍໄຕ້ການພິຈາລະນາ. ຖ້າຫາກປະສົບການສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າໂຄງການຕ່າງໆທີ່ເປັນປະເພດດຽວກັນກັບໂຄງການທີ່ຖືກປະເມີນ ເຮັດໃຫ້ເກີດມີການພັດທະນາອື່ນໆກ່ຽວຂ້ອງເພີ່ມຂຶ້ນ, ບັນດາການພັດທະນາເຫຼົ່ານີ້ກໍ່ຖືວ່າສາມາດຄາດເດົາໄດ້ຢ່າງສົມເຫດສົມຜົນ. ແຕ່ເນື່ອງຈາກວ່າການພັດທະນາທີ່ຖືກກະຕຸ້ນໃຫ້ເກີດຂຶ້ນບໍ່ໄດ້ຖືກກຳນົດບັນຊີຖານຂອງແຜນພັດທະນາສະເພາະ, ການວິເຄາະສົມມຸດຖານອາດແມ່ນວິທີການທີ່ເໝາະສົມສຳລັບການກວດກາຜົນກະທົບແບບສະສົມທີ່ອາດຈະກ່ຽວພັນກັບການພັດທະນາຕ່າງກ່າວ. ແຕ່ລະສົມມຸດຖານຕ້ອງມີຄວາມເປັນໄປໄດ້. ຈຸດປະສົງຂອງການວິເຄາະສົມມຸດຖານບໍ່ແມ່ນເພື່ອຄາດເດົາອະນາຄົດທີ່ອາດເປັນໄປໄດ້ທີ່ສຸດ ແຕ່ຫາກແມ່ນເພື່ອຊ່ວຍປະເມີນຜົນຕ່າງໆຂອງຄວາມບໍ່ແນ່ນອນ, ເພື່ອໃຫ້ສາມາດຄາດຄະເນຄວາມຕ້ອງ ການອັນຈຳເປັນສຳລັບການຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບແບບສະສົມພາຍໄຕ້ສະພາວະທີ່ແຕກຕ່າງກັນໃນອະນາຄົດ.

ຂັ້ນຕອນທີ 3: ການສ້າງຂໍ້ມູນຂອງສະຖານະທຽບຖານ ຂອງ VECs

ຈຸດປະສົງ:

- ນິຍາມສະພາວະທີ່ເປັນຢູ່ຂອງ VEC.
- ເຂົ້າໃຈຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການຕອບໂຕ້ຄວາມກົດດັນ, ຄວາມສາມາດໃນການປັບຕົວ ແລະ ເວລາໃນການຟື້ນຄືນຂອງມັນ.
- ປະເມີນທ່າອ່ຽງ.

ຄຳຖາມເພື່ອຕອບ:

- ສະພາວະທີ່ເປັນຢູ່ປະຈຸບັນຂອງ VEC ແມ່ນແນວໃດ?
- ຕົວຊີ້ບອກໃດແດ່ທີ່ຖືກນຳໃຊ້ເພື່ອປະເມີນສະພາວະດັ່ງກ່າວ?
- ຕ້ອງການຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມຫຍັງແດ່?
- ແມ່ນໃຜທີ່ອາດມີຂໍ້ມູນດັ່ງກ່າວແລ້ວ?

ຄວາມເປັນຫວ່າງທີ່ເປັນອັນດຽວກັນຂອງບັນດານັກພັດທະນາແມ່ນລະດັບຄວາມພະຍາຍາມ, ເວລາ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທີ່ຕ້ອງການເພື່ອການເກັບກຳຂໍ້ມູນທີ່ພຽງພໍສຳລັບການປະເມີນຜົນກະທົບແບບສະສົມຢ່າງເໝາະສົມ. ການມີຂໍ້ມູນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງແມ່ນສຳຄັນສຳລັບຜົນສຳເລັດຂອງ CIA, ແລະ ວິທີທີ່ນຳໃຊ້ໃນການກຳນົດສະພາວະທຽບຖານຂອງ VEC ຄວນໄດ້ຮັບການນິຍາມໃຫ້ໄວເທົ່າທີ່ຈະໄວໄດ້.

ເວົ້າແບບທົ່ວໄປ, ຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການຕໍ່ຂໍ້ມູນຄວນຖືກກຳນົດແຕ່ຕອນຕົ້ນຂອງຂັ້ນຕອນການກຳນົດຂອບເຂດຂອງຂະບວນການ CIA. ຜູ້ພັດທະນາອາດຈະນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ເມື່ອຂໍ້ມູນດັ່ງກ່າວສະໜອງຜົນຖານພຽງພໍສຳລັບການປະເມີນທີ່ຄົບຖ້ວນຂອງຜົນກະທົບແບບສະສົມ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ຖ້າຫາກໃນໄລຍະຂັ້ນຕອນຂອງການກຳນົດຂອບເຂດ ຜູ້ພັດທະນາຫາກເຫັນວ່າຂໍ້ມູນທີ່ມີຢູ່ແລ້ວນັ້ນມີຊ່ອງຫວ່າງທີ່ສຳຄັນທີ່ເຮັດໃຫ້ບໍ່ສາມາດປະຕິບັດການປະເມີນຜົນກະທົບແບບສະສົມຢ່າງພຽງພໍ, ຄວນມີການຊອກຂໍ້ມູນທີ່ຈຳເປັນໂດຍການນຳໃຊ້ວິທີການທີ່ຖືກຮັບຮູ້ຈາກສາກົນ.

ໂດຍປົກກະຕິແລ້ວ, ຂໍ້ມູນທຽບຖານໃໝ່ທີ່ຈະເກັບກຳສຳລັບຂະບວນການ CIA ຈະບໍ່ມີລາຍລະອຽດຄືກັນກັບຂໍ້ມູນ ທີ່ຖືກຜະລິດໃນໄລຍະຂອງ ESIA, ຍ້ອນການຄອບຄຸມພື້ນທີ່ ທີ່ກວ້າງກວ່າ ແລະ/ ຫຼື ການປ່ຽນແປງປະເພດຂອງ ຂໍ້ມູນທີ່ຕ້ອງການສຳລັບຫຼາຍລະດັບການປະເມີນຕ່າງກັນ. ຂໍ້ມູນທີ່ຕ້ອງການແມ່ນເນັ້ນໃສ່ VECs ທີ່ສຳຄັນທີ່ສຸດ. ການເກັບກຳຂໍ້ມູນທຽບຖານໃໝ່ຂ້ອນຂ້າງຈະຈຳກັດ ແລະ ມີເປົ້າໝາຍໃສ່ຕົວຊີ້ບອກທີ່ຈະອະນຸຍາດໃຫ້ການ ກຳນົດການປ່ຽນແປງໃນສະພາວະຂອງ VEC. ບັນດານັກປະຕິບັດຕ້ອງມີຄວາມເຂົ້າໃຈທີ່ຈະແຈ້ງກ່ຽວກັບການນຳ າໃຊ້ສຸດທ້າຍຂອງຂໍ້ມູນ, ເພື່ອໃຫ້ສາມາດປ້ອງກັນການວິເຄາະໄດ້ຢ່າງມີວິຊາການ. ມັນບໍ່ແມ່ນການປະຕິບັດທີ່ດີທີ່ ຈະເລີ່ມຕົ້ນການເກັບກຳຂໍ້ມູນທຽບຖານໃໝ່ທີ່ມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສູງ ໂດຍປາສະຈາກການພິຈາລະນາຄາດຄະເນຜົນກະ ທົບແບບສະສົມຢ່າງຖີ່ຖ້ວນ ທີ່ຈະຖືກປະເມີນສຳລັບ VECs ສະເພາະ ແລະ ມີການກຳນົດທີ່ດີໃດໜຶ່ງ. ຕົວຢ່າງ, ໃນໄລຍະຂອງ ESIA, ອາດມີຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການໃຫ້ມີການສຳຫຼວດຢ່າງເຂັ້ມຂຸ້ນ ແລະ ລະອຽດຂອງດິນ, ພືດ ແລະ ສັດ ເພື່ອໃຫ້ສາມາດປະເມີນຜົນກະທົບທາງກົງຂອງການພັດທະນາໃດໜຶ່ງກ່ຽວກັບຄວາມຫຼາກຫຼາຍ ທາງດ້ານຊີວະນາໆພັນ ແລະ ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ. ໃນທາງກົງກັນຂ້າມ, ເນື່ອງຈາກວ່າ CIA ອາດຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີ ການຂະຫຍາຍເຂດແດນທາງດ້ານພູມສັນຖານອອກເປັນຫຼາຍໆພັນເຮັກຕາ, ການວິເຄາະອາດຕ້ອງອີງໃສ່ຮູບຖ່າຍ ຈາກດາວທຽມ ຫຼື ການສຶກສາກ່ຽວກັບພືດ ແລະ ສັດ ທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ໃນຂະໜາດທີ່ກວ້າງຂຶ້ນ.

ໃນບາງກໍລະນີ, ການເກັບກຳຂໍ້ມູນສຳລັບ VECs ບາງຈຳນວນ, ເຊັ່ນ ຄຸນນະພາບນ້ຳ, ຄຸນນະພາບອາກາດ, ແລະ ລະດັບສຽງລົບກວນ, ສາມາດສະໜອງສະພາວະທຽບຖານທີ່ລວບລວມເອົາຜົນກະທົບແບບລວມກັນ ຂອງບັນດາການພັດທະນາ ແລະ ຄວາມກົດດັນຈາກພາຍນອກທີ່ມີຢູ່ທັງໝົດ. ຕົວຢ່າງ, ເພື່ອປະເມີນຜົນ ກະທົບແບບສະສົມຕໍ່ຄຸນນະພາບຂອງອາກາດທຳມະຊາດຂອງບົດສະເໜີ ຕັ້ງໂຮງງານຜະລິດໄຟຟ້າທີ່ ນຳໃຊ້ນ້ຳມັນໃນເຂດໃດໜຶ່ງ, ຜູ້ພັດທະນາອາດຈະຕ້ອງໄດ້ເກັບກຳຂໍ້ມູນເບື້ອງຕົ້ນກ່ຽວກັບຄຸນນະພາບ ຂອງອາກາດທຳມະຊາດກ່ອນຈະມີໂຮງງານ ແລະ ມີການຄິດໄລ່ຜົນກະທົບທີ່ອາດເກີດຂຶ້ນໃນອະນາຄົດ ເຊິ່ງ ຄາດຄະເນວ່າຈະມີການເພີ່ມກຳລັງການຜະລິດຂອງໂຮງງານໃນເຂດດຽວກັນຂຶ້ນອີກ.

ຕົວຢ່າງອື່ນໆທີ່ສະແດງໃຫ້ເຫັນມີຄື: (a) ການກໍ່ສ້າງໂຄງການລະບົບຊົນລະປະທານທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ມີການປ່ຽນ ແປງຂອງປະລິມານ ແລະ ການໄຫຼຂອງນ້ຳຢູ່ເຂດອ່າງໂຕ່ງລົງສູ່ປາກແມ່ນ້ຳ, ເຊິ່ງອາດຈະຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການ ເກັບກຳຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມເພື່ອປະເມີນການປ່ຽນແປງແບບສະສົມໃນລະບົບການໄຫຼຢູ່ປາກແມ່ນ້ຳເອງ ແລະ ຜົນ ກະທົບທີ່ບົດສະເໜີໂຄງການກຳອື່ນໆຈະມີຜົນກະທົບຄ້າຍຄືກັນ, ຫຼື (b) ການຂະຫຍາຍຂອງຂະໜາດ ການເກັບກຳຂໍ້ມູນດ້ານພູມສັນຖານ, ເພື່ອປະເມີນຜົນກະທົບແບບສະສົມຂອງກິດຈະກຳໃດໜຶ່ງທີ່ຖືກນຳ ສະເໜີ ບົນພື້ນຖານແຫຼ່ງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດທີ່ຄົນຊົນເຜົ່າພື້ນເມືອງ, ຄົນລ້ຽງສັດ, ຜູ້ທີ່ອາໄສຢູ່ໃນປ່າ, ຫຼື ຊຸມຊົນອື່ນໆເຝິງພາອາໄສເພື່ອການດຳລົງຊີວິດຂອງເຂົາເຈົ້າ.

ຂໍ້ມູນທຽບຖານ (ທາງປະຫວັດສາດ) ກ່ຽວກັບສະພາວະຂອງ VECs ໄດ້ສ້າງ “ພາບລວມ” ສຳລັບການຄົ້ນ ຄິດກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງໃນສະພາວະຂອງ VEC, ເຊິ່ງສາມາດຊ່ວຍໃຫ້ຜູ້ພັດທະນາຫຼີກລ່ຽງຂໍ້ຜິດພາດທີ່ ກ່ຽວພັນກັບການປ່ຽນແປງຂອງຂໍ້ມູນທຽບຖານ (Pauly 1995), ແລະ ສາມາດນຳໃຊ້ໄດ້ໃນຫຼາຍໆທາງ.

ການກຳນົດທ່າອ່ຽງຂອງການປ່ຽນແປງໃນສະພາວະຂອງຂໍ້ມູນທຽບຖານຂອງ VEC ໃດໜຶ່ງ ໃນໄລຍະເວລາໃດໜຶ່ງ ອາດຈະຊື່ໃຫ້ເຫັນເຖິງລະດັບຄວາມເປັນຫວ່ງຂອງຜົນກະທົບແບບສະສົມ. ຖ້າຫາກ ມີປະຫວັດກ່ຽວກັບການຫຼຸດລົງທີ່ຍາວ ແລະ ເລິກ ຂອງສະພາວະ VEC, ອາດຈະສາມາດອ້າງອີງໄດ້ວ່າມີ ຄວາມເປັນໄປໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນທີ່ມັນກຳລັງຈະຮອດລະດັບຂອງທຽບຖານແລ້ວ. ດັ່ງທີ່ຈະມີລາຍລະອຽດເພີ່ມເຕີມ ໃນຂັ້ນຕອນທີ່ 5, ລະດັບຂອບເຂດ (ຈຸດປາຍສູງສຸດ) ບ່ອນເຊິ່ງການຕອບສະໜອງຂອງ VEC ຕໍ່ຜົນກະທົບ ເພີ່ມເຕີມອາດຈະປ່ຽນກະທັນຫັນ, ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນບໍ່ສາມາດຮູ້ໄດ້ໃນລະດັບທີ່ແນ່ນອນ. ການວິເຄາະແບບງ່າຍ ດາຍຂອງການປ່ຽນແປງໂດຍລວມ ໃນສະພາວະທຽບໃສ່ຂໍ້ມູນທຽບຖານ ຢ່າງໜ້ອຍກໍສາມາດຊີ້ບອກກ່ຽວກັບ ການປ່ຽນແປງທີ່ໄດ້ເກີດຂຶ້ນແລ້ວ; ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ການວິເຄາະດັ່ງກ່າວນີ້ຕ້ອງໄດ້ປະຕິບັດຢ່າງລະມັດ ລະວັງ ຖ້າຫາກສະພາວະຂໍ້ມູນທຽບຖານຫາກຍັງໃໝ່ ແລະ ດັ່ງນັ້ນອາດເປັນໄປໄດ້ທີ່ຈະເປັນຕົວແທນຂອງ ຂໍ້ມູນທຽບຖານທີ່ມີການປ່ຽນແປງແລ້ວ.

ຖ້າຫາກຂໍ້ມູນມີພຽງພໍເພື່ອສ້າງຂອບເຂດທາງທຳມະຊາດຂອງການປ່ຽນແປງໃນສະພາວະຂອງ VEC ໃດໜຶ່ງ, ມັນສາມາດຖືກນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການປຽບທຽບກັບສະຖານະໃນອະນາຄົດທີ່ຄາດຄະເນ ທີ່ພັດທະນາໃນຂັ້ນຕອນ ທີ 4 ແລະ ເມື່ອມີການປະເມີນຄວາມສຳຄັນ ໃນຂັ້ນຕອນທີ 5. ເມື່ອປຽບທຽບກັບຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບ ທ່າອ່ຽງໃນ ອະດີດຂອງຄວາມກົດດັນຂອງການພັດທະນາ (ສ່ວນໜຶ່ງຂອງການວິເຄາະໃນຂັ້ນຕອນ ທີ 4), ມັນກໍອາດຈະ ສະໜອງຄວາມຮູ້ທີ່ດີກ່ຽວກັບຄວາມລະອຽດອ່ອນຂອງ VEC ຕໍ່ຄວາມກົດດັນ. ຕົວຊີ້ບອກທີ່ດີສຳລັບສະພາວະ ແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນ. ການວິເຄາະທ່າອ່ຽງທີ່ຜ່ານມາຄວນຖືກດຳເນີນຢ່າງລະມັດລະວັງ ເນື່ອງຈາກວ່າ ຕົວຊີ້ບອກບາງຈຳນວນອາດຈະຄົງທີ່, ເຊິ່ງເຊື່ອງຊ້ອນການຕອບສະໜອງຂອງຜົນກະທົບ. ການນຳໃຊ້ຕົວ ຊີ້ບອກທີ່ສະໜ້າສະເໝີແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນ (Bérubé 2007).

ການປະມານສະພາວະໃນອະດີດຂອງ VEC ສ່ວນຫຼາຍແລ້ວແມ່ນວຽກທີ່ທ້າທາຍ, ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການ ເກັບກຳຂໍ້ມູນໃນອະດີດກ່ຽວກັບ VEC ເຊິ່ງອາດຈະມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການຫາຂໍ້ມູນ. ຂໍ້ມູນຈາກຫຼາຍແຫຼ່ງ ສາມາດຄົ້ນຫາ ເຊັ່ນ ບົດລາຍງານຈາກລັດຖະບານ, ອົງການທີ່ບໍ່ສັງກັດລັດຖະບານ ແລະ MDBs; ESIAs ທີ່ຜ່ານມາ; ຄວາມຮູ້ຈາກຊຸມຊົນທີ່ອາໄສຢູ່; ຖານຂໍ້ມູນຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງດ້ານຊີວະນາໆພັນ ເຊັ່ນ GBIF ²⁶ ຫຼື IBAT,²⁷ ຂໍ້ມູນຈາກ “ການຄວບຄຸມຕ່າງໆ,” ຫຼື ພື້ນທີ່ທີ່ມີ VECs ດຽວກັນທີ່ຖືກເປີດເຜີຍຕໍ່ຜົນກະທົບ ໃນລະດັບທີ່ຕ່າງກັນ (ປະເມີນໂດຍປຽບທຽບກັບປະຫວັດຜົນກະທົບທີ່ພັດທະນາໃນຂັ້ນຕອນທີ 2), ຫຼື ເອກະສານວິທະຍາສາດຕ່າງໆ. Hydro-Québec ໄດ້ພົບວ່າໃນເກືອບທຸກກໍລະນີ “ສະຖານະການອ້າງອີງ” ທີ່ດີທີ່ສຸດແມ່ນໃນເວລາທີ່ມີຂໍ້ມູນ ແລະ ເມື່ອສະພາວະຂອງ VEC ສາມາດຖືກພິຈາລະນາວ່າຄົງທີ່, ເຊິ່ງໃນ 12 ຄັ້ງທຳອິດຂອງການປະເມີນຜົນກະທົບແບບສະສົມຂອງມັນແມ່ນຢູ່ໃນລະດັບ 10 ຫາ 20 ປີ (Bérubé 2007).

²⁶ ກະລຸນາເບິ່ງ <http://www.gbif.org>.

²⁷ ກະລຸນາເບິ່ງ <https://www.ibatforbusiness.org>.

ຂັ້ນຕອນທີ 4: ການປະເມີນຜົນກະທົບແບບສະສົມ ຂອງ VECs

ຈຸດປະສົງ:

- ກຳນົດຜົນກະທົບ ແລະ ຄວາມສ່ຽງທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມທີ່ອາດເກີດຂຶ້ນໄດ້.
- ປະເມີນຜົນກະທົບທີ່ຄາດຄະເນຈະເກີດຂຶ້ນດັ່ງທີ່ມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການປ່ຽນແປງໃນສະພາວະຂອງ VEC (ຕົວຢ່າງ, ຄວາມສາມາດໃນການມີຊີວິດ ແລະ ຈະເລີນເຕີບໂຕ, ຄວາມຍືນຍົງ).
- ກຳນົດທີ່ເປັນໄປໄດ້ສິ່ງທີ່ເພີ່ມເຕີມ, ຊິດເຊີຍ, ສາກບັງໜ້າ ແລະ/ ຫຼື ຮ່ວມກັນຫຼາຍອັນ.

ຄຳຖາມເພື່ອຕອບ:

- ຜົນກະທົບ ແລະ ຄວາມສ່ຽງທີ່ເປັນໄປໄດ້ຕົ້ນຕໍມີຫຍັງແຕ່ທີ່ສາມາດກະທົບຄວາມຍືນຍົງໃນໄລຍະຍາວ ແລະ/ ຫຼື ຄວາມສາມາດມີຊີວິດ ແລະ ຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງ VEC?
- ມີສາຍພົວພັນສາຍເຫດ-ຜົນກະທົບທີ່ຮູ້ ຫຼື ສາມາດຄາດເດົາໄດ້ບໍ່?
- ຜົນກະທົບ ແລະ ຄວາມສ່ຽງເຫຼົ່ານີ້ສາມາດມີປະຕິກິລິຍາຕໍ່ກັນ ຫຼື ບໍ່?

ການວິເຄາະຜົນກະທົບແບບສະສົມ ຂອງ VECs ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງກັບການປະມານສະຖານະໃນອະນາຄົດ ຂອງ VECs ທີ່ອາດຈະເປັນຜົນມາຈາກຜົນກະທົບທີ່ໄດ້ມາຈາກບັນດາການພັດທະນາຕ່າງໆໃນອະດີດ, ປະຈຸບັນ ແລະ ອະນາຄົດທີ່ຄາດຄະເນໄດ້ (ກະລຸນາເບິ່ງກ່ອງທີ 11). ຈຸດປະສົງແມ່ນເພື່ອປະມານສະຖານະຂອງ VECs ດັ່ງທີ່ເປັນຜົນມາຈາກການລວມກັນຂອງຄວາມກົດດັນທີ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ພວກມັນ. ໃນສະພາບການດັ່ງກ່າວນີ້, ນອກຈາກຄວາມກົດດັນທີ່ເກີດຈາກບັນດາການພັດທະນາຕ່າງໆແລ້ວ, ການປະເມີນຄວນກວມເອົາຂອບເຂດທີ່ເປັນໄປໄດ້ຂອງການປ່ຽນແປງສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ອາດຈະມີອິດທິພົນຕໍ່ສະພາວະຂອງ VEC ແລະ ບໍ່ອີງໃສ່ສະພາວະສະເລ່ຍທີ່ຄາດຄະເນພຽງຢ່າງດຽວ (ຕົວຢ່າງ, ການປ່ຽນແປງໃນຮູບແບບດິນຟ້າອາກາດ ແລະ/ ຫຼື ການຄາດຄະເນ).

ກ່ອງທີ 11. ວິທີການທາງຍຸດທະສາດໃນການປະເມີນບັນໂຄງການພັດທະນາຂະໜາດນ້ອຍ (ການວິເຄາະ)

ການວິເຄາະສຳລັບ CIA ໃນລະດັບພາກພື້ນທີ່ໄດ້ຖືກດຳເນີນສຳລັບການພັດທະນາກ່ຽວກັບອາຍແກັດສະໜາດນ້ອຍຫຼາຍແຫ່ງ ເຊິ່ງໄດ້ກ່າວເຖິງໃນກ່ອງທີ 10 ໄດ້ສ້າງ 3 ສົມມຸດຖານຂອງທາງເລືອກການນຳໃຊ້ທີ່ດິນທີ່ອີງໃສ່ GIS ຄື: ການເຮັດວຽກແບບເຕີມໆ; ການພັດທະນາທີ່ກ້າວໜ້າ; ແລະ ການອະນຸລັກຮັກສາ. ແຜນທີ່ຈະເນັ້ນໃສ່ການຄາດເດົາທີ່ຕາຍຕົວກ່ຽວກັບຜົນກະທົບໃນອະນາຄົດທີ່ອາດເປັນໄປໄດ້ຫຼາຍທີ່ສຸດ, ໄດ້ມີການເນັ້ນໜັກໃສ່ການພັດທະນາບັນຊີ ຂອງການປ່ຽນແປງແບບສະສົມພາຍໃຕ້ແຕ່ລະສົມມຸດຖານທີ່ສາມາດເປັນໄປໄດ້. ວິທີການນີ້ເຮັດໃຫ້ມີການຕັດສິນໃຈ ທີ່ບໍ່ພຽງແຕ່ອີງໃສ່ທ່າອ່ຽງໃນອະດີດ, ແຕ່ຍັງອີງໃສ່ທ່າອ່ຽງໃນອະນາຄົດທີ່ເປັນໄປໄດ້, ເຊິ່ງອາດຈະລວມມີຄວາມແປກໃຈຫຼາຍໆຢ່າງ.

ໄດ້ມີການກຳນົດຈຸດສຸມຊີວະນາໆພັນທີ່ສຳຄັນທີ່ມີບຸລິມະສິດສູງສຳລັບການອະນຸລັກ. ພາຍໃຕ້ສົມມຸດຖານການອະນຸລັກ, ຈຸດສຸມຊີວະນາໆພັນລະດັບພາກພື້ນຈະຖືກຮັກສາໄວ້ເປັນເຂດປ່າສະຫງວນ. ສິ່ງດັ່ງກ່າວນີ້ຈະຖືກດຳເນີນໂດຍການຈຳກັດຈຳນວນບໍ່ແກ້ດສໃນເຂດພື້ນທີ່ດັ່ງກ່າວ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ການຜະລິດຈະຖືກຮັກສາໄວ້ໂດຍນຳໃຊ້ການເຈາະຢ່າງມີທິດທາງເພີ່ມຂຶ້ນໃນເຂດທີ່ໃກ້ກັບຈຸດສຸມຊີວະນາໆພັນ.

ໃນ CIA, ຜົນກະທົບບໍ່ໄດ້ວັດແທກໃນແງ່ມຸມຂອງຄວາມໝັກໝ່ວງຂອງຄວາມກົດດັນທີ່ຖືກຕື່ມໃສ່ໂດຍການພັດທະນາໃດໜຶ່ງ ແຕ່ມັນຖືກວັດແທກໃນແງ່ມຸມຂອງການຕອບສະໜອງຂອງ VEC ແລະ, ທ້າຍທີ່ສຸດແລ້ວ, ຕາມການປ່ຽນແປງທີ່ສຳຄັນຕໍ່ສະພາວະຂອງມັນ. ວິທີການທີ່ນຳໃຊ້ສຳລັບການວິເຄາະແມ່ນມີຄວາມສະເພາະເຈາະຈົງຕໍ່ລັກສະນະຂອງ VEC (ຕົວຢ່າງ, ວິທີການທີ່ແຕກຕ່າງກັນແມ່ນເໝາະສົມສຳລັບການວິເຄາະຜົນກະທົບ VECs ທາງດ້ານກາຍະພາບ, ສິ່ງແວດລ້ອມ, ຊີວະ ແລະ ສັງຄົມ, ແລະ ຄວາມຫົນຫານນຂອງພວກມັນ). ວິທີການທີ່ຫຼາກຫຼາຍໄດ້ຖືກນຳໃຊ້ສຳລັບ CIA (ກະລຸນາເບິ່ງ ກ່ອງທີ 12 ສຳລັບກໍລະນີຕົວຢ່າງ); ວິທີການເຫຼົ່ານີ້ໂດຍລວມແລ້ວແມ່ນສາມາດຈັດຕາມລັກສະນະ ຂອງຕົວແບບຜົນກະທົບ, ຕົວແບບຕົວເລກ, ການວິເຄາະທາງອາວະກາດ ໂດຍການນຳໃຊ້ລະບົບຂໍ້ມູນທາງດ້ານພູມສັນຖານ (GIS), ແລະ

ວິທີການທີ່ນໍາໃຊ້ຕົວຊີ້ບອກເປັນຫຼັກ.²⁸ ຕົວຢ່າງສະເພາະ ແລະ ເອກະສານອ້າງອີງຈໍານວນໜຶ່ງ ມີດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- ການວິເຄາະຕົວແບບແນວຄວາມຄິດ, ທາງຜ່ານ, ເຄືອຂ່າຍ²⁹ (Bernard et al. 1993; Brismar 2004; Canter 2008; Cooper 2008; Perdicoulis ແລະ Piper 2008; Tricker 2007).
- ການວິເຄາະຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ-ຜົນປະໂຫຍດ (Crookes ແລະ de Wit 2009).
- ລະບົບການສະໜັບສະໜູນການຕັດສິນໃຈ (King ແລະ Pushchak 2008).
- ການວິເຄາະ GIS (Atkinson, Canter, ແລະ Mangham 2008; Atkinson ແລະ Canter 2011; Blaser et al. 2004; Dutta, Mahatha, ແລະ De 2004; ຄະນະກຳມະການແນະນຳທາງດ້ານວິທະຍາສາດ Great Sand Hills Scientific Advisory Committee 2007; Houle et al. 2010; Johnson et al. 2005; MacDonald 2000; MacDonald, Coe, ແລະ Litschert 2004; Quinn et al. 2004; Scrimgeour, Hvenegaard, ແລະ Tchir 2008; Seitz, Westbrook, ແລະ Noble 2011; Squires, Westbrook, ແລະ Dubé 2010; Sorensen et al. 2008; Strimbu ແລະ Innes 2011; Tiner 2005).
- ຕົວແບບທີ່ຢູ່ອາໄສ (Cantor ແລະ Atkinson 2008; Canter ແລະ Atkinson 2011; Blaser et al. 2004; Houle et al. 2010; Johnson et al. 2005; Strimbu ແລະ Innes 2011).
- ການລວບລວມຂໍ້ມູນໂດຍການນໍາໃຊ້ລາຍການກວດກາແບບງ່າຍດາຍ, ຫຼື ຮູບແບບ ຫຼື ຕາຕະລາງທີ່ຊັບຊ້ອນກວ່າ (Canter ແລະ Kamath 1995; Canter ແລະ Torney 2008; Cooper 2011; MacDonald 2000).
- ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ດັດສະນີຂອງສະພາວະຂອງ VEC (Cantor ແລະ Atkinson 2008; Dubé 2003; Gonzales-Sanson ແລະ Aguilar 2010; King ແລະ Pushchak 2008; Mitchell ແລະ Parkins 2011; Seitz, Westbrook, ແລະ Noble 2011; Squires, Westbrook, ແລະ Dubé 2010).
- ຕົວແບບພູມສັນຖານ ³⁰ (Great Sand Hills Scientific Advisory Committee 2007; MacDonald, Coe, ແລະ Litschert 2004; Quinn et al. 2004).
- ການວິເຄາະຄວາມສາມາດໃນການມີຊີວິດ ແລະ ຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງພື້ນລະເມືອງ (Jeffrey ແລະ Duinker 2002; Johnson ແລະ Boyce 2001).
- ຕົວແບບຂໍ້ມູນປະລິມານ ແລະ/ ຫຼື ການລອກລຽນແບບ, ລວມທັງຕົວແບບທາງອາວະກາດຢ່າງຈະແຈ້ງໂດຍອີງໃສ່ GIS ເປັນຫຼັກ (CEQ 1997; Dutta, Mahatha, ແລະ De 2004; Hegmann et al. 1999; Krzyzanowski 2011; MacDonald 2000; Van Damme et al., 2003, 2008; Weclaw ແລະ Hudson 2004; Walters 1986; Yang et al. 2010).
- ການວິເຄາະສົມມຸດຖານ (Blaser et al. 2004; CCME 2009; Cavalcanti ແລະ la Rovere 2011; Crookes ແລະ de Wit 2009; Duinker ແລະ Greig 2007; Ehrlich 2010; Great Sand Hills Scientific Advisory Committee 2007; Greig et al. 2004; Harri-man ແລະ Noble 2008; Hegmann ແລະ Yarranton 2011; Jeffrey ແລະ Duinker 2002; Johnson et al. 2011; Lindsay, Svrcek, ແລະ Smith 2002; Mitchell ແລະ Parkins 2011; Noble 2008; Quinn et al. 2004; Seitz, Westbrook, ແລະ Noble 2011; Strimbu ແລະ Innes 2011; Weclaw ແລະ Hudson 2004)
- ການປະເມີນຄວາມຍືນຍົງ (Cooper 2010; Gibson 2011).
- ມາດຕະຖານ (Bérubé 2007; Bonnell ແລະ Storey 2000; Canter ແລະ Atkinson

²⁸ ສໍາລັບພາບລວມ, ກະລຸນາເບິ່ງ ຫ້ອງທີ 18 ແລະ ຕາຕະລາງທີ 4.1 ຂອງ "ຄູ່ມືແນະນຳຕົວຢ່າງ: ການປະເມີນຜົນກະທົບແບບສະສົມທາງດ້ານສະພາບແວດລ້ອມ ສໍາລັບໂຄງການພະລັງງານນໍ້າ ໃນປະເທດູຣູະກີ", ທະນາຄານໂລກ, 2012. <https://www.esmap.org/node/2964>.

²⁹ ກະລຸນາເບິ່ງ <http://www.wcslivinglandscapes.org/WhatWeDo/ConservationStrategy.aspx> ແລະ <https://miradi.org>.

³⁰ ກະລຸນາເບິ່ງ <http://www.wcslivinglandscapes.org/WhatWeDo/LandscapeSpeciesAnalysis.aspx>.

ກ່ອງທີ 12. RCIA ຂອງຜົນກະທົບຂອງນ້ຳຕໍ່ອ່ຽນອາເມລິກາ

ອ່ຽນອາເມລິກາແມ່ນສາຍພັນສັດທ້ວາງໄຂ່ຢູ່ໃນທະເລຊາກາດໂຊ (Sargasso Sea) ແລະ ເຄື່ອນຍ້າຍໄປຫາແມ່ນ້ຳ ແລະ ທະເລສາບນ້ຳຈົດ ເພື່ອຈະເລີນເຕີບໂຕ. ເມື່ອໃຫຍ່ເຕັມຕົວພວກມັນຈະເຄື່ອນຍ້າຍລົງໄປສູ່ແມ່ນ້ຳຕອນລຸ່ມ ແລະ ກັບໄປສູ່ທະເລຊາກາດໂຊ. ໃນພາກສ່ວນຕອນເໜືອ ຂອງຂອບເຂດຂອງພວກມັນ, ສັດສາຍພັນທີ່ໃຫຍ່ ແລະ ອາຍຸຍືນນີ້ມີຈຳນວນຫຼຸດລົງຫຼາຍຫຼັງຈາກມີການກໍ່ສ້າງເຂື່ອນພະລັງງານໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ ແລະ ປະຈຸບັນນີ້ມັນຖືກຈັດຢູ່ໃນປະເພດຊະນິດພັນສັດໃກ້ສູນພັນ.

ກິດຈະກຳຂອງມະນຸດທີ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ອ່ຽນລວມມີການຫາປາ, ການພັດທະນາພະລັງງານໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ (ສິ່ງກົດຂວາງຕໍ່ການເຄື່ອນຍ້າຍຂຶ້ນແມ່ນ້ຳ ຕອນເທິງ, ການຕາຍໃນໄລຍະການເຄື່ອນຍ້າຍລົງແມ່ນ້ຳຕອນລຸ່ມ), ອຸປະສັກຕໍ່ການເຄື່ອນຍ້າຍໂດຍເຂື່ອນໄຟຟ້າທີ່ຄວບຄຸມນ້ຳອື່ນໆ, ການປ່ຽນແປງ ຂອງທີ່ຢູ່ອາໄສ, ການປ່ຽນແປງໃນຄຸນນະພາບນ້ຳ ແລະ ສິ່ງປົນເປື້ອນ. ຕົວຊັບເຄື່ອນທາງທຳມະຊາດທີ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ອ່ຽນ ລວມມີ: ການປ່ຽນແປງ ຂອງວົງຈອນສະໜອງອາຫານ, ແມ່ກາຝາກ, ແລະ ການປ່ຽນແປງທີ່ອາດເກີດຂຶ້ນໄດ້ຂອງກະແສນ້ຳໃນມະຫາສະໝຸດ ອັນເນື່ອງມາຈາກການປ່ຽນ ແປງຂອງສະພາບດິນຟ້າອາກາດ. ມີບົດສຶກສາທີ່ໄດ້ຕີລິ້ມໄດ້ຊີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າ ໃນບັນດາຜົນກະທົບທີ່ຫຼາກຫຼາຍ, ການຫາປາ ແລະ ການພັດທະນາ ພະລັງງານໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ ແມ່ນມີທ່າອ່ຽງຈະມີຜົນກະທົບຫຼາຍທີ່ສຸດ. ຍ້ອນແນວນັ້ນການຫາປາໃນພາກພື້ນຈຶ່ງໄດ້ຖືກປິດລົງ.

ເພື່ອສ້າງການປະເມີນຜົນກະທົບທ້ວາງໄວຂອງການຕາຍອັນເປັນສາຍເຫດມາຈາກການພັດທະນາພະລັງງານນ້ຳໃນໄລຍະການເຄື່ອນຍ້າຍຂອງ ອ່ຽນລົງສູ່ແມ່ນ້ຳຕອນລຸ່ມ, ຂະບວນການRCIA ໄດ້ມີການພັດທະນາຂຶ້ນ ໃນຮູບແບບຂອງຕົວແບບຂອງເອກະສານ ສຳລັບອ່ຽນນ້ຳໃດໜຶ່ງໃນພາກພື້ນ ເຊິ່ງມີການພັດທະນາພະລັງນ້ຳ ຈຳນວນ 11 ແຫ່ງ ຕັ້ງຢູ່ ແມ່ນ້ຳສາຍຫຼັກ, ສ່ວນການພັດທະນາອື່ນໆແມ່ນຕັ້ງຢູ່ໃນແມ່ນ້ຳສາຍຍ່ອຍ. ໂດຍປາສະຈາກ ຂໍ້ມູນບັນທຶກລະອຽດກ່ຽວກັບການແຈກຢາຍຂອງທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງອ່ຽນໃນອ່ຽນນ້ຳ ຫຼື ບົດສຶກສາສະເພາະກ່ຽວກັບການຕາຍຂອງອ່ຽນໃນແຕ່ລະ ສະຖານີ, ຕົວແບບໄດ້ຖືກອອກແບບເພື່ອເຮັດໃຫ້ສາມາດວິເຄາະສົມມຸດຖານ ເພື່ອຄົ້ນຫາສົມມຸດຖານຂອງ ການແຈກຢາຍທີ່ຢູ່ອາໄສ (ອັດຕາສ່ວນ ຂອງທີ່ຢູ່ອາໄສໃນອ່ຽນນ້ຳທີ່ຕັ້ງຢູ່ລະຫວ່າງບັນດາການພັດທະນາຕ່າງໆ) ແລະ ການປະເມີນອັດຕາການຕາຍຂອງອ່ຽນທີ່ເດີນທາງຜ່ານບັນດາ ສະຖານີທີ່ມີຂະໜາດ ແລະ ການອອກແບບຄ້າຍໆກັນ ທີ່ຖອດຖອນມາຈາກເອກະສານທາງດ້ານວິທະຍາສາດ. ຕົວແບບພຽງແຕ່ປະເມີນອັດຕາການ ລອດຊີວິດຂອງປະຊາກອນອ່ຽນທີ່ໃຫຍ່ເຕັມຕົວ ແລະ ເຄື່ອນຍ້າຍລົງສູ່ແມ່ນ້ຳຕອນລຸ່ມເພື່ອວາງໄຂ່ ອັນເນື່ອງມາຈາກການຕາຍທີ່ສະສົມຈາກ ການພັດທະນາຈຳນວນ 11 ແຫ່ງໃນລຳແມ່ນ້ຳສາຍຫຼັກ. ເຖິງແມ່ນວ່າການປະເມີນຜົນກະທົບທີ່ດີກວ່າສາມາດເຮັດໄດ້ໂດຍການເຮັດການສຳຫຼວດທີ່ ຢູ່ອາໄສລະອຽດໃນອ່ຽນນ້ຳ, ການວິເຄາະການພັດທະນາທັງໝົດ, ບໍ່ພຽງແຕ່ບັນດາການພັດທະນາທີ່ຢູ່ໃນແມ່ນ້ຳສາຍຫຼັກ, ໄດ້ເຜີຍໃຫ້ເຫັນວ່າ ພາຍໃຕ້ການສົມມຸດຖານທີ່ສົມເຫດສົມຜົນຂອງການແຈກຢາຍທີ່ຢູ່ອາໄສ, ອັດຕາການລອດຊີວິດຈະມີໜ້ອຍກວ່າ 10 ເປີເຊັນ, ເຊິ່ງແມ່ນຜົນກະທົບທີ່ບໍ່ ຍືນຍົງ.

2010; Damman 2002; Deverman 2003; Dubé 2003; Duinker ແລະ Greig 2006; Groffman et al. 2006; Gunn ແລະ Noble 2009; Hegmann ແລະ Yarranton 2011; Kilgour et al. 2007; Krzyzanowski 2011; Mitchell and Parkins 2011; Noble 2010a; Piper 2001, 2002; Quinn et al. 2004; Schultz 2010; Seitz, Westbrook, ແລະ Noble 2011; Spaling et al. 2000; Squires, Westbrook, ແລະ Dubé 2010; Therivel ແລະ Ross 2007; Tricker 2007; Weclaw ແລະ Hudson 2004).

- ການວິເຄາະຄວາມຢ່າງປະຈັກຕາ (Brereton et al. 2008).

ດັ່ງທີ່ໄດ້ສົນທະນາຂ້າງເທິງ, ການວິເຄາະ CIA ແມ່ນເບິ່ງໄປໃນອະນາຄົດ. ຜົນກະທົບຂອງໂຄງການບໍ່ໄດ້ຖືກປະເມີນເຖິງຄວາມແຕກຕ່າງລະຫວ່າງສະພາວະໃນອະນາຄົດທີ່ຄາດຄະເນ ຂອງ VECs ແລະ ສະພາວະໃນອະດີດທຽບຖານ. ແຕ່ມັນຖືກປະເມີນໃນດ້ານຄວາມແຕກຕ່າງສະພາວະໃນອະນາຄົດທີ່ຄາດຄະເນຂອງ VECs ໃນສະພາບການຂອງຄວາມກົດດັນທີ່ເກີດຈາກແຫຼ່ງອື່ນໆທັງໝົດ (ຕົວຂັບເຄື່ອນທາງດ້ານໂຄງການ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມທາງທຳມະຊາດ) ແລະ ສະພາວະຂອງ VEC ທີ່ຄາດຄະເນໃນສະພາບການຂອງຂໍ້ມູນທຽບຖານໃນອະນາຄົດບວກໃສ່ການພັດທະນາທີ່ກຳລັງມີການປະເມີນຜົນ.³¹ ຄວາມເປັນຫ່ວງບໍ່ພຽງແຕ່ມີຕໍ່ການປະເມີນຜົນກະທົບຂອງການພັດທະນາ, ແຕ່ແມ່ນການປະເມີນສະພາວະໃນອະນາຄົດຂອງ VECs ໃນສະພາບການຂອງຄວາມກົດດັນທັງໝົດ, ເຊິ່ງແມ່ນຜົນກະທົບແບບສະສົມ, ແລະ ສາມາດຖືກປະເມີນຜົນໂດຍທຽບໃສ່ລະດັບຂອບເຂດທີ່ໄດ້ຖືກສ້າງຂຶ້ນຂອງສະພາວະທີ່ສາມາດຮັບໄດ້, ຖ້າຫາກຮູ້, ຫຼື ທຽບໃສ່ຂໍ້ມູນທຽບຖານໃນ.

ການປະເມີນຜົນກະທົບແບບສະສົມຂອງໂຄງການ, ບວກກັບຜົນໄດ້ຮັບຂອງ ESIA, ຊຶ່ງໃຫ້ເຫັນເຖິງຄວາມຕ້ອງການສຳລັບມາດຕະການການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບສຳລັບໂຄງການໂດຍສະເພາະ. ໃນທາງກົງກັນຂ້າມ, ຜົນກະທົບແບບສະສົມໂດຍລວມທີ່ຄາດຄະເນ ຊຶ່ງໃຫ້ເຫັນຄວາມຕ້ອງການສຳລັບການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂດຍເຈົ້າຂອງໂຄງການຫຼາກຫຼາຍໂຄງການ ຫຼື ພາກສ່ວນຜູ້ສະເໜີ ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າການປະກອບສ່ວນຂອງໂຄງການເຫຼົ່ານັ້ນຕໍ່ສະພາວະຂອງ VECs ໂດຍລວມສອດຄ່ອງ ແລະ/ ຫຼື ເຂົ້າກັບສິ່ງທີ່ຖືກມອບໝາຍ ຫຼື ຖືກຮຽກຮ້ອງໂດຍມີການລິເລີ່ມການຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບແບບສະສົມໃນລະດັບພາກພື້ນທີ່ຖືກນຳພາ ຫຼື ເຫັນດີໂດຍລັດຖະບານ, ຫຼື ເປັນການປະຕິບັດຕາມມາດຕະຖານຄຸນນະພາບທຳມະຊາດຢ່າງຕໍ່າສຸດສຳຫຼັບການນຳໃຊ້ທີ່ຕ້ອງການ.

ພາກສ່ວນສຳຄັນຂອງຂັ້ນຕອນການປະເມີນແມ່ນການປະເມີນປະສິດທິຜົນຂອງການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບໂຄງການ ແລະ ມາດຕະການການຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບແບບສະສົມອື່ນໆ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບ, ແລະ ສິ່ງດັ່ງກ່າວຖືກດຳເນີນຊ້າໄປຊ້າມາ ໃນລະຫວ່າງຂັ້ນຕອນ 4, 5 ແລະ 6.

³¹ ໃນ CIA, ມັນສຳຄັນທີ່ຕ້ອງບໍ່ສັບສົນຂໍ້ມູນທຽບຖານໃນອະດີດ ແລະ ໃນອະນາຄົດ (Bérubé 2007).

ຂັ້ນຕອນທີ 5: ການປະເມີນຄວາມສໍາຄັນຂອງຜົນກະທົບແບບສະສົມທີ່ຄາດຄະເນ

ຈຸດປະສົງ:

- ນິຍາມ “ມາດຖານ” ແລະ ຕົວຊີ້ບອກ ທີ່ເໝາະສົມ.
- ກໍານົດລະດັບຂອງຜົນກະທົບ ແລະ ຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຄວາມສໍາຄັນ ສໍາລັບເງື່ອນໄຂຂອງການກະທໍາ ໃນອະດີດ, ປະຈຸບັນ ແລະ ອະນາຄົດ.
- ກໍານົດຜົນໄດ້ ຜົນເສຍຕ່າງໆ.

ຄໍາຖາມເພື່ອຕອບ:

- ຜົນກະທົບເຫຼົ່ານີ້ມີຜົນຕໍ່ຄວາມຍືນຍົງ ແລະ/ ຫຼື ຄວາມສາມາດໃນການມີຊີວິດ ແລະ ຈະເລີນເຕີບໂຕ ຂອງຊັບພະຍາກອນ ແລະ/ ຫຼື VEC ແນວໃດ?
- ຜົນໄດ້ຮັບ ຫຼື ຜົນໄດ້ຜົນເສຍຂອງການກະທໍາໃດໜຶ່ງ ແມ່ນຫຍັງ ແລະ/ ຫຼື ມີການແລກປ່ຽນຫຍັງ?

ການກໍານົດຄວາມສໍາຄັນແມ່ນອີງປະກອບປົກກະຕິຂອງ ESIA ແລະ CIA ແລະ ເກີດຂຶ້ນໃຫ້ຕອນສິ້ນສຸດຂອງ ຂະບວນການປະເມີນ. ໂດຍປົກກະຕິແລ້ວ ຄວາມສໍາຄັນແມ່ນຖືກປະເມີນຜົນຫຼັງຈາກມາດຕະການ ການຫຼຸດ ຜ່ອນຜົນກະທົບຂອງໂຄງການຖືກກໍານົດເຂົ້າແລ້ວ.

ການກໍານົດຄວາມສໍາຄັນສາມາດເປັນເລື່ອງທີ່ຍາກ ແລະ ສ່ວນຫຼາຍມັກເປັນປະເດັນທີ່ຍັງມີການຖືກຖຽງ.³² ຜົນກະທົບແບບສະສົມທີ່ອາດເປັນໄປໄດ້ໃດໆ ທີ່ຮັບປະກັນການຫຼຸດຜ່ອນເພີ່ມເຕີມ ແລະ/ ຫຼື ການຕິດຕາມ ນອກເໜືອທີ່ໄດ້ຖືກກໍານົດໃນ ESIA ຄວນຖືກພິຈາລະນາວ່າສໍາຄັນ. ການປະຕິບັດທີ່ດີ ສໍາລັບການກໍານົດ ຄວາມສໍາຄັນຂອງຜົນກະທົບທີ່ເໝາະສົມ ແລະ ການຕົກລົງເຫັນດີໂດຍລວມພາຍໃນຊຸມຊົນທີ່ຖືກກະທົບ ແລະ ຜູ້ທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມອື່ນໆ ແມ່ນການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງມາດຕະການການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບ ແລະ ແຜນງານການຕິດຕາມ, ໂດຍເນັ້ນໃສ່ຜົນກະທົບແບບສະສົມທີ່ຄາດຄະເນວ່າອາດເກີດຂຶ້ນໄດ້.

ໃນຂັ້ນຕອນຂອງ ESIA, ອີງປະກອບຂອງຄວາມສໍາຄັນຂອງຜົນກະທົບ (ລະດັບຄວາມສໍາຄັນ, ລະດັບທາງຊັ້ນ ບັນຍາກາດ, ໄລຍະເວລາ, ຄວາມຖີ່) ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນປັດໄຈໃນການຕັດສິນວ່າການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບມີຄວາມ ສໍາຄັນ ຫຼື ບໍ່. ດັ່ງນັ້ນ, ການປະເມີນຄວາມສໍາຄັນ ແລະ ການອອກແບບການຄຸ້ມຄອງ ແລະ/ ຫຼື ການ ຫຼຸດຜ່ອນ ຜົນກະທົບໃນຄວາມຈິງແລ້ວແມ່ນຂຶ້ນໄປຊຶ່ງມາ. ຄວາມສໍາຄັນຂອງຜົນກະທົບແບບສະສົມແມ່ນຖືກປະເມີນບໍ່ ແມ່ນໃນແງ່ຂອງປະລິມານການປ່ຽນແປງ, ແຕ່ແມ່ນໃນແງ່ຂອງຜົນກະທົບທີ່ອາດເກີດຂຶ້ນໄດ້ຕໍ່ຄວາມອ່ອນແອ ແລະ/ ຫຼື ຄວາມສ່ຽງຕໍ່ຄວາມຍືນຍົງຂອງ VECs ທີ່ຖືກປະເມີນ. ສິ່ງດັ່ງກ່າວນີ້ໝາຍຄວາມວ່າການປະເມີນຜົນ ກະທົບແບບສະສົມແມ່ນຢູ່ໃນເນື້ອໃນຂອງຂອບເຂດທາງດ້ານນິເວດວິທະຍາ.³³ ການກໍານົດຂອບເຂດທາງດ້ານ ນິເວດວິທະຍາສໍາລັບ VECs ທາງດ້ານຊີວະວິທະຍາ ແລະ ສັງຄົມ ໄດ້ຜິດແລ້ວວ່າເປັນເລື່ອງທີ່ຫຍຸ້ງຍາກ. ໃນຫຼາຍໆກໍລະນີ, ຂອບເຂດດັ່ງກ່າວອາດຈະບໍ່ ໄດ້ຖືກກໍານົດຢ່າງຈະແຈ້ງຈົນກວ່າຂອບເຂດດັ່ງກ່າວຖືກກ້າວຂ້າມ, ເຊິ່ງການຟື້ນຄືນຈະໃຊ້ເວລາດົນນານ ແລະ ມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສູງ ຫຼື ອາດຈະເປັນໄປບໍ່ໄດ້ເລີຍ. ດັ່ງນັ້ນ, ວິທີການທີ່ ລະມັດລະວັງໄວ້ກ່ອນທີ່ພິຈາລະນາຢ່າງຈະແຈ້ງຄວາມບໍ່ແນ່ນອນໃນສາຍພົວພັນທາງດ້ານນິເວດວິທະຍາ ແລະ ສັງຄົມວິທະຍາແມ່ນມີຄວາມສໍາຄັນເມື່ອຂອບເຂດຂອງສະພາວະ VEC ທີ່ຍອມຮັບໄດ້ພວມຖືກສ້າງຂຶ້ນ.³⁴

³² ການກໍານົດຄວາມສໍາຄັນແມ່ນເປັນບັນຫາທີ່ທ້າທາຍໃນຂະບວນການຂອງ ESIA ມາເປັນເວລາດົນນານ ແລະ ໄດ້ມີການພັດທະນາບົດສຶກສາທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນຈໍານວນຫຼວງຫຼາຍ (Lawrence Environmental 2002). ຄູ່ມືແນະນຳສໍາລັບການກໍານົດຄວາມສໍາຄັນສະເພາະສໍາລັບ CIA ແມ່ນມີໜ້ອຍ ຫຼື ເກືອບບໍ່ມີເລີຍ, ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ການທົບທວນການກໍານົດຄວາມສໍາຄັນ ESIA ໃນເນື້ອໃນຂອງຄວາມຍືນຍົງໄດ້ ຖືກກະກຽມສໍາລັບຄະນະກຳມະການການ ທົບທວນຮ່ວມຂອງການາດາ ສໍາລັບໂຄງການແກັດສ ແມັກເຄນຊີ (Canadian Joint Review panel for the Mackenzie Gas Project (Lawrence 2005). ວຽກງານນີ້ໄດ້ຖືກຂະຫຍາຍອອກນັບແຕ່ນັ້ນມາ ແລະ ໄດ້ຖືກນຳສະເໜີໃນສິ່ງພິມຕົ້ນຕໍຕ່າງໆ (ກະລຸນາເບິ່ງ Lawrence 2007a, 2007b, 2007c). ປະສົບການກ່ຽວກັບການກໍານົດຄວາມສໍາຄັນໃນ 12 CIAs ທີ່ຖືກກະກຽມໂດຍ Hydro-Québec (Bérubé 2007) ແມ່ນວ່າ ການນຳໃຊ້ວິທີການກໍານົດຄວາມສໍາຄັນຖືກນຳໃຊ້ສ່ວນຫຼາຍໃນ ESIA ແມ່ນມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກຫຼາຍ. ໃນເງື່ອນໄຂຂອງທ່າວຽງລະດັບພາກພື້ນ ໃນສະພາວະຂອງ VEC ທີ່ຖືກຊຸກດັນໂດຍບັນດາການພັດທະນາຫຼາຍຢ່າງ, ຕາຕະລາງມາດຕະຖານທີ່ນຳໃຊ້ໃນ ESIA ແມ່ນເຫັນວ່າບໍ່ມີປະໂຫຍດ, ແລະ ລະດັບຄວາມສໍາຄັນບໍ່ໄດ້ຖືກກໍານົດໃນ CIA ສະເໝີໄປ.

³³ ມາດຕະຖານການປະຕິບັດ ແລະ ເອກະສານແນະນຳບາງຈໍານວນ ສະເໜີຜົນຖານທີ່ເປັນປະໂຫຍດ ສໍາລັບຂອບເຂດທີ່ໄດ້ກ່າວມາ, ຕົວຢ່າງ, ຂອບເຂດ ທີ່ຢູ່ອາໄສທີ່ສໍາຄັນທີ່ກ່ຽວພັນກັບຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງດ້ານຊີວະນາໆພັນ (ກະລຸນາເບິ່ງ GNG6).

³⁴ ຖານຂໍ້ມູນຂອງຂອບເຂດທາງດ້ານນິເວດວິທະຍາ ສາມາດເບິ່ງໄດ້ທີ່ <http://www.resalliance.org>.

ການປະຕິບັດປະຈຸບັນຊື່ໃຫ້ເຫັນວ່າການກຳນົດຈຸດທຽບຖານແມ່ນອົງປະກອບທີ່ຈຳເປັນບໍ່ພຽງແຕ່ຕໍ່ການປະເມີນຄວາມສຳຄັນຂອງຜົນກະທົບແບບສະສົມແຕ່ຍັງມີຄວາມຈຳເປັນຕໍ່ການອອກແບບຍຸດທະສາດການຄຸ້ມຄອງ. ເພື່ອໃຫ້ສາມາດກຳນົດຄວາມສຳຄັນຂອງຜົນກະທົບແບບສະສົມ, ການຈຳກັດການປ່ຽນແປງທີ່ຍອມຮັບໄດ້ໃນສະພາວະຂອງ VEC ແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນເຊິ່ງຜົນກະທົບທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນສາມາດປຽບທຽບໄດ້. ໃນການປະຕິບັດຕົວຈິງ, ຖ້າຫາກຜົນກະທົບແບບສະສົມຂອງການພັດທະນາທັງໝົດປະສົມປະສານເຂົ້າກັນຕໍ່ VEC ໃດໜຶ່ງ ບໍ່ກາຍຈຸດທຽບຖານ ຫຼື ຂອບເຂດ, ການພັດທະນາຈະຖືກວ່າຍອມຮັບໄດ້. ຈຸດທຽບຖານແມ່ນເຂດຈຳກັດນອກເໜືອຈາກການປ່ຽນແປງ ທີ່ມີຜົນມາຈາກຜົນກະທົບແບບສະສົມທີ່ກາຍເປັນບັນຫາໜ້າເປັນທ່ວງ; ຂອບເຂດເຫຼົ່ານີ້ໂດຍປົກກະຕິແລ້ວຖືກ ສື່ສານໃນແງ່ຂອງຄວາມອາດສາມາດໃນການຮັກສາ, ເປົ້າໝາຍ, ຄາດໝາຍ, ແລະ/ ຫຼື ເຂດຈຳກັດຂອງການປ່ຽນແປງທີ່ຍອມຮັບໄດ້. ຂອບເຂດເຫຼົ່ານີ້ສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນ ແລະ ລວບລວມຂໍ້ມູນທາງດ້ານວິທະຍາສາດ, ຄຸນຄ່າທາງສັງຄົມ, ແລະ ຄວາມເປັນທ່ວງຈາກຊຸມຊົນທີ່ຖືກກະທົບ. ຈຸດທຽບຖານ (threshold) ສາມາດກຳນົດມາຈາກຄວາມເຂັ້ມຂຶ້ນສູງສຸດຂອງປະລິມານຂອງທາດອົງຄະທາດສະເພາະໃດໜຶ່ງໃນສາຍນ້ຳ ເຊິ່ງຖ້າຫຼາຍໄປກວ່ານັ້ນແມ່ນຈະເກີດມີການແຜ່ຂະຫຍາຍຢ່າງຫຼວງຫຼາຍຂອງແໜ/ໂຄ/ເທົາ, ຄວາມເຂັ້ມຂຶ້ນຂອງມົນລະພິດໃນເຂດອາກາດໃດໜຶ່ງ ເຊິ່ງເໜືອໄປກວ່ານັ້ນຈະເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ສຸຂະພາບຂອງຊຸມຊົນໃກ້ຄຽງ, ຫຼື ຈຳນວນສູງສຸດຂອງພື້ນຖານໂຄງລ່າງທີ່ຢາຍເປັນແຖວຊື່ໃນພູມສັນຖານດຽວກັນກ່ອນທີ່ຜົນກະທົບທີ່ເຫັນປະຈັກຕາຈະເກີນກວ່າລະດັບທີ່ຍອມຮັບໄດ້.

ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ໃນຄວາມເປັນຈິງແລ້ວ, ເນື່ອງຈາກວ່າຈຸດທຽບຖານເຫຼົ່ານີ້ບໍ່ໄດ້ຖືກນິຍາມ ຫຼື ມີຢູ່ຢ່າງກວ້າງຂວາງ, ສ່ວນຫຼາຍແລ້ວ CIA ມັກຈະມີອຸປະສັກ. ດັ່ງທີ່ໄດ້ບັນຍາຍໃນຄູ່ມືແນະນຳຂອງທະນາຄານໂລກໃນຫົວຂໍ້ “ຄູ່ມືແນະນຳຕົວຢ່າງສຳລັບການປະເມີນຜົນກະທົບສິ່ງແວດລ້ອມແບບສະສົມສຳລັບໂຄງການພະລັງງານນ້ຳໃນປະເທດຖຸຣະກີ” (World Bank 2012) ແລະ ໃນ Hegmann et al. (1999), ບໍ່ມີວິທີການທີ່ຕາຍຕົວສຳລັບການກຳນົດຂອບເຂດ ແລະ ຕ້ອງໄດ້ອາໄສການຕັດສິນແບບມີອາຊີບ. ການປະຕິບັດທີ່ດີມີຄວາມເປັນໃນໆວ່າໃຫ້ນຳໃຊ້ຄວາມພະຍາຍາມໃນການປະເມີນຈຸດທຽບຖານສຳລັບ VECs ທີ່ຖືກສຶກສາ, ແລະ ນຳໃຊ້ລຳດັບການຫຼຸດຜ່ອນເພື່ອຄຸ້ມຄອງບັນດາຜົນກະທົບທີ່ອາດຈະສົ່ງຜົນໃຫ້ມີການເກີນຈຸດທຽບຖານທີ່ຄາດເດົາໄວ້.

ທາງເລືອກອີກທາງໜຶ່ງແມ່ນການກຳນົດເຂດຈຳກັດຂອງການປ່ຽນແປງທີ່ສາມາດຍອມຮັບໄດ້, ໂດຍມີການປຶກສາຫາລືກັບຊຸມຊົນວິທະຍາສາດ ແລະ ຊຸມຊົນທີ່ຖືກກະທົບ. ວິທີການນີ້ເນັ້ນໃສ່ການກຳນົດສະພາວະຂອງ VEC ທີ່ບັນດາຜູ້ທີ່ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງຄິດວ່າສາມາດຍອມຮັບໄດ້. ຂໍ້ດີຂອງວິທີການນີ້ແມ່ນຫຼັງຈາກທີ່ມີການຕົກລົງເຫັນດີກ່ຽວກັບສະພາວະຂອງ VEC ທີ່ສາມາດຍອມຮັບໄດ້, ກໍ່ສາມາດກຳນົດການປະສົມປະສານທີ່ເໝາະສົມຂອງລະດັບການນຳໃຊ້ ແລະ ຍຸດທະສາດການຄຸ້ມຄອງທີ່ຕ້ອງການເພື່ອຄວາມຍືນຍົງສະພາວະດັ່ງກ່າວ. ຄ້າຍຄືກັນນັ້ນ, ເມື່ອລະດັບຄວາມສາມາດໃນການບັນຈຸ ຫຼື ຂອບເຂດສະເພາະໃດໜຶ່ງ ບໍ່ສາມາດກຳນົດໄດ້, ການວິເຄາະທ່າອ່ຽງອາດຈະເປັນປະໂຫຍດຫຼາຍໃນການກຳນົດວ່າສະພາວະຂອງ VEC ທີ່ຕ້ອງການ ຫຼື ເຂດຈຳກັດຂອງການປ່ຽນແປງທີ່ຍອມຮັບໄດ້ສຳລັບ VEC ມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການບັນລຸ ຫຼື ການປ່ຽນແປງຂອງ VEC ທີ່ບໍ່ສາມາດຍອມຮັບໄດ້ ແລະ/ ຫຼື ການເສື່ອມໂຊມ ມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ທີ່ຈະເກີດຂຶ້ນ.

ສຸດທ້າຍ, ເມື່ອຂາດການກຳນົດຈຸດທຽບຖານ ຫຼື ບໍ່ສາມາດກຳນົດເຂດຈຳກັດຂອງການປ່ຽນແປງທີ່ຍອມຮັບໄດ້, ກ່ອນອື່ນໝົດຜູ້ປະຕິບັດຄວນຍອມຮັບ ແລະ ຮັບຮູ້ວ່າມີການຂາດເຂີນສິ່ງດັ່ງກ່າວເຊິ່ງເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງຂັ້ນຕອນຂອງ CIA, ແລະ ໃຊ້ຄວາມພະຍາຍາມສູງສຸດໃນການສະເໜີຈຸດທຽບຖານ ຫຼື ເຂດຈຳກັດທີ່ເໝາະສົມ, ບົນພື້ນຖານຫຼັກຖານທາງວິທະຍາສາດທີ່ມີ ແລະ ໂດຍມີການປຶກສາຫາລືກັບບັນດາຜູ້ທີ່ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ, ອົງການລັດຖະບານ, ແລະ ຊ່ຽວຊານວິຊາການຕ່າງໆ.

ຂັ້ນຕອນທີ 6: ການຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບແບບສະສົມ – ການອອກແບບ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ຈຸດປະສົງ:

- ນຳໃຊ້ລຳດັບຂອງການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບ.
- ອອກແບບຍຸດທະສາດການຄຸ້ມຄອງເພື່ອແກ້ໄຂຜົນກະທົບແບບສະສົມທີ່ສຳຄັນຕໍ່ VECs ທີ່ຖືກເລືອກ.
- ດຶງພາກສ່ວນອື່ນທີ່ຈຳເປັນໃຫ້ມີສ່ວນຮ່ວມ ສຳລັບການຮ່ວມມື ແລະ ປະສານງານທີ່ມີປະສິດທິຜົນ.
- ນຳສະເໜີແຜນງານການຫຼຸດຜ່ອນ ແລະ ການຕິດຕາມ.
- ຄຸ້ມຄອງຄວາມບໍ່ແນ່ນອນ ໂດຍມີການຄຸ້ມຄອງແບບດັດປັບຢ່າງມີຂໍ້ມູນ.

ຄຳຖາມເພື່ອຕອບ:

- ຈະຫຼີກລ່ຽງ, ເຮັດໃຫ້ໜ້ອຍລົງ ແລະ/ ຫຼື ຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບແບບສະສົມໄດ້ແນວໃດ?
- ປະສິດທິຜົນຂອງມາດຕະການຄຸ້ມຄອງທີ່ຖືກນຳສະເໜີສາມາດປະເມີນໄດ້ຄືແນວໃດ?
- ຕົວຈຸດຂຸນວນຂອງການຕັດສິນໃຈກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງແບບດັດປັບສະເພາະມີສິ່ງໃດແດ່?

ມາດຕະການໃນການຄຸ້ມຄອງທີ່ຈຳເປັນສຳລັບການປ້ອງກັນຜົນກະທົບແບບສະສົມຈະຂຶ້ນກັບທັງສະພາບການທີ່ຜົນກະທົບຂອງການພັດທະນາເກີດຂຶ້ນ (ເຊັ່ນ, ຜົນກະທົບຈາກບັນດາໂຄງການອື່ນໆ ແລະ ຕົວຂັບເຄື່ອນທາງທຳມະຊາດທີ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ VECs) ແລະ ຄຸນລັກສະນະຂອງຜົນກະທົບຂອງການພັດທະນາ. ເນື່ອງຈາກວ່າໂດຍປົກກະຕິແລ້ວຜົນກະທົບແບບສະສົມແມ່ນມາຈາກການກະທຳຈາກຫຼາຍຜູ້ທີ່ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ, ດັ່ງນັ້ນຄວາມຮັບຜິດຊອບໃນການຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບແບບສະສົມແມ່ນແບບລວມໝູ່, ເຊິ່ງຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການກະທຳຈາກແຕ່ລະພາກສ່ວນເພື່ອລຶບລ້າງ ຫຼື ຫຼຸດການປະກອບສ່ວນຕໍ່ການພັດທະນາຂອງແຕ່ລະພາກສ່ວນ. ໃນບາງຄັ້ງ, ຜົນກະທົບແບບສະສົມສາມາດຢູ່ເໝືອນຂອບເຂດໃນລະດັບພາກພື້ນ ແລະ ດັ່ງນັ້ນ ອາດມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງມີການຮ່ວມມືໃນຍຸດທະສາດລະດັບພາກພື້ນເພື່ອປ້ອງກັນ ຫຼື ຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບເຫຼົ່ານີ້ຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ. ຖ້າຫາກຜົນກະທົບແບບສະສົມມີຢູ່ແລ້ວ, ດັ່ງຢູ່ໃນຕົວຢ່າງໃນຫ້ອງທີ 13, ການກະທຳທີ່ເປັນການຄຸ້ມຄອງໂດຍໂຄງການອື່ນໆ ອາດຈະມີຄວາມຈຳເປັນ

ກ່ອງທີ 13. ຄວາມຮັບຜິດຊອບຮ່ວມກັນສຳລັບການຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບແບບສະສົມ

ຜົນກະທົບແບບສະສົມທີ່ສຳຄັນຕໍ່ສາຍພັນສັດປ່າທີ່ກິນສັດອື່ນເປັນອາຫານເປັນຜົນມາຈາກການຂຸດຄົ້ນໄມ້, ການຂຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່, ການດຳເນີນງານກ່ຽວກັບບໍ່ນ້ຳມັນ ແລະ ອາຍແກັດສ, ແລະ ກິດຈະກຳພັກຜ່ອນ (ຄຸ້ມຄອງໂດຍລັດຖະບານ) ໄດ້ຖືກເປີດເຜີຍເມື່ອ CIA ສຳລັບບົດສະເໜີຂອງການຂຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່ໃໝ່ໄດ້ເຮັດສຳເລັດລົງ. ການຕອບໂຕ້ຈາກຄະນະຄຸ້ມຄອງທີ່ໄດ້ຖືກສະເໜີແມ່ນການສ້າງ “ແຜນງານການຂົດເຊີຍແກ້ສັດກິນຊີ້ນ” ທີ່ຈະສະໜັບສະໜູນຮ່ວມໂດຍການຂຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່ໃໝ່, ບໍລິສັດທີ່ມີອຳນາດຄອບຄອງປ່າໄມ້ໃນເຂດດັ່ງກ່າວ, ຜູ້ທີ່ມີຄວາມສົນໃຈໃນບໍ່ນ້ຳມັນ ແລະ ອາຍແກັດສ, ແລະ ລັດຖະບານ.

ໃນກໍລະນີອື່ນ, ຄວາມເປັນຫວ່າງກ່ຽວກັບຜົນກະທົບແບບສະສົມຂອງທາດບີໂອດີ (Biochemical Oxygen Demand) ຈາກການປ່ອຍມົນລະພິດຈາກໂຮງງານຜະລິດເນື້ອເຍື່ອໄມ້ທີ່ຈະຖືກສະເໜີ ກັບຈາກໂຮງງານທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ໄດ້ສົ່ງຜົນໃຫ້ມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ມີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານການຕິດຕາມຮ່ວມ ໂດຍຜູ້ດຳເນີນການຂອງໂຮງງານທີ່ມີຢູ່ແລ້ວຮ່ວມກັບຂອງໂຮງງານທີ່ຖືກສະເໜີໃໝ່. ນອກນັ້ນ, ຖ້າຫາກປະລິມານຂອງອີກຊີທີ່ລະລາຍໃນນ້ຳຫາກຫຼຸດລົງຕໍ່າກວ່າລະດັບຈຳກັດທີ່ກຳນົດໄວ້, ຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ມີວິທີການແກ້ໄຂໂດຍທັນທີທັນໃດຮ່ວມກັນລະຫວ່າງພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ (Therivel and Ross 2007).

ດັ່ງນັ້ນ, ການຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບແບບສະສົມບໍ່ແມ່ນຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງບັນດາການພັດທະນາທີ່ເກີດຂຶ້ນ ຕາມຫຼັງໃນຂະບວນການທັງໝົດ. ການບໍ່ໃສ່ໃຈຕໍ່ຜົນກະທົບແບບສະສົມທີ່ເປັນໄປໄດ້ໃນໄລຍະການພັດທະນາ ໂຄງການມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ການມີອຸປະສັກທີ່ບໍ່ຄາດຄິດທີ່ຈະເກີດຂຶ້ນໃນເວລາຕໍ່ມາ.

ຂັ້ນຕອນການວິເຄາະຂອງໂຄງການ CIA ອາດຈະຊີ້ໃຫ້ເຫັນຄວາມຈຳເປັນ ແລະ/ ຫຼື ຄວາມເປັນໄປໄດ້ສໍາລັບ ມາດຕະການການຫຼຸດຜ່ອນເພີ່ມເຕີມ ນອກເໜືອຈາກບັນດາສິ່ງທີ່ກຳນົດໃນ ESIA ຂອງໂຄງການ. ຖ້າຈຳເປັນ, ການອອກແບບມາດຕະການ ການຫຼຸດຜ່ອນເພີ່ມເຕີມດັ່ງກ່າວສໍາລັບການພັດທະນາແມ່ນພາກສ່ວນຂອງວຽກທີ່ ຕ້ອງເຮັດໃນເບື້ອງຕົ້ນຂອງຂັ້ນຕອນການຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບແບບສະສົມນີ້. ການວິເຄາະຊ້າໄປຊ້າມາ (ຂັ້ນຕອນ ທີ 4), ການປະເມີນຜົນຄວາມສໍາຄັນ (ຂັ້ນຕອນທີ 5), ແລະ ການອອກແບບການຄຸ້ມຄອງ (ການຫຼຸດຜ່ອນ) (ຂັ້ນຕອນນີ້) ອາດຈະມີຄວາມຈຳເປັນ.

ຖ້າຫາກສາມາດກຳນົດ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບສະເພາະໃດໜຶ່ງທີ່ຈະປ້ອງກັນຜົນ ກະທົບແບບສະສົມທີ່ບໍ່ສາມາດຍອມຮັບໄດ້, ເວລານັ້ນຜູ້ພັດທະນາອາດຈະບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ມີການລິເລີ່ມການມີ ສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ການຮ່ວມມືຂອງຜູ້ອື່ນໆໃນການຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບ. ເມື່ອການປ້ອງກັນຜົນກະທົບແບບສະສົມ ທີ່ບໍ່ສາມາດຍອມຮັບໄດ້ ໂດຍນໍາໃຊ້ການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຂອງໂຄງການພຽງຢ່າງດຽວຫາກເປັນໄປບໍ່ໄດ້, ການມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ການຮ່ວມມືໃນຍຸດທະສາດການຄຸ້ມຄອງຢູ່ລະດັບພາກພື້ນແມ່ນຈະມີຄວາມຈຳເປັນ. ໃນທຸກກໍລະນີ, ການມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ການຮ່ວມມື ໂດຍໃຊ້ຄວາມພະຍາຍາມຢູ່ລະດັບພາກພື້ນໃນການຄຸ້ມ ຄອງຜົນກະທົບແບບສະສົມ (ຕົວຢ່າງ, ການອອກແບບການຕິດຕາມໂຄງການເພື່ອໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບແຜນງານ ການຕິດຕາມລະດັບພາກພື້ນທີ່ມີ) ອາດຈະຊ່ວຍຫຼຸດຄວາມສ່ຽງຂອງພັນທະໃນການຄຸ້ມຄອງເພີ່ມເຕີມທີ່ບໍ່ໄດ້ ຄາດຄິດມາກ່ອນໃນເວລາຕໍ່ມາ ເມື່ອການພັດທະນາໃນລະດັບພາກພື້ນມີການດໍາເນີນໄປ. ການກະທໍາສະເພາະ ທີ່ອາດມີຄວາມຈຳເປັນໃນການຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບແບບສະສົມຢ່າງມີປະສິດທິຜົນລວມມີສິ່ງດັ່ງຕໍ່ໜ້າ:

- ການປ່ຽນແປງໃນການອອກແບບໂຄງການເພື່ອຫຼີກລ່ຽງຜົນກະທົບແບບສະສົມ (ທີ່ຕັ້ງ, ເວລາ, ເຕັກໂນໂລຊີ).
- ການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບໂຄງການເພື່ອເຮັດໃຫ້ມີຜົນກະທົບແບບສະສົມໜ້ອຍທີ່ສຸດ, ລວມທັງວິທີການ ຄຸ້ມຄອງແບບດັດປັບຕໍ່ການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຂອງໂຄງການ.³⁵
- ການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຂອງໂຄງການໂດຍໂຄງການອື່ນໆ (ທີ່ບໍ່ໄດ້ຢູ່ພາຍໃຕ້ການຄວບຄຸມຂອງຜູ້ ສະເໜີເພື່ອເຮັດໃຫ້ຜົນກະທົບຕໍ່ VECs ຍິ່ງຫຼຸດໜ້ອຍລົງ).³⁶
- ການປົກປ້ອງ ແລະ ການສົ່ງເສີມແບບມີການຮ່ວມມື ຕໍ່ພື້ນທີ່ໃນລະດັບພາກພື້ນເພື່ອຮັກສາຄວາມຫຼາກ ຫຼາຍທາງດ້ານຊີວະນາໆພັນ (Kiesecker et al. 2009a, 2009b; McKenney ແລະ Kiesecker 2010).
- ການມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ການຮ່ວມມືໃນຍຸດທະສາດການຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບແບບສະສົມໃນພາກພື້ນອື່ນ.
- ການມີສ່ວນຮ່ວມໃນແຜນງານການຕິດຕາມໃນລະດັບພາກພື້ນເພື່ອປະເມີນຜົນກະທົບແບບສະສົມທີ່ເກີດ ຂຶ້ນ ແລະ ປະສິດທິພາບຂອງຄວາມພະຍາຍາມໃນການຄຸ້ມຄອງ.

ສອງຂໍ້ທໍາອິດແມ່ນຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງໂຄງການຢ່າງຈະແຈ້ງ, ຂໍ້ທີ 3 ແມ່ນຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຜູ້ສະ ເໜີໂຄງການອື່ນໆ ເພື່ອແກ້ໄຂການປະກອບສ່ວນຂອງເຂົາເຈົ້າຕໍ່ຜົນກະທົບແບບສະສົມ (ເຊິ່ງບາງຈໍານວນອາດ ຈະຖືກຄົ້ນພົບໃນໄລຍະຂະບວນການ CIA ຂອງໂຄງການ), ແລະ 3 ຂໍ້ສຸດທ້າຍຕ້ອງການການມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ການຮ່ວມມືກັບຜູ້ທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມອື່ນໆ, ລວມທັງຜູ້ສະເໜີໂຄງການ, ຈົງກອນລັດຖະບານ, ຊຸມຊົນທີ່ຖືກກະທົບ, ກຸ່ມອະນຸລັກ ແລະ ກຸ່ມຊ່ຽວຊານ.

³⁵ ຍຸດທະສາດການຄຸ້ມຄອງແບບດັດປັບບໍ່ແມ່ນຢາຮັກສາສາລະພັດໂລກ. ຄວາມເຂົ້າໃຈຜິດທີ່ມີກມີໃນການປະຕິບັດ ESIA ແມ່ນການຄຸ້ມຄອງແບບດັດ ປັບໂດຍຕົ້ນຕໍແລ້ວແມ່ນການຕອບໂຕ້ຕໍ່ການຄຸ້ມຄອງການພັດທະນາຫຼັງຈາກເກີດບັນຫາຂຶ້ນແລ້ວ. ໃນຕົວຈິງແລ້ວ, ມັນແມ່ນຂໍ້ບັງຄັບທີ່ໄດ້ຮັບການພັດ ທະນາມາເປັນຢ່າງດີ ແລະ ເຂັ້ມງວດ ສໍາລັບການຄຸ້ມຄອງແບບທົດສອບ ທີ່ນໍາໃຊ້ສໍາລັບການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມບໍ່ແນ່ນອນກ່ຽວກັບວິທີການຄຸ້ມຄອງຢ່າ ງມີປະສິດທິຜົນ. ສະນັ້ນ, ການຄຸ້ມຄອງແບບດັດປັບແມ່ນບໍ່ເໝາະສົມ ຖ້າຫາກຜົນກະທົບບໍ່ສາມາດຖືກແກ້ຄົ້ນໄດ້. ນອກຈາກນັ້ນ, ທີ່ VECs ຕອບສະໜອງໃນໄລຍະສັ້ນ.

³⁶ Hydro-Québec ເຫັນວ່າສິ່ງນີ້ມີຄວາມສໍາຄັນສະເພາະ ໃນການປະຕິບັດ CIA (Bérubé 2007).

ສຸດທ້າຍແລ້ວ, ລັດຖະບານຄວນສ້າງກອບການປະເມີນຜົນກະທົບແບບສະສົມທີ່ສະໜອງກົນໄກເພື່ອກຳນົດພາກສ່ວນຕ່າງໆ ແລະ ການປະກອບສ່ວນຕໍ່ຂັ້ນຕອນ CIA, ລວມທັງການຄັດເລືອກ VECs ແລະ ຂັ້ນຕອນການຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບ (ກະລຸນາເບິ່ງກອງ ທີ 14).

ກ່ອງທີ 14. ການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຂອງການພັດທະນາໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ໃນປານາມາ

IFC ຮ່ວມກັບຜູ້ສະໜອງທຶນໃນລະດັບສາກົນ ແລະ ຫ້ອງຖິ່ນ ແລະ MDBs ອື່ນໆ ຈັດຫາທຶນໃຫ້ແກ່ການພັດທະນາໂຄງການພະລັງງານນໍ້າຕົກ 2 ໂຄງການໃນ ແມ່ນໍ້າຈີຣີກວີ ເວໂຈ (Chiriqui Viejo River) ໃນແຂວງຈີຣີກວີ ໃນປະເທດປານາມາຕາເວັນຕົກ. ໂຄງການເຫຼົ່ານີ້ຕັ້ງຢູ່ຕອນເທິງຂອງອ່າງຮັບນໍ້າ ເຊິ່ງຢູ່ເໜືອປະມານ 12 ໂຄງການນໍ້າຕົກອື່ນໆທີ່ກຳລັງຖືກກໍ່ສ້າງ ຫຼື ຢູ່ໃນແຜນກໍ່ສ້າງໂດຍໄດ້ຮັບທຶນສະໜັບສະໜູນຈາກຂະແໜງເອກະຊົນອື່ນໆ. RCIA ໄດ້ຖືກດຳເນີນ ໂດຍມີການສະໜັບສະໜູນຈາກກຸ່ມຜູ້ສະໜອງທຶນ. ຜົນທີ່ໄດ້ຈາກ RCIA ຊື່ໃຫ້ ເຫັນວ່ານອກຈາກຜົນກະທົບທີ່ເປັນອຸປະສັກທີ່ເກີດຈາກເຂື່ອນ, ຄັນຄູກັນນໍ້າ ແລະ ຄັນຄູປ້ອງກັນນໍ້າຖ້ວມ, ການໄຫຼຂອງນໍ້າໃນເຂດແມ່ນໍ້າຕອນລຸ່ມທີ່ຫຼຸດລົງທີ່ຢູ່ລະຫວ່າງບັນດາໂຄງການຕ່າງໆສາມາດສ້າງຄວາມເສຍຫາຍຢ່າງໃຫຍ່ຫຼວງໃຫ້ແກ່ການເຊື່ອມຕໍ່ຂອງທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງສັດນໍ້າຢູ່ໃນເຂດທີ່ຂາດນໍ້າ (de-watered segments) ແລະ ທຳລາຍຄວາມສາມາດໃນການມີຊີວິດ ແລະ ຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງປາພູເຂົາມູນເລັດ (mullet), ປາ catadromous ທີ່ດຳລົງຊີວິດຢູ່ໃນແມ່ນໍ້າ.

ເນື່ອງຈາກວ່າທັງສອງໂຄງການນີ້ແມ່ນຕັ້ງຢູ່ສູງສຸດໃນເຂດອ່າງຮັບນໍ້າ, ການເຄື່ອນຍ້າຍໂດຍທຳມະຊາດຂອງປາເພື່ອວາງໄຂ່ຢູ່ໃນເຂດແມ່ນໍ້າຕອນລຸ່ມ ແລະ ປານ້ອຍຢູ່ເຂດແມ່ນໍ້າຕອນເທິງທຳອິດຈະຖືກກະທົບໂດຍຫຼາຍໆໂຄງການທີ່ກຳລັງຖືກກໍ່ສ້າງຢູ່ຕອນລຸ່ມຂອງແມ່ນໍ້າ. ການຂາດການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຂອງອຸປະສັກດັ່ງກ່າວນີ້ ໂດຍບັນດາໂຄງການຢູ່ຕອນລຸ່ມຂອງແມ່ນໍ້າຈາກໂຄງການທີ່ໄດ້ເງິນສະໜັບສະໜູນຈາກ IFC ອາດຈະສ້າງຜົນກະທົບຕໍ່ຄວາມສາມາດໃນການມີຊີວິດ ແລະ ຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງປະຊາກອນປານ້ອຍ ແລະ ປາທີ່ໃຫຍ່ເຕັມຕົວຢູ່ແມ່ນໍ້າຕອນເທິງ.

ເພື່ອແກ້ໄຂສະພາບການດັ່ງກ່າວ, ໂຄງການທັງສອງໂຄງການນີ້ ໄດ້ນຳໃຊ້ວິທີການທີ່ມີສອງລະດັບຄື:

ທຳອິດ, ພວກເຂົາໄດ້ພັດທະນາແຜນການຄຸ້ມຄອງກ່ຽວກັບການໄຫຼຂອງລະບົບນິເວດ ຢູ່ເຂດແມ່ນໍ້າຕອນລຸ່ມຢ່າງລະອຽດເພື່ອຈະຮັບປະກັນວ່າໂຄງການທັງສອງນີ້ປ່ອຍນໍ້າພຽງພໍໃຫ້ແກ່ແມ່ນໍ້າຕອນລຸ່ມໃນເຂດທີ່ບໍ່ມີນໍ້າ, ບໍ່ພຽງແຕ່ເພື່ອຮັກສາການເຊື່ອມຕໍ່ຂອງທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງສັດນໍ້າ, ແຕ່ຍັງເພື່ອຮັກສາທີ່ຢູ່ອາໄສທີ່ສາມາດໃຊ້ໄດ້ຢ່າງພຽງພໍສຳລັບປາທີ່ເປັນຕົວຊີ້ບອກຫຼັກ ແລະ ສາຍພັນສັດທີ່ບໍ່ມີກະດູກສັນຫຼັງ.

ພວກເຂົາເຮັດວຽກກັບກຸ່ມຜູ້ສະໜອງທຶນ, ຜູ້ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນໂຄງການອື່ນໆ, ແລະ ອົງກອນຂອງລັດຖະບານທີ່ຮັບຜິດຊອບໃນປານາມາເພື່ອແກ້ໄຂບໍ່ພຽງແຕ່ການເຊື່ອມຕໍ່ ແຕ່ຍັງແກ້ໄຂບັນຫາສະສົມອື່ນໆ (ຕົວຢ່າງ, ປະລິມານຕະກອນ) ໃນລະດັບອ່າງຮັບນໍ້າ. ວິທີທາງແກ້ໄຂບັນຫາເຫຼົ່ານີ້ຍັງພວມຖືກດຳເນີນການເຈລະຈາແຕ່ກໍ່ລວມເອົາສູນເພາະພັນປາ, ພ້ອມທັງການຈັບ-ແລະ-ປ່ອຍ ປານ້ອຍ ແລະ ປາທີ່ໃຫຍ່ເຕັມຕົວ ເພື່ອໃຫ້ກັບໂປນີຊີວິດໃນແມ່ນໍ້າໃນເຂດທີ່ຂາດນໍ້າຕອນເທິງ ຈາກບັນດາເຂື່ອນຕ່າງໆ.

ພາກທີ 3

ສິ່ງທ້າທາຍໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການປະເມີນຜົນກະ
ທົບແບບສະສົມ (CIA) ມີຫຍັງແດ່? ຕ້ອງເຮັດແນວໃດ
ຈຶ່ງຈະສາມາດຂ້າມຜ່ານສິ່ງທ້າທາຍເຫຼົ່ານີ້ ໄດ້?

3. ສິ່ງທ້າທາຍໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການປະເມີນຜົນກະທົບແບບສະສົມ (CIA) ມີຫຍັງແດ່? ຕ້ອງເຮັດແນວໃດຈຶ່ງຈະສາມາດຂ້າມຜ່ານສິ່ງທ້າທາຍເຫຼົ່ານີ້ໄດ້?

ພາກສຸດທ້າຍນີ້ເຫັນໄດ້ວ່າການນໍາໃຊ້ຂະບວນການທັງຫມົດຂຶ້ນຕອນຍັງມີສິ່ງທ້າທາຍຫຼາຍ ເຊັ່ນດຽວກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດໃນການຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບ ແລະ ຄວາມສ່ຽງສະສົມສໍາລັບບັນດາໂຄງການ, ການປະຕິບັດງານ, ແລະ ບັນດາກິດຈະກຳຕ່າງໆໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ. ພາກນີ້ໄດ້ກ່າວເຖິງຄໍາແນະນໍາທີ່ສໍາຄັນຈໍານວນໜຶ່ງ ເພື່ອພິຈາລະນາໃນການແກ້ໄຂບັນດາສິ່ງທ້າທາຍດັ່ງກ່າວ.

ທິດສະດີທີ່ມີຊື່ສຽງຂອງນັກເສດຖະສາດທີ່ວ່າ “ຄວາມຫາຍາຍາຍຂອງການເປັນຂອງລວມໝູ່ (Tragedy of the Commons)” ໄດ້ຖືກຄົ້ນຄວ້າໂດຍນັກເສດຖະສາດທ່ານ ຣາດິນ (1968) ສະແດງໃຫ້ເຫັນຫຼາຍສິ່ງທ້າທາຍທີ່ການປະເມີນຜົນ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບສະສົມອາດຈະພົບພໍ້. ບາງຕົວຢ່າງແມ່ນຄືດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ກ່ຽວກັບການພັດທະນາທີ່ສະເໜີອາດຖືກຈໍາກັດ ໂດຍຈຸດປະສົງທາງທຸລະກິດ.
- ການກໍານົດ ແລະ ອະທິບາຍໃນລາຍລະອຽດທີ່ພຽງພໍກ່ຽວກັບ “ການພັດທະນາທີ່ຄາດຄະເນໄດ້ໃນອະນາຄົດ” ແລະ “ສິ່ງກົດດັນພາຍນອກທີ່ທໍາມະຊາດ ແລະ ສັງຄົມ” ເພື່ອສາມາດປະເມີນຜົນກະທົບທາງດ້ານສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ອາດມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ.
- ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມ ອາດຈະໃຫ້ບູລິມະສິດທີ່ແຕກຕ່າງໃຫ້ບັນດາຄຸນຄ່າຂອງອົງປະກອບດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ (VECs).
- ເງື່ອນໄຂຂໍ້ມູນພື້ນຖານກ່ຽວກັບ VEC ແລະ ລະດັບຈຸດທຽບຖານທີ່ຍອມຮັບໄດ້ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນຍັງບໍ່ທັນມີເນື່ອງຈາກຍັງບໍ່ມີຂໍ້ມູນ ຫຼື ວິທີການທາງວິທະຍາສາດທີ່ຕົກລົງກັນໄດ້.
- ການເກີດຜົນກະທົບແມ່ນຂະບວນການທີ່ເຕັມໄປດ້ວຍຄວາມບໍ່ແນ່ນອນ. ການໃຫ້ຜູ້ສະໜັບສະໜູນໂຄງການຜູ້ໃຜຜູ້ໜຶ່ງຮັບຜິດຊອບ ແລະ ຮັບການຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບຈຶ່ງບໍ່ແມ່ນວຽກທີ່ກົງໄປກົງມາສະເໝີໄປ.
- ການໃຫ້ເງິນກູ້ແກ່ລັດ ແລະ ຜູ້ພັດທະນາອື່ນໆເປັນພາລະອັນໜັກໜ່ວງສໍາລັບພາກເອກະຊົນ, ແລະ ຜົນໄດ້ຮັບສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນໜ້ອຍຫຼາຍ.
- ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນການສົນທະນາຍຸດທະສາດກ່ຽວກັບຜົນກະທົບສະສົມ ເຊິ່ງຖ້າການສົນທະນາແມ່ນສິ່ງເສີມໂດຍຜູ້ໃຫ້ທຶນພັດທະນາສະເພາະໃດໜຶ່ງມັກຈະເຮັດໃຫ້ເກີດມີຄວາມສັບສົນ ແລະ ອາດມີຜົນໃນດ້ານລົບ.
- ຜູ້ສະໜັບສະໜູນໂຄງການອາດຈະບໍ່ຮ່ວມມືໃນການແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນ ຫຼື ກໍານົດຍຸດທະສາດການຫຼຸດຜ່ອນຮ່ວມກັນ.

ການປະເມີນຜົນກະທົບສະສົມ (CIA) ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການພົວພັນກັບອົງການຈັດຕັ້ງຕ່າງໆ ແລະ ຕົວແທນຈາກລັດຖະບານ, ພາກສ່ວນທຶນສາມ, ຊຸມຊົນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ, ແລະ ພາກສ່ວນອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ຫຼາຍກຸ່ມໃຫ້ຄວາມສົນໃຈຕໍ່ການປະເມີນຜົນກະທົບສະສົມເພາະວ່າ ມັນກວມເອົາຂອບເຂດພູມິພາກທີ່ກວ້າງ ແລະ ເນັ້ນໃສ່ຜົນກະທົບຈາກຫຼາຍການພັດທະນາ. ແຕ່ພາລະບົດບາດຂອງເຂົາເຈົ້າເຫຼົ່ານັ້ນຄວນເປັນແນວໃດໃນການເຮັດ CIA ຂັ້ນໂຄງການ? ປະເພດຂອງການຕິດຕໍ່ພົວພັນທີ່ຜູ້ສະເໜີໂຄງການຄວນຈະມີກັບພາກສ່ວນທີ່ສົນໃຈອາດຈະແຕກຕ່າງກັນໄປຂຶ້ນກັບການພັດທະນາ ແລະ ສະຖານທີ່ຂອງໂຄງການ. ໃນເຂດທີ່ພາກສ່ວນທຶນສາມມີການຈັດຕັ້ງ (ຕົວຢ່າງ ຊາວກະສິກອນ ຫຼື ສະມາຄົມອຸດສາຫະກຳ) ແລະ ມີຄວາມເປັນທ່ວງ ກ່ຽວກັບຜົນກະທົບດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ, ພາກສ່ວນດັ່ງກ່າວອາດມີສ່ວນຮ່ວມຫຼາຍໃນບາງສ່ວນຂອງການປະເມີນຜົນ (ເຊັ່ນ ການກໍານົດຂອບເຂດການປະເມີນເບື້ອງຕົ້ນ, ການສະໜອງຂໍ້ມູນ, ການພັດທະນາມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນ) ຫຼື ໃນການດໍາເນີນການຄຸ້ມຄອງຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ. ນອກຈາກນັ້ນ, ໃນເຂດທີ່ລັດຖະບານມີຂະບວນການວາງແຜນ ແລະ ວິທີການໃນການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດໃນລະດັບ

ຂົງເຂດ, ພວກເຂົາອາດມີສ່ວນຮ່ວມຢ່າງຕັ້ງໜ້າໃນບາງສ່ວນຂອງການປະເມີນ (ການກຳນົດຂອບເຂດ, ການສະໜອງຂໍ້ມູນ, ການກຳນົດຄວາມສຳຄັນຂອງຜົນກະທົບ) ຫຼື ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການຄຸ້ມຄອງ (ຕົວຢ່າງ ການຕິດຕາມກວດກາໃນລະດັບພາກພື້ນ).

ການຕັດສິນໃຈວ່າເປັນຫຍັງ, ໃນເວລາໃດ ແລະ ຈະພົວພັນດ້ວຍວິທີໃດກັບລັດຖະບານ, ພາກສ່ວນທີ່ສາມ ແລະ ຊຸມຊົນທີ່ຖືກກະທົບບໍ່ສາມາດເຮັດໄດ້ຢ່າງກົງໄປກົງມາ. ມັນຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການພິຈາລະນາຢ່າງຖີ່ຖ້ວນ ແລະ ທັກສະ³⁷ ເພື່ອໃຫ້ສາມາດກຳນົດປະເພດ ແລະ ຂອບເຂດຂອງການຕິດຕໍ່ພົວພັນທີ່ເໝາະສົມຮຽກຮ້ອງ ໃຫ້ມີຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບຂໍ້ຈຳກັດທັງຫາງດ້ານການປົກຄອງ ແລະ ຄວາມອາດສາມາດຂອງຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ.

3.1 ຂໍ້ແນະນຳ ທີ 1: ລະບຸ ພາລະບົດບາດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບໃຫ້ຈະແຈ້ງ

ມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ທີ່ຈະມີ ພາລະບົດບາດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຢູ່ຫຼາຍລະດັບ. ຫລັກການ ແລະ ຈຸດປະສົງ ໃນການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນຂະບວນການຂອງ CIA ຫຼື RCIA ບໍ່ ຄວນມີການປ່ຽນແປງ ບໍ່ວ່າສະຖານະການຂອງລັດຖະບານ, ພາກສ່ວນທີສາມ, ຫຼື ຊຸມຊົນທີ່ ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈະເປັນແນວໃດກໍຕາມ. ຫຼັກການພື້ນຖານແມ່ນການມີສ່ວນຮ່ວມທີ່ມີຄວາມ ໝາຍຂອງບັນດາຊຸມຊົນທີ່ຖືກກະທົບ, ການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ການຮ່ວມມືກັບລັດຖະບານ, ແລະ ການພົວພັນກັບພາກສ່ວນທີສາມ. ຢ່າງໜ້ອຍທີ່ສຸດການພົວພັນກັບລັດຖະບານ, ພາກສ່ວນທີສາມ ແລະ ຊຸມຊົນທີ່ຖືກກະທົບຄວນບັນລຸໄດ້ຈຸດປະສົງທີ່ຕິດພັນກັບຂະບວນການ CIA ຫຼື RCIA ຂອງໂຄງການສະເພາະໃດໜຶ່ງຂອງລູກຄ້າ. ພາລະບົດບາດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ທີ່ເໝາະສົມ ຂອງພາກສ່ວນທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ລວມທັງຈຸດປະສົງສຳລັບພາລະບົດບາດ/ ຄວາມຮັບຜິດຊອບເຫຼົ່ານີ້ ແມ່ນລະບຸ ໄວ້ໃນຕາຕະລາງ 3. ໃຫ້ເບິ່ງກ່ອງທີ 15 ຕື່ມ.

ດັ່ງທີ່ສະແດງໃຫ້ເຫັນໃນຕາຕະລາງທີ 2, ຊ່ອງຫວ່າງສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນເກີດຂຶ້ນລະຫວ່າງສະພາບການປົກຄອງຕົວຈິງສຳລັບການພັດທະນາໃດໜຶ່ງ ແລະ ພາລະບົດບາດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບທີ່ເໝາະສົມທີ່ສຸດ ເຊິ່ງສະແດງໃຫ້ເຫັນໃນຕາຕະລາງ 3. ຊ່ອງຫວ່າງດ້ານພາລະບົດບາດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຕ້ອງມີກຳນົດ ຢ່າງຊັດເຈນ ແລະ ມີການນຳໃຊ້ຍຸດທະສາດການຄຸ້ມຄອງທີ່ແຕກຕ່າງກັນໃນ CIA ຫຼື RCIA.

³⁷ ສຳລັບຄຳແນະນຳ, ກະລຸນາເບິ່ງເອກະສານເຫຼົ່ານີ້ຂອງອົງການ IFC ກ່ຽວກັບການປະຕິບັດທີ່ດີ ແລະ ຄຳແນະນຳ ກ່ຽວກັບການພົວພັນກັບຄູ່ຮ່ວມງານ, ການຕິດຕາມກວດກາແບບມີສ່ວນຮ່ວມ, ແລະ ກິນໂກການຮ້ອງທຸກ:

- www.ifc.org/HB-StakeholderEngagement
- www.ifc.org/GPN-Grievance
- http://www1.ifc.org/wps/wcm/connect/topics_ext_content/ifc_external_corporate_site/ifc+sustainability/publications/publications_gpn_socialdimensions_wci_1319578072859
- www.ifc.org/HB-WaterFootprint
- http://www1.ifc.org/wps/wcm/connect/topics_ext_content/ifc_external_corporate_site/ifc+sustainability/publications/publications_handbook_doingbetterbusiness_wci_1319576642349

ກ່ອງທີ 15. ການຮ່ວມມືຂັ້ນພາກພື້ນໃນການເຮັດ CIA

ຫຼາຍໆກຸ່ມໄດ້ເຮັດວຽກໃນຫຼາຍສະພາບທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ເພື່ອສ້າງການຮ່ວມມືລະຫວ່າງບັນດາການພັດທະນາສໍາລັບຂະບວນການ CIA ຢູ່ຂັ້ນພາກພື້ນ. ຕົວຢ່າງ ການລິເລີ່ມການຮ່ວມມືກ່ຽວກັບຜົນກະທົບຂອງອຸດສາຫະກຳຂຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່ຖ່ານຫີນ ທີ່ໄດ້ພັດທະນາຂຶ້ນຢູ່ປະເທດອິດສະຕາລີ, ລວມທັງການວາງແຜນຍຸດທະສາດ ແລະ ພາກພື້ນທີ່ນໍາພາໂດຍລັດຖະບານ; ການແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນຂ່າວສານ- ເຄືອຂ່າຍ ແລະ ກອງປະຊຸມ; ການຮວບຮວມເອົາຊັບພະຍາກອນເພື່ອສະໜັບສະໜູນຂະບວນການລິເລີ່ມເຮັດ CIA ແລະ ບັນດາແຜນງານ; ແລະ ການຕິດຕາມກວດກາທີ່ມີຫຼາຍພາກສ່ວນ ແລະ ໃນຂັ້ນພາກພື້ນ (Franks, Brereton, ແລະ Moran ປີ 2010. Franks ແລະ ອື່ນໆ ປີ 2010). ວິທີການເຫຼົ່ານີ້ ມີຄວາມສັບສົນທີ່ແຕກຕ່າງກັນໄປ, ເຊິ່ງແຕ່ລະວິທີລ້ວນແລ້ວແຕ່ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີລະດັບຂອງຈຸດທິຂອງຄວາມເປັນຜູ້ໃຫຍ່ໃນການພົວພັນການຮ່ວມມືທີ່ແຕກຕ່າງກັນ. ເນື່ອງຈາກສິ່ງທ້າທາຍທີ່ຄາດວ່າຈະເກີດຈາກການເຮັດ CIA ຢູ່ໃນປະເທດທີ່ກຳລັງພັດທະນາ, ການຮ່ວມມືລະຫວ່າງບັນດາຜູ້ສະເໜີໂຄງການ ໃຫ້ຄວາມຫວັງໃນການບັນລຸຄາດໝາຍດ້ານປະສິດທິພາບໂດຍຜ່ານການແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ແລະ ວິທີການຄຸ້ມຄອງຮ່ວມກັນ ເຊິ່ງຄາດວ່າຈະປັບປຸງຄຸນນະພາບຂອງ CIA ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງທີ່ຕິດພັນກັບຜົນກະທົບສະສົມທີ່ບໍ່ສາມາດຄຸ້ມຄອງໄດ້ ແລະ ໃນຂະນະດຽວກັນກໍ່ຊ່ວຍເຮັດໃຫ້ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍມີປະສິດທິຜົນຫຼາຍຂຶ້ນ . ຄວາມພະຍາຍາມໃນການຮ່ວມມືດັ່ງກ່າວ ແມ່ນໜຶ່ງແຮງຜັກດົນໃນໄລຍະຕົ້ນຂອງການພັດທະນາກອບຂອງຂະບວນການ CIA.

ຕາຕະລາງ 2. ຊ່ອງຫວ່າງດ້ານການປົກຄອງສໍາລັບການປະເມີນຜົນກະທົບສະສົມ

ສະພາບ ປົກກະຕິຂອງ ການປົກຄອງ	ຈະເຮັດແນວໃດ?
ບໍ່ມີນະໂຍບາຍ ຫຼື ກອບມິຕິກໍາສໍາລັບ CIA	ກຳນົດ ແລະ ນໍາໃຊ້ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນຂ່າວສານບາງສ່ວນກ່ຽວກັບນະໂຍບາຍ ຫຼື ຂໍ້ຈຳກັດດ້ານລະບຽບການສໍາລັບການພັດທະນາ (ຕົວຢ່າງ ເຊັ່ນ ຖະແຫຼງການດ້ານນະໂຍບາຍ, ການປະເມີນຍຸດທະສາດ ຫຼື ຂອງຂະແໜງການ, ແຜນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ/ຫຼື ຄາດໝາຍການພັດທະນາລະດັບຊາດ ແລະ ລະດັບພາກພື້ນ, ລວມທັງ ທີ່ຢູ່ພາຍໃຕ້ສັນຍາ ແລະ ສິນທິສັນຍາສາກົນ); ນໍາໃຊ້ຄວາມຍິນຍົງ, ບໍ່ສາມາດປ່ຽນແທນ, ແລະ ຄວາມອ່ອນແອ/ດ້ອຍໂອກາດເປັນຕົວແທນໃນການກຳນົດຂອບເຂດທີ່ຍອມຮັບໄດ້ ສໍາລັບຊ່ອງຫວ່າງດ້ານນະໂຍບາຍ ແລະ ລະບຽບການທັງໝົດ. ຈໍາເປັນໃຫ້ມີຄວາມຊໍານານດ້ານວິຊາການ ເພື່ອທີ່ຈະເຂົ້າໃຈ ແລະ ນໍາໃຊ້ແນວຄວາມຄິດໃນເຮັດ CIA ແບບຍິນຍົງ ແລະ ເບິ່ງດ້ານຄວາມສ່ຽງ.
ບໍ່ມີກົນໄກການວາງແຜນ ຫຼື ການຮ່ວມມືໃນການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນໃນລະດັບພາກພື້ນ	ໃຫ້ລັດຖະບານ ແລະ ພາກສ່ວນທີ່ສາມຮັບຮູ້ຈຸດປະສົງ, ຂະບວນການ, ແລະ ຄວາມຕ້ອງການໃນການເຮັດ CIA/RCIA ດັ່ງແຕ່ເລີ່ມຕົ້ນ ແລະ ປົກສາທາລິ ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງເຂົາເຈົ້າໃນຂະບວນການ (ລວມທັງຜົນສະທ້ອນ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຂອງການເຂົ້າຮ່ວມໃນຂະບວນການນີ້); ປົກສາທາລິຄວາມຕ້ອງການຂອງອໍານາດການປົກຄອງລັດຖະບານໃນການອອກໃບອະນຸຍາດສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ແລະ ຮັບປະກັນວ່າການເຮັດ ESIA ແລະ CIA/RCIA ຈະສະໜອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານທີ່ຈໍາເປັນໃຫ້ແກ່ລັດຖະບານໃນການຕັດສິນໃຈ; ປະເມີນລະດັບຂອງການມີສ່ວນຮ່ວມທີ່ເປັນໄປໄດ້ສໍາລັບລັດຖະບານ ແລະ ພາກສ່ວນທີ່ສາມ ແລະ ຕົກລົງ ກັບເຂົາເຈົ້າກ່ຽວກັບການມີສ່ວນຮ່ວມ ລວມທັງພາລະບົດບາດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ; ຊຸກຍູ້ການເຂົ້າຮ່ວມຂອງລັດຖະບານ, ພາກສ່ວນທີ່ສາມ, ແລະ ຜູ້ຕາງໜ້າຂອງຊຸມຊົນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ໃນການກຳນົດຂອບເຂດ, ການທົບທວນຄືນສິ່ງທີ່ຄົ້ນພົບຈາກການ ເຮັດ CIA / RCIA, ຍຸດທະສາດການຄຸ້ມຄອງທີ່ສະເໜີ, ແລະ ການ ຕິດຕາມກວດກາຜົນກະທົບ.

ຊ່ອງຫວ່າງແມ່ນສາມາດກຳນົດຈາກການປຽບທຽບສິ່ງທີ່ເໝາະສົມໃນຕາຕະລາງທີ 3 ກັບສະພາບການຕົວຈິງສໍາລັບການພັດທະນາທີ່ສະເໜີ. ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ, ມີສອງວິທີການສໍາລັບ ຄຸ້ມຄອງຊ່ອງຫວ່າງດ້ານພາລະບົດບາດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ. ວິທີທໍາອິດ, ອະທິບາຍ ແລະ ໃຫ້ໄດ້ການຍອມຮັບສໍາລັບທຸກພາລະບົດບາດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ: ກຳນົດຢ່າງຈະແຈ້ງພາລະບົດບາດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງລູກຄ້າ ໂດຍທຽບໃສ່ຂອງລັດຖະບານ, ພາກສ່ວນທີ່ສາມ, ຊຸມຊົນທີ່ໄດ້ຮັບກະທົບ, ແລະ ສາທາລະນະຊົນ, ແລະ ຮັບປະກັນໃຫ້ທຸກພາກສ່ວນເຂົ້າໃຈໃນພາລະບົດບາດຂອງຕົນ. ວິທີທີສອງ, ໃນສ່ວນໜຶ່ງຂອງຂະບວນການ CIA ຫຼື RCIA, ຮັບປະກັນໃຫ້ມີການຕິດຕໍ່ສື່ສານຢ່າງກວ້າງຂວາງກ່ຽວກັບພາລະບົດບາດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບທີ່ສ້າງຂຶ້ນ— ແຈ້ງໃຫ້ພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ, ອົງການ NGO, ແລະ ກຸ່ມທີ່ອາດມີຄວາມ ສົນໃຈອື່ນໆຈາກພາຍໃນ ແລະ ພາຍນອກ ກ່ຽວກັບ DAI ແລະ ພາກພື້ນ.

ຕາຕະລາງ 3. ພາລະບົດບາດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນການເຮັດ CIA ພາຍໃຕ້ ສະພາບຂອງການປົກຄອງທີ່ເໝາະສົມ

ພາລະບົດບາດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ	ລະດັບ	ຈຸດປະສົງ
<p>ລັດຖະບານ</p> <ul style="list-style-type: none"> ສ້າງນະໂຍບາຍ ແລະ ກອບມືຕິກຳສຳລັບການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນ ແລະ ຜົນກະທົບສະສົມ. ສ້າງຕັ້ງ ແລະ ນຳພາໂຄງຮ່າງການວາງແຜນລະດັບພາກພື້ນ ແລະ ກົນໄກການຮ່ວມມືສຳລັບການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຈາກການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນ ແລະ ຜົນກະທົບສະສົມ (ຕົວຢ່າງ ຍຸດທະສາດການຊົດເຊີຍລວມ). ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂະບວນການ ການໃຫ້ອະນຸຍາດທີ່ພິຈາລະນາຜົນກະທົບສະສົມຈາກການພັດທະນາ ແລະ ຄວາມກົດດັນທັງໝົດ, ແລະ ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບຄຸນຄ່າ ແລະ ຂໍ້ຈຳກັດ ຕາມແຜນຂອງພາກພື້ນ ແລະ ກອບລະດັບຊາດ. ອອກແບບ ແລະ ດຳເນີນການສຶກສາ CIA ຂອງເຂດພາກພື້ນທີ່ມີສະພາບພື້ນຖານ (ປະຫວັດສາດ) ແລະ ຂໍ້ມູນພື້ນຖານໃນອະນາຄົດທີ່ຄາດການໄດ້, ໂດຍອີງໃສ່ຄວາມອາດສາມາດທີ່ໄດ້ຈາກ VECs ອະນຸມັດໃຫ້ສ້າງໂຄງການຂອງຂະແໜງການເອກະຊົນບົນພື້ນຖານຂອງຂໍ້ມູນນີ້. ນຳພາການພັດທະນາ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການຕິດຕາມຜົນກະທົບສະສົມລະດັບພາກພື້ນ ທີ່ມີການວິເຄາະຄວາມກົດດັນ ແລະ ຜົນກະທົບຕໍ່ການພັດທະນາໃນລະດັບພາກພື້ນ ແລະ ປຽບທຽບຜົນໄດ້ຮັບກັບຄຸນຄ່າ ແລະ/ ຫຼື ຂໍ້ຈຳກັດທີ່ຍອມຮັບໄດ້ໃນການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນ. 	<p>ລະດັບຊາດ, ຂັ້ນແຂວງ, ພາກພື້ນ, ແລະ/ ຫຼື ທ້ອງຖິ່ນ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ກຳນົດບຸນຄ່າ ແລະ ຂໍ້ຈຳກັດທີ່ຍອມຮັບໄດ້ສຳລັບການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນ. ກຳນົດທີ່ຕັ້ງສຳລັບປະເພດ ແລະ ຂໍ້ຈຳກັດໃນການພັດທະນາທີ່ຍອມຮັບໄດ້. ກຳນົດການປະກອບສ່ວນຈາກແຕ່ລະການພັດທະນາໃຫ້ຜົນກະທົບສະສົມໃນພາກພື້ນ, ໃຫ້ການຮັບປະກັນຕໍ່ສາທາລະນະ ແລະ ຜູ້ສະເໜີໂຄງການວ່າ ການພັດທະນາທີ່ສະເໜີແມ່ນຢູ່ພາຍໃນຂອບເຂດກຳນົດທີ່ຍອມຮັບໄດ້ຕາມຂອບມືຕິກຳລວມທັງແຜນ ແລະ ຂະບວນການລະດັບພາກພື້ນ. ໃຫ້ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບສະພາບຂອງ VECs ໃນພາກພື້ນ ແລະ ຮັບປະກັນວ່າຄຸນຄ່າຂອງຜົນກະທົບສະສົມ ແລະ ຈຸດປະສົງຂອງການພັດທະນາແມ່ນສາມາດປັນລຸໄດ້; ໃຫ້ຖານຂໍ້ມູນສຳລັບ CIA ໃນຂັ້ນໂຄງການ, ແລະ ໃຫ້ແນ່ໃຈວ່າຂໍ້ມູນນີ້ແມ່ນສາມາດເອົາໄດ້ໂດຍບໍ່ເສຍຄ່າ.
<p>ຜູ້ສະເໜີໂຄງການຂະແໜງເອກະຊົນ</p> <ul style="list-style-type: none"> ອອກແບບ ແລະ ດຳເນີນການສຶກສາຜົນກະທົບ CIA ຫຼື RCIA ທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຈາກໂຄງການໂດຍຕໍ່ຍອດຈາກການສຶກສາ CIA ທີ່ດຳເນີນການໂດຍລັດຖະບານ. ຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຜົນກະທົບສະສົມທີ່ຕິດພັນກັບການພັດທະນາຕະຫຼອດໄລຍະຂອງໂຄງການ. ສະໜອງຂໍ້ມູນຈາກຕິດຕາມກວດກາຜົນກະທົບສະສົມຂັ້ນໂຄງການໃຫ້ແກ່ໂຄງການຕິດຕາມກວດກາຜົນກະທົບສະສົມລະດັບພາກພື້ນ. ສະໜັບສະໜູນໂຄງຮ່າງການວາງແຜນລະດັບພາກ ພື້ນ ແລະ ກົນໄກການຮ່ວມມືສຳລັບການຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບສະສົມເພື່ອປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ເກີນຂໍ້ຈຳກັດ; ເຂົ້າຮ່ວມຢ່າງຕັ້ງໜ້າຕາມຈຳເປັນໃນລະບົບການຮ່ວມມື ກັບລັດຖະບານ, ຂະແໜງການເອກະຊົນ, ແລະ ສາທາລະນະ. 	<p>ພາກພື້ນ, ທ້ອງຖິ່ນ ແລະ/ ຫຼື ເຂດໂຄງການ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ໃຫ້ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບຜົນກະທົບສະສົມສຳລັບການປະເມີນໂຄງການແກ່ສະຖາບັນການເງິນ ແລະ ຜູ້ມີຄວາມສາມາດຕັດສິນໃຈ. ໃຫ້ມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບຄຳໝັ້ນ ສັນຍາ ກ່ຽວກັບ CIA ແລະ/ ຫຼື ເງື່ອນໄຂອະນຸຍາດ; ຄຸ້ມຄອງການພັດທະນາເພື່ອປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ VECs ເກີນຂໍ້ຈຳກັດ. ສະໜອງຂໍ້ມູນທີ່ຈຳເປັນກ່ຽວກັບຜົນກະທົບສະສົມຂັ້ນໂຄງການຕໍ່ລັດຖະບານ ເພື່ອຄຸ້ມຄອງຄວາມບໍ່ແນ່ ນອນໃນການຄາດຄະເນຜົນກະທົບ ແລະ ປ້ອງກັນ ບໍ່ໃຫ້ VECs ເຖິງຂອບເຂດຈຳກັດ. ຊ່ວຍໃຫ້ການຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ ຜົນກະທົບສະສົມມີປະສິດທິຜົນ ແລະ ຢູ່ໃນຂະໜາດທີ່ເໝາະສົມ; ສະໜັບສະໜູນການຮ່ວມມືກັບຫຼາຍພາກສ່ວນໃນການແກ້ໄຂບັນຫາກ່ຽວກັບ CIA.

ຕາຕະລາງ 3. ພາລະບົດບາດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນການເຮັດ CIA ພາຍໃຕ້ ສະພາບຂອງການປົກຄອງທີ່ແໜ້ນສົມ ຕໍ່

ພາລະບົດບາດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ	ລະດັບ	ຈຸດປະສົງ
<p>ພາກສ່ວນທີສາມ (ການພັດທະນາທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ແລະ ໃນອະນາຄົດ ແລະ/ ຫຼື ຜູ້ຊົມໃຊ້ ຊັບພະຍາກອນ)</p> <ul style="list-style-type: none"> ຄ້າຍຄືກັບຜູ້ສະເໜີ, ແຕ່ກວມເອົາການພັດທະນາທີ່ມີ ຢູ່ແລ້ວ ຫຼື ໃນອະນາຄົດ ປະເມີນ ແລະ ຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບສະສົມຂອງການ ພັດທະນາທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ. ປະເມີນ ແລະ ຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບສະສົມຂອງ ການພັດທະນາໃນອະນາຄົດ; ກະກຽມ ESIA ແລະ CIA ເພື່ອໃຫ້ຜູ້ມີສິດຕິດສິນໃຈອະນຸຍາດຕາມຈຳເປັນ. ເກັບກຳ ແລະ ສະໜອງຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການຕິດຕາມກວດກາຜົນກະທົບສະສົມໃນລະດັບພາກພື້ນ. ເຂົ້າຮ່ວມໃນໂຄງຮ່າງການວາງແຜນ ແລະ ກິນໄກການ ຮ່ວມມືລະດັບພາກພື້ນ ສຳລັບການຄຸ້ມຄອງ CIA ລະດັບພາກພື້ນ ຫຼື ໃນລະດັບທີ່ໃຫຍ່ຂຶ້ນ. 	<p>ພາກພື້ນ, ຫ້ອງຖິ່ນ ແລະ / ຫຼື ເຂດ.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ໃຫ້ລາຍລະອຽດກ່ຽວກັບຜົນກະທົບຂອງການພັດທະນາທີ່ມີຢູ່ແລ້ວຕໍ່ຜູ້ສະເໜີໂຄງການ ແລະ ຜູ້ພັດທະນາອື່ນໆ, ຜູ້ມີຄວາມສາມາດໃນການຕິດສິນໃຈ, ແລະ ໂຄງການຕິດຕາມກວດກາຂັ້ນພາກພື້ນ. ໃຫ້ລາຍລະອຽດກ່ຽວກັບການພັດທະນາທີ່ສະເໜີຕໍ່ຜູ້ສະເໜີໂຄງການ ແລະ ຜູ້ພັດທະນາອື່ນໆ, ລັດຖະບານ, ແລະ ພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ (ເຊັ່ນ: ລາຍລະອຽດຂອງໂຄງການ, ການວິເຄາະຜົນກະທົບ, ESIA/CIA). ໃຫ້ຂໍ້ມູນໂຄງການທີ່ຈຳເປັນຕໍ່ໂຄງການຕິດຕາມກວດກາຜົນກະທົບສະສົມລະດັບພາກພື້ນ. ຊ່ວຍໃຫ້ການຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບສະສົມໃນລະດັບພາກພື້ນມີປະສິດທິພາບ; ສະໜັບສະໜູນຂະບວນການຮ່ວມມືກັບຫຼາຍພາກສ່ວນ.
<p>ປະຊາຊົນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ແລະ ສາທາລະນະຊົນ</p> <ul style="list-style-type: none"> ການເຂົ້າຮ່ວມຂອງສາທາລະນະຊົນໃນການຕັ້ງຄຳສຳລັບນະໂຍບາຍ ແລະ/ຫຼື ກອບກິດໝາຍ ແລະ ແຜນການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນຂອງພາກພື້ນ. ຊຸມຊົນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບເຂົ້າຮ່ວມໃນການເຮັດ CIA ຂອງແຕ່ລະໂຄງການ. ການເຂົ້າຮ່ວມຂອງສາທາລະນະຊົນໃນຮ່ວມມືຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບສະສົມ. 	<p>ພາກພື້ນ, ຫ້ອງຖິ່ນ ແລະ / ຫຼື ເຂດ.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ຮັບປະກັນວ່າຂໍ້ຈຳກັດ ແລະ ສະພາບການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນໃນລະດັບພາກພື້ນ ສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນຄຸນຄ່າຂອງສາທາລະນະຊົນ. ໃຫ້ຄຸນຄ່າຂອງປະຊາຊົນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບມີຢູ່ໃນການກຳນົດຂອບເຂດເບື້ອງຕົ້ນ ແລະ ການປະເມີນ CIAs ໃນລະດັບໂຄງການ. ສົ່ງເສີມຄວາມເປັນເຈົ້າການຂອງສາທາລະນະຊົນໂດຍສະເພາະແມ່ນຈຸດປະສົງ ແລະ ຜົນໄດ້ຮັບຂອງການຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບສະສົມ.

3.2 ຂໍ້ແນະນຳ ທີ 2: ສ້າງ ແລະ ຮັກສາສາຍພົວພັນທີ່ມີລັກສະນະສ້າງສັນກັບລັດຖະບານ ແລະ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມອື່ນໆ

ການສ້າງ ແລະ ຮັກສາສາຍພົວພັນທີ່ສ້າງສັນກັບລັດຖະບານ ແລະ ພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ ອື່ນໆ ຕະຫຼອດ ໄລຍະຂອງໂຄງການແມ່ນສ່ວນໜຶ່ງຂອງການເຮັດ CIA ຫຼື RCIA. ຕາຕະລາງ ທີ 4 ສະແດງໃຫ້ເຫັນ ລາຍລະອຽດສະເພາະກ່ຽວກັບສະຖານທີ່ ແລະ ຈຸດປະສົງຂອງການຕິດຕໍ່ພົວພັນ. ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຂໍ້ຈຳກັດດ້ານຄວາມອາດສາມາດສາມາດ ອາດເຮັດໃຫ້ລັດຖະບານ ແລະ ພາກສ່ວນອື່ນໆບໍ່ສາມາດເຂົ້າຮ່ວມ ໃນຂະບວນການ CIA ຫຼື RCIA ໄດ້ຕາມຕ້ອງການ. ໃນກໍລະນີທີ່ຄວາມອາດສາມາດຂອງລັດຖະບານຍັງຕໍ່າ, ການຕິດຕໍ່ພົວພັນຄວນຈະເກີດໜ້ອຍທີ່ສຸດໃນເຂດທີ່ໄດ້ກຳນົດໃນຕາຕະລາງ ທີ 4; ແຕ່ໃນກໍລະນີທີ່ຄວາມອາດ ສາມາດມີຫຼາຍກວ່າ ມັນອາດເປັນທີ່ເປັນປະໂຫຍດທີ່ຈະເພີ່ມຈຳນວນ ແລະ/ ຫຼື ຂອບເຂດໃນການຕິດຕໍ່ພົວພັນ.

ຕາຕະລາງ ທີ 4. ການພົວພັນກັບພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງໃນການເຮັດ CIA

ພາກສ່ວນ	ສະຖານທີ່ໃນຂະບວນການປາບປາມການກຳນົດການພົວພັນກັບພາກສ່ວນ		ຈຸດປະສົງຂອງການພົວພັນ
	ຕໍ່າສຸດ	ເໝາະສົມ	
ລັດຖະບານ	<p>ການປະເມີນຜົນ- ການກຳນົດ ຂອບເຂດເບື້ອງຕົ້ນ, ຂໍ້ມູນພື້ນຖານ, ການເກັບກຳຂໍ້ມູນ, ການທົບທວນຄືນ ກ່ຽວກັບຜົນກະທົບທີ່ໄດ້ຄົ້ນພົບ</p> <p>ການຄຸ້ມຄອງ- ເກັບກຳຂໍ້ມູນ ແລະ ທົບ ທວນຄືນຂໍ້ມູນຈາກການຕິດຕາມກວດກາ ຜົນກະທົບສະສົມ</p>	<p>ລັດຖະບານນຳພາການເຮັດ CIA ແບບ ມີສ່ວນຮ່ວມບໍ່ວ່າຈະເປັນການວາງແຜນ, ການອອກໃບອະນຸຍາດ, ຕິດຕາມກວດກາ, ແລະ ຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບສະສົມ</p>	<p>ໃຫ້ຜູ້ສະເໜີໂຄງການຮັບຮູ້ ມາດຕະຖານ ຂອງລັດຖະບານ, ຂໍ້ມູນ, ແນວຄວາມຄິດ, ຄວາມ ຊຳນານ, ຂໍ້ກັງວົນ ແລະ ການກວດສອບ ຄວາມຖືກຕ້ອງຂອງການປະເມີນຜົນ; ໃຫ້ຄວາມສະດວກໃນດ້ານພາລະບົດບາດ ຂອງ ລັດຖະບານ ໃນການຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ ການຮ່ວມມື</p>
ພາກສ່ວນທີສາມ	<p>ການປະເມີນຜົນ- ຮັບຮູ້ ຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບການສຶກສາ ແລະ ຜົນໄດ້ຮັບ</p> <p>ການຄຸ້ມຄອງ- ການແຈ້ງໃຫ້ຊາບ ກ່ຽວກັບການຕິດຕາມກວດກາຜົນ ກະທົບສະສົມ ແລະ ໂຄງການ ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຜົນໄດ້ຮັບທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງ</p>	<p>ສະໜອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານກ່ຽວກັບໂຄງການ ທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ແລະ ຖືກສະເໜີ; ມີສ່ວນຮ່ວມ ໃນການແກ້ໄຂທີ່ມີການຮ່ວມມື, ການຕິດຕາມ ແລະ ຄຸ້ມຄອງ</p>	<p>ໃຫ້ຜູ້ສະເໜີໂຄງການທີ່ມີຂໍ້ມູນ ຂ່າວສານກ່ຽວກັບພາກສ່ວນ ທີ່ສາມທີ່ຈຳເປັນສຳລັບການເຮັດ CIA; ສົ່ງເສີມການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງ ພາກສ່ວນທີສາມໃນການຮ່ວມມືເພື່ອ ຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ຄຸ້ມຄອງ</p>
ຊຸມຊົນ ແລະ ສາທາລະນະຊົນ ທີ່ໄດ້ຮັບ ຜົນກະທົບ	<p>ການປະເມີນຜົນ- ກຳນົດຂອບເຂດເບື້ອງຕົ້ນ</p> <p>ການປະເມີນຄວາມສຳຄັນ</p> <p>ການຄຸ້ມຄອງ - ເກັບກຳຂໍ້ມູນ ແລະ ທົບທວນຄືນຂໍ້ມູນການຕິດຕາມກວດກາ ຜົນກະທົບສະສົມ</p>	<p>ໃຫ້ມີຫຼາຍຂັ້ນຕອນ ໃນຂະບວນການ CIA ເທົ່າທີ່ເປັນໄປໄດ້, ຕົວຢ່າງ, ການເກັບກຳຂໍ້ມູນ ,ການສ້າງມາດຕະການແກ້ໄຂ ຫຼື ຫຼຸດຜ່ອນ, ຕິດຕາມ ກວດກາຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ</p>	<p>ໃຫ້ຄຳນຶງເຖິງຄຸນຄ່າ ແລະ ຄວາມກັງວົນ ຂອງປະຊາຊົນ ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບໃນຂະບວນການ ເຮັດ CIA; ຍາດແຍ່ງເອົາການສະໜັບ ສະໜູນຈາກ ສາທາລະນະຊົນ ແລະ ຄວາມເຂົ້າໃຈ ໃນລະຫວ່າງການວາງແຜນ ແລະ ການດຳເນີນງານຂອງໂຄງການ</p>

ສະຫຼຸບ

ສະຫຼຸບ

ໃນຂະນະທີ່ການຂະຫຍາຍຂອບເຂດຂອງ CIA ດ້ານທີ່ຕັ້ງພູມສາດ ແລະ ເວລາ(ຖ້າທຽບກັບ ESIA) ມັກຈະເປັນສິ່ງທ້າທາຍ, ສິ່ງທ້າທາຍທີ່ສຳຄັນທີ່ສຸດໃນການປະຕິບັດ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂະບວນການ CIA ທີ່ດີ ແມ່ນນອນຢູ່ໃນລັກສະນະຂອງການປະເມີນທີ່ມີຫຼາຍພາກສ່ວນ. ເພື່ອ ອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການປະເມີນ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບສະສົມ, ຜູ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕົວຈິງໄດ້ ຮຽກຮ້ອງໃຫ້, ແລະ ລັດຖະບານຂອງ ປະເທດພັດທະນາຈຳນວນໜຶ່ງກຳລັງພັດທະນາກອບຂອງຂະບວນການເຮັດ CIA ທີ່ເໝາະສົມສຳລັບ ພາກພື້ນ. ກອບດັ່ງກ່າວຈະສະໜັບສະໜູນ CIA ໂດຍ:

- ການສ້າງກົນໄກທີ່ໂປ່ງໃສເພື່ອເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນຂ່າວສານກ່ຽວກັບການພັດທະນາທີ່ສະເໝີ;
- ການສ້າງຈຸດທຽບຖານສຳລັບສະພາບ VEC ໃນລະດັບພາກພື້ນ;
- ໃຫ້ມີຂໍ້ມູນຂ່າວສານກ່ຽວກັບ ສະພາບປະຈຸບັນ ແລະ ທ່າອ່ຽງຂອງ VEC;
- ໃຫ້ມີຂໍ້ມູນຂ່າວສານກ່ຽວກັບຜົນກະທົບຂອງການພັດທະນາທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ;
- ສະໜອງເຄື່ອງມືແບບຈຳລອງສຳລັບພາກພື້ນທີ່ເປັນໄປໄດ້; ແລະ
- ການພັດທະນາກອບຂອງມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນ ແລະ ຕິດຕາມກວດກາຜົນກະທົບສະສົມສຳລັບ ພາກພື້ນ.

ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ກອບເຫຼົ່ານີ້ໂດຍທົ່ວໄປແມ່ນບໍ່ຍັງບໍ່ທັນສົມບູນ ຫຼື ມີຢ່າງກວ້າງຂວາງເທື່ອ.

ການສ້າງໂຄງຮ່າງສະໜັບສະໜູນການເຮັດ CIA ລະດັບພາກພື້ນ ແມ່ນເກີນຄວາມສາມາດຂອງຜູ້ສະເໜີ ໂຄງການໃດໜຶ່ງ. ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ການປະຕິບັດທີ່ດີໃນການປະເມີນ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບສະສົມ ປະກອບມີການສະໜັບສະໜູນການພັດທະນາກອບ ດັ່ງກ່າວ. ເຊິ່ງອາດເຫັນໄດ້ວ່າມີຫຼາຍຮູບແບບເຊັ່ນ: ການ ເຮັດວຽກເພື່ອດຶງເອົາພາກສ່ວນຕ່າງໆເຂົ້າມາຮ່ວມໃນຂະບວນການ CIA ຫຼື RCIA; ແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບ ຜົນໄດ້ຮັບຂອງໂຄງການໃນການເຮັດ CIA ຫຼື RCIA ລວມທັງບັນດາຂໍ້ສະເໜີເນາະທີ່ມີລັກສະນະສະເພາະ ສຳລັບໂຄງການ ແລະ ການປະຕິບັດ ການຄຸ້ມຄອງລະດັບພາກພື້ນທີ່ຈຳເປັນໂດຍຜູ້ອື່ນເພື່ອຄຸ້ມຄອງຜົນກະ ທົບສະສົມຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ, ແລະ ສະໜັບສະໜູນການປະຕິບັດການ ວິທີການຮ່ວມກັນໃນການຄຸ້ມຄອງ ຜົນກະທົບສະສົມໂດຍຜ່ານເຄືອຂ່າຍ ແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນຂ່າວສານ, ການດຶງເອົາຊັບພະຍາກອນເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ການຄຸ້ມຄອງຮ່ວມກັນ, ແລະການມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຕິດຕາມຂອງຫຼາຍພາກສ່ວນ ແລະ/ຫຼື ລະດັບພາກພື້ນ.³⁸

³⁸ ເຖິງແມ່ນບໍ່ມີການຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີ CIA ສະເພາະຂອງໂຄງການ, ການປະຕິບັດການຄຸ້ມຄອງ ກຸ່ມແວດລ້ອມທີ່ດີຈະສະໜັບສະໜູນຄວາມພະຍາຍາມຂອງ ພາກພື້ນໃນການປະເມີນ ແລະ ຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບສະສົມ. ເຊິ່ງລວມມີການເຮັດບົດລາຍງານ ESIA ຂອງໂຄງການ ແລະ ການຕິດຕາມຜົນໄດ້ຮັບ ກ່ຽວກັບຜົນກະທົບໂຄງການໃຫ້ກັບຜູ້ທີ່ເຮັດວຽກໃນການຄຸ້ມຄອງ ຜົນກະທົບສະສົມໃນສະພາບການຂອງພາກພື້ນ.

ນອກຈາກນີ້, ເນື່ອງຈາກວ່າກອບເຫດຜົນພື້ນຖານສໍາລັບ ESIA ແລະ CIA ແມ່ນຄືກັນ ແລະ ທັງສອງ ມີຫຼາຍເຄື່ອງມືທີ່ເປັນມາດຕະຖານ³⁹ ແລະ ວິທີການວິເຄາະອັນດຽວກັນ, ຍຸດທະສາດ ສໍາຄັນທີ່ຈໍາ ເປັນໃນການແກ້ໄຂກອບຂອງ CIA ທີ່ຂະຫຍາຍເພີ່ມຂຶ້ນແມ່ນຄວນຮັບປະກັນສິ່ງຮ້ອນໂຂດດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- ທີມງານ CIA ມີຄຸນຈຸດທິ ແລະ ຄວາມສາມາດພຽງພໍ.
- ງົບປະມານສໍາລັບການເຮັດ CIA ແມ່ນຖືກກໍານົດ ແລະ ມີໃນງົບປະມານຂອງໂຄງການຕາມ ຈໍານວນທີ່ໄດ້ຈັດສັນໄວ້ ຢ່າງເໝາະສົມຕາມຂອບເຂດ ແລະ ລະດັບລາຍລະອຽດຂອງ CIA ທີ່ຄາດໄວ້.
- ກໍານົດເວລາໃນການປະເມີນຜົນທີ່ເໝາະສົມ, ໂດຍຄໍານຶງເຖິງຂອບເຂດທີ່ໃຫຍ່ຂຶ້ນ ແລະ ສະພາບການທີ່ ສັບຊ້ອນຈາກການມີຫຼາຍພາກສ່ວນ.
- ນໍາໃຊ້ຂໍ້ມູນຂ່າວສານທີ່ດີທີ່ສຸດ ແລະ ໃໝ່ທີ່ສຸດ ແລະ ຝຶກຈາລະນາຄວາມເຫັນຂອງຊ່ຽວຊານ.

ຄວນມີການຄິດໄລ່ຄາດຄະເນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍເບື້ອງຕົ້ນໃນການຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນໃນໄລຍະຕົ້ນ ຂອງການພັດທະນາໂຄງການ, ແຕ່ສໍາລັບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທັງໝົດອາດຈໍາເປັນຈະຕ້ອງໄດ້ມີການປະເມີນຄືນ ໃນເວລາທີ່ CIA ຫຼື RCIA ສໍາເລັດສົມບູນ.

ມັນເປັນສິ່ງສໍາຄັນຕໍ່ກັບຄວາມສໍາເລັດຂອງ CIA ຫຼື RCIA, ຕາມຄວາມເໝາະສົມ, ໃນການຫຼຸດ ຜ່ອນສໍາລັບໂຄງການໃດໜຶ່ງ ແລະ, ຕາມຈໍາເປັນ, ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດ ການຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບ ສະສົມລະດັບພາກພື້ນ ຕາມທີ່ໄດ້ອອກແບບໄວ້. ໃນເວລາດຽວກັນ, ການຄາດ ຄະເນຜົນກະທົບສະສົມແມ່ນມັກ ຈະບໍ່ແນ່ນອນ. ດັ່ງນັ້ນ, ວິທີການຄຸ້ມຄອງເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕ້ອງສາມາດປັບໂຕ, ຕິດຕາມກວດກາທັງຜົນກະທົບ ແລະ ປະສິດທິຜົນຂອງວິທີການຄຸ້ມຄອງ, ແລະ ມີການດັດປັບ ເພື່ອປ້ອງກັນຜົນກະທົບສະສົມທີ່ບໍ່ສາມາດຍອມ ຮັບໄດ້. ເຊັ່ນ ດຽວກັບການຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບທີ່ກໍານົດໃນ ESIA, ຈະທີ່ດີທີ່ສຸດຖ້າການຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບ ສະສົມປະສານເຂົ້າໃນແຜນທຸລະກິດ ແລະ ຍຸດທະສາດຂອງບໍລິສັດ.

³⁹ ເບິ່ງເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ ຫຼື 2, ກອບການລາຍງານພື້ນຖານສໍາລັບ CIA.

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 1. ຕົວຢ່າງຕົວຊີ້ວັດສໍາລັບການປະເມີນຜົນກະທົບທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຂອງໂຄງການ ແລະ ຜົນກະທົບສະສົມ

ຕາຕະລາງຕໍ່ໄປນີ້ໃຫ້ຕົວຢ່າງຂອງຈຸດສຸດທ້າຍ ຫຼື ຕົວຊີ້ວັດທີ່ນໍາໃຊ້ກັບ ESIAs ໂດຍມາດຕະຖານຖ້າທຽບໃສ່ຕົວຊີ້ວັດທີ່ຖືກແນະນໍາ ຫຼື ນໍາໃຊ້ໃນການເຮັດ CIA. ຖັງທີ່ສອງສະແດງໃຫ້ເຫັນຕົວຊີ້ວັດຂອງການປ່ຽນແປງທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ໃນຂະນະທີ່ຖັງທີສາມສະແດງເຖິງຕົວຊີ້ວັດທີ່ຈະ ສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນຜົນກະທົບສະສົມຕາມ VECs ທີ່ຄັດເລືອກ. ຖັງສຸດທ້າຍໃຫ້ການອ້າງອີງການນໍາໃຊ້ມາດຕະຖານການປະຕິບັດງານຂອງ ອົງການການເງິນສາກົນ (IFC) ສໍາລັບແຕ່ລະປະເພດຜົນກະທົບ.

ລັກສະນະຂອງໂຄງການ	ຕົວຊີ້ວັດຂອງຜົນກະທົບເພີ່ມຂຶ້ນ (ESIA)	ຕົວຊີ້ວັດຂອງຜົນກະທົບສະສົມ (CIA)	ມາດຕະຖານການດໍາເນີນງານ
ໂອກາດຄ່າແຮງງານເພີ່ມ	<ul style="list-style-type: none"> ຈໍານວນຂອງຜູ້ທີ່ມີວຽກເຮັດງານທຳ ແລະ ຜູ້ຫວ່າງງານທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ, ອັດຕາການເຂົ້າຮ່ວມຂອງປະຊາຊົນ ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ມູນຄ່າຂອງລາຍຮັບທີ່ພັກຖືເອງ, ຄ່າແຮງງານ, ແລະ ລາຍຮັບອື່ນໆທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນສໍາລັບປະຊາກອນ 	<ul style="list-style-type: none"> ຈໍານວນ, ຂະໜາດ, ລະດັບສີມີຂອງກໍາລັງແຮງງານໃນພາກພື້ນ ມາດຕະການສໍາລັບການຫັນປ່ຽນ ແລະ ຄວາມຍືນຍົງໃນການດໍາລົງຊີວິດ 	1, 2
ມົນລະພິດຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ (ອາກາດ, ນໍ້າ)	<ul style="list-style-type: none"> ຄວາມເຂັ້ມຂຸ້ນຂອງສານພິດຢູ່ໃນມົນລະພິດ ແລະ/ຫຼື ນໍ້າເປື້ອນທີ່ປ່ອຍອອກ ຄວາມເຂັ້ມຂຸ້ນໃກ້ຄຽງກັບມາດຕະຖານການປ່ອຍ ປະລິມານທີ່ປ່ອຍຈາກໂຄງການ ລັກສະນະຂອງມົນລະພິດໃນອາກາດ ແລະ /ຫຼື ຄວັນທີ່ປ່ອຍຈາກໂຄງການ 	<ul style="list-style-type: none"> ຄວາມເຂັ້ມຂຸ້ນຂອງສານພິດຢູ່ໃນ ສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ຮັບເອົາ ຄວາມເຂັ້ມຂຸ້ນທຽບກັບມາດຕະຖານທີ່ເປັນທຳມະຊາດ ປະລິມານທັງໝົດຂອງສານພິດ (ຈາກທຸກແຫຼ່ງ) ລັກສະນະຂອງຮູບແບບຂອງພື້ນທີ່ຂອງຄວາມເຂັ້ມຂຸ້ນຂອງສານພິດໃນສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ຢູ່ຕອນລຸ່ມຂອງນໍ້າ 	3
ເຫດການກ່ຽວກັບພະຍາດ, ທາດເຫຼົ້າ ແລະ ບັນຫາຢາເສບຕິດ; ແລະ ອາຊະຍາກຳ ທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ	<ul style="list-style-type: none"> ຈໍານວນຂອງເຫດການກ່ຽວກັບພະຍາດຕິດຕໍ່ທາງເພດສໍາພັນ, ເຫຼົ້າ ແລະ ບັນຫາຢາເສບຕິດ; ອັດຕາຂອງອາຊະຍາກຳ ທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ການປ່ຽນແປງຄວາມຕ້ອງການດ້ານສຸຂະພາບ, ສັງຄົມ, ແລະ ການບໍລິການການກວດກາທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ 	<ul style="list-style-type: none"> ຈໍານວນເຫດການທັງໝົດ, ອັດຕາສ່ວນຂອງປະຊາກອນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ມາດຕະການສໍາລັບການຮັກສາ ສຸຂະພາບ; ຄວາມຢູ່ດີກິນດີ, ປອດໄພ ແລະ ການຮັກສາຄວາມປອດໄພຂອງຊຸມຊົນ ແລະ ພາກພື້ນ 	4
ການສູນເສຍທີ່ດິນ (ການຫັນປ່ຽນທີ່ດິນເປັນອັນອື່ນ)	<ul style="list-style-type: none"> ພື້ນທີ່ ແລະ/ ຫຼື ສັດສ່ວນຂອງເນື້ອທີ່ດິນທີ່ສູນເສຍ, ຄວາມເສຍຫາຍ, ຫຼື ເຂົ້າເຖິງບໍ່ໄດ້ຍ້ອນໂຄງການ ການປ່ຽນແປງທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນດ້ານຜົນປະໂຫຍດຂອງຜູ້ຊົມໃຊ້ທີ່ດິນທີ່ໄດ້ຮັບກະທົບ (ຕົວຢ່າງການສູນເສຍການຜະລິດ ກະສິກໍາ, ການນໍາໃຊ້ແບບກຸ້ມຕົນເອງ) 	<ul style="list-style-type: none"> ເນື້ອທີ່ດິນທັງໝົດທີ່ມີ, ມູນຄ່າຂອງດິນທີ່ໄດ້ໃຊ້ຜົນປະໂຫຍດ ປະຊາກອນທັງໝົດທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ມາດຕະການສໍາລັບການດໍາລົງຊີວິດແບບຍືນຍົງ ແລະ ຄວາມທຸກຍາກ 	5

ລັກສະນະຂອງໂຄງການ	ຕົວຊີ້ວັດຂອງຜົນກະທົບເພີ່ມຂຶ້ນ (ESIA)	ຕົວຊີ້ວັດຂອງຜົນກະທົບສະລົມ (CIA)	ມາດຕະຖານການດຳເນີນງານ
ການປັບປຸງ ຫຼື ການເຊື່ອມໂຊມຂອງແຫຼ່ງທີ່ຢູ່ອາໄສທີ່ເປັນທຳມະຊາດ ແລະ ສຳຄັນ	<ul style="list-style-type: none"> ພື້ນທີ່ ແລະ ຫຼື ອັດຕາສ່ວນ ຂອງທີ່ຢູ່ອາໄສທຳມະຊາດ ແລະ ສຳຄັນ ໄດ້ຖືກປັບປຸງ ແລະ/ ຫຼື ຊຸດໂຊມຍ້ອນ ການປ່ຽນແປງ ຈາກໂຄງການ ການປ່ຽນແປງ ກ່ຽວກັບຄຸນນະພາບ ແລະ/ ຫຼື ສະພາບທີ່ຢູ່ອາໄສຢ່າງໄວວາ 	<ul style="list-style-type: none"> ພື້ນທີ່ຂອງທີ່ຢູ່ອາໄສທີ່ສູນເສຍທັງໝົດ ການປ່ຽນແປງຂອງອັດຕາການສູນເສຍທີ່ຢູ່ອາໄສ ມາດຕະການກ່ຽວກັບການກະແຈກກະຈາຍຂອງສິ່ງມີຊີວິດ 	6
ລະບຽບການກ່ຽວກັບ ການໂຫລຂອງນ້ຳຢູ່ຕອນລຸ່ມ ການຫຼຸດຜ່ອນ, ການ ດັດແປງ, ແລະ/ ຫຼື ການກະແຈກກະຈາຍຂອງສິ່ງມີຊີວິດໃນນ້ຳ	<ul style="list-style-type: none"> ເປີເຊັນການຫຼຸດລົງຂອງນ້ຳ ທີ່ໄຫຼຢູ່ ເຂດລຸ່ມນ້ຳເມື່ອປຽບທຽບໃສ່ກັບປະລິມານການໂຫລສະເລ່ຍປະຈຳປີ ເປີເຊັນການຫຼຸດລົງຂອງຂອບເຂດທີ່ເປັນນ້ຳ ຫຼື ແຫຼ່ງທີ່ຢູ່ອາໄສທີ່ສາມາດນຳໃຊ້ໄດ້ໃນເຂດທີ່ມີຜົນກະທົບຈາກແມ່ນ້ຳ ການເຊື່ອມຕໍ່ຂອງສາຍນ້ຳທີ່ຢູ່ຕອນເທິງ ແລະ ຕອນລຸ່ມຂອງເຂື່ອນ ຫຼື ຝາຍ 	<ul style="list-style-type: none"> ການເຊື່ອມໂຍງຂອງລະບົບນິເວດນ້ຳ, ລວມທັງລະບອບການໄຫຼທຳມະຊາດ (ຕົວຢ່າງ ປະລິມານ, ຄຸນນະພາບ, ການປ່ຽນແປງ ແລະ ການຄາດຄະເນ ຕາມລະດູການ) ຄວາມສາມາດຢູ່ລອດຂອງປະຊາກອນປາທີ່ເຄື່ອນຍ້າຍຂຶ້ນລົງຕາມສາຍນ້ຳ 	1,6
ການຕາຍທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຂອງປະຊາກອນສັດປ່າ	<ul style="list-style-type: none"> ການຕາຍໂດຍທາງກົງທີ່ເກີດຈາກການດຳເນີນງານຂອງໂຄງການຕະຫຼອດໄລຍະເວລາ ອັດຕາສ່ວນຂອງການສູນເສຍປະຊາກອນທ້ອງຖິ່ນ (ຫຼື ລະດັບ) ທຽບກັບຈຳນວນ (ຫຼື ລະດັບ) ປະຊາກອນໂລກ ແລະ/ ຫຼື ລະດັບພາກພື້ນ 	<ul style="list-style-type: none"> ການປ່ຽນແປງຂອງອັດຕາປະຊາກອນໃນພາກພື້ນ ແລະ/ ຫຼື ທົ່ວໂລກ ຫຼຸດລົງ ມາດຕະການຕໍ່ກັບການກະແຈກກະຈາຍຂອງປະຊາກອນ (ຫຼື ລະດັບ) 	6

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 2. ກອບຂອງການລາຍງານ (Logic Framework) ພື້ນຖານ – ບົດຮຽນຈາກການປະຕິບັດ CIA

ການເຮັດ CIA ແມ່ນມີຂະບວນການວິເຄາະພື້ນຖານອັນດຽວກັບການເຮັດ ESIA, ແລະ ລວມມີ ຂັ້ນຕອນດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

- ເລືອກ ບັນດາທາງເລືອກໃນການພັດທະນາ ແລະ ຕົວປ່ຽນໃນການປະເມີນ
- ເລືອກ ຈຸດສຸດທ້າຍ endpoints (VECs) ໃນການວິເຄາະແບບສົມທຽບສໍາລັບຫຼາຍທາງເລືອກ ໃນການພັດທະນາ, ໂດຍທີ່ຈະສະແດງໃຫ້ເຫັນປະສິດທິພາບຂອງແຕ່ລະທາງເລືອກ (ຕົວຊີ້ວັດ).
- ປະເມີນຜົນກະທົບທີ່ຄາດໄວ້ ຈາກແຕ່ລະທາງເລືອກໃນການພັດທະນາ ຕາມຕົວຊີ້ວັດຂອງແຕ່ລະ VEC.
- ຖ້າຫາກວ່າບໍ່ມີທາງເລືອກໃດທີ່ມີປະສິດທິພາບພຽງພໍ, ໃຫ້ອອກແບບໜຶ່ງ ຫຼື ຫຼາຍທາງເລືອກຄືນໃໝ່ (ຕົວຢ່າງ ມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນ) ໂດຍແຈ້ງຈຸດປະສົງເພື່ອການປັບປຸງປະສິດທິພາບ.
- ກວດເບິ່ງຜົນໄດ້ຮັບຂອງການວິເຄາະ, ຊຶ່ງຊາຜົນກະທົບຂອງ VECs, ແລະ ສັງລວມຜົນໄດ້ຮັບຂອງການວິເຄາະເຂົ້າເປັນຂໍ້ມູນສໍາລັບການຕັດສິນໃຈ.

ປະສິບການຂອງຜູ້ປະຕິບັດ CIA ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າການປະຕິບັດທີ່ດີໃນການເຮັດ CIA ມີລັກສະນະດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້.⁴⁰

ການຄຸ້ມຄອງຂະບວນການ:

- ຖ້າໃຫ້ເໝາະສົມແລ້ວ, CIA ຢູ່ລະດັບພາກພື້ນແມ່ນປະຕິບັດໂດຍລັດຖະບານກ່ອນທີ່ຈະອອກອະນຸມັດ (ສັນຍາສໍາປະທານ, ອອກ ໃບອະນຸຍາດ ແລະອື່ນໆ) ສໍາລັບການພັດທະນາຂະແໜງເອກະຊົນ, ຫຼື ລັດຖະບານຈະສ້າງກອບການເຮັດ CIA ເພື່ອ ສະໜັບສະໜູນ ແລະ ເຮັດມີໃຫ້ການປະຕິບັດ CIA ທີ່ດີໂດຍຜູ້ພັດທະນາຂອງຂະແໜງການເອກະຊົນ;
- ຖ້າຫາກວ່າລັດຖະບານ ຫຼື ອໍານາດການປົກຄອງອື່ນໆ ທີ່ກໍານົດໂດຍລັດຖະບານຍັງບໍ່ທັນໄດ້ດໍາເນີນການເຮັດ CIA ໃນພາກພື້ນ ຜູ້ສະເໜີໂຄງການຄວນຈະພິຈາລະນາສິ່ງທີ່ຄົ້ນພົບ ແລະ ບົດສະຫຼຸບຈາກແຜນ, ການສຶກສາ, ຫຼື ການປະເມີນຜົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເຂົ້າໃນການພັດທະນາຂະບວນການເຮັດ CIA; ແລະ
- ການເຮັດ CIA ອາດຈະເຊື່ອມໂຍງກັບການເຮັດ ESIA ແລະ ຄວນເລີ່ມເຮັດໄວສົມຄວນໃນເວລາພັດທະນາໂຄງການ ໂດຍທີ່ການພິຈາລະນາຜົນກະທົບສະສົມສາມາດຊ່ອຍໃນການຕັດສິນໃຈກ່ຽວກັບການອອກແບບໂຄງການທີ່ອີງໃສ່ຄວາມສ່ຽງ.

⁴⁰ Burris and Canter 1997; McCold and Holman 1995; Baxter, Ross, and Spaling 2001; Cooper and Sheate 2002; Antoniuk 2002; Kennett 2002; Duinker and Greig 2006, 2007; Bérubé 2007; Therivel and Ross 2007; Canter and Ross 2010; Franks, Brereton, and Moran 2010; Franks et al. 2010; Cooper 2011; Gunn and Noble 2011; IFC Performance Standard 1.

ການປຶກສາຫາລື ແລະ ການຮ່ວມມື:

- ການປຶກສາຫາລືກັບພາກສ່ວນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບແມ່ນໃຫ້ໂປ່ງໃສ, ມີຄວາມໝາຍ, ແລະ ເປັນໄປຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ. ສະໜອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານກ່ຽວກັບການພັດທະນາ ໃຫ້ແກ່ພາກສ່ວນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ, ລວມທັງຜົນໄດ້ຮັບ ຂອງການເຮັດ CIA. ຖ້າເປັນໄປໄດ້, ໃຫ້ມີການຮ່ວມມືກັບຜູ້ພັດທະນາ ແລະ ຜູ້ກວດກາກົດລະບຽບຂອງພາກສ່ວນລັດຖະບານເພື່ອອໍານວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ຄວາມພະຍາຍາມຮ່ວມກັນໃນການຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບສະສົມ; ແລະ
- ຜົນຂອງການເຮັດ CIA, ລວມທັງລາຍລະອຽດກ່ຽວກັບສະຖານະການໃນອະນາຄົດທີ່ຈະນໍາໃຊ້ ເພື່ອຄົ້ນຫາຜົນກະທົບຈາກຄວາມບໍ່ແນ່ນອນ, ແມ່ນໃຫ້ຜູ້ທີ່ເຮັດວຽກຢູ່ໃນຂະແໜງດັ່ງກ່າວສາມາດເບິ່ງໄດ້ເພື່ອຊ່ວຍສະໜັບສະໜູນການເຮັດ CIAs ໃນອະນາຄົດ ຫຼື ການສ້າງກອບ CIA ຂອງລະດັບພາກພື້ນ.

ການກຳນົດຂອບເຂດເບື້ອງຕົ້ນ:

- ເຖິງແມ່ນວ່າ ໃນເບື້ອງຕົ້ນ VECs ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງທັງໝົດຕ້ອງໄດ້ຖືກປະເມີນເພື່ອໃຫ້ການເຮັດ CIA ອຸດົມສົມບູນ, ມີພຽງແຕ່ບາງ VECs ຖືກເລືອກສໍາລັບການວິເຄາະໂດຍເບິ່ງຕາມຄວາມສໍາຄັນ, ຄວາມກ້າວໜ້າທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ, ແລະ/ຫຼື ຄວາມເປັນໄປໄດ້ຂອງຜົນກະທົບສະສົມທີ່ສໍາຄັນ.
- ການກຳນົດຂອບເຂດສ້າງສະພາບການດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມສໍາລັບ CIA, ລວມທັງ ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:
 - ຄໍານິຍາມກ່ຽວກັບ ຂອບເຂດເວລາ ແລະ ພື້ນທີ່ຈະແຈ້ງ ແລະ ບັນທຶກກ່ຽວກັບເຫດຜົນການນິຍາມດັ່ງກ່າວ.
 - ການກຳນົດການພັດທະນາອື່ນໆທີ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ VECs ທີ່ຖືກເລືອກ, ລວມທັງ ປະເພດຕ່າງໆ ຂອງການພັດທະນາທີ່ມີຜົນກະທົບທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ແຕ່ສໍາຄັນຕໍ່ VECs ທີ່ຖືກເລືອກ.
 - ການກຳນົດຕົວຂັບເຄື່ອນຕາມທຳມະຊາດທີ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ສະພາບຂອງ VECs.
 - ການກຳນົດຕົວປ່ຽນໃນຂະບວນການສິ່ງແວດລ້ອມທຳມະຊາດ ທີ່ອາດເຮັດໃຫ້ມີຜົນກະທົບສະສົມ.
 - ຝິຈາລະນາກ່ຽວກັບບັນຫາສິດອໍານາດ ແລະ ກົດໝາຍທີ່ຊ້ຳຊ້ອນ.

ການວິເຄາະ:

- ຂໍ້ສົມມຸດ ແລະ ຄວາມບໍ່ແນ່ນອນກ່ຽວກັບຜົນກະທົບສະສົມໄດ້ຖືກລະບຸໄວ້ຢ່າງຊັດເຈນ.
- ລະດັບເພດານ, ຂໍ້ຈຳກັດ, ແລະ/ຫຼື ຄາດໝາຍສໍາລັບສະພາບ ແລະ/ ຫຼື ສະຖານະພາບຂອງ VEC ແມ່ນຖືກກຳນົດ ແລະ ມີການບັນທຶກຈະແຈ້ງກ່ຽວກັບເຫດຜົນສໍາລັບການກຳນົດດັ່ງກ່າວ.
- ການກຳນົດຄວາມສໍາຄັນ ແມ່ນປັບເຂົ້າກັບແຕ່ລະ VEC.
- ການວິເຄາະຜົນກະທົບສະສົມແມ່ນເຮັດໃນສະພາບແວດລ້ອມຂອງໂຄງການ, ການພັດທະນາອື່ນໆທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ, ການພັດທະນາໃນອະນາຄົດທີ່ຄາດການໄດ້ຢ່າງສົມເຫດສົມຜົນ (ເຊິ່ງລວມມີໃນຂັ້ນຕອນຂອງການວາງແຜນ ແລະ ອື່ນໆທີ່ຄາດການໄດ້ຢ່າງສົມເຫດສົມຜົນ, ລວມທັງການພັດທະນາທີ່ອາດມີສ່ວນໄດ້ເສຍຈາກໂຄງການ), ແລະ ຕົວຂັບເຄື່ອນສິ່ງແວດລ້ອມທຳມະຊາດ. ການວິເຄາະແມ່ນບໍ່ໄດ້ຈຳກັດແຕ່ຜົນກະທົບຈາກໂຄງການໃນປະເພດດຽວກັນ ແຕ່ກວມເອົາຜົນກະທົບທີ່ສາມາດຄາດເດົາໄດ້ຢ່າງສົມເຫດສົມຜົນຕໍ່ VECs ທີ່ຖືກເລືອກທັງໝົດ.
- ການວິເຄາະອາດຖືກຈຳກັດໂດຍການຄາດຄະເນການພັດທະນາໃນອະນາຄົດທີ່ຄາດໝາຍໄວ້ຕາມຄວາມສົມເຫດສົມຜົນພຽງອັນດຽວ; ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ໃນກໍລະນີນີ້, ການວິເຄາະປະກອບມີການປະເມີນຜົນກະທົບສະສົມຕາມລະດັບການປ່ຽນແປງຂອງສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ເປັນໄປໄດ້ (ເຊິ່ງມັນບໍ່ໄດ້ສຸມໃສ່ພຽງແຕ່ສະພາບການທີ່ຄາດຄະເນໄວ້ໂດຍສະເລ່ຍ). ຕົວຢ່າງ: ຄວາມເປັນທ່ວງທີ່ສໍາຄັນກ່ຽວກັບການປ່ອຍມົນລະພິດອາດຈະແມ່ນອັດຕາການເຈືອຈາງ ແລະ ຜົນກະທົບທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຄາດວ່າຈະສູງສຸດໃນເວລາການໄຫຼຂອງນໍ້າຢູ່ໃນລະດັບຕໍ່າສຸດ, ແທນທີ່ຈະແມ່ນລະດັບສະເລ່ຍ ຫຼື ສູງສຸດ.
- ທາງເລືອກຂອງຮູບແບບການພັດທະນາຕ່າງໆຈະຖືກນໍາໃຊ້ຕາມເຫັນວ່າເໝາະສົມເພື່ອປະເມີນຄວາມສ່ຽງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມທີ່ອາດເກີດຂຶ້ນໄດ້ໃນໄລຍະຂອງໂຄງການ.

- ການວິເຄາະຜົນກະທົບສະສົມທີ່ແຕກຕ່າງກັນແມ່ນເຮັດໃນຂອບເຂດເວລາ ແລະ ພື້ນທີ່ ທີ່ເໝາະສົມສະເພາະ VEC ແລະ/ຫຼື ຜົນກະທົບສະສົມ (ຕົວຢ່າງ ສັດປາບາງຊະນິດທີ່ອາໄສຢູ່ເຂດທີ່ກວ້າງຂວາງ ແລະ ຈະໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໂຄງການໃນທົ່ວເຂດພື້ນທີ່ດັ່ງກ່າວ; ການແບ່ງແຍກ ແລະ ການດູດນໍ້າອອກຈາກສາຍນໍ້າອາດຈະເຮັດໃຫ້ເກີດຜົນກະທົບສະສົມຢູ່ໃນໄລຍະພື້ນທີ່ໄກຈາກໂຄງການທີ່ສະເໜີ, ບ່ອນທີ່ສາຍນໍ້າຕັດກັບແມ່ນໍ້າອື່ນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບເຊັ່ນດຽວກັນ).
- ການວິເຄາະ ແລະ ຂໍ້ສະຫຼຸບ ແມ່ນອີງໃສ່ຂະໜາດຂອງມາດຕະການທີ່ເໝາະສົມສໍາລັບຜົນກະທົບທີ່ຖືກປະເມີນ. ດັ່ງນັ້ນ, ຕົວຢ່າງຜົນກະທົບຈາກກິນໂກດ້ານຊີວະ(Bio physical impacts) ແມ່ນຈະຖືກວິເຄາະ ແລະ ລາຍງານຕາມປະລິມານເຖິງແມ່ນວ່າບົດສະຫຼຸບອາດຈະສະຫຼຸບຕາມຄຸນນະພາບ.
- ອະທິບາຍຄວາມແຕກຕ່າງລະຫວ່າງຂໍ້ມູນພື້ນຖານໄລຍະຍາວ ແລະ ສະພາບທີ່ສັງເກດເຫັນ, ຖ້າຮູ້, ລວມທັງຂໍ້ມູນພື້ນຖານການວິເຄາະໃນອະນາຄົດ (ທີ່ຄາດຄະເນໄດ້ໂດຍບໍ່ມີໂຄງການ).
- ການກໍານົດການປະກອບສ່ວນຂອງໂຄງການຕໍ່ຜົນກະທົບສະສົມແມ່ນອີງໃສ່ການສົມທຽບສະພາບແວດລ້ອມທີ່ຄາດຄະເນໄດ້ ເຊິ່ງເປັນຜົນຈາກການພັດທະນາທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ແລະ ໃນອະນາຄົດ (ຂໍ້ມູນພື້ນຖານໃນອະນາຄົດ) ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມເຊິ່ງເປັນຜົນຈາກເວລາທີ່ຜົນກະທົບຂອງໂຄງການເພີ່ມຂຶ້ນຈາກຂໍ້ມູນພື້ນຖານໃນອະນາຄົດ.
- ຄວາມສໍາຄັນຂອງຜົນກະທົບສະສົມ ແມ່ນພິຈາລະນາໄດ້ໂດຍອີງໃສ່ (ກ) ການປ່ຽນແປງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມຂອງ VEC ທຽບກັບຂໍ້ມູນພື້ນຖານໃນໄລຍະຍາວ ຫຼື ປະຈຸບັນ, ຫຼື (ຂ) ທຽບກັບຈຸດ ທຽບຖານທີ່ສ້າງຂຶ້ນ ແລະ/ຫຼື ຈຸດປະສົງ ສໍາລັບສະພາບ VEC.

ການຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບ:

- ການຕິດຕາມກວດກາຜົນກະທົບຄວນມີການປະເມີນເພື່ອໃຫ້ແນ່ໃຈວ່າຜົນກະທົບແບບສະສົມໄດ້ມີການກໍານົດຢ່າງຈະແຈ້ງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ. ຂໍ້ແນະນໍາໃນການຕິດຕາມກວດກາອາດຈະຂະຫຍາຍເກີນສິ່ງທີ່ຈະໄດ້ເຮັດໂດຍຜູ້ສະເໜີເພື່ອກໍານົດການ ຕິດ ຕາມກວດກາທີ່ມີການປະສານສົມທົບກັນລະຫວ່າງຜູ້ພັດທະນາ ແລະ ພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງອື່ນໆ.
- ນອກຈາກມາດຕະການ ການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຂອງໂຄງການທີ່ສະເໜີ, ອາດຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນ ແລະ/ຫຼື ການຄຸ້ມຄອງລະດັບພາກພື້ນທີ່ມີຫຼາຍພາກສ່ວນ (ຕົວຢ່າງ ການເພີ່ມມາດຕະການການຫຼຸດຜ່ອນຂອງການພັດທະນາອື່ນໆ, ການຊົດເຊີຍ, ແຜນງານການຄຸ້ມຄອງ) ທີ່ອາດຈະຈໍາເປັນໃນການຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບສະສົມໃຫ້ມີປະສິດທິຜົນເພື່ອກໍານົດ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການສະໜັບສະໜູນຈາກພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງອື່ນໆ (ລັດຖະບານ, ຜູ້ພັດທະນາ ແລະ ຊຸມຊົນ) (ຕົວຢ່າງ ຈາກອໍານາດການປົກຄອງທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ເຊັ່ນ ອົງກອນປະສານງານຂອງອ່າງໂຕ່ງ, ຖ້າຫາກມີ, ຫຼື ຖ້າຫາກວ່າບໍ່ມີ, ອາດຈະເປັນການລິເລີ່ມໃດໜຶ່ງທີ່ໄດ້ສ້າງຂຶ້ນຮ່ວມກັນໂດຍ ຫຼາຍຜູ້ສະເໜີໂຄງການ. ອ່ານຕື່ມຢູ່ Franks, Brereton , ແລະ Moran ປີ 2010; Franks ແລະ ອື່ນໆ ປີ 2010)
- ການຕິດຕາມກວດກາຜົນກະທົບສະສົມຂອງໂຄງການ ໄດ້ຖືກນໍາໃຊ້ເພື່ອປັບປຸງລະບົບການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຂັບເຄື່ອນການຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບໃນອະນາຄົດ.
- ໂດຍຫຼັກການແລ້ວ ລັດຖະບານຈະປັບປຸງບົດລາຍງານ CIA ເພື່ອເຊື່ອມສານເອົາຜົນໄດ້ຮັບຈາກການຕິດຕາມກວດກາ ຂອງໂຄງການ ເປັນບ່ອນອີງໃນການຕິດສິນໃຈໃນ ອະນາຄົດ.

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ ທີ 3. ມາດຕະຖານລາຍລະອຽດໜ້າວຽກ (ToR) ສໍາລັບ RCIA⁴¹

ລາຍລະອຽດຂອງໜ້າວຽກສໍາລັບ < ໂຄງການ >

1. ພາກສະເໜີ

ລາຍລະອຽດຂອງໜ້າວຽກ (ToR) ເຫຼົ່ານີ້ ອະທິບາຍສິ່ງທີ່ຕ້ອງການສໍາລັບການປະເມີນ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບສະສົມຢ່າງຮີບດ່ວນສໍາລັບ < ໂຄງການ >

<ໃຫ້ລາຍລະອຽດຄວາມເປັນມາກ່ຽວກັບຈຸດປະສົງ ແລະ ສະຖານທີ່ຕັ້ງຂອງໂຄງການ >

2. ຄວາມຕ້ອງການຂອງອົງການ IFC ກ່ຽວກັບ CIA

ມາດຕະຖານການດໍາເນີນງານທີ 1 ກໍານົດຂອບເຂດຂອງໂຄງການທີ່ກວມເອົາ “ຜົນກະທົບສະສົມທີ່ເປັນຜົນມາຈາກຜົນກະທົບເພີ່ມໃສ່ເຂດ ຫຼື ຊັບພະຍາກອນທີ່ຖືກນໍາໃຊ້ ຫຼື ໄດ້ຮັບ ຜົນກະທົບໂດຍກົງຈາກໂຄງການ, ຈາກການພັດທະນາທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ, ຢູ່ໃນແຜນ, ຫຼື ໃນຂະບວນ ການສະຫຼຸບການກໍານົດຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຜົນກະທົບ.” ການປະຕິບັດມາດຕະຖານການດໍາເນີນງານທີ 1 ໃຫ້ແນວຄວາມຄິດສໍາລັບຈໍາກັດຜົນກະທົບສະສົມໃຫ້ແກ້ໄຂ “ ຜົນກະທົບທີ່ໂດຍທົ່ວໄປມີຄວາມສໍາຄັນບົນພື້ນຖານຄວາມວິຕົກກັງວົນທີ່ມີລັກສະນະວິທະຍາສາດ ແລະ/ຫຼື ຈາກຊຸມຊົນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ” ຕົວຢ່າງ “ການປ່ອຍອາຍພິດທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ; ການຫຼຸດລົງຂອງກະແສນໍ້າໄຫຼໃນເຂດອ່າງໂຕ່ງອັນເນື່ອງມາຈາກການດູດນໍ້າອອກຈາກຫຼາຍບ່ອນ; ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງຕະກອນຢູ່ໃນອ່າງໂຕ່ງ; ການແຊກແຊງເສັ້ນທາງເຄື່ອນຍ້າຍ ຫຼື ການເຄື່ອນຍ້າຍຂອງສັດປ່າ; ຫຼື ເພີ່ມຄວາມໜາແໜ້ນຂອງການຈະລາຈອນ ແລະ ຈຸປະຕິເຫດອັນເນື່ອງມາຈາກການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງການສັນຈອນຢູ່ຕາມເສັ້ນທາງຂອງເຂດຊຸມຊົນ .”

ເຖິງແມ່ນວ່າ ມາດຕະຖານການດໍາເນີນງານທີ 1 ບໍ່ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີ, ຫຼື ໃຫ້ຄວາມຮັບຜິດຊອບພຽງຜູ້ດຽວແກ່ລູກຄ້າຂອງຂະແໜງການເອກະຊົນໃຫ້ສໍາເລັດການເຮັດ CIA, ແຕ່ ຂະບວນການ ການກໍານົດຜົນກະທົບ ແລະ ຄວາມສ່ຽງ “ຈະໃຊ້ສິ່ງທີ່ຄົ້ນພົບ ແລະ ຂໍ້ສະຫຼຸບຈາກແຜນ, ການສຶກສາ, ຫຼື ການປະເມີນຜົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ເໝາະສົມເຊິ່ງກະກຽມໂດຍລັດຖະບານ ຫຼື ພາກສ່ວນອື່ນໆທີ່ກ່ຽວ ຂ້ອງໂດຍກົງກັບໂຄງການ ແລະ ຂອບເຂດທີ່ສາມາດກະຕຸ້ນໃຫ້ມີການປ່ຽນແປງໄດ້” ລວມທັງ “ແຜນແມ່ບົດຂອງການພັດທະນາເສດຖະກິດ, ແຜນລະດັບປະເທດ ຫຼື ພາກພື້ນ, ການສຶກສາ ຄວາມເປັນໄປໄດ້, ການວິເຄາະທາງເລືອກອື່ນ ແລະ ການວິເຄາະສະສົມໃນພາກພື້ນ, ຂະແໜງການ, ຫຼື ການປະເມີນຜົນຍຸດທະສາດດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.” ພ້ອມນີ້, ມັນຍັງກ່າວເຖິງວ່າໃຫ້ “ລູກຄ້າສາມາດພິຈາລະນາສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ ໂດຍສຸມໃສ່ການປະກອບສ່ວນທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນໂຄງການ ຕໍ່ຜົນກະທົບທີ່ຖືກເລືອກ ເຊິ່ງໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວຖືກຮັບຮູ້ວ່າສໍາຄັນບົນພື້ນຖານຂອງຄວາມກັງວົນທີ່ມີລັກສະນະວິທະຍາສາດ ຫຼື ຈາກຊຸມຊົນທີ່ຖືກກະທົບພາຍໃນເຂດພື້ນທີ່ທີ່ ໄດ້ຮັບການແກ້ໄຂໂດຍບົດສຶກສາເພື່ອກໍານົດຂອບເຂດໃນລະດັບພາກພື້ນ ຫຼື ການປະເມີນຜົນກະທົບສະສົມ.”

⁴¹ ຂໍ້ຄວາມສີ່ສັ່ມທີ່ເປັນຕົວໜັງສືເນັ້ງແມ່ນໃຫ້ຜູ້ໃຊ້ສາມາດໃສ່ຂໍ້ຄວາມກ່ຽວກັບໂຄງການຕາມຕ້ອງການ.

ເຊັ່ນດຽວກັນ, ມາດຕະຖານການດຳເນີນງານທີ 1 ບົດແນະນຳທີ 1 (GN1) ໄດ້ລະບຸວ່າ “ ໃນສະຖານະການ ທີ່ມີຫຼາຍໂຄງການເກີດຂຶ້ນຢູ່ໃນ, ຫຼື ໄດ້ວາງແຜນໄວ້ໃນເຂດພື້ນທີ່ດຽວກັນ... ມັນຍັງອາດຈະເໝາະສົມ ຖ້າຫາກລູກຄ້າດຳເນີນການເຮັດ CIA ໃຫ້ເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງຂະບວນການກຳນົດຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຜົນກະທົບ.” ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ມີຂໍ້ແນະນຳຢ່າງຈະແຈ້ງວ່າການປະເມີນນີ້ຄວນ (ກ) “ທຽບເທົ່າກັບການ ປະກອບສ່ວນທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ, ແຫຼ່ງຊັບພະຍາກອນ, ຂອບເຂດ, ແລະ ຄວາມຮຸນແຮງຂອງຜົນກະທົບສະສົມ ທີ່ຄາດວ່າຈະເພີ່ມຂຶ້ນ,” ແລະ (ຂ) “ກຳນົດຖ້າຫາກວ່າໂຄງການຕ້ອງໄດ້ຮັບຜິດຊອບຕໍ່ຜົນກະທົບທາງລົບ ທີ່ເກີດຂຶ້ນກັບອົງປະກອບລະບົບນິເວດໃດໜຶ່ງ ຫຼື ລັກສະນະສະເພາະທີ່ສູງກ່ວາຈຸດທຽບຖານທີ່ໄດ້ຕັ້ງຂຶ້ນ ກ່ອນ ແລະ ຍອມຮັບໄດ້(ຄວາມສາມາດໃນການຮັບຮອງ) ໂດຍໜ່ວຍງານລັດຖະບານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ໃນ ການປຶກສາຫາລືກັບພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງອື່ນໆ.”

ດັ່ງນັ້ນ, ເຖິງແມ່ນວ່າຜົນກະທົບສະສົມທັງໝົດທີ່ເກີດຈາກຫຼາຍໂຄງການ ໂດຍປົກກະຕິ ຄວນໄດ້ຮັບການກຳ ນົດໃນການປະເມີນຜົນທີ່ສະໜັບສະໜູນໂດຍລັດຖະບານ ແລະ ຄວາມພະຍາຍາມການວາງແຜນລະດັບພາກ ພື້ນ, ເພື່ອໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບມາດຕະຖານການດຳເນີນງານທີ 1, ລູກຄ້າຂອງອົງການການເງິນສາກົນ (IFC) ຄວນຮັບປະກັນໄດ້ວ່າການປະເມີນຜົນຂອງເຂົາເຈົ້າ ສາມາດກຳນົດໄດ້ວ່າໂຄງການທີ່ກຳລັງມີການທົບທວນ ໃດທີ່ປະກອບສ່ວນໃສ່ຜົນກະທົບສະສົມ.

3. ຈຸດປະສົງ

ການວິເຄາະ RCIA ແມ່ນ ມີສອງຈຸດປະສົງຄືດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- ເພື່ອກຳນົດຖ້າຫາກວ່າຜົນກະທົບລວມກັນຂອງ: ໂຄງການ, ບັນດາໂຄງການ ແລະ ກິດຈະກຳອື່ນໆ, ແລະ ຕົວຂັບເຄື່ອນດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມທຳມະຊາດຈະມີຜົນຕໍ່ສະພາບ VEC ທີ່ອາດຈະເຮັດໃຫ້ຄວາມຍືນຍົງຂອງ VEC ຢູ່ໃນຄວາມສ່ຽງ (ເຊັ່ນ ເກີນຈຸດທຽບຖານທີ່ໄດ້ຕັ້ງໄວ້ສຳລັບສະພາບຂອງ VEC ເຊິ່ງເປັນຜົນໄດ້ ຮັບທີ່ຍອມຮັບບໍ່ໄດ້), ແລະ
- ເພື່ອກຳນົດສິ່ງທີ່ມາດຕະການການຄຸ້ມຄອງທີ່ສາມາດຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໄດ້ ເພື່ອປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ມີສະພາບການ VEC ທີ່ບໍ່ເປັນທີ່ຍອມຮັບ, ນີ້ອາດຈະປະກອບມີມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນເພີ່ມເຕີມຂອງໂຄງການທີ່ຖືກປະ ເມີນ, ມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນເພີ່ມເຕີມຂອງໂຄງການທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ຫຼື ຄາດໄວ້ໃນອະນາຄົດ, ຫຼື ໃນຍຸດທະສາດ ການຄຸ້ມຄອງໃນພາກພື້ນອື່ນໆທີ່ ສາມາດຮັກສາສະພາບຂອງ VEC ພາຍໃນຂອບເຂດກຳນົດທີ່ຍອມຮັບໄດ້.

4. ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ RCIA

<ໃຫ້ຕື່ມຂໍ້ຄວາມເພີ່ມເຕີມໃນພາກຕໍ່ໄປນີ້ ຕາມຄວາມຕ້ອງການ ເພື່ອອະທິບາຍລັກສະນະສະເພາະ ກ່ຽວກັບລາຍລະອຽດຂອງໜ້າວຽກສໍາລັບ RCIA ທີ່ຮູ້ໃນເວລາທີ່ວາງກອບຂອງໜ້າວຽກ. ຕົວຢ່າງ, ຖ້າ ຮູ້ຈັກແລ້ວວ່າມີຄວາມກັງວົນໃນລະດັບພາກພື້ນສໍາລັບເງື່ອນໄຂຂອງໜຶ່ງ ຫຼື ຫຼາຍ VECs, ຄວາມກັງວົນ ເຫຼົ່ານີ້ຄວນຈະຖືກກຳນົດ.>

ຄູ່ມືການປະຕິບັດທີ່ດີຂອງ IFC, “ຄູ່ມືການປະເມີນ ແລະ ຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບສະສົມສໍາລັບພາກເອກະຊົນ ໃນປະເທດທີ່ກຳລັງພັດທະນາ/ຂະຫຍາຍໂຕ” ອະທິບາຍຂະບວນການຫຼັກຂັ້ນຕອນທີ່ຄວນຈະໄດ້ຮັບການ ນຳໃຊ້ໃນການດຳເນີນ CIA ສໍາລັບ <ໂຄງການ>.

- ກຳນົດຂອບເຂດ ເບື້ອງຕົ້ນ ໄລຍະ I – VECs, ຂອບເຂດຂອງເວລາ ແລະ ພື້ນທີ່
- ກຳນົດ ຂອບເຂດເບື້ອງຕົ້ນໄລຍະ II – ກິດຈະກຳອື່ນໆ ແລະ ສິ່ງຂັບເຄື່ອນດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ
- ສ້າງຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບສະຖານະພາບພື້ນຖານຂອງ VECs
- ການປະເມີນຜົນກະທົບສະສົມຕໍ່ VECs
- ປະເມີນຄວາມສໍາຄັນຂອງຜົນກະທົບສະສົມທີ່ຄາດຄະເນໄວ້
- ການຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບສະສົມ – ການອອກແບບ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ພາກລາຍລະອຽດຂອງໜ້າວຽກ ToR ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້ ໄດ້ໃຫ້ລາຍລະອຽດໂດຍຫຍໍ້ກ່ຽວກັບວຽກທີ່ຈະຕ້ອງ ປະຕິບັດ ໃນການເຮັດ RCIA ສໍາລັບ <ໂຄງການ>. ອາດເບິ່ງການເຮັດ CIA GPH ເພື່ອຊີ້ນຳເພີ່ມເຕີມ ກ່ຽວກັບການປະຕິບັດຂັ້ນຕອນຕໍ່ໄປນີ້ ເພີ່ມເຕີມ.

4.1 ກຳນົດຂອບເຂດເບື້ອງຕົ້ນ ໄລຍະ I – VECs, ຂອບເຂດເວລາ ແລະ ພື້ນທີ່

ໜ້າວຽກ:

- ກຳນົດ VECs ທີ່ຈະປະກອບໃນ RCIA.
- ກຳນົດ ຂອບເຂດເວລາ ແລະ ພື້ນທີ່ສໍາລັບ RCIA.
- ກຳນົດຂອບເຂດຊີວຄາວຂອງ RCIA.

ໝາຍເຫດ:

- ໃຫ້ VECs ປະກອບມີຜູ້ທີ່ຈະໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໂຄງການ. ດັ່ງນັ້ນ VECs ສໍາລັບຜົນກະທົບຖືວ່າ ບໍ່ສໍາຄັນໃນ ESIA ແມ່ນບໍ່ຕ້ອງລວມໃນການເຮັດ CIA.
- ຖ້າຈຳນວນຂອງ VECs ໃຫຍ່ເກີນທີ່ຈະດຳເນີນການວິເຄາະທັງໝົດ, ຄວນຈະໃຫ້ບູລິມະສິດສໍາລັບ ການວິເຄາະສໍາລັບຜູ້ທີ່ມີຄວາມກັງວົນໃນລະດັບພາກພື້ນຢູ່ແລ້ວ, ດັ່ງທີ່ເຫັນໃນຂໍ້ມູນພື້ນຖານຂອງ ພາກພື້ນ (ເບິ່ງພາກ 4.3).

4.2 ການກຳນົດຂອບເຂດ ໄລຍະ II - ກິດຈະກຳອື່ນໆ ແລະ ສິ່ງຂັບເຄື່ອນດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ

ໜ້າວຽກ:

- ກຳນົດໂຄງການ ແລະ ກິດຈະກຳມະນຸດທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ແລະ ຄາດການໄດ້ວ່າມີ/ຈະມີຜົນກະທົບຕໍ່ VECs ທີ່ຈະເອົາລວມເຂົ້າໃນ RCIA.
- ກຳນົດສິ່ງຂັບເຄື່ອນສິ່ງແວດລ້ອມທຳມະຊາດທີ່ສິ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ສະພາບ VECs ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໃນພາກ 4.1.

ໝາຍເຫດ:

- ການພັດທະນາທີ່ສາມາດຄາດການວ່າຈະໄດ້ຮັບໂດຍໂຄງການ ແມ່ນຖືວ່າ ສາມາດຄາດການໄດ້ຢ່າງສົມເຫດສົມຜົນ.
- ບ່ອນໃດທີ່ມີທ່າແຮງທີ່ສຳຄັນສຳລັບການພັດທະນາຕື່ມ, ແຕ່ຍັງບໍ່ທັນມີບົດສະເໜີການພັດທະນາ, ຮູບການຂອງການພັດທະນາທີ່ເປັນໄປໄດ້ ອາດຈະໄດ້ຮັບການພິຈາລະນາ.

4.3 ສ້າງຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບສະຖານະພາບພື້ນຖານຂອງ VECs

ໜ້າວຽກ:

- ເກັບກຳຂໍ້ມູນຂ່າວສານທີ່ມີກ່ຽວກັບຜົນກະທົບຂອງກິດຈະກຳອື່ນໆ ແລະ ຕົວຂັບເຄື່ອນທຳມະຊາດຕໍ່ກັບສະພາບຂອງ VECs.
- ເກັບກຳຂໍ້ມູນຂ່າວສານທີ່ມີກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງສະພາບຂອງ VEC.
- ເກັບກຳຂໍ້ມູນຂ່າວສານທີ່ມີກ່ຽວກັບລະດັບຈຸດທຽບຖານຢູ່ລະດັບພາກພື້ນສຳລັບສະພາບ VEC.

ໝາຍເຫດ:

- ຖ້າວ່າຈຸດທຽບຖານຂອງລະດັບພາກພື້ນສຳລັບສະພາບ VEC ຍັງບໍ່ໄດ້ທັນໄດ້ສ້າງ, ອາດຈະຕ້ອງມີການສ້າງໂດຍອີງໃສ່ການຄາດຄະເນຂອງພາກພື້ນອື່ນໆ. ຖ້າເປັນໄປໄດ້, ການຄາດຄະເນຄວນໄດ້ຮັບການຫຼືບທວນຄືນຈາກຜູ້ທີ່ຊຳນານໃນຂະແໜງດຽວກັນ.

4.4 ການປະເມີນຜົນກະທົບສະສົມຕໍ່ VECs

ໜ້າວຽກ:

- ສ້າງຕົວຊີ້ວັດສຳລັບສະພາບຂອງ VEC ເຊິ່ງອາດຈະມີແລ້ວໃນຂໍ້ມູນທີ່ເກັບກຳກ່ຽວກັບສະຖານະພາບພື້ນຖານຂອງ VEC (ພາກ 4.3). ຖ້າບໍ່, ຕົວຊີ້ວັດຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ຖືກສ້າງຂຶ້ນ ແລະ ໃຫ້ສາມາດຄາດຄະເນໄດ້ຈາກຂໍ້ມູນພື້ນຖານ.
- ຄາດຄະເນ “ຂໍ້ມູນພື້ນຖານສຳລັບອະນາຄົດ” ຕໍ່ສະພາບຂອງ VECs ເຊິ່ງແມ່ນສະພາບຂອງ VECs ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໂຄງການອື່ນໆ, ຈາກກິດຈະກຳຂອງມະນຸດ, ແລະ ຕົວຂັບເຄື່ອນທຳມະຊາດ.
- ຄາດຄະເນຜົນກະທົບຂອງໂຄງການຕໍ່ກັບສະພາບຂອງ VEC ເຊິ່ງລວມທັງຜົນກະທົບ ຈາກການຫຼຸດຜ່ອນໂຄງການທີ່ວາງແຜນໄວ້.
- ຄາດຄະເນຜົນກະທົບສະສົມຂອງ VECs — ຜົນກະທົບທັງໝົດຕໍ່ VECs ໃນເວລາທີ່ຜົນກະທົບຂອງການພັດທະນາໄດ້ຖືກບວກກັບຂໍ້ມູນພື້ນຖານສຳລັບອະນາຄົດ.

ໝາຍເຫດ:

- ຫຼາຍວິທີການໄດ້ຖືກນຳໃຊ້ສຳລັບການວິເຄາະ CIA, ວິທີການທີ່ຖືກເລືອກສຳລັບການວິເຄາະຄວນ ໃຫ້ເໝາະສົມກັບຂໍ້ມູນທີ່ມີ ແລະ ສາມາດສະໜອງໃຫ້ການຄາດຄະເນ ເປັນຕົວເລກຂອງຜົນກະທົບສະສົມ ເມື່ອເປັນໄປໄດ້.
- ຖ້າຫາກວ່າຈະມີການການຄາດຄະເນດ້ານຄຸນນະພາບຂອງຜົນກະທົບສະສົມ, ຄວນຈະອີງໃສ່ການ ຄາດຄະເນທີ່ຕົກລົງຮ່ວມກັນຂອງຫຼາຍຊ່ຽວຊານ ຫຼາຍກວ່າ ຄວາມຄິດເຫັນ ຂອງຊ່ຽວຊານຜູ້ໃດຜູ້ໜຶ່ງ.

4.5 ປະເມີນຄວາມສຳຄັນຂອງຜົນກະທົບສະສົມທີ່ຄາດຄະເນໄວ້

ໜ້າວຽກ:

- ປະເມີນ ຄວາມສຳຄັນຂອງຜົນກະທົບສະສົມຂອງ VEC ທີ່ຄາດການໄດ້.

ໝາຍເຫດ:

- ໃນເວລາທີ່ຜົນກະທົບສະສົມ ກ່ຽວກັບສະພາບ VEC ກຳລັງໃກ້ຈະຮອດ, ເກືອບຮອດ, ຫຼື ເກີນຈຸດທຽບຖານ, ຜົນກະທົບຈະໃຫຍ່.
- ການວິເຄາະອາດຈະເປີດເຜີຍໃຫ້ເຫັນວ່າ ຜົນກະທົບສະສົມທີ່ໃຫຍ່ແມ່ນເກີດຂຶ້ນໄດ້ໂດຍບໍ່ມີໂຄງການ.

4.6 ການຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບສະສົມ – ການອອກແບບ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ໜ້າວຽກ:

- ກຳນົດ, ຕາມຄວາມຈຳເປັນ, ມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນເພີ່ມເຕີມຂອງໂຄງການ (ເກີນກວ່າທີ່ກຳນົດໄວ້ໃນ ESIA) ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບສະສົມຕໍ່ VEC ທີ່ ຄາດຄະເນວ່າບໍ່ສາມາດຍອມຮັບໄດ້ ໃຫ້ຢູ່ໃນລະດັບ ທີ່ຍອມຮັບໄດ້ (ຄືກັບໜ້າວຽກທີ່ອະທິບາຍໃນພາກ 4.4 ແລະ 4.5 ແມ່ນ ຈຳເປັນ ໃນການປະເມີນມູນ ຄ່າຂອງການຫຼຸດຜ່ອນເພີ່ມເຕີມ). ມັນຄວນຈະເປັນຕົວແທນການນຳໃຊ້ ທີ່ມີປະສິດທິພາບຕາມລຳດັບ ມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນ⁴² ໃນການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມຂອງໂຄງການ ສະເພາະທີ່ຄາດ ວ່າຈະມີຜົນກະທົບສະສົມ.
- ຖ້າຈຳເປັນ, ກຳນົດທ່າແຮງ, ຫຼື ຄວາມຕ້ອງການສຳລັບການຫຼຸດຜ່ອນເພີ່ມເຕີມຂອງບັນດາໂຄງການ ທີ່ມີ ຢູ່ແລ້ວ ຫຼື ໃນອະນາຄົດຕາມການຄາດຄະເນທີ່ສົມເຫດສົມຜົນ.
- ກຳນົດທ່າແຮງສຳລັບຍຸດທະສາດໃນພາກພື້ນ ທີ່ສາມາດຮັກສາ VECs ໃນສະພາບທີ່ຍອມຮັບໄດ້.
- ໃຊ້ຄວາມພະຍາຍາມທີ່ດີທີ່ສຸດ ໃນການເຂົ້າຮ່ວມ, ເສີມຂະຫຍາຍ ແລະ ປະກອບສ່ວນໃນວິທີການຮ່ວມ ມືກັບຫຼາຍພາກສ່ວນໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການຄຸ້ມຄອງທີ່ເກີນ ຄວາມສາມາດຂອງຜູ້ສະໜັບສະໜູນໂຄງການ.

⁴² ກຳນົດໃນມາດຕະຖານການດຳເນີນງານທີ 1 ແມ່ນເປັນຍຸດທະສາດເພື່ອຄາດຄະເນກ່ອນ ແລະ ຫຼີກລ່ຽງຜົນກະທົບ ແລະ ຄວາມສ່ຽງຕໍ່ຄົນງານ, ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ/ຫຼື ຊຸມຊົນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ, ຫຼື ຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບ ແລະ ຄວາມສ່ຽງໃນກໍລະນີທີ່ບໍ່ສາມາດຫຼີກລ່ຽງໄດ້. ທາງເລືອກທີ່ສາມາດຮັບໄດ້ ສຳລັບຫຼຸດ ຜ່ອນຜົນກະທົບອາດຈະມີຄວາມແຕກຕ່າງ ເຊັ່ນ: ການຊົດເຊີຍ, ການແກ້ໄຂ, ປົວແປງ, ແລະ/ຫຼື ຝຶນຝູ້ຄົນ. ຜົນກະທົບທີ່ຄົງຄ້າງຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບ ການຊົດເຊີຍ ຫຼື ທົດແທນ. ມັນມີຄວາມຈຳເປັນທີ່ຈະເນັ້ນວ່າການທົດແທນແມ່ນເປັນທາງເລືອກສຸດທ້າຍທີ່ຄວນຈະຖືກນຳໃຊ້ ເພື່ອຊົດເຊີຍຜົນກະທົບຄົງ ຄ້າງຂອງການກະທຳໃດໜຶ່ງ ຫຼື ໂຄງການໃດໜຶ່ງ. ມັນບໍ່ຄວນຖືກນຳໃຊ້ເພື່ອຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບສະສົມຂອງ VEC ທີ່ໄດ້ຖືກເລືອກ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ການ ທົດແທນຜົນກະທົບສະສົມໃນລະດັບພາກພື້ນຍັງສາມາດເປັນໄປໄດ້ ເມື່ອເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງຂະບວນການຮ່ວມມືກັນດ້ານ CIA ນຳໂດຍລັດຖະບານ ຫຼື ກຸ່ມຂອງຜູ້ພັດທະນາ.

4.7 ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງພາກສ່ວນຕ່າງໆ

ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງພາກສ່ວນຕ່າງໆ⁴³ ແມ່ນສິ່ງສໍາຄັນສໍາລັບຄວາມສໍາເລັດຂອງ RCIA. ການມີສ່ວນຮ່ວມຄວນຈະເລີ່ມຕັ້ງແຕ່ຕົ້ນໃນຂະບວນການ ເຊັ່ນໃນການກຳນົດຂອບເຂດເບື້ອງຕົ້ນ (ພາກ4.1, 4.2) ແລະ ສືບຕໍ່ຕະຫຼອດຂະບວນການ RCIA. ມັນຈະມີຄວາມຈໍາເປັນທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ ເກັບກຳຂໍ້ມູນທີ່ສໍາຄັນສໍາລັບການວິເຄາະ RCIA ແລະ ເພື່ອຮັບປະກັນການຮ່ວມມື ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຂອງ ບັນດາໂຄງການອື່ນໆ, ແລະ/ຫຼື ກຳນົດ ແລະ ອອກແບບແຜນຍຸດທະສາດການຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບສະສົມຕໍ່ພາກພື້ນ ທີ່ອາດຈະຈໍາເປັນ ເພື່ອຫຼີກເວັ້ນຜົນກະທົບສະສົມທີ່ຍອມຮັບບໍ່ໄດ້.

ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງພາກສ່ວນຕ່າງໆຄວນໄດ້ຮັບການອອກແບບ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ເພື່ອ:

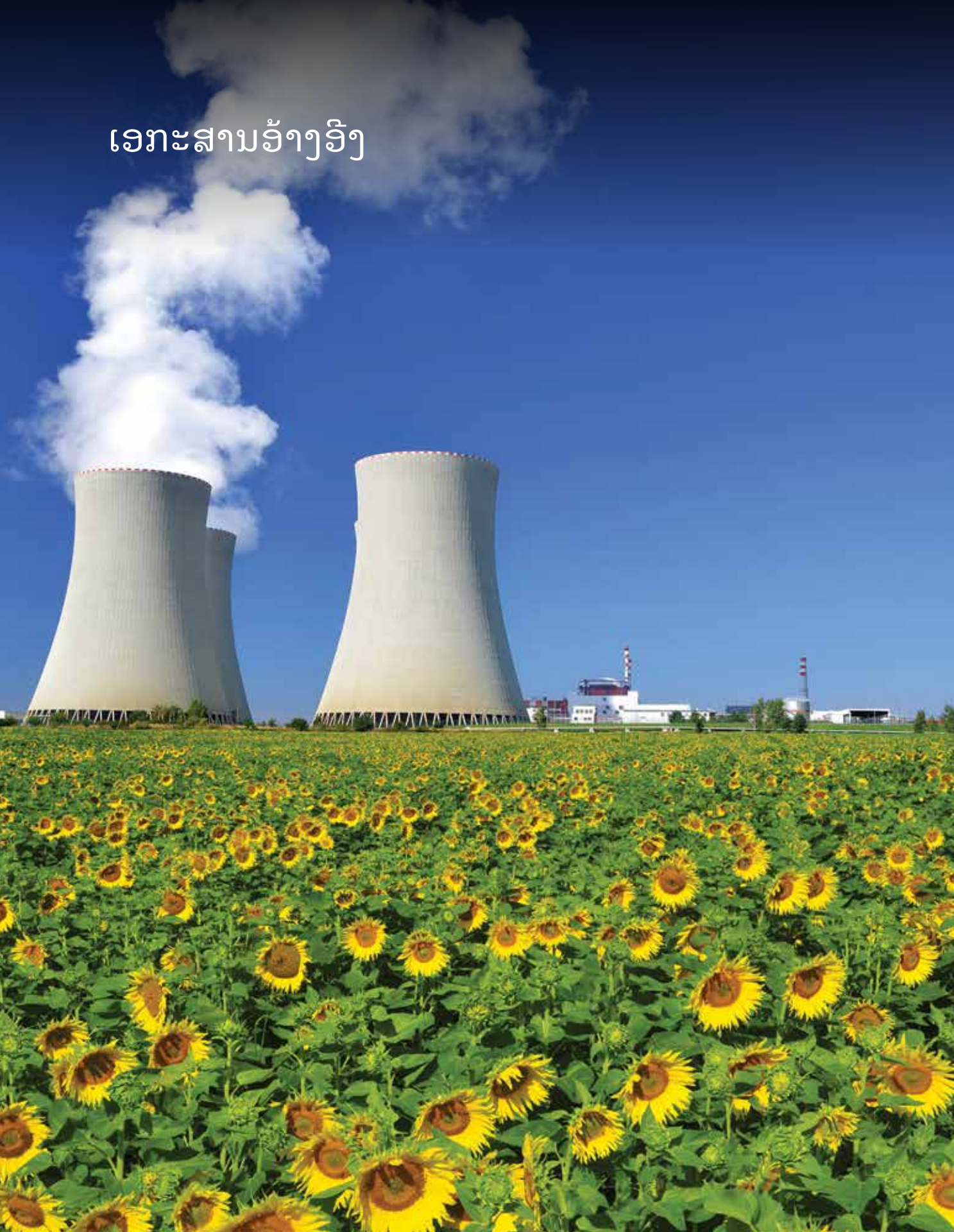
- ອະທິບາຍພາລະບົດບາດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງພາກສ່ວນຕ່າງໆໃນຂະບວນການ RCIA, ແລະ
- ສ້າງ ແລະ ຮັກສາສາຍພົວພັນທີ່ດີກັບລັດຖະບານ ແລະ ພາກສ່ວນອື່ນໆ.

ຈຸດທີສອງແມ່ນມີຄວາມສໍາຄັນໃນເວລາທີ່ການຫຼຸດຜ່ອນເພີ່ມເຕີມຈໍາເປັນສໍາລັບໂຄງການອື່ນ. ການມີສ່ວນຮ່ວມເພື່ອຕໍາໜິກ່ຽວກັບຜົນກະທົບສະສົມ ແມ່ນອາດຈະເຮັດໃຫ້ມີຜົນໃນທາງລົບ. ຜົນກະທົບສະສົມແມ່ນ, ໂດຍທໍາມະຊາດທີ່ມີຫຼາຍພາກສ່ວນ, ເປັນຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຮ່ວມກັນ ແລະ ການຮັກສາສາຍພົວພັນທີ່ສ້າງສັນຈິ່ງມີຄວາມສໍາຄັນ.

⁴³ ສໍາລັບຄໍາແນະນໍາເພີ່ມເຕີມ, ກະລຸນາເບິ່ງເອກະສານຂອງອົງການ IFC ກ່ຽວກັບການປະຕິບັດທີ່ດີ ແລະ ຄແນະນໍາກ່ຽວກັບການພົວພັນກັບຄູ່ຮ່ວມງານ, ການຕິດຕາມກວດກາແບບມີສ່ວນຮ່ວມ, ແລະ ກົນໄກການຮ້ອງທຸກ:

- www.ifc.org/HB-StakeholderEngagement
- www.ifc.org/GPN-Grievance
- http://www1.ifc.org/wps/wcm/connect/topics_ext_content/ifc_external_corporate_site/ifc+sustainability/publications/publications_gpn_socialdimensions_wci_1319578072859
- www.ifc.org/HB-WaterFootprint
- http://www1.ifc.org/wps/wcm/connect/topics_ext_content/ifc_external_corporate_site/ifc+sustainability/publications/publications_handbook_doingbetterbusiness_wci_1319576642349

ເອກະສານອ້າງອີງ

ເອກະສານອ້າງອີງ

ບົດຄວາມທີ່ໄດ້ກ່າວເຖິງ

- Antoniuk, T. 2002. "Cumulative effects assessment of pipeline projects." In *Cumulative Environmental Effects Management: Tools and Approaches*, edited by A. J. Kennedy, 143-61. Edmonton, AB: Alberta Society of Professional Biologists.
- ADB (Asian Development Bank). 2010. *Central Asia Atlas of Natural Resources*. (Manila: ADB),
- Atkinson, S. F., L. W. Canter, and W. M. Mangham. 2008. "Multiple Uses of Geographic Information Systems (GIS) in Cumulative Effects Assessment (CEA)." Presented at International Association for Impact Assessment Special Topic Meeting, "Assessing and Managing Cumulative Environmental Effects," Calgary, AB, November 6-9.
- Atkinson, S.F., and L.W. Canter. 2011. "Assessing the cumulative effects of projects using geographic information systems." *Environmental Impact Assessment Review* 31(5): 457-64.
- Baxter, W., W. A. Ross, and H. Spaling. 2001. "Improving the practice of cumulative effects assessment in Canada." *Impact Assessment and Project Appraisal* 19(4): 253-62.
- Beanlands, G. E., and P. N. Duinker. 1983. "An ecological framework for environmental impact assessment in Canada." Institute for Resource and Environmental Studies, Dalhousie University, Halifax, NS, and Federal Environmental Assessment Review Office, Hull, QC.
- Bernard, D. P., D. B. Hunsaker, and D. R. Marmorek. 1993. "Tools for Improving Predictive Capabilities of Environmental Impact Assessments: Structured Hypotheses, Audits and Monitoring." In *The Scientific challenges of NEPA: future directions based on 20 years of experience*, edited by Stephen G. Hildebrand and Jonnie B. Cannon, 547-64. Boca Raton, FL: CRC Press Inc.. ISBN 0-87371-908-5.
- Bérubé, Michel. 2007. "Cumulative effects assessment at Hydro-Québec: what have we learned?" *Impact Assessment and Project Appraisal* 25(2): 101-109.
- Blaser, B., H. Liu, D. McDermott, F. Nuszdorfer, N. T. Phan, U. Vanchindorj, L. Johnson, and J. Wyckoff. 2004. GIS-Based Assessment of Cumulative Effects. Report No. CDOT-DTD-R-2004-6, Colorado Department of Transportation Research Branch, Denver, CO.
- Bonnell, S., and K. Storey. 2000. "Addressing cumulative effects through strategic environmental assessment: a case study of small hydro development in Newfoundland, Canada." *Journal of Environmental Assessment Policy and Management* 2(4): 477-99.

- Brereton, D., C. Moran, G. McIlwain, J. McIntosh, and K. Parkinson. 2008. Assessing the Cumulative Impacts of Mining on Regional Communities: An Exploratory Study of Coal Mining in the Muswellbrook Area of NSW. Centre for Social Responsibility in Mining and Centre for Water in the Minerals Industry, University of Queensland, Brisbane, Australia.
- Brismar, A. 2004. "Attention to impact pathways in EISs of large dam projects." *Environmental Impact Assessment Review* 24: 59–87.
- Burris, R., and L. Canter. 1997. "Cumulative impacts are not properly addressed in environmental assessments." *Environmental Impact Assessment Review* 17(1): 5–18.
- Canter, L. 2008. Conceptual models, matrices, networks and adaptive management: emerging methods for CEA. Paper presented at "Assessing and Managing Cumulative Environmental Effects, International Association for Impact Assessment, Calgary, AB.
- Canter, L. W., and S. F. Atkinson. 2008. "Environmental Indicators, Indices, and Habitat Suitability Models." Presented at International Association for Impact Assessment Special Topic Meeting, "Assessing and Managing Cumulative Environmental Effects," Calgary, AB November 6–9.
- . 2010. "Adaptive management with integrated decision making: an emerging tool for cumulative effects management." *Impact Assessment and Project Appraisal* 28(4): 287–97.
- . 2011. "Multiple uses of indicators and indices in cumulative effects assessment and management." *Environmental Impact Assessment Review* 31(5): 484–90.
- Canter, L.W., and J. Kamath. 1995. "Questionnaire Checklist for Cumulative Impacts." *Environmental Impact Assessment Review* 15(4): 311–39.
- Canter, Larry, and Bill Ross. 2010. "State of practice of cumulative effects assessment and management: the good, the bad and the ugly." *Impact Assessment and Project Appraisal* 28(4): 261–68.
- Canter, L. W., and D. Torney. 2008. "A matrix-based CEA process for marine fisheries management." Paper presented at International Association for Impact Assessment conference, "Assessing and Managing Cumulative Environmental Effects," Calgary, AB, November 6–9.
- Cavalcanti, P. M. P. S., and E. L. La Rovere. 2011. "Strategic environmental assessment of mining activities: a methodology for quantification of cumulative impacts on the air quality." *Journal of Air & Waste Management* 61: 377–89.
- CCME (Canadian Council of Ministers of the Environment). 2009. Regional Strategic Environmental Assessment in Canada: Principles and Guidance. CCME, Winnipeg, MB. <http://www.ccme.ca/publications>.
- CEQ (U.S. Council on Environmental Quality). 1997. "Considering Cumulative Effects Under the National Environmental Policy Act." CEQ Executive Office of the

President. http://energy.gov/sites/prod/files/nepapub/nepa_documents/RedDont/G-CEQ-ConsidCumulEffects.pdf.

- Clarke, Ray. 1994. "Cumulative Effects Assessment: A Tool for Sustainable Development. Impact Assessment." *Impact Assessment Bulletin* Volume 12, Fall 1994. pp. 313-31.
- Cooper, Lourdes M. 2008. "Network Analysis in CEA, Ecosystem Services Assessment, and Green Space Planning." Presented at International Association for Impact Assessment Special Topic Meeting, "Assessing and Managing Cumulative Environmental Effects," Calgary, AB, November 6-9.
- . 2010. "Network analysis in CEA, ecosystem services assessment, and green space planning." *Impact Assessment and Project Appraisal* 28(4): 269-78.
- . 2011. "CEA in policies and plans: UK case studies." *Environmental Impact Assessment Review* 31(5):465-80. <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0195925511000229>.
- Cooper, Lourdes M., and William R. Sheate. 2002. "Cumulative effects assessment: A review of UK environmental impact statements." *Environmental Impact Assessment Review* 22(4):415-39. <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0195925502000100>.
- Crookes, D. J., and M. P. de Wit. 2009. "An evaluation of tools for an assessment of cumulative effects in socioeconomic impact studies." *Journal of Environmental Assessment Policy and Management* 11(3): 311-29.
- Damman, D. C. 2002. "The challenges of developing regional frameworks for cumulative effects assessment." In *Cumulative Environmental Effects Management: Tools and Approaches*, edited by A. J. Kennedy, 165-76. Edmonton, AB: Alberta Society of Professional Biologists.
- Deverman, R. 2003. "Gathering the harvest: assessing indirect and cumulative effects for the Ohio River Bridges Project." *Environmental Practice* 5: 330-45.
- Dubé, M. G. 2003. "Cumulative effect assessment in Canada: a regional framework for aquatic ecosystems." *Environmental Impact Assessment Review* 23: 723-45.
- Duinker, P. N. 1994. "Cumulative Effects Assessment: What's the Big Deal?" Pages 11- 24, in A. J. Kennedy (ed.) *Cumulative Effects Assessment in Canada: From Concept to Practice*. Alberta Society of Professional Biologists, Calgary, Alberta.
- Duinker, P. N., and L. A. Greig. 2006. "The Impotence of Cumulative Effects Assessment in Canada: Ailments and Ideas for Redeployment." *Environmental Management* 37(2):153-61. <http://link.springer.com/article/10.1007%2Fs00267-004-0240-5#>.
- . 2007. "Scenario analysis in environmental impact assessment: Improving explorations of the future." *Environmental Impact Assessment Review* 27(3):206-19. <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0195925506001302>.

- Dutta, P., S. Mahatha, and P. De. 2004. "A methodology for cumulative impact assessment in opencast mining projects with special reference to air quality assessment." *Impact Assessment and Project Appraisal* 22(3): 235–50.
- Ehrlich, A. 2010. "Cumulative cultural effects and reasonably foreseeable future developments in the Upper Thelon Basin, Canada." *Impact Assessment and Project Appraisal* 28(4): 279–86.
- Faris, Tamra. 2008. "Cumulative Impact Assessment for Marine Fisheries Actions." Presentation to International Association for Impact Assessment Special Topic Meeting, "Assessing and Managing Cumulative Environmental Effects," Calgary AB, November 6–9. <http://www.iaia.org>.
- Franks, Daniel M., David Brereton, and Chris J. Moran. 2010. "Managing the cumulative impacts of coal mining on regional communities and environments in Australia." *Impact Assessment and Project Appraisal* 28(4): 299–312.
- Franks, D. M., D. Brereton, C. J. Moran, T. Sarker, and T. Cohen. 2010. "Cumulative Impacts – A Good Practice Guide for the Australian Coal Mining Industry." Australian Coal Association Research Program. Centre for Social Responsibility in Mining and Centre for Water in the Minerals Industry, Sustainable Minerals Institute, University of Queensland, Brisbane. <http://www.csr.m.uq.edu.au/docs/CSRM%20SMI%20Good%20Practice%20Guide%20document%20LR.PDF>.
- Franks, D. M., J. Everingham, and D. Brereton. 2012. "Governance Strategies to Manage and Monitor Cumulative Impacts at the Regional Level." Final Report, Australian Coal Association Research Program, Project C19025. Centre for Social Responsibility in Mining, University of Queensland, Brisbane. <https://www.csr.m.uq.edu.au/Portals/0/C19025FinalReport.pdf>.
- Gibson, R. B. 2011. "Application of a contribution to sustainability test by the Joint Review Panel for the Canadian Mackenzie Gas Project." *Impact Assessment Project Appraisal* 29(3): 231–44.
- Gonzales-Sanson, G., and C. Aguilar. 2010. "Reef Fish Diversity Components as Indicators of Cumulative Effects in a Highly Impacted Fringe Reef." *Ecological Indicators* 10: 766–72.
- Great Sand Hills Scientific Advisory Committee. 2007. "Great Sand Hills Regional Environmental Study." Canada Plains Research Center, Regina, SK.
- Greig, L., K. Pawley, and P. Duinker. 2004. "Alternative Scenarios of Future Development: An Aid to Cumulative Effects Assessment." Prepared for Canadian Environmental Assessment Agency, Gatineau, QC. *Research and Development Monograph Series*, 2002. Catalog No. En105-3/21-2005E-HT-ML, ISBN 0-662-39661-8
- Groffman, Peter M., Jill S. Baron, Tamara Blett, Arthur J. Gold, Iris Goodman, Lance H. Gunderson, Barbara M. Levinson, Margaret A. Palmer, Hans W. Paerl, Garry D. Peterson, N. LeRoy Poff, David W. Rejeski, James F. Reynolds, Monica G. Turner, Kathleen C. Weathers, and John Wiens. 2006. "Ecological Thresholds: The Key to Successful Environmental Management or an Important Concept with No Practical Application?"

Ecosystems 9: 1–13. doi: 10.1007/s10021-003-0142-z.
<http://landscape.zoology.wisc.edu/People/Turner/groffman2006ecosys.pdf>.

- Gunn, J. H., and B. Noble. 2009. “A conceptual basis and methodological framework for regional strategic environmental assessment (R-SEA).” *Impact Assessment and Project Appraisal* 27(4): 258–70.
- . 2011. “Conceptual and methodological challenges to integrating SEA and cumulative effects assessment.” *Environmental Impact Assessment Review* 31: 154–160.
<http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0195925509001474>.
- Hardin, G. 1968. “The Tragedy of the Commons.” *Science* 162 (3859): 1243–48. doi:10.1126/science.162.3859.1243. <http://www.sciencemag.org/content/162/3859/1243>.
- Harriman, J. A. E., and B. F. Noble. 2008. “Characterizing project and strategic approaches to regional cumulative effects assessment in Canada.” *Journal of Environmental Assessment and Policy Management* 10(1): 25–50.
- Hegmann, G., C. Cocklin, R. Creasey, S. Dupuis, A. Kennedy, L. Kingsley, W. Ross, H. Spaling, and D. Stalker. 1999. “Cumulative Effects Assessment Practitioners Guide.” Prepared for the Canadian Environmental Assessment Agency by the Cumulative Effects Assessment Working Group and AXYS Environmental Consulting Ltd. <http://www.ceaa-acee.gc.ca/default.asp?lang=En&n=43952694-1>.
- Hegmann, G., and G. A. Yarranton. 2011. “Alchemy to reason: Effective use of cumulative effects assessment in resource management.” *Environmental Impact Assessment Review* 31: 484–90. <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0195925511000242>.
- Houle, M., D. Fortin, C. Dussault, R. Courtois, and J.-P. Ouellet. 2010. “Cumulative effects of forestry on habitat use by gray wolf (*Canis lupus*) in the boreal forest.” *Landscape Ecology* 25: 419–33.
- IFC (International Finance Corporation). 2012. “Guidance Note 1: Assessment and Management of Social and Environmental Risks and Impacts.” www.ifc.org/sustainabilityframework2012.
- Jeffrey, B., and P. N. Duinker. 2002. “A comparative analysis of cumulative impact assessments involving mining developments and species at risk.” In *Cumulative Environmental Effects Management: Tools and Approaches*, edited by A. J. Kennedy, 77–96. Edmonton, AB: Alberta Society of Professional Biologists.
- Johnson, C., and M. Boyce. 2001. “A quantitative approach for regional environmental assessment: application of a habitat-based population viability analysis to wildlife of the Canadian central Arctic.” Canadian Environmental Assessment Agency, Ottawa, ON.
- Johnson, C. T., M. S. Boyce, R. L. Case, H. D. Cluff, R. J. Gau, A. Gunn, and R. Mulders. 2005. “Cumulative Effects of human developments on Arctic wildlife.” *Wildlife Monographs* 160: 1–36.

- Johnson, D., K. Lalonde, M. McEachern, J. Kenney, G. Mendoza, A. Buffin, and K. Rich. 2011. "Improving cumulative effects assessment in Alberta: regional strategic assessment." *Environmental Impact Assessment Review* 31: 481-83.
- Jones, C. R., B. J. Orr, and J. R. Eiser. 2011. "When is enough, enough? Identifying predictors of capacity estimates for onshore wind-power development in a region of the UK." *Energy Policy* 39: 4563-77.
- Kennett, S. A. 2002. "Lessons from Cheviot: Redefining government's role in cumulative effects assessment." In *Cumulative Environmental Effects Management: Tools and Approaches*, edited by A. J. Kennedy, 17-29. Edmonton, AB: Alberta Society of Professional Biologists.
- Kiesecker, Joseph M., Holly Copeland, Amy Pocewicz, and Bruce McKenney. 2009a. "Development by Design: Blending landscape planning with the mitigation hierarchy." *Frontiers in Ecology and the Environment* 8: 261-66.
- Kiesecker, Joseph M., Holly Copeland, Amy Pocewicz, Nate Nibbelink, Bruce McKenney, John Dahlke, Matt Holloran, and Dan Stroud. 2009b. "A Framework for Implementing Biodiversity Offsets: Selecting Sites and Determining Scale." *Bioscience* 59(1): 77-84.
- Kilgour, B. W., M. G. Dubé, K. Hedley, C. B. Pott, and K. R. Munkittrick. 2007. "Aquatic environmental effects monitoring guidance for environmental assessment practitioners." *Environmental Monitoring and Assessment* 130: 423-36.
- King, S. C., and R. Pushchak. 2008. "Incorporating cumulative effects into environmental assessments of mariculture: limitations and failures of current siting methods." *Environmental Impact Assessment Review* 28: 572-86.
- Krzyzanowski, J. 2011. "Approaching cumulative effects through air pollution modelling." *Water, Air & Soil Pollution* 214: 253-73.
- Lawrence, David P. 2005. "Significance Criteria and Determination in Sustainability-Based Environmental Impact Assessment." Prepared for Mackenzie Gas Project Joint Review Panel, November 30. http://www.ceaa-acee.gc.ca/155701CE-docs/David_Lawrence-eng.pdf.
- . 2007a. "Impact significance determination - Designing an approach." *Environmental Impact Assessment Review* 27: 730-54.
- . 2007b. "Impact significance determination - Back to basics." *Environmental Impact Assessment Review* 27: 755-69.
- . 2007c. "Impact significance determination - Pushing the boundaries." *Environmental Impact Assessment Review* 27: 770-88.
- Lawrence Environmental. 2002. "Significance in Environmental Assessment." Canadian Environmental Assessment Agency - Research and Development Monograph Series, Catalogue No. EN 105-3/74-2003E-IN, ISBN 0-662-34452-9.
- Lindsay, K. M., C. P. Svrcek, and D. W. Smith. 2002. "Evaluation of cumulative effects assessment in Friends of the West County Association V. Canada

- and land use planning alternatives.” *Journal of Environmental Assessment Policy and Management* 4(2): 151–69.
- Lintner, Stephen F. 2008. “World Bank Experience: Cumulative Effects Assessment and Management.” Presentation to IAIA Conference, “Assessing and Managing Cumulative Environmental Effects,” Calgary, AB, November 6–9.
- MacDonald, L. H. 2000. “Evaluating and Managing Cumulative Effects: Process and Constraints.” *Environmental Management* 26(3): 299–315.
- MacDonald, L. H., D. Coe, and S. Litschert. 2004. “Assessing Cumulative Watershed Effects in the Central Sierra Nevada: Hillslope Measurements and Catchment-Scale Modelling.” In *Proceedings of the Sierra Nevada Science Symposium*, edited by D. D. Murphy and P. A. Stine, 149–57. PSW-GTR-193, USDA Forest Service, Pacific Southwest Research Station, Albany, CA.
- McCold, L., and J. Holman. 1995. “Cumulative impacts in environmental assessments: how well are they considered?” *Environmental Professional* 17(1): 2–8.
- McKenney, Bruce A., and Joseph M. Kiesecker. 2010. “Policy Development for Biodiversity Offsets: A Review of Policy Frameworks.” *Environmental Management* 45: 165–76.
- Mitchell, R. E., and J. R. Parkins. 2011. “The challenge of developing social indicators for cumulative effects assessment and land use planning.” *Ecology and Society* 16(2): 29. <http://www.ecologyandsociety.org/vol16/iss2/>
- Noble, B. 2008. “Strategic approaches to regional cumulative effects assessment: a case study of the Great Sand Hills, Canada.” *Impact Assessment and Project Appraisal* 26(2): 78–90.
- . 2010a. *Introduction to Environmental Impact Assessment: A Guide to Principles and Practice*, 2nd ed. Don Mills, ON: Oxford University Press.
- Pauly, Daniel. 1995. “Anecdotes and the shifting baseline syndrome in fisheries.” *Trends in Ecology and Evolution* 10 (10): 430–430.
- Perdicoúlis, A., and J. Piper. 2008. “Network and system diagrams revisited: satisfying CEA requirements for causality analysis.” *Environmental Impact Assessment Review* 28: 455–68.
- Piper, J. M. 2001. “Barriers to implementation of cumulative effects assessment.” *Journal of Environmental Assessment Policy and Management* 3(4): 465–81.
- . 2002. “CEA and sustainable development: evidence from UK case studies.” *Environmental Impact Assessment Review* 22: 17–36.
- Quinn, M. S., G. Greenaway, D. Duke, and T. Lee. 2004. “A Collaborative Approach to Assessing Regional Cumulative Effects in the Transboundary Crown of the Continent.” Canadian Environmental Assessment Agency, Hull, QC.

- Schultz, C. A. 2010. "Challenges in connecting cumulative effects analysis to effective wildlife conservation planning." *BioScience* 60(7): 545-51.
- Scrimgeour, G. J., and P. A. Chambers. 2000. "Cumulative effects of pulp mill and municipal effluents on epilithic biomass and nutrient limitation in a large northern river ecosystem." *Canadian Journal of Fisheries and Aquatic Sciences* 57: 1342-354.
- Scrimgeour, G. J., P. J. Hvenegaard, and J. Tchir. 2008. "Cumulative industrial activity alters lotic fish assemblages in two boreal forest watersheds of Alberta, Canada." *Environmental Management* 42: 957-70.
- Seitz, N. E., C. J. Westbrook, and B. F. Noble. 2011. "Bringing science into river systems cumulative effects assessment practice." *Environmental Impact Assessment Review* 31: 172-79.
- Sorensen, T., P. D. McLoughlin, D. Hervieux, E. Dzus, J. Nolan, B. Wynes, and S. Boutin. 2008. "Determining sustainable levels of cumulative effects for boreal caribou." *Journal of Wildlife Management* 72(4): 900-05.
- Spaling, H., J. Zwier, W. Ross, and R. Creasy. 2000. "Managing regional cumulative effects of oil sands development in Alberta, Canada." *Journal of Environmental Assessment Policy and Management* 2(4): 501-28.
- Squires, A. J., C. J. Westbrook, and M. G. Dubé. 2010. "An approach for assessing cumulative effects in a model river, the Athabasca River Basin." *Integrated Environmental Assessment and Management* 6(1): 119-34.
- Strimbu, B., and J. Innes. 2011. "An analytical platform for cumulative impact assessment based on multiple futures: the impact of petroleum drilling and forest harvesting on moose (*Alces alces*) and marten (*Martes americana*) habitats in northeastern British Columbia." *Journal of Environmental Management* 92: 1740-52.
- Therivel, Riki, and Bill Ross. 2007. "Cumulative effects assessment: Does scale matter?" *Environmental Impact Assessment Review* 27: 365-85
- Tiner, R. W. 2005. "Assessing the cumulative loss of wetland functions in the Nanticoke River watershed using enhanced national wetlands inventory data." *Wetlands* 25(2): 405-19.
- Tricker, R. C. 2007. "Assessing cumulative environmental effects from major public transport projects." *Transport Policy* 14: 293-305.
- Van Damme, L., J. S. Russell, F. Doyon, P. N. Duinker, T. Gooding, K. Hirsch, R. Rothwell, and A. Rudy. 2003. "The development and application of a decision support system for sustainable forest management on the Boreal Plain." *Journal of Environmental Engineering and Science* 2: S23-S34. doi:10.1139/s03-031.
- Van Damme, L., P. N. Duinker, and D. Quintilio. 2008. "Embedding science and innovation in forest management: recent experiences at Millar Western in west-central Alberta." *The Forestry Chronicle*. 84: 301-06.

Walters, C. J. 1986. *Adaptive Management of Renewable Resources*. New York: Macmillan Publishing Company.

Weclaw, P., and R. J. Hudson. 2004. "Simulation of conservation and management of woodland caribou." *Ecological Modelling* 177: 75–94.

World Bank. 2012. "Sample Guidelines: Cumulative Environmental Impact Assessment for Hydropower Projects in Turkey." Energy Sector Management Assistance Program. <https://www.esmap.org/node/2964>.

Yang, Z., T. Khangaonkara, M. Calvi, and K. Nelson. 2010. "Simulation of cumulative effects of nearshore restoration projects." *Ecological Modelling* 221: 969–77.

ເອກະສານເພີ່ມເຕີມ

Athie, M. 2004. "Cumulative Effects Assessment for Private Projects." Paper presented at International Association for Impact Assessment Conference, Vancouver, BC, April 26–28, 2004.

Burdge, R. J., and F. Vanclay. 1996. "Social Impact Assessment: A Contribution to the State-of-the-Art Series." *Impact Assessment* 14 (March): 59–86.

Canada, Government of Alberta. 2009. "Environmental Cumulative Effects Management." Fact sheet, Fort Air Partnership.

Canada, Government of British Columbia, Forest Practices Board. 2011. "Cumulative Effects: From Assessment Towards Management." Special Report 39. March.

Esteves, A. M., D. M. Franks, and F. Vanclay. 2012. "Social Impact Assessment: The State of the Art." *Impact Assessment and Project Appraisal* 30(1): 34–42.

IDS (Institute of Development Studies). 2011. "Sustainable Livelihoods Approaches: Past, present andfuture?" IDS Knowledge Services, University of Sussex, U.K. <http://www.ids.uk/go/knowledge-services>.

IFC (International Finance Corporation). 2003. "Good Practice Note 3: Addressing the Social Dimensions of Private Sector Projects." December.

----. 2006. "Policy and Performance Standards on Social and Environmental Sustainability and Policy on Disclosure of Information." April 30.

----. 2007. "Banking on Sustainability: Financing Environmental and Social Opportunities in Emerging Markets."

----. 2009. "Good Practice Note 7: Addressing Grievances from Project-Affected Communities." September.

IPCC (Intergovernmental Panel on Climate Change), Working Group II. 2007. "Advances in Vulnerability Assessment." In *Climate Change 2007: Impacts, Adaptation, and Vulnerability*, IPCC Fourth Assessment Report.

- Kasmann, E. 2009. "Ex-ante poverty and social impact assessment for crises." Paper presented at 3rd China-ASEAN Forum on Social Development and Poverty Reduction, 4th ASEAN+3 High-Level Seminar on Poverty Reduction, and Asia-wide Regional High-level Meeting on the Impact of the Global Economic Slowdown on Poverty and Sustainable Development in Asia and the Pacific, Hanoi, Vietnam, September 28-30.
- Kennett, S. A. 2000. "The Future for Cumulative Effects Assessment: Beyond the Environmental Assessment Paradigm." Canadian Institute of Resource Law No. 69 (Winter).
- Noble, B. 2010b. "Cumulative Environmental Effects and the Tyranny of Small Decisions: Towards Meaningful Cumulative Effects Assessment and Management." Natural Resources and Environmental Studies Institute Occasional Paper No. 8, University of Northern British Columbia, Prince George, BC. <http://www.unbc.ca/nres/occasional.html>.
- OECD (Organization for Economic Co-operation and Development). 2006. "Applying Strategic and Environmental Assessment: Good Practice Guidance for Development Co-operation." DAC Guidelines and Reference Series.
- Serrat, O. 2008. "The Sustainable Livelihoods Approach." Knowledge Solutions No. 15, Asian Development Bank. November.
- WCD (World Commission on Dams). 2000. "Cumulative Impacts." *Dams and Development: A New Framework for Decision Making. The Report for the World Commission on Dams*. http://www.internationalrivers.org/files/attached-files/world_commission_on_dams_final_report.pdf.

ពិពណ៌នាអំពីអ្វីដែលយើងបានធ្វើ

www.ifc.org/sustainability
www.ifc.org/hydroadvisory

Scribd:

<http://www.scribd.com/IFCSustainability>

LinkedIn:

<http://www.linkedin.com/pub/ifc-sustainability/1b/729/1ba>

ព័ត៌មាន:

asksustainability@ifc.org

Creating Markets, Creating Opportunities

2121 Pennsylvania Ave. NW

Washington, DC 20433

Tel. 1-202-473-1000

www.ifc.org/sustainability

asksustainability@ifc.org

ສະຫງວນລິຂະສິດ

ເນື້ອໃນທັງໝົດຢູ່ໃນລຸ້ນນີ້ແມ່ນສະຫງວນລິຂະສິດ. ອົງການ ການເງິນສາກົນ (IFC) ສະໜັບສະໜູນການເຜີຍແຜ່ເນື້ອໃນເພື່ອຈຸດປະສົງທາງດ້ານການສຶກສາ. ເນື້ອໃນຢູ່ໃນລຸ້ນນີ້ສາມາດເອົາໄປນຳໃຊ້ໄດ້ໂດຍປາດສະຈາກມູນຄ່າໃດໆໂດຍບໍ່ຕ້ອງໄດ້ຂໍອະນຸຍາດຈາກ IFC ຖ້າຫາກມີການອ້າງອີງເຖິງ IFC ແລະ ບໍ່ໄດ້ໃຊ້ເຂົ້າເພື່ອຈຸດປະສົງທາງດ້ານການຄ້າ.

ຄຳປະຕິເສດ

ຜົນໄດ້ຮັບຈາກການສຶກສາ, ການແປ, ຫັດສະນະ ແລະ ຂໍ້ສະຫຼຸບທີ່ໄດ້ກ່າວໃນລຸ້ນນີ້ແມ່ນເປັນຂອງຜູ້ຂຽນ ແລະ ບໍ່ໄດ້ສະແດງເຖິງທັດສະນະຂອງບັນດາຜູ້ອຳນວຍການຂອງ ອົງການການເງິນສາກົນ (IFC) ຫຼື ຂອງທະນາຄານໂລກ ຫຼື ຂອງລັດຖະບານທີ່ເປັນຕົວແທນ.

ຕົວຢ່າງຂອງບັນດາໂຄງການທີ່ໄດ້ກ່າວເຖິງໃນລຸ້ນນີ້ແມ່ນເພື່ອຈຸດປະສົງໃນການສະແດງເທົ່ານັ້ນ. ຕົວຢ່າງເຫຼົ່ານີ້ບໍ່ຈຳເປັນວ່າແມ່ນໂຄງການຕົວຈິງ ແລະ ໄດ້ຂຽນຂຶ້ນໂດຍບໍ່ໄດ້ພາດພິ່ງເຖິງບັນດາໂຄງການສະເພາະ.

ສຳລັບຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມກ່ຽວກັບ ຄວາມມຸ່ງຫວັງຂອງ IFC ຕໍ່ຄວາມຍືນຍົງ, ລວມທັງ ກອບຂອງຄວາມຍືນຍົງ, ກະລຸນາເບິ່ງຢູ່ເວັບໄຊນີ້ຕື່ມ: www.ifc.org/sustainabilityframework.

ການແປລຸ້ນສະບັບນີ້ເປັນພາສາລາວ ໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກ ລັດຖະບານອົດສະຕຣາລີ (Australian Government). ລັດຖະບານອົດສະຕຣາລີໄດ້ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນແກ່ IFC ເພື່ອເສີມຂະຫຍາຍຄວາມຍືນຍົງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສິ່ງຄົມໃນຂະແໜງການພະລັງງານໄຟຟ້າມັກຖືຢູ່ ສປປ ລາວ, ມຽນມາ, ເນປານ ແລະ ປະກົດສະຖານ.